

Hallituksen esitys Eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon keskushallinnon uudelleenjärjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Sosiaali- ja terveydenhuollon keskushallinnon tehtävienjakoa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän yleinen hallinnollinen johtaminen ja ohjaus keskitetään sosiaali- ja terveysministeriöön. Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yhteistoiminnan parantamiseksi keskushallinnossa ehdotetaan, että sosiaalihallitus ja lääkintöhallitus yhdistetään ja että uudesta virastosta muodostetaan sosiaali- ja terveyshallitus.

Viraston tehtävänä olisi seurata ja arvioida sosiaali- ja terveydenhuollon kehitystä sekä tuottaa ja hankkia sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelussa, päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa tarvittavaa kotimaista ja kansainvälistä tietoa ja osaamista. Sosiaali- ja terveyshallitus välittäisi näin saatua tietoa käyttäjille toteuttamalla tutkimus- ja kehittä-

mishankkeita, järjestämällä koulutusta ja ohjausta sekä tekemällä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi tarpeellisia aloitteita ja esityksiä. Sosiaali- ja terveyshallitus huolehtisi lisäksi muun muassa terveydenhoitoon ja -suojaan sekä tartuntatautien vastustamiseen ja kemikaalivalvontaan, lääkehuoltoon, terveydenhuollon tuoteturvallisuuteen, raskauden keskeyttämiseen, sterilointiin ja kastroimiseen liittyvistä lupa-asioista ja mielenterveyslain mukaisista ja terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamiseen liittyvistä eräistä hallintotehtävistä.

Esitys liittyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	5	1.22. Kemikaalilaki	27
1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys	5	1.23. Sairaanhoitotarvikelaki	27
1.1. Tavoitteet	5	1.24. Lääkkeiden velvoitevarastointilaki	27
1.1.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehitys	5	1.25. Steriloimislaki	27
1.2.2. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus- ja ohjausjärjestelmän kehitys	5	1.26. Kastroidislaki	28
1.1.3. Sosiaali- ja terveyspalvelujen ongelmat ja tulevaisuuden haasteet	6	1.27. Laki raskauden keskeyttämisestä	28
1.2. Keinot	8	1.28. Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta	29
2. Nykyinen tilanne	10	1.29. Sairausvakuutuslaki	29
3. Asian valmistelu	11	1.30. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta	29
3.1. Valmistelu	11	1.31. Sosiaalihuoltolaki	30
3.2. Lausunnot	12	1.32. Lastensuojelulaki	30
4. Esityksen organisatoriset, hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset	12	1.33. Laki lasten päivähoidosta	31
4.1. Organisaatiomuutokset	12	1.34. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta	31
4.2. Henkilöstövaikutukset	13	1.35. Päihdehuoltolaki	31
4.3. Taloudelliset vaikutukset	13	1.36. Äitiysavustuslaki	32
5. Vertailu muihin Pohjoismaihin	14	1.37. Lapsilisälaki	32
5.1. Ruotsi	14	1.38. Sotilasavustuslaki	32
5.2. Tanska	14	1.39. Avioliittolaki	32
5.3. Norja	14	1.40. Laki lapseksiottamisesta	32
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	15	1.41. Metsästyslaki	32
1. Lakiehdotusten perustelut	15	1.42. Tuoteturvallisuuslaki	33
1.1. Laki sosiaali- ja terveyshallituksesta	15	1.43. Laki eräistä elintarvikerasvoista	33
1.2. Laki lääkelaboratoriosta	15	1.44. Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi	33
1.3. Laki lääkärin-toimen harjoittamisesta	17	1.45. Alkoholilaki	33
1.4. Laki hammaslääkärin-toimen harjoittamisesta	18	1.46. Laki kotitaloustyöntekijän työsuhteesta	34
1.5. Laki hammasteknikon toimen harjoittamisesta	19	1.47. Laki pienyrittäjän vuosilomarahasta	34
1.6. Laki sairaanhoitotoimen harjoittamisesta	20	1.48. Laki maatalousyrittäjän lomituspalvelusta	34
1.7. Laki hierojan toimesta	20	1.49. Laki nuorten työntekijäin suojelusta	34
1.8. Laki optikon toimen harjoittamisesta	21	1.50. Laki lyijyvalkoisen ja lyijysulfaatin käytön kieltämisestä eräissä maalaustöissä	35
1.9. Kansanterveyslaki	21	1.51. Laki vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä	35
1.10. Laki kansanterveyslain voimaannpanosta	23	1.52. Laki kuolemansyyn selvittämisestä	35
1.11. Terveystieteiden laki	23	1.53. Laki terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä	35
1.12. Laki vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla	23	1.54. Laki kuulovammaisten ja näkövammaisten sekä liikuntavammaisten koulusta	35
1.13. Työterveyshuoltolaki	23	1.55. Laki eläinlääkärin-toimen harjoittamisesta	35
1.14. Tartuntatautilaki	24	2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	36
1.15. Erikoissairaanhoitolaki	24	3. Voimaantulo	36
1.16. Laki valtion mielisairaaloista	25	LAKITEKSTIT	37
1.17. Laki yksityisestä terveydenhuollosta	25	1. Laki sosiaali- ja terveyshallituksesta	37
1.18. Laki ihmisen elimien ja kudoksien irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön	25	2. Laki lääkelaboratoriosta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta	38
1.19. Lääkelaki	25	3. Laki lääkärin-toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	39
1.20. Laki apteekkimaksusta	26	4. Laki hammaslääkärin-toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	42
1.21. Laki proviisorin-toimen ja farmaseutin-toimen harjoittamisesta	26		

	Sivu		Sivu
5. Laki hammasteknikon toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	45	35. Laki päihdehuoltolain 18 §:n muuttamisesta ..	76
6. Laki sairaanhoitotoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	46	36. Laki äitiysavustuslain 10 ja 11 §:n muuttamisesta	76
7. Laki hierojan toimesta annetun lain muuttamisesta	48	37. Laki lapsilisälain 14 §:n muuttamisesta	77
8. Laki optikon toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	49	38. Laki sotilasavustuslain muuttamisesta	77
9. Laki kansanterveyslain muuttamisesta	50	39. Laki avioliittolain 22 §:n muuttamisesta	78
10. Laki kansanterveyslain voimaannpanosta annetun lain 11 §:n muuttamisesta	51	40. Laki lapseksiottamisesta annetun lain muuttamisesta	78
11. Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta	52	41. Laki metsästyslain 38 §:n muuttamisesta	79
12. Laki vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla annetun lain 3 §:n muuttamisesta	53	42. Laki tuoteturvallisuuslain muuttamisesta	80
13. Laki työterveyshuoltolain muuttamisesta	53	43. Laki eräistä elintarvikerasvoista annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta	80
14. Laki tartuntatautilain muuttamisesta	54	44. Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta	81
15. Laki erikoissairaanhoitolain 5 §:n muuttamisesta	55	45. Laki alkoholilain muuttamisesta	82
16. Laki valtion mielisairaaloista annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta	56	46. Laki kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	82
17. Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta	56	47. Laki pienyrittäjien vuosilomarahasta annetun lain muuttamisesta	83
18. Laki ihmisen elimien ja kudosten irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön annetun lain muuttamisesta	57	48. Laki maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta	83
19. Laki lääkelain muuttamisesta	58	49. Laki nuorten työntekijöiden suojelusta annetun lain 14 ja 19 §:n muuttamisesta	84
20. Laki apteekkimaksusta annetun lain muuttamisesta	63	50. Laki lyijyvalkoisen ja lyijysulfaatin käytön kieltämisestä eräissä maalaustöissä annetun lain 4 §:n muuttamisesta	84
21. Laki proviisoritoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta ..	64	51. Laki vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta	85
22. Laki kemikaalilain muuttamisesta	65	52. Laki kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta	85
23. Laki sairaanhoitotarvikelain muuttamisesta ..	67	53. Laki terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä annetun lain muuttamisesta ..	86
24. Laki lääkkeiden velvoitevarastointilain muuttamisesta	68	54. Laki kuulovammaisten ja näkövammaisten sekä liikuntavammaisten kouluista annetun lain 4 §:n muuttamisesta	86
25. Laki sterilöimislain muuttamisesta	69	55. Laki eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta	87
26. Laki kastroimislain muuttamisesta	70	LIITE	88
27. Laki raskauden keskeyttämisestä annetun lain muuttamisesta	70	Rinnakkaistekstit	88
28. Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 3 ja 12 §:n muuttamisesta	71	2. Laki lääkelaboratoriosta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta	88
29. Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta	72	3. Laki lääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	89
30. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta	73	4. Laki hammaslääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	95
31. Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta	73	5. Laki hammasteknikon toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	102
32. Laki lastensuojelulain muuttamisesta	74	6. Laki sairaanhoitotoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	104
33. Laki lasten päivähoitosta annetun lain muuttamisesta	75	7. Laki hierojan toimesta annetun lain muuttamisesta	106
34. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta	75	8. Laki optikon toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	109
		9. Laki kansanterveyslain muuttamisesta	111

	Sivu		Sivu
10. Laki kansanterveyslain voimaannpanosta annetun lain 11 §:n muuttamisesta	114	34. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta	155
11. Laki terveydenhoitolain muuttamisesta	114	35. Laki päihdehuoltolain 18 §:n muuttamisesta ..	156
12. Laki vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla annetun lain 3 §:n muuttamisesta	116	36. Laki äitiysavustuslain 10 ja 11 §:n muuttamisesta	157
13. Laki työterveyshuoltolain muuttamisesta	116	37. Laki lapsilisälain 14 §:n muuttamisesta	157
14. Laki tartuntatautilain muuttamisesta	117	38. Laki sotilasavustuslain muuttamisesta	158
15. Laki erikoissairaanhoidon lain 5 §:n muuttamisesta	119	39. Laki avioliittolain 22 §:n muuttamisesta	159
16. Laki valtion mielisairaaloista annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta	120	40. Laki lapseksiottamisesta annetun lain muuttamisesta	160
17. Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta	121	41. Laki metsästyslain 38 §:n muuttamisesta	162
18. Laki ihmisen elimien ja kudosten irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön annetun lain muuttamisesta	122	42. Laki tuoteturvallisuuslain muuttamisesta	162
19. Laki lääkelain muuttamisesta	123	43. Laki eräistä elintarvikerasvoista annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta	163
20. Laki apteekkimaksusta annetun lain muuttamisesta	134	44. Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta	164
21. Laki proviisoritoimen ja farmaseutitoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta ..	135	45. Laki alkoholilain muuttamisesta	165
22. Laki kemikaalilain muuttamisesta	138	46. Laki kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	167
23. Laki sairaanhoitotarvikelain muuttamisesta ..	141	47. Laki pienyritysten vuosilomarahasta annetun lain muuttamisesta	167
24. Laki lääkkeiden velvoitevarastointilain muuttamisesta	143	48. Laki maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta	168
25. Laki sterilointilain muuttamisesta	145	49. Laki nuorten työntekijöiden suojelusta annetun lain 14 ja 19 §:n muuttamisesta	169
26. Laki kastroimislain muuttamisesta	146	50. Laki lyijyvalkoisen ja lyijysulfaatin käytön kieltämisestä eräissä maalaustöissä annetun lain 4 §:n muuttamisesta	170
27. Laki raskauden keskeyttämisestä annetun lain muuttamisesta	147	51. Laki vaarallisten rikossuusiain eristämisestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta	171
28. Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 3 ja 12 §:n muuttamisesta	149	52. Laki kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta	171
29. Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta	149	53. Laki terveydenhuollon valtakunnallisista henkilökäsiteläistä annetun lain muuttamisesta ..	172
30. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta	151	54. Laki kuulovammaisten ja näkövammaisten sekä liikuntavammaisten kouluista annetun lain 4 §:n muuttamisesta	173
31. Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta	153	55. Laki eläinlääkärin toimen harjoittamisesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta	173
32. Laki lastensuojelulain muuttamisesta	154		
33. Laki lasten päivähoitolaista annetun lain muuttamisesta	155		

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Tavoitteet

1.1.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehitys

Sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteet ja tehtävät ovat kahden viime vuosikymmenen aikana muodostuneet osaksi väestön hyvinvointiin tähtäävää ja tasa-arvoon pyrkivää sosiaaliturvapolitiikkaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrällinen lisääminen ja laadullinen kehittäminen on 1970-luvun alusta saakka ollut merkittävä osa yhteiskunnallisen kehityksen edellyttämää hyvinvointipolitiikkaa. Mittavissa terveydenhuollon ja sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistuksissa, kuten kansanterveyslaissa (66/72), sosiaalihuoltolaissa (710/82) ja erikoissairaanhoidolaissa (1062/89) sekä muissakin lainsäädäntöuudistuksissa, on lähtökohtana ollut palvelujen tuottaminen kansalaisille heidän tarpeidensa mukaisina sekä pyrkimys vaikuttaa väestön terveydentilaan sekä sosiaalisiin olosuhteisiin.

Terveydenhuollon lainsäädännön ja ohjausjärjestelmän uudistamisella haluttiin kehittää palvelujärjestelmää siten, että pitkälle kehittyneen ja eriytyneen sairaalalaitoksen tukena ja palvelujärjestelmän perustana olisi kattava kunnallinen ehkäisevän terveydenhoidon ja avosairaanhoidon palvelujärjestelmä. Näin luotiin peruspalvelujen ja erikoispalvelujen tasapuoliselle kehittämiselle taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset. Palvelujärjestelmän painopistettä on määrätietoisesti siirretty tarkoitettuun suuntaan.

Vastaavasti sosiaalihuollossa on pyritty lainsäädännön ja ohjausjärjestelmän avulla sosiaalipalvelujen laajentamiseen ja uudistamiseen siten, että erityisiin asiakasryhmiin kohdistuvien toimintojen painopistettä siirretään yleisiin palveluihin ja avohuoltoon. On luotu hal-

linnolliset ja taloudelliset edellytykset erillisten palvelujen nivomiseksi alueelliseksi, kunnalliseksi palvelukokonaisuuksiksi. Kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää on rakennettu kunnalliselle pohjalle, ovat kehittämisen kohteiksi nousseet palvelujen laatuun ja yhteensovittamiseen liittyvät kysymykset. Tämä on ilmennyt sosiaalipalvelujärjestelmässä erityisesti pyrkimyksenä niin sanottuun alueellistamiseen eli eri palvelumuotojen järjestämiseen aluepohjaisesti lähipalveluina. Terveydenhuollossa sama pyrkimys näkyy väestövastuuperiaatteen soveltamisena.

Palvelujen kehittämisen rinnalla on toinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudelleen suuntautumisen kehityspiirre ollut ehkäisevän työn merkityksen korostaminen. Tämä on katsottu tärkeäksi sekä palvelujärjestelmän omassa toiminnassa että myös yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Pyrkimyksenä on, että sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien ehkäisy otettaisiin nykyistä painokkaammin huomioon yhteiskunnan muiden sektoreiden päätöksenteossa.

Palvelujärjestelmien laajentuminen ja uudistuminen on edellyttänyt sosiaali- ja terveydenhuollon ammatillisen henkilökunnan huomattavaa määrällistä lisäystä. Se on merkinnyt myös huomattavia uudistustarpeita ammatillisessa koulutuksessa ja lisännyt tuntuvasti täydennyskoulutuksen tarvetta. Kuvattu palvelujärjestelmien kehityksen yleissuunta asettaa nyt ja tulevaisuudessa myös ammattihenkilöstölle uudenlaisia valmiuksia yhteistyöhön palvelusektoreiden välillä, uuden tyyppisiä toimintaperiaatteita sekä nopeasti uudistuvan tiedon ja osaamisen johdosta entistäkin suurempaa täydennyskoulutuksen tarvetta.

1.1.2. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus- ja ohjausjärjestelmän kehitys

Sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin toimintalinjat luotiin 1970- ja 1980-luvuilla. Palvelujen kehittämistä edesauttoi ohjausjär-

jestelmien uudistaminen. Kansanterveyslain, kunnallisista yleissairaaloista annetun lain (561/65) ja lasten päivähoidosta annetun lain (36/73) mukaiset ohjausjärjestelmät, jotka toteutettiin 1970-luvun alussa, loivat pohjaa kunnallisten palvelujärjestelmien suunnittelu- ja rahoitusperiaatteille. Keskeisiä ohjausvälineitä olivat valtakunnalliset suunnitelmat, jotka valtionosuusjärjestelmän kautta merkitsivät strategista voimavaraohjausta, jolloin investointeja ja henkilövoimavaroja kanavoitiin etusijalle asetettuihin palvelutarpeisiin. Palvelujärjestelmän rakennemuutoksen aikana 1970-luvulla ohjausjärjestelmän avulla oli tärkeää verraten keskitetysti ja yksityiskohtaisesti ohjata voimavaroja ja toimintoja halutun muutoksen aikaansaamiseksi. Ohjausjärjestelmiä uudistettiin 1970-luvun loppupuolelta tuntuvasti. Järjestelmää kevennettiin, ohjauksen yksityiskohtaisuutta vähennettiin ja tehtäviä ja toimivaltaa siirrettiin sangen mittavasti keskushallinnolta väliportaalle hallintoon ja edelleen kunnallishallintoon.

Tultaessa 1980-luvun alkupuolelle oli saatu aikaan lakisääteisen suunnittelun avulla terveydenhuoltojärjestelmän merkittävä rakenneuudistus sekä päätösvallan siirto keskushallinnosta läänitasolle ja sieltä edelleen kuntatasolle. Tästä myönteisestä kehityksestä huolimatta ongelmana koettiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarkoituksenmukainen painotus ja yhteensovittaminen. Tuolloin voimassa ollut valtionosuusjärjestelmä oli varsin kirjava ja antoi kunnille taloudellisia yllykkeitä sosiaaliterveyspalveluja sosiaalipalvelujen kehittämisen kustannuksella. Lisäksi arvosteltiin suunnitteluun ja päätöksentekoon liittyvän tieto- ja asiakirjatuotannon runsautta ja yksityiskohtaisuutta. Huomiota oli kiinnitetty myös siihen, että suunnittelu- ja valtionosuustehtävistä määrättiin liian yksityiskohtaisesti tehtävittäin ja toiminnoittain ja että useissa laeissa erillään olevat suunnittelu- ja valtionosuussäännökset olivat hallinnollisesti raskaita toteuttaa. Valtionosuusmenettely koettiin myös kuntien liikumavapautta tarpeettomasti rajoittavaksi.

Pyrkimykset keskushallinnon ohjaustoiminnan keventämiseksi, kunnallisen itsehallinnon edistämiseksi ja erityisesti rahoitus- ja suunnittelujärjestelmien yhdenmukaistaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa olivat yhdensuuntaisia sosiaali- ja terveydenhuollon toiminta-ajatuksen kehittämisen kanssa. Myös julkisen hallinnon kehittämistavoitteet tukivat paikallisista

olosuhteista nousevaa ja väestön tarpeet huomioon ottavaa toimintajärjestelmän kehittämistä. Useiden vuosien valmistelun tuloksena sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettu laki (677/82) tuli voimaan vuoden 1984 alusta. Lain myötä edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon toimintojen yhteensovittamiseen paranivat olennaisesti. Sosiaalihuolto tuli kokonaisuudessaan periaatteiltaan samantyyppisen suunnittelu- ja valtionosuusjärjestelmän piiriin, joka terveydenhuollossa oli toiminut tuloksellisesti. Kokeemukset sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisestä suunnittelu- ja valtionosuusjärjestelmästä ovat olleet pääosin myönteisiä. Järjestelmä on edesauttanut muun muassa siirtymistä laitospainotteisesta sosiaali- ja terveydenhuollosta avopalvelujen monipuolistumiseen nimenomaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön ansiosta. Edelleen yhteinen suunnittelu- ja valtionosuusjärjestelmä on mahdollistanut voimavarojen tarkoituksenmukaista ja tehokasta yhteiskäyttöä. Tästä on esimerkkinä kotipalvelun ja kotisairaanhoidon yhteistyö.

Sosiaalipalvelujen osuus bruttokansantuotteesta on tällä hetkellä 4 %. Vastaavasti terveydenhuollon palvelujen osuus on noin 7,5 %. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan määrä on kolminkertaistunut kahden viime vuosikymmenen aikana ja on tällä hetkellä runsaat 220 000.

1.1.3. Sosiaali- ja terveyspalvelujen ongelmat ja tulevaisuuden haasteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä on kehittynyt, mutta siinä on edelleen molempia toimintalohekoja koskevia ongelmia. Näitä ongelmia on sekä yhteisille asiakasryhmille tuotettavissa palveluissa että yhteisissä toimintatavoissa ja -menetelmissä. Yleisten ongelmien lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollossa on toimialakohtaisia ongelmia ja kehittämistarpeita, joita selostetaan tarkemmin jäljempänä.

Suurimmat yhteiset haasteet ja ongelmat sosiaali- ja terveydenhuollossa ovat vanhusväestön määrän lisääntymisen aiheuttama palvelujen kysynnän lisääntyminen sekä kuntoutuspalvelujen tarve.

Suomessa arvioidaan vuonna 2015 olevan yli 75-vuotiaita enemmän kuin puolitoistakertainen määrä nykytilanteeseen verrattuna. Vuo-

den 2030 tienoilla vanhusten lukumäärä on lähes kaksinkertainen tähänhetkiseen verrattuna. Tämä kehitys lisää sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia ja palvelujen tarvetta. Koko sosiaali- ja terveyspolitiikan keskeinen ongelma seuraavien vuosikymmenien aikana on vanhuspolitiikan muovaaminen siten, että käytettävissä olevilla voimavaroilla pystytään pitämään vanhukset aktiivisina ja välttämään laitostumista ja vanhusten eristämistä ja eristäytymistä. Samalla kuitenkin on pystyttävä tarjoamaan tarpeellinen huolenpito. Toimintakyvyn heikkenemistä ehkäistään sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon keinoin. Taivoitteena on vanhusten kotona asumisen tukeminen mahdollisimman pitkään. Kasvavalle vanhusväestölle pyritään takaamaan riittävästi kotipalveluita yhteensovitettuina kotisairaanhoidon, asumispalvelujen, päiväkeskuspalvelujen ja kuntouttavan hoidon kanssa. Onnistunut vanhuspolitiikka on mahdollista vain sosiaali- ja terveydenhuollon saumattomalla yhteistyöllä ja käytettävissä olevien voimavarojen optimaalisella kohdentamisella.

Yhteisiä ongelmia ovat lisäksi päihdehuollon ja mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvu. Oy Alko Ab:n ennusteen mukaan alkoholin kokonaiskulutuksen kasvu jatkuu lähivuosina. Tämä merkitsee varsin todennäköisesti myös alkoholihaittojen lisääntymistä. Myös huumeongelmien ennustetaan lisääntyvän. Keskeisiä kehittämisalueita ovat ennaltaehkäisy sekä päihdeiden ongelmakäyttäjien palvelujen saattaminen osaksi yleisiä sosiaali- ja terveyspalveluja sekä kaikkein huonoimmassa sosiaalisessa asemassa olevien ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä perusturvallisuuden takaaminen. Keskeisessä asemassa on myös sosiaali-, terveys-, työvoima-, asunto-, sosiaaliturva- ja poliisiviranomaisten toimivan yhteistyön kehittäminen.

Ehkäisevän mielenterveystyön kehittämisessä on eriarvoisuutta vähentävän sosiaalipolitiikan ja yksilökohtaisia ongelmia hoitavan sosiaalihuollon osuus merkittävä. Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden yhteensovittaminen sosiaalitoimen, perhe- ja kasvatusneuvolatoiminnan sekä koulukotitoiminnan kanssa on vielä toteuttamatta. Lisäksi erityisesti nuorisopsykiatrisista palveluista on ilmeistä puutetta ja hoitoon hakeutumiskynnys on korkea. Sosiaali- ja terveydenhuollon välisen yhteistyön lisäksi on tiivis yhteistyö avohoidon edellytysten luomiseksi tarpeen myös asunto- ja työvoimaviranomaisten kanssa.

Kaikki edellä mainitut asiakasryhmät eli vanhukset, päihdeiden ongelmakäyttäjät ja mielenterveydellisistä ongelmista kärsivät tarvitsevat lisää avohuoltona toteutettuja sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja, kuten ennen kaikkea kotipalveluja, kotisairaanhoidon palveluja sekä asumis- ja kuntoutumispalveluja. Keskeisenä kysymyksenä tulee olemaan tasapainoisen palvelurakenteen kehittäminen niin, että yhä suureneva vanhusväestön ryhmä saa tarvitsemansa palvelut ja samalla muut ryhmät, kuten vammaiset, päihdeongelmaiset ja mielenterveysongelmaiset, saavat tarpeellisen määrän palveluja. Vaarana on, että nämä pienemmät ryhmät jäävät huomiotta palveluja mitoitettaessa.

Ongelmana sosiaali- ja terveydenhuollolle tulee olemaan myös kummankin alan koulutetun henkilöstön riittävyys. Sosiaali- ja terveydenhuolto ovat työvoimavaltaisia palvelualoja, joissa ammattitaitoinen henkilöstö on toiminnan ehdoton edellytys. Työajan lyhentäminen ja eräät muut sosiaalipoliittiset ratkaisut ja työmarkkinaratkaisuisista aiheutuvat etuudet kuitenkin vähentävät käytettävissä olevaa työpanosta. Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan houkuttelevuus ammatina on vähentynyt, minkä lisäksi työvoiman tarjonnassa on yleisestikin näkyvissä ongelmia. Jotta sosiaali- ja terveydenhuolto pystyisi tällaisessa tilanteessa suoriutumaan tehtävistään, tulisi henkilöstövoimavarat kohdentaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Tämä edellyttää toisaalta sosiaali- ja terveydenhuollon keskinäisen sekä niiden osalohkojen välistä yhteistyötä sekä toisaalta selkeää työnjakoa. Sosiaali- ja terveydenhuollon on pyrittävä vaikuttamaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattien arvostuksen nousemiseen sekä ohjaamaan nuoria ja aikuisia koulutuksen kautta hakeutumaan alalle.

Palvelujen määrällisen kehittämisen ohella on tärkeää sisällön kehittäminen. Palvelukokonaisuuden kannalta on tärkeää, että palvelut nivELYVÄT toisiinsa ja täydentävät toisiaan. Tämä edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistä toimintapolitiikkaa vaihtoehtoisten palvelujen kehittämiseksi, nykyisten palvelujen järkeväksi kohdentamiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi kunnan muiden toimintojen kuten kaa-voitus- ja rakennustoimen kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiset ongelmat voidaan ratkaista vain toimivalla yhteistyöllä. Yhteistyön lisääminen on välttämätöntä, mikäli halutaan kehittää sosiaali- ja tervey-

denhuollon palveluja asiakkaan tarpeista käsin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön puutteellisuus on seurausta jyrkästi sektoroituneesta lainsäädännöstä, erillislakien runsaudesta, erilaisista suunnittelukäytännöistä ja toimintojen ylläpitoon tarkoitetuista valtionosuiden perusteista. Myös ammatilliset ja toimintaideologiset taustat ovat vaikuttaneet siihen, että yhteistyötä ei ole nähty oleellisena palvelujärjestelmän kehittämislähtökohtana.

Lähtövalaisuudessa korostuu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittämisen siten, että palveluja voidaan tarjota joustavasti ottaen huomioon asiakkaiden tarpeet. Sitovan normiohjauksen tilalle tarvitaan toiminnan sisällöllistä kehittämistä asiantuntijaohjauksen, muun muassa kokeilu- ja kehittämishankkeiden sekä tiedotuksen ja koulutuksen avulla.

Terveydenhuollon ongelmat keskittyvät tällä hetkellä perusterveydenhuollon palvelujen saatavuuteen. Palvelujen riittämättömyys aiheutuu suurelta osin sekä alueellisesta että ammatialakohtaisesta työvoimapulasta, mutta myös terveyskeskustöön sisällöstä ja järjestämisestä.

Työnjakoa ja yhteistoimintaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä on selkeytettävä, ja käytännön yhteistyömuotoja lääketieteen eri erikoisalojen kesken on tehostettava. Tässä on otettava huomioon eri potilasryhmien hoitojärjestelyjen alueellinen porrastus sekä erikoislääkärikonsultaatioiden joustavassa järjestelyssä alueelliset ja paikalliset olosuhteet.

Tulevaisuudessa erikoissairaanhoidon korkeaa taso on kyettävä säilyttämään. Tulokselliseksi osoittautuvia lääketieteen tarjoamia uusia tutkimus- ja hoitomahdollisuuksia otetaan käyttöön suunnitelmallisesti ja porrastuksen periaatteita noudattaen. Erikoissairaanhoidon on terveydenhuollon työvoima- ja pääomaintensiivisin lohko, jolla voimavarojen käyttöä on pyrittävä jatkuvasti tehostamaan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan sekä koulutuksen ja näitä tukevien ohjaustoimenpiteiden avulla.

Myös sosiaalihuollossa kehittämisen haasteena on sosiaalihuollon peruspalvelujen saatavuuden ja tavoitettavuuden parantaminen ja niiden yhteensovittaminen sosiaalihuollon erityisten palvelujen kanssa. Turvaamalla asuminen ja sosiaalihuollon peruspalvelut voidaan

olennaisesti vähentää laitoshuollon tarvetta. Paikallisiin olosuhteisiin soveltuva monipuolisen ja joustavasti toimivan sosiaalihuollon palvelujärjestelmän kehittäminen edellyttää tutkimus- ja kehittämis- sekä kokeilutoimintaa.

Perheiden talouden rakentuminen molempien vanhempien työssäkäynnin varaan merkitsee voimakasta kodin ulkopuolista päivähoitoon kehittämistä. Leimaavana piirteenä sosiaalihuollon toiminnalle olikin 1970- ja 1980-lukujen ajan lasten päivähoitoon palvelutarpeen tyydyttäminen. Suurin osa sekä henkilöstö- että muista voimavaroista suunnattiin päivähoitoon määrälliseen lisäämiseen. Päivähoitoon määrällinen ja laadullinen kehittäminen on vielä 1990-luvullakin eräs suurista haasteista, mutta sen rinnalle nousi jo 1980-luvun lopulla edellä käsiteltyjä muita alueita.

Julkisen hallinnon kehittämistavoitteet ovat muuttuneet yhteiskunnan muutosten myötä. Hallinnon toiminnassa on painotettava palvelunäkökulmaa hallinnon sisäisen näkökulman sijasta. Hallintokeskeisestä ajattelusta on siirryttävä palvelukeskeiseen, asiakkaan näkökohdat huomioon ottavaan hallinnon kehittämiseen. Hallinto on nähtävä apuvälineenä, jolla taataan palvelujen laatu ja määrä kansalaisten kannalta joustavasti, ja sitä on kehitettävä siten, että se parhaalla mahdollisella tavalla palvelee hallinnon tehtävien hoitamista eikä estä järkevän toiminnan toteuttamista. Organisaatiot ja hallintomenettelyt on aina muodostettava kunkin tehtävän sisällön edellyttämiksi.

1.2. Keinot

Hallinnon kehittämistyössä on tarpeen selkiyttää ja järjestää osittain uudelleen tehtäväjako sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisestä vastaavien keskushallinnon organisaatioiden kesken.

Ministeriötasolle kuuluvina tehtävinä tulisi painottaa sosiaali- ja terveyspolitiikan suunta- viivojen määrittelyä, sosiaali- ja terveyshallinnon keskeisiä järjestelmiä koskevien uudistusten valmistelua ja uudistusten toteutuksen ohjausta ja yhteensovittamista sekä kehittämistyön koordinoimista, tarvittavien yleissäädösten ja -päästösten valmistelua sekä yhteyttä poliittiseen päätöksentekoon.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittäminen vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan ja kehityksen seuraamista ja arvioimista sekä

suunnittelussa, päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa tarvittavan tiedon ja osaamisen tuottamista, hankkimista ja välittämistä käyttäjille. Edellytyksenä kehitykselle on lisäksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tarkastelu nykyistä tiiviimmin yhtenä kokonaisuutena.

Esitettyjen tavoitteiden mukaisesti ehdotetaan, että lääkintöhallitus ja sosiaalihalitus yhdistettäisiin sosiaali- ja terveyshallitukseksi ja että uudesta virastosta muodostettaisiin asiantuntijakeskusvirasto. Tämän mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriön sekä sen alaisen asiantuntijakeskusviraston työnjakoa ja tehtäviä tarkistetaan siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja toimintapolitiikan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta keskitetään sosiaali- ja terveysministeriöön ja sen alaisina lääninhallituksiin. Tällöin sosiaali- ja terveydenhuollon keskushallinnon kuntien palvelutoimintaa koskevat ohjaustasot vähenevät. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen suunnitelman valmistelua ehdotetaan kevennettäväksi siten, että sosiaali- ja terveyshallitus ei tekisi suunnitelmaa koskevaa esitystä. Tämä selkiinnittäisi nykyistä ohjausjärjestelmää asioiden moniportaisen käsittelyn vähetessä.

Asiantuntijakeskusviraston tehtävänä olisi sosiaalisen ja terveydellisen turvallisuuden edistäminen asiantuntijaviraston keinoin. Nämä ovat valtakunnallisessa, alueellisessa ja paikallisessa valmistelussa ja päätöksenteossa tarvittavan tiedon ylläpitäminen, kerääminen ja jalostaminen muun muassa tutkimus- ja kehittämistyön sekä kotimaisen ja kansainvälisen yhteistyön avulla. Viraston tulisi pystyä ennakoimaan mahdollisimman tarkasti, mitä tietoja tulevaisuudessa tarvitaan. Näin se pystyisi parhaiten täyttämään edellä mainitun tiedon tarpeen, ja viraston toiminta tukisi valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön ja lääninhallitusten sekä myös kuntien ja kuntainliittojen päätöksentekoa ja suunnittelua. Virasto voisi suorittaa oma-aloitteisesti taikka sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiantoina tutkimus- ja kehittämistyötä joko itse tai yhdessä esimerkiksi yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Kuntien keskusjärjestöt, kuntainliitot ja kunnat olisivat myös tärkeitä yhteistyökumppaneita. Sosiaali- ja terveyshallitus voisi ottaa myös ulkopuolisten toimeksiannosta suoritattaakseen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi tarpeellisia toimeksiantotehtäviä.

Oleellista on edellä todetuin tavoin hankitun tiedon siirto hyväksikäyttäjille. Tämä voisi toteutua muun muassa yhteisen tutkimustoiminnan, koulutuksen, neuvonnan ja julkaisutoiminnan avulla. Viraston tulisi myös tehdä toimialaansa koskevia aloitteita.

Ministeriön ja asiantuntijakeskusviraston työnjako kehittämistoiminnassa lähtisi siitä, että ministeriön kehittämistoiminta koskisi sosiaali- ja terveyspolitiikan yleisiä kehittämisedellytyksiä ja -tarpeita, koko hallinnonalan talouden ja toiminnan seuranta, ohjaus- ja rahoitusjärjestelmiä sekä mittavia lainsäädäntövalmisteluja. Viraston kehittämistehtävät painottuisivat tällöin ensi sijassa sosiaali- ja terveyspalvelujen ja niiden tuloksellisuuden arviointiin, kokeiluprojektien toteuttamiseen ja toiminnan seurantaan. Sosiaali- ja terveyshallituksen sekä kansanterveyslaitoksen työnjaon mukaan kansanterveyslaitos edistäisi, tutkisi ja valvoisi väestön terveyttä ja suorittaisi oikeuslääketieteellisiä tutkimuksia.

Sosiaalihalituksen ja lääkintöhallituksen toimivaltaa ei eräissä asioissa ole taloudellista eikä tarkoituksenmukaista siirtää sosiaali- ja terveysministeriöön taikka lääninhallituksiin tai kuntiin. Joissakin asioissa esimerkiksi oikeusturvanäkökohdat puoltavat yhtenäistä perustasoa koko maassa. Tämä edellyttää valtakunnallista päätöksentekoa, joka ei aina kuitenkaan ole ministeriötasoisia. Edelleen on erityisasiantuntemusta vaativia asioita, joita ei ole mahdollista hajauttaa lääneihin tai kuntiin. Tästä syystä ehdotetaan, että sosiaali- ja terveyshallitus toimisi edelleen hallinnollisia päätöksiä tekevänä virastona muun muassa lääkehuoltoa, sairaanhoitotarvikkeita, raskauden keskeyttämistä, steriloinnista ja kastroimisista sekä ihmisten elinten ja kudosten irrottamista koskevilla lupa-asioissa sekä terveydenhuollon henkilöstön ammatinharjoittamista, eräitä oikeuspsykiatriaa sekä kemikaalilainsäädännön ja terveydenhuoltolainsäädännön toimeenpanoa koskevilla asioissa. Sosiaali- ja terveyshallitus ei voisi enää antaa kuntiin kohdistuvia sitovia määräyksiä, vaan ne korvattaisiin suosituksilla taikka sosiaali- ja terveysministeriön tai valtioneuvoston päätöksillä taikka asetuksilla. Kuitenkin eräissä tarkoin rajatuissa asioissa, kuten terveydenhuollon henkilöstön ammatinharjoittamista koskevilla asioissa ja lääkehuoltoa koskevilla asioissa, virastolla olisi edelleen mahdollisuus antaa tarvittaessa sitovia määräyksiä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon keskeisissä laeissa, kuten kansanterveyslaissa, terveydenhoitolaissa (469/65), tartuntatautilaissa (583/86), erikoissairaanhoidolaissa, sosiaalihuoltolaissa ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/77), säädetään, että toimintojen yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriön alaisena sosiaalihuoltokunnalle tai lääkintöhallitukselle. Läänin alueella näiden toimintojen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaalihuoltokunnan tai lääkintöhallituksen alaisina lääninhallitukselle. Lääkintöhallituksen ja lääninhallituksen suhteesta säädetään lisäksi lääkintöhallituksesta annetun asetuksen 2 §:ssä, jonka mukaan lääninhallitukset ovat lääkintöhallituksen alaisia valtion viranomaisia niiden tehtävien osalta, joista on erikseen säädetty tai määrätty.

3. Asian valmistelu

3.1. Valmistelu

Keskusvirastojen asemaa sekä tehtäväjakaota ministeriön kanssa erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon alalla on käsitelty monissa komiteoissa ja toimikunnissa useiden vuosikymmenien kuluessa. Viimeksi parlamentaarinen hallinnon hajauttamiskomitea (komiteanmietintö 1986:12), joka käsiteli yleisesti julkisen hallinnon uudistamisen tarpeita ja keinoja, teki ehdotuksia sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnon rakenteelliseksi uudistamiseksi. Komitea ehdotti, että erityisesti hyvinvointipalvelujen hallintoa varten kehitetään keskusvirastojen pohjalta virasto, joka olisi toiminta-ajatukseltaan asiantuntijaviranomaisena. Hallinnollista ohjaustoimivaltaa siirrettäisiin keskusvirastolta ministeriöön ja yksittäiset päätökset alemmille hallinnontasojille. Yksityiskohtaisissa ehdotuksissa komitea ehdotti sosiaalihuoltokunnan ja lääkintöhallituksen yhdistämistä ja että niistä muodostettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiskeskus. Virastolta ehdotettiin siirrettäviksi lähes kaikki tapauskohtainen päätöksenteko lähinnä alemmille viranomaisille ja palveluyksiköille sekä ohjaustehtäviä sosiaali- ja terveysministeriöön.

Edellisen hallituksen aikana valtioneuvosto teki 29 päivänä tammikuuta 1987 hallinnon hajauttamiskomitean ehdotusten ja sen mietin-

nöstä saatujen lausuntojen pohjalta päätöksen hallinnon hajauttamisesta. Valtioneuvoston päätöksen mukaan hallinnon hajauttaminen tulee ottaa huomioon kaikessa hallinnon toimintatapojen ja organisaation uudistamisessa. Ministeriöiden tuli käynnistää hallinnon hajauttamistoimenpiteitä.

Edellä mainitun hallinnon hajauttamisesta tehdyn valtioneuvoston päätöksen nojalla sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla käynnistettiin laaja-alainen kehittämishanke, lääkintöhallituksen ja sosiaalihuoltokunnan uudelleenjärjestämisprojekti (sosiaali- ja terveysministeriön työryhmämuistio 1988:21).

Nykyisen hallituksen ohjelmaan sisältyy lausuma, jonka mukaan hallintoa hajautetaan ja eri hallintotasojen tehtävä- ja vastuujakoa selkeytetään. Hallitusohjelmassa todetaan myös, että ministeriöiden asemaa oman hallinnon alansa yleisessä ohjaamisessa ja kehittämisessä vahvistetaan. Ohjelman mukaan tältä pohjalta tarkistetaan ministeriöiden välinen sekä ministeriöiden ja niiden alaisten keskusvirastojen työnjako ja tehtävät. Lisäksi selvitetään samalla hallinnonalalla toimivien keskusvirastojen yhdistämismahdollisuudet.

Valtioneuvosto teki 12 päivänä toukokuuta 1988 päätöksen toimenpiteistä hallinnon uudistamiseksi. Päätöksen mukaan vahvistetaan keskusvirastojen edellytyksiä tarjota ministeriöille ja alemmille hallintoviranomaisille ja palveluyksiköille erityisasiantuntemusta asianomaisen hallinnonalan palvelujen ja toimintapolitiikan kehittämisessä. Tässä tarkoituksessa hallinnollisia keskusvirastoja kehitetään asiantuntijaviranomaisiksi siirtämällä tapauskohtaista päätösvaltaa alue- ja paikallishallintoon sekä siirtämällä yhteiskuntapolitiikan kannalta olennaisia ohjausta ministeriöihin ja tarvittaessa valtioneuvostoon. Lisäksi päätös edellytti sosiaali- ja terveysministeriön selvittävän käynnissä olevan työn perusteella eri vaihtoehtoja kehittää lääkintöhallitusta ja sosiaalihuoltokuntaa asiantuntijaviranomaisena, mahdollisuutta yhdistää nämä virastot sekä muita mahdollisia vaihtoehtoja mainittujen virastojen tehtävien hoitamiseksi.

Keväällä 1989 valtioneuvosto teki päätöksen toimenpiteistä hallinnon palvelujen parantamiseksi ja ohjauksen uudistamiseksi vuonna 1989. Sen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelu- ja valtionosuusjärjestelmään

liittyvää norminantoa kevennetään ja suunnittelusiakirjoja rationalisoidaan. Valtakunnallinen suunnitelma saatetaan ministeriön valmisteltavaksi, ja sitä koskeva hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta annetaan eduskunnalle sosiaali- ja lääkintöhallituksen uudelleen järjestämistä koskevan esityksen yhteydessä. Edelleen päätöksen mukaan keskusvirastojen johto-organisaatiota uudistetaan asteittain.

Valtioneuvosto teki 27 päivänä huhtikuuta 1989 periaatepäätöksen sosiaali- ja terveydenhuollon keskushallinnon uudelleen järjestämiseksi. Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisen ehdotuksen hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon keskushallinnon uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi valmisteli sosiaali- ja terveysministeriön toukokuussa 1989 asettama johtoryhmä. Johtoryhmässä olivat edustettuina sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, lääkintöhallitus ja sosiaalihallitus sekä kahden viimeksi mainitun viraston henkilöstö. Hallituksen esitys on keskeiseltä sisällöltään johtoryhmän ehdotuksen mukainen. Johtoryhmän asettama kanteluiden siirtokokeilutyöryhmä esitti, että lääkintöhallitukselle ja sosiaalihallitukselle osoitetut kantelut siirrettäisiin lääninhallitusten sosiaali- ja terveysosastojen käsiteltäviksi. Pääosa kanteluista siirrettäisiin Uudenmaan lääninhallitukseen, joka tarvitsisi lisääntyviin tehtäviinsä työvoimaa. Vastaavasti erityisesti lääkintöhallituksen tehtävät ja työvoimatarve vähenisivät.

3.2. Lausunnot

Johtoryhmän laatimasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon keskushallinnon uudelleenjärjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi on pyydetty lausunnot ministeriöiltä, kansaneläkelaitokselta, sosiaalihallitukselta, lääkintöhallitukselta, kansanterveyslaitokselta ja lääninhallituksilta, kuntien keskusjärjestöiltä, sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ammattijärjestöiltä ja lääkehuollon järjestöiltä. Lausuntoja saapui yhteensä 55 kappaletta. Pääosa lausunnonantajista katsoi, että uudistusehdotus on oikeansuuntainen. Lausunnot on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon lopullisen esityksen valmisteluissa.

4. Esityksen organisatoriset, hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

4.1. Organisaatiomuutokset

Lääkintöhallituksen ja sosiaalihallituksen yhdistäminen merkitsee sitä, että valtion virastojen lukumäärä pienenee yhdellä. Samalla yksi sosiaali- ja terveyspalvelujen ohjaustaso poistuu ja lääninhallitusten sosiaali- ja terveysosastot tulevat ministeriöön siirtyvien tehtävien osalta suoraan sosiaali- ja terveysministeriön alaisiksi.

Muutoksenhakuasioissa siirrytään muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/50) mukaisiin muutoksenhakuportaisiin, jolloin sosiaali- ja terveyshallitus ei toimisi muutoksenhakuviranomaisena. Ainoastaan mielen-terveyslain mukaiseen sairaalan lääkärin päätökseen, joka koskee hoidon jatkamista mielentilatutkimuksen jälkeen potilaan tahdosta riippumatta, haetaan muutosta valittamalla lääkintöhallitukseen. Sosiaali- ja terveyslautakuntien ja muiden kunnallisten elinten päätöksiin haettaisiin muutosta lääninhallitukselta tai lääninoikeudelta ja näiden päätöksiin puolestaan suoraan korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tarkoituksena ei ole kuitenkaan supistaa kunnallisvalituksen käyttöalaa.

Esityksessä on purettu lupahallintoa tai siirretty toimivaltaa alemmille viranomaisille kuten valtioneuvoston 27 päivänä heinäkuuta 1989 tekemä lupahallinnon uudistamista koskeva periaate- ja suunnittelupäätös edellyttää.

Keskusvirastojen johto-organisaatio, istunto, korvataan asiantuntijaviraston toimintaan paremmin sopivalla johtokunnalla, kuten johto-organisaatiotoimikunta on mietinnössään (komiteanmietintö 1989:8) esittänyt ja hallinnon kehittämisen ministerivaliokunta on edellyttänyt.

Lääkintöhallituksen istunnoissa on käsitelty muun muassa eräitä lääkehuoltoon, terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamiseen sekä oikeuspsykiatriaan liittyviä asioita. Tarkoituksena on, että yksilön oikeusturvan kannalta ja yhteiskunnallisesti tärkeät tehtävät voitaisiin edelleen käsitellä monijäsenisissä elimissä, erityisistunnoissa. Erityisistuntojen asettamisesta, tehtävistä ja kokoonpanosta säädettäisiin asetuksella. Muut päätökset tehtäisiin virkamiespäätöksinä.

Raskauden keskeyttämistä, sterilointia ja kastrointia koskevat lupa-asiat ja oikeuspsykiatriaan liittyvät asiat on tarkoitus käsitellä nykyiseen tapaan erityisistunnoissa. Joissakin lausunnoissa esitettiin näiden asioiden siirtämistä erillisiin lautakuntiin. Nämä asiat ovat kuitenkin usein luonteeltaan sellaisia, että ne vaativat käsittelyä kiireellisessä järjestyksessä. Tähän saakka erityisistunnot ovat voineet koontua joustavasti tarpeen mukaan, joten ei ole syytä muuttaa hyväksi koettua järjestelmää. Näiden erityisistuntojen asettamisesta, tehtävistä ja kokoonpanosta on säädetty raskauden keskeyttämisestä annetussa laissa (239/70), sterilointilaissa (283/70) ja kastroimislaissa (282/70) sekä lääkintöhallituksesta annettussa asetuksessa.

Viraston toiminta olisi jaettu kuuteen toiminnalliseen yksikköön. Linjaorganisaation rinnalla asioita käsiteltäisiin projektiorganisaatiossa. Tällä tavalla varmistettaisiin eri yksiköiden asiantuntijoiden yhteistyö ja virasto pystyisi toimimaan joustavasti ja suuntaamaan henkilöstövoimavaroja tarpeiden mukaan painopistealueisiin. Tarkemmin sisäisestä organisaatiosta on tarkoitus säätää asetuksella ja määrätä työjärjestyksellä.

Pyrkimyksenä on, että valtiolla ei olisi omia palvelujärjestelmään kuuluvia laitoksia. Ne on tarkoitus siirtää esimerkiksi kunnille ja kuntainliitoille tai yksityisille yhdistyksille tai säätiöille. Jo nyt kunnat vastaavat näiden laitosten käyttötaloudesta. Tavoitteen toteuttamiseksi on tarkoitus antaa erillinen hallituksen esitys lainsäädännöksi, jonka mukaan valtioneuvosto valtuutettaisiin luovuttamaan valtion koulukodit, valtion päihdehuollon yksiköt ja valtion mielisairaalat pois valtiolta määräämillään ehdoilla.

4.2. Henkilöstövaikutukset

Sosiaalihallituksessa on 165 virkasuhteista ja 9 työsopimussuhteista henkilöä. Lääkintöhallituksessa vastaavat luvut ovat 214 ja 7.

Sosiaalihallituksessa ja lääkintöhallituksessa on yhteensä kaksi pääjohtajan virkaa, kaksi ylijohtajan virkaa, kymmenen osastopäällikön virkaa, kahdeksan apulaisosastopäällikön virkaa ja kahdeksan toimistopäällikön virkaa. Uudessa virastossa tulisi olemaan yksi pääjohtajan virka, kolme ylijohtajan sekä kolme

osastopäällikön virkaa. Ylijohtajat toimivat myös osaston päällikköinä. Pääjohtajan virka voi olla määräaikainen.

Tarkoituksena on, että lääkintöhallituksen ja sosiaalihallituksen kaikki 395 virkaa ja tehtävää lakkautetaan.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen yleisen ohjauksen keskittyessä sosiaali- ja terveysministeriöön ehdotetaan tähän liittyen sosiaali- ja terveysministeriöön vastaavasti perustettavaksi 29 virkaa.

Kantelujen siirtäminen yhä enenevässä määrin lääninhallituksiin lisää erityisesti Uudenmaan lääninhallituksen tehtäviä, mistä syystä sinne ehdotetaan perustettavaksi yksi virka.

Sosiaali- ja terveyshallitukseen ehdotetaan perustettavaksi vastaavasti 323 virkaa ja 18 tehtävää.

Sosiaalihallituksesta ja lääkintöhallituksesta lakkautettavien virkojen haltijat samoin kuin työsopimussuhteissa olevat henkilöt on tarkoitus siirtää sosiaali- ja terveyshallitukseen sekä sosiaali- ja terveysministeriöön ja Uudenmaan lääninhallitukseen perustettaviin vastaavantoisoihin virkoihin ja tehtäviin. Siirrettävän henkilöstön oikeudet ja velvollisuudet säilyisivät entisellään.

Esityksen lähtökohtana on ollut, että sosiaalilihallituksen ja lääkintöhallituksen henkilöstön asema pääkaupunkiseudulla turvataan.

Sosiaalihallituksen ja lääkintöhallituksen yhdistymisen yhteydessä on tarkoitus lakkauttaa 28 avoinna olevaa virkaa ja tehtävää. Näiden lisäksi on vuoden 1989 alusta lukien lakkautettu yhdistymiseen liittyen seitsemän virkaa.

Siirtymäkauden jälkeen uuden viraston henkilökuntamäärä olisi esitettyä selvästi pienempi.

Tehtäväsiirroilla lääkintöhallituksesta ammattikasvatushallitukseen ja lääninhallituksista lääninoikeuksiin ei ole henkilöstövaikutuksia tehtävien ja niihin liittyvän työpanoksen vähäisyyden vuoksi.

4.3. Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä valtiontaloudellisia vaikutuksia, mutta välillisesti esitys tehostaa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistä.

Uusia toimitiloja ei välittömästi tarvita, joten kustannuksia ei tältä osin synny.

Pidemmällä aikavälillä keskusvirastojen yhdistäminen luo edellytykset koko sosiaali- ja terveydenhuollon voimavarojen nykyistä te-

hokkaammalle käytölle sekä keskushallinnossa että paikallistasolla.

5. Vertailu muihin pohjoismaihin

5.1. Ruotsi

Ruotsin sosiaali- ja terveyshallintoa johtaa sosiaaliministeriö (socialdepartementet). Keskushallintotasolla ministeriön alaisena viranomaisena toimii sosiaalihallitus, joka perustettiin vuonna 1968 yhdistämällä silloinen sosiaalihallitus ja lääkintöhallitus. Uudessa virastossa yhdistettiin sosiaali- ja terveyshallinto voimakkaasti toisiinsa. Tällöin ei esimerkiksi muodostettu erillisiä osastoja sosiaalihuoltoa ja terveydenhuoltoa varten vaan yksi lääkintö- ja sosiaalihuolto-osasto. Vuonna 1980 sosiaalihallituksen organisaatiota päätettiin muuttaa muun muassa siten, että muodostettiin erillinen sosiaalihuolto-osasto sekä terveyden- ja sairaanhoito-osasto. Organisaatiouudistus saatiin päätökseen tilikaudella 1984—85.

Vuonna 1989 Ruotsin eduskunta hyväksyi sosiaalihallituksen aseman ja tehtävien muuttamista koskevan hallituksen esityksen (Reg. prop. 1988/89:130), joka sisälsi myös ehdotuksen sosiaalihallituksen uudeksi organisaatioksi. Uudistus tuli pääosin voimaan vuoden 1990 alussa. Sosiaalihallituksen tulee ensisijassa suunnata voimavaransa valvontatehtäviin seuraamalla ja arvioimalla kuntien, maakuntien ja muiden elinten sosiaalihuoltoon liittyvien asioiden hoitoa.

Asiantuntijaviranomaisena sosiaalihallitus ylläpitää sellaisia tiedostoja, joita hallitus, maakunnat ja kunnat tarvitsevat päätöksenteossa. Valvontaa varten sosiaalihallitukseen perustettiin paikalliset valvontayksiköt kuudelle paikkakunnalle.

Sosiaalihallituksen lääkeosastosta muodostettiin itsenäinen, muun muassa lääkevalvontaa hoitava viranomainen. Sosiaalihallituksen toimintaa lapsia ja nuoria koskevissa asioissa kehitettiin. Erilaisten alkoholi- ja huumeasioita käsittelevien elimien asemaa muutettiin suhteessa sosiaalihallitukseen.

Uudessa organisaatiossa on yhdeksän suurehkoa yksikköä, jotka on osittain jaettu sosi-

aali- ja terveydenhuollon kesken, osittain asiakaslähtökohtaisesti.

5.2. Tanska

Tanskan terveysministeriö (Sundhedsministeriet) perustettiin vuonna 1987. Siihen siirrettiin sisäministeriöstä (Inrikesministeriet) ne tehtävät, jotka olivat kuuluneet sen terveydenhuolto-osastolle. Ympäristöministeriöstä siirrettiin elintarvikelainsäädäntöä koskevat asiat ja sosiaaliministeriöstä (Socialministeriet) alkoholi- ja huumeaineasiat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon hallinto on Tanskassa eriytynyt sekä ministeriö- että keskusvirastotasolla. Terveysministeriön alaisena on terveyshallitus (Sundhedsstyrelsen) ja vuonna 1919 perustetun sosiaaliministeriön alaisena on sosiaalihallitus (Socialstyrelsen). Sosiaalihallitus on tarkoitus yhdistää sosiaaliministeriöön vuoden 1991 alusta. Samalla henkilöstöä vähennetään noin sadalla hengellä ja ministeriön tehtävät määritellään uudelleen. Muutoksen perusteeksi on esitetty sosiaalitoimessa toteutettu päätöksenteon hajauttaminen sekä tarve vahvistaa ministeriön toimintakykyä.

Tanskassa on luotu eräänlainen konsernihallinto täydentämään aikaisempaa hallintojärjestelmää. Konsernityöskentelyn painopistealueita ovat teknologian kehittäminen (automaattinen tietojen käsittely), henkilöstöhallinto, johtamistoiminnot, suunnittelu, hallinnon kehittäminen ja budjetointi. Näitä koordinoidaan ministeriön ja keskusvirastojen yhteisissä säännöllisissä johtajakokouksissa.

5.3. Norja

Norjassa sosiaali- ja terveyshallinto on yhden ministeriön (Socialdepartementet) alainen. Terveydenhuollon hallintoa varten on erityinen terveyshallitus (Helsedirektoratet). Sosiaalihuollon puolella tällaista laajaa keskushallitusta ei sen sijaan ole, vaan sosiaalihuoltoa koskevia asioita käsitellään toisaalta ministeriön sosiaaliosastolla ja toisaalta pienemmissä erityisviranomaisissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki sosiaali- ja terveyshallituksesta

1 ja 2 §. Sosiaali- ja terveyshallitus toimisi ehdotuksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijakeskusvirastona. Asiantuntijakeskusvirastolla tarkoitetaan virastoa, joka seuraa ja arvioi oman alansa toimintaa ja kehitystä sekä kerää, tuottaa, jalostaa ja jakaa oman alansa tietoa suunnittelua ja päätöksentekoa varten. Tietoa voidaan kerätä laajan asiantuntijaverkoston, kansainvälisten yhteyksien sekä viraston suorittamien ja tukemien tutkimusten ja kokeilujen avulla. Tiedon keräämiseen kuuluu myös sosiaali- ja terveydenhuollon tilastointitehtäviä. Kerätyn tiedon jalostaminen sellaiseen muotoon, että suunnittelijat ja päätöksentekijät kaikilla tasoilla voivat käyttää sitä hyväksi, edellyttää viraston henkilöstöltä korkeatasoisia tieteellisiä, metodologisia ja käytännön valmiuksia.

Asiantuntijakeskusviraston tehtäviin ei kuuluisi sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmään kohdistuva sitova ohjaaminen. Palvelujärjestelmään ja muuhunkin sosiaali- ja terveydenhuoltoon kohdistuvan asiantuntijaohjauksen merkitys tulee lähitulevaisuudessa kasvamaan, ja asiantuntijaohjaus olisikin eräs uuden viraston olennaisimmista tehtävistä.

Kerättyä ja jalostettua asiantuntijatietoa siirrettäisiin sitä tarvitseville asiantuntijaohjauksen keinoin, esimerkiksi erilaisten oppaiden, ohjeiden, suositusten ja muiden julkaisujen sekä katsausten, lausuntojen, neuvojen ja koulutuksen avulla.

Virasto tekisi myös sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen liittyviä aloitteita viranomaisille, järjestöille ja kansalaisryhmille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi viraston tulisi toiminnallaan tukea valtakunnallista, alueellista ja paikallista sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua ja päätöksentekoa.

Edellä olevan lisäksi sosiaali- ja terveyshallitukselle kuuluisivat muun muassa ohjaus-, valvonta- ja hallintotehtävät eräissä ympäristöterveydenhuolto-, lääkehuolto-, terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista, sairaanhoidotarvikkeita sekä raskauden keskeyttämisä, sterilointeja ja kastrointeja, ihmisten elin-

ten ja kudosten irrottamista sekä oikeuspsykiatria koskeissa asioissa siten kuin siitä on erityislainsäädännössä säädetty. Viraston tehtäviin kuuluisi myös sosiaali- ja terveysministeriön sille toimeksiantona määräämien tehtävien suorittaminen.

3 §. Sosiaali- ja terveyshallituksen johto-organisaationa olisi määrääjäksi asetettava johtokunta. Johtokunta olisi luonteeltaan suppea asiantuntijaelin. Tavoitteena on, että sen jäsenistö olisi koottu siten, että johtokunta olisi virastolle merkittävä lisävoimavara ajatellen toiminnan sisällön asiantuntemusta, yleisjohtamista ja sidosryhmäyhteyksien hoitoa. Johtokunnan päätehtävänä olisi päättää viraston toiminnan keskeisistä suuntaviivoista ja kehittämistavoitteista. Johtokunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta ehdotetaan säädettäväksi viraston hallintoasetuksella.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan raskauden keskeyttämisä, sterilointeja ja kastrointeja koskevat asiat ratkaistaan lääkintöhallituksessa erityisistunnoissa, joiden tehtävistä, asettamisesta ja kokoonpanosta on säädetty raskauden keskeyttämisestä annetussa laissa, sterilointilaissa, kastroidmislaissa sekä lääkintöhallituksesta annetussa asetuksessa. Esityksen tarkoituksena on, että nykyinen päätöksentekojärjestelmä säilyisi entisellään.

Lääkintöhallituksesta annetun asetuksen mukaan erät lääkehuoltoa, terveydenhuoltohenkilöstön valvontaa ja oikeuspsykiatria koskevat asiat ratkaistaan lääkintöhallituksen istunnossa. Esityksen tarkoituksena on, että yksilön oikeusturvan kannalta ja yhteiskunnallisesti tärkeät asiat ratkaistaisiin edelleen monijäsenisessä elimessä, joksi ehdotetaan erityisistuntoa. Erityisistuntojen tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädettäisiin asetuksella. Sosiaali- ja terveyshallituksen virkamiesten lisäksi erityisistunnoissa voisi olla asiantuntijajäseniä. Muilta osin viraston ratkaisut tehtäisiin virkamiespäätöksinä.

4 ja 5 §. Virasto voisi sen käytössä olevien määrärahojen puitteissa palkata asiantuntijoita sekä tehdä toimeksianto- ja yhteistyösopimuksia toimialansa kuuluvien yksittäisten asiantuntijatehtävien suorittamisesta.

Sosiaali- ja terveyshallitus voisi myös ottaa vastaan toimeksianto- ja asiantuntijatehtäviä, joista se voisi periä maksuja. Sosiaali- ja ter-

veyshallituksen johtokunta päättäisi suoritekohtaisten maksujen suuruudesta.

Virasto voisi sopia myös yhteistyöstä muiden organisaatioiden kuten kunnallisten keskusjärjestöjen ja yliopistojen sekä yksityisten henkilöiden kanssa yhteisistä tutkimus- ja kehittämishankkeista. Tällöin olisi mahdollista jakaa hankkeesta aiheutuvat kustannukset viraston ja yhteistyöosapuolen, esimerkiksi kunnan, kesken erityisesti silloin, kun kehittämishanke on molempien osapuolten kannalta tärkeä.

Jotta sosiaali- ja terveyshallituksen asiantuntijoilla ja muilla sen kanssa tutkimus- ja kehittämistyötä tekeillä olisi mahdollisuus saada salassapitovelvollisuutta koskevien säännösten estämättä työssä tarvittavat välttämättömät tiedot, on tästä tiedonsaantioikeudesta säädettävä erityisesti. Tällöin ei enää tarvita erikseen yleisen asiakirjojen julkisuudesta annetun lain (83/51) 20 §:n 2 momentin mukaista ministeriön lupaa salaisten asiakirjojen tutkimiseen.

6 §. Sosiaali- ja terveyshallituksen eräänä keskeisenä tehtävänä olisi toimia sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijaviranomaisena siten kuin edellä 1 ja 2 §:n perusteluissa on esitetty. Valtion keskushallinnossa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän yleinen hallinnollinen johtaminen ja ohjaus tulisi ehdotuksen mukaan keskittymään sosiaali- ja terveysministeriölle. Sosiaali- ja terveyshallituksen tulisi puolestaan erityisesti palvelujärjestelmän osalta kehittyä edellä 2 §:n perusteluissa selostetulla tavalla korkeatasoisia asiantuntijapalveluja tuottavaksi virastoksi. Tarkoituksena on, että sosiaali- ja terveyshallitus palvelisi ja tukisi tieto- ja asiantuntijapalveluillaan paitsi valtionhallinnossa tapahtuvaa sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua ja päätöksentekoa myös kuntia ja kuntainliittoja niiden suunnitellessa sosiaali- ja terveydenhuollonsa järjestämistä ja tehdessä sitä koskevia ratkaisuja sekä toteuttaessaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa käytännössä. Jotta sosiaali- ja terveyshallitus pystyisi mahdollisimman tehokkaasti palvelemaan kuntien ja kuntainliittojen sekä valtion viranomaisten ja laitosten tarpeita, sen tulisi salassapitovelvollisuutta koskevien säännösten estämättä saada kuntien ja kuntainliittojen sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisilta ja laitoksilta asiantuntijapalvelujen tuottamiseksi välttämättömiä tietoja ja selvityksiä. Sama koskisi oikeutta saada samassa tarkoituksessa sellaisia tietoja ja selvityksiä muilta valtion viranomaisilta ja laitoksilta, joi-

ta ei ole mahdollista saada hankituksi viranomaisten ja laitosten tavanomaisen yhteistöiminnan yhteydessä. Tarvittavat tiedot olisivat suunnilleen samat kuin sosiaalihuollon ja lääkintöhallituksen keräämät tiedot. Tiedosto- ja muodostettaessa ja säilytettäessä menetellään siten, ettei kenenkään yksityisyyttä tai liike- ja ammattisalaisuutta vaaranneta. Tietoja kerättäessä, käytettäessä ja luovutettaessa sekä tietoja suojattaessa noudatetaan, mitä henkilörekisterilaissa (471/87) säädetään.

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä olisi asiantuntijaviranomaisena huolehtia myös sosiaali- ja terveydenhuollon osalta valtakunnallisesta tilastoinnista. Tähän kuuluisi tilastojen ylläpitäminen siten, että ne mahdollisimman hyvin palvelisivat tutkimusta, suunnittelua, päätöksentekoa ja käytännön toimintaa. Lääkintöhallitus ja sosiaalihuollon ovat tähänkin asti huolehtineet kumpikin osaltaan valtakunnallisista tilastointitehtävistä.

Tilastointitehtäviin kuuluu laatia virallinen tilasto terveydenhuollon ja sosiaalihuollon osalta sekä muut sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisen kannalta tarpeelliset tilastot. Väestön terveyttä ja terveydenhuoltoa kuvaavat keskeiset tilastot julkaistaan Suomen virallisen tilaston Terveys-sarjassa. Väestön hyvinvointia, sosiaalipalvelujen ja toimeentuloetuksien käyttöä sekä sosiaalihuollon toimintaa kuvaavat keskeiset tilastot julkaistaan Suomen virallisen tilaston Sosiaaliturva-sarjassa.

Sosiaali- ja terveyshallituksen edellytetään sen käyttäessä edellä esitetyn mukaista oikeutta tietojen saamiseen ilmoittavan, mihin tarkoitukseen pyydettyjä tietoja ja selvityksiä aiotaan käyttää.

Tietojen saamisesta lääkintöhallituksessa olevia, terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä annetussa laissa (556/89) tarkoitettuja rekistereitä varten on säädetty sanotussa laissa. Tähän esitykseen sisältyy myös ehdotus mainitun lain muuttamiseksi siten, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset tulisivat koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta. Näin ollen kansalaisten terveydentilaa ja sairautta koskevien salassa pidettävien tietojen luovuttaminen sosiaali- ja terveyshallitukselle ja niiden rekisteröiminen perustuisi edelleenkin terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä annettuun lakiin.

Siltä osin kuin sosiaali- ja terveyshallituksen hoidettavaksi siirtyy lääkintöhallitukselle nykyään eri lakien nojalla kuuluvia ehdotetun lain

2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja ohjaus-, valvonta- ja hallintotehtäviä, oikeus niiden samoin kuin niiden edellyttämien asiantuntija- ja tilastointitehtävien hoitamiseksi tarvittavien tietojen saamiseen tulisi perustumaan edelleenkin sitä koskeviin eri lakien säännöksiin ja niiden nojalla annettuihin määräyksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö tulee selvittämään oman hallinnonalansa julkisuus- ja salassapitosäännösten muuttamistarpeet oikeusministeriön julkisuus- ja salassapitolainsäädännön uudistamista varten 7 päivänä helmikuuta 1990 asettaman toimikunnan (julkisuustoimikunnan) saatua työnsä päätökseen.

Julkisuustoimikunnan tehtävänä on muun muassa määritellä, tulisiko salassapitolainsäädäntöä selkeyttää ensisijaisesti eri hallinnonalojen lainsäädännössä ja määrittelemällä yleislainsäädännössä vain yleiset perusteet vai koamalla salassapitosäännökset yhtenäiseen lakiin.

7 §. Rikoslain 40 luvun (792/89) salassapitorikoksia, asiakirjan luvaton paljastamista ja lahjoman ottamista koskevat rangaistussäännökset koskevat ainoastaan virkamiestä ja julkisyhteisön työntekijää. Jotta nämä säännökset koskisivat kaikkia sosiaali- ja terveyshallitukselle työtä tekeviä, ehdotetaan siitä säädetäväksi tässä laissa.

8 §. Tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta, kuten sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävistä, organisaatiosta, viroista ja niiden kelpoisuusvaatimuksista sekä asioiden käsittelemisestä ja ratkaisemisesta, annetaan asetuksella.

9 §. Tarkoituksena on, että valtaosa sosiaalihallituksen ja lääkintöhallituksen virkamiehistä siirretään sosiaali- ja terveyshallituksen virkoihin. Valtion virkamieslain (755/86) mukaan siirtämisestä päättää pääsääntöisesti vastaanottava virasto. Jotta ei tarvitsisi turvautua tavallisesta poikkeaviin keinoihin, ehdotetaan, että sosiaali- ja terveyshallituksen johtokunta asetettaisiin kuukautta ennen kuin muu virasto aloittaa toimintansa. Tällöin johtokunta voisi päättää sosiaali- ja terveyshallitukselle kuuluvista nimityksistä.

10 §. Sosiaalihallituksesta annetussa laissa (24/68) todetaan, että sosiaalihallitus käsittelee eräin poikkeuksin ne sosiaalihoitoa, hoitolaitoksia sekä sosiaaliavustuksia koskevat ja niihin liittyvät asiat, jotka lain, asetuksen tai muun määräyksen mukaan kuuluvat sosiaaliministeriölle. Näin ollen ehdotetaan että sosi-

aali- ja terveyshallitus käsittelee ne toimialaansa kuuluvat asiat, jotka ennen tämän lain voimaantuloa kuuluivat sosiaalihallitukselle, lääkintöhallitukselle tai sosiaaliministeriölle.

1.2. Laki lääkelaboratoriosta

Läkelaboratorio ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallituksen alaiseksi laitokseksi, mistä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

1.3. Laki lääkärintoimen harjoittamisesta

Lääkäreiden, kuten muunkin terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista koskevat lupa- ja valvonta-asiat ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

Lääkäreiden ammatinharjoittamisoikeuksien poistamisia ja rajoittamisia sekä kurinpitoraigaistuksia on käsitelty lääkintöhallituksen istunnossa, joka on monijäseninen, tuomioistuimen tapaan toimiva elin. Lääkäreiden oikeusturvan kannalta tärkeimmät asiat on tarkoitussuhteisesti käsitelty lääkintöhallituksen istunnossa, joka on monijäseninen, tuomioistuimen tapaan toimiva elin. Lääkäreiden oikeusturvan kannalta tärkeimmät asiat on tarkoitussuhteisesti käsitelty lääkintöhallituksen istunnossa, joka on monijäseninen, tuomioistuimen tapaan toimiva elin. Lääkäreiden oikeusturvan kannalta tärkeimmät asiat on tarkoitussuhteisesti käsitelty lääkintöhallituksen istunnossa, joka on monijäseninen, tuomioistuimen tapaan toimiva elin.

2, 4 ja 5 §. Lain 2 §:n mukaan voidaan myös ulkomailta suoritettu lääketieteellinen perustutkinto hyväksyä lääkärintoimen harjoittamiseen Suomessa. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan lääkintöhallitus hyväksyy ne ulkomaan korkeakoulut, joissa suoritettu tutkinto hyväksytään Suomessa. Koska tutkintojen sisällöt muuttuvat koko ajan, ehdotetaan, että korkeakoulun hyväksymisen sijasta hyväksyttäisiin siellä suoritettu tutkinto. Sama koskisi myös 4 §:ssä tarkoitettua ulkomailta suoritettua erikoislääkärintutkintoa.

Sen jälkeen, kun henkilö on suorittanut lääketieteellisen perustutkinnon, lääkintöhallitus myöntää hänelle niin sanotun orientoivan vaiheen luvan. Lääkärillä on tällöin oikeus toimia apulaislääkärinä julkisyhteisön omistamassa terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka lääkintöhallituksen hyväksymässä muussa vastaavassa laitoksessa. Vuonna 1989 lääkintöhal-

litus myönsi yhteensä 427 lääkärielle orientoivan vaiheen luvan.

Koska lääkärintoimen harjoittamisesta annettussa laissa on tarkkaan säädetty, milloin lääkäri voi toimia niin sanottuna orientoivan vaiheen lääkärimäisenä, ehdotetaan, että sitä koskeva lupamenettely poistettaisiin. Tällöin työnantajan tehtävänä olisi varmistaa, että lääkäri täyttää säädettyt pätevyysvaatimukset.

Voimassa olevan 2 §:n 2 momentin mukaan lääkintöhallitus voi antaa lääketieteen opiskelijalle, joka on saavuttanut asetuksella säädettyä opintovaiheen, luvan väliaikaisesti toimia apulaislääkärinä julkisyhteisön omistamassa terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka lääkintöhallituksen hyväksymässä muussa vastavassa laitoksessa. Erityisestä syystä lääketieteen opiskelija voi toimia muissakin kuin apulaislääkärin tehtävissä. Lääkärintoimen harjoittamisesta annetun asetuksen (868/82) 1 §:n mukaan tällainen lupa voidaan antaa, kun lääketieteen opiskelija on suorittanut lääketieteelliset tutkinnot annetussa asetuksessa (762/75) tarkoitetut, vähintään neljään ensimmäiseen opintovuoteen kuuluvat yleisopinnot ja aineopintojen opintojaksot sekä lääkintöhallituksen mahdollisesti määräämät muut opinnot ja harjoittelun sillä lääketieteen alalla, johon perehtymistä tehtävän suorittaminen edellyttää. Lääkintöhallitus on antanut useita asiaa koskevia yleiskirjeitä.

Vuonna 1989 lääkintöhallitus myönsi lääketieteen opiskelijoille yhteensä 1 473 lupaa toimia apulaislääkärinä. Käytännössä yhdellä opiskelijalla voi olla useita yhtäaikaan voimassa olevia lupia, koska sairaaloihin ja terveyskeskuksiin annetaan eri luvat. Koska luvan saamisen edellytyksenä olevista pätevyysvaatimuksista on säädetty tarkasti, ehdotetaan, että tästä lupamenettelystä luovutaan. Työnantajan tehtävänä olisi varmistaa, että lääketieteen opiskelija täyttää pätevyysvaatimukset. Erillisen luvan poistaminen helpottaisi lääketieteen opiskelijoiden lyhyiden, äkillisten sijaisuuksien saamista.

Jotta ei syntyisi tulkintaongelmia siitä, koskeeko lääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain 13 §:n 2 momentin säännös valvonnasta myös viransijaisina toimivia lääketieteen kandidaatteja, ehdotetaan, että opiskelijan toiminta apulaislääkärinä määriteltäisiin lääkärintoimen harjoittamiseksi.

Orientoivan vaiheen lääkäri voi voimassa olevan lain 5 §:n ja 30 §:n 2 momentin sekä

lääkärintoimen harjoittamisesta annetun asetuksen 3 §:n perusteella toimia lääninhallituksen luvalla muussakin kuin apulaislääkärin tehtävässä. Vastaavat lääketieteen opiskelijaa koskevat lupa-asiat ehdotetaan siirrettäviksi lääkintöhallitukselta lääninhallituksille. Lääninhallituksen toimivallasta ehdotetaan säädettyä lain 5 §:ssä.

7 §. Koska lääkintöhallitus ei erikseen myöntäisi niin sanottua orientoivan vaiheen lupaa, pykälästä ehdotetaan poistettavaksi viittaus luvan myöntämiseen.

1.4. Laki hammaslääkärintoimen harjoittamisesta

Hammaslääkäreiden, kuten muunkin terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista koskevat lupa- ja valvonta-asiat ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

Hammaslääkäreiden ammatinharjoittamiskeuksien poistamisia ja rajoittamisia sekä kurinpitiorangaistuksia on käsitelty lääkintöhallituksen istunnossa, joka on monijäseninen, tuomioistuimen tapaan toimiva elin. Hammaslääkäreiden oikeusturvan kannalta tärkeimmät asiat on tarkoitus jatkossakin käsitellä monijäsenisessä elimessä, erityisistunnossa. Erityisistunnon asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

2, 4 ja 5 §. Lain 2 §:n mukaan voidaan myös ulkomailla suoritettu hammaslääketieteellinen perustutkinto hyväksyä hammaslääkärintoimen harjoittamiseen Suomessa. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan lääkintöhallitus hyväksyy ne ulkomaan korkeakoulut, joissa suoritettu tutkinto hyväksytään Suomessa. Koska tutkintojen sisällöt muuttuvat koko ajan, ehdotetaan, että korkeakoulun hyväksymisen sijasta hyväksyttäisiin siellä suoritettu tutkinto. Sama koskisi myös 4 §:ssä tarkoitettua ulkomailla suoritettua erikoishammaslääkärin tutkintoa.

Sen jälkeen, kun henkilö on suorittanut hammaslääketieteellisen perustutkinnon, lääkintöhallitus myöntää hänelle niin sanotun orientoivan vaiheen luvan. Hammaslääkäriellä on tällöin oikeus toimia hammaslääkärinä julkisyhteisön omistamassa terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka lääkintöhallituksen hyväksy-

mässä muussa vastaavassa laitoksessa. Vuonna 1989 lääkintöhallitus myönsi yhteensä 117 hammaslääkärille orientoivan vaiheen luvan.

Koska hammaslääkärin toimen harjoittamisesta annettussa laissa on tarkkaan säädetty, milloin hammaslääkäri voi toimia niin sanottuna orientoivan vaiheen hammaslääkärinä, ehdotetaan, että sitä koskeva lupamenettely poistettaisiin. Tällöin työnantajan tehtävänä olisi varmistaa, että hammaslääkäri täyttää säädetyt pätevyysvaatimukset.

Voimassa olevan 2 §:n 2 momentin mukaan lääkintöhallitus voi antaa hammaslääketieteen opiskelijalle, joka on saavuttanut asetuksella säädettyä opintovaiheen, luvan väliaikaisesti toimia hammaslääkärinä julkisyhteisön omistamassa terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka lääkintöhallituksen hyväksymässä muussa vastaavassa laitoksessa. Erityisestä syystä hammaslääketieteen opiskelija voi toimia muissakin kuin apulaishammaslääkärin tehtävissä. Hammaslääkärin toimen harjoittamisesta annetun asetuksen (869/82) 1 §:n mukaan tällainen lupa voidaan antaa, kun hammaslääketieteen opiskelija on suorittanut hammaslääketieteellisistä tutkinnoista annetussa asetuksessa (290/76) tarkoitetut, vähintään neljään ensimmäiseen opintovuoteen kuuluvat yleisopinnot ja aineopintojen opintojaksot sekä lääkintöhallituksen mahdollisesti määräämät muut opinnot ja harjoittellut sillä hammaslääketieteen alalla, johon perehtymistä tehtävän suorittaminen edellyttää. Lääkintöhallitus ei ole katsonut tarpeelliseksi antaa asiasta lisämääräyksiä.

Vuonna 1989 lääkintöhallitus myönsi hammaslääketieteen opiskelijoille yhteensä 116 lupaa toimia apulaishammaslääkärinä. Koska tämänkin luvan saamisen edellytyksenä olevista pätevyysvaatimuksista on säädetty tarkasti, ehdotetaan, että tästä lupamenettelystä luovutaan. Työnantajan tehtävänä olisi varmistaa, että hammaslääketieteen opiskelija täyttää pätevyysvaatimukset. Erillisen luvan poistaminen helpottaisi hammaslääketieteen opiskelijoiden lyhyiden, äkillisten sijaisuuksien saamista.

Jotta ei syntyisi tulkintaongelmia siitä, koskeeko lain 13 §:n 2 momentissa oleva säännös valvonnasta myös virsijaisina toimivia hammaslääketieteen kandidaatteja, ehdotetaan, että opiskelijan toiminta apulaishammaslääkärinä määriteltäisiin hammaslääkärin toimen harjoittamiseksi.

Orientoivan vaiheen hammaslääkäri voi voimassa olevan lain 5 §:n ja 30 §:n 2 momentin

sekä hammaslääkärin toimen harjoittamisesta annetun asetuksen 3 §:n perusteella toimia muussakin kuin apulaishammaslääkärin tehtävässä. Vastaavat hammaslääketieteen opiskelijaa koskevat lupa-asiat ehdotetaan siirrettäväksi lääkintöhallitukselta lääninhallituksille. Lääninhallituksen toimivallasta ehdotetaan säädettäväksi lain 5 §:ssä.

7 §. Koska lääkintöhallitus ei erikseen myöntäisi niin sanottua orientoivan vaiheen lupaa, pykälästä ehdotetaan poistettavaksi viittaus luvan myöntämiseen.

1.5. Laki hammasteknikon toimen harjoittamisesta

Hammasteknikoiden, kuten muunkin terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista koskevat lupa- ja valvonta-asiat ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

Hammasteknikoiden ammatinharjoittamisoikeuksien poistamisia ja rajoittamisia on käsitelty lääkintöhallituksen istunnossa, joka on monijäseninen, tuomioistuimen tapaan toimiva elin. Hammasteknikoiden oikeusturvan kannalta tärkeimmät asiat on tarkoitus jatkossakin käsitellä monijäsenisessä elimessä, erityisistunnossa. Erityisistunnon asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

1 §. Pykälän 1 momentin mukaan oppilaitoksen, jossa suoritettua tutkinnon perusteella henkilö merkitään lääkintöhallituksen laillistetuista hammasteknikoista pitämään luetteloon, tulee olla valtioneuvoston hyväksymä. Ammatillisista oppilaitoksista annetun lain (487/87) 1 §:n mukaan nämä oppilaitokset ovat ammatikasvatushallituksen valvonnan alaisia. Tästä syystä ehdotetaan valtioneuvoston yleisistunnon kehittämishankkeen yleislinjojen mukaisesti, että valtioneuvoston hyväksyntä poistettaisiin.

Pykälän 2 momentin mukaan lääkintöhallitus järjestää erikoiskursseja, jonka suorittaneet ovat oikeutetut valmistamaan ja soveltamaan irrallisia kokoproteeja itsenäisesti suoraan niiden käyttäjille. Koska ammatillinen koulutus kuuluu viranomaisten tehtäväjaossa opetusviranomaisille ja nimenomaisesti ammattikasvatushallitukselle, ehdotetaan, että erikois-

hammasteknikkokurssien järjestämisvastuu siirretään ammattikasvatushallitukselle.

2 §. Pykälän mukaan hammasteknikon opintoihin liittyvän käytännöllisen harjoittelun tulee tapahtua lääkintöhallituksen tähän tarkoitukseen hyväksymän hammasteknikon johdolla. Edelleen lääkintöhallitus määrää, montako harjoittelijaa yhden hammasteknikon valvonnassa saa samanaikaisesti olla. Säännöksillä ei ole pitkään aikaan ollut käytännön merkitystä. Koska harjoittelijoiden sijoittaminen on nykyään ammatillisen oppilaitoksen tehtävä, ehdotetaan pykälä kumottavaksi tarpeettomana.

3 §. Terveyden- ja sairaanhoidon piirihallinnosta annetun lain (839/70) 2 §:n 1 momentin mukaan ennen lain voimaantuloa lääninlääkärille kuuluvat asiat siirtyivät lain voimaan tullessa lääninhallituksen käsiteltäviksi. Mitä näiden tehtävistä on säädetty tai määrätty, sovelletaan vastaavasti lääninhallituksen tehtäviin, jollei erikseen toisin säädetä tai määrätä. Hammasteknikon toimen harjoittamisesta annetun lain 3 §:ää ehdotetaan tarkistettavaksi tämän mukaisesti.

Jotta lääninhallitukset voisivat valvoa hammasteknikoita, on niiden voitava saada valvontaa, esimerkiksi kantelujen käsittelyä, varten tarpeelliset tiedot hammasteknikoilta.

1.6. Laki sairaanhoitotoimen harjoittamisesta

Sairaanhoitotoimen harjoittajien, kuten muunkin terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista koskevat lupa- ja valvontasiat ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

Sairaanhoitotoimen harjoittajien ammatinharjoittamisoikeuksien poistamisia ja rajoittamisia on käsitelty lääkintöhallituksen istunnossa, joka on monijäseninen, tuomioistuimen tapaan toimiva elin. Sairaanhoitotoimen harjoittajien oikeusturvan kannalta tärkeimmät asiat on tarkoitus jatkossakin käsitellä monijäsenisessä elimessä, erityisistunnossa. Erityisistunnon asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

Ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 1 §:n mukaan aikaisemmin sairaanhoito-oppilaitoksiksi kutsutut ammatilliset oppilaitokset ovat nykyään terveydenhuolto-oppilaitoksia.

Ehdotetaan, että sairaanhoitotoimen harjoittamisesta annetun lain 1 §:ää tarkistettaisiin tämän mukaisesti.

1.7. Laki hierojan toimesta

Hierojien, kuten muunkin terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista koskevat lupa- ja valvontasiat ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

Lääkitysvuimistelijaa eli nykyistä lääkintävuimistelijaa koskevat säännökset ehdotetaan poistettaviksi, sillä ne on kumottu sairaanhoitotoimen harjoittamisesta annetulla lailla.

Hierojien ammatinharjoittamisoikeuksien poistamisia ja rajoittamisia on käsitelty lääkintöhallituksen istunnossa, joka on monijäseninen, tuomioistuimen tapaan toimiva elin. Hierojien oikeusturvan kannalta tärkeimmät asiat on tarkoitus jatkossakin käsitellä monijäsenisessä elimessä, erityisistunnossa. Erityisistunnon asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

2 §. Viranomaisten työnjaon mukaan ammatillisen koulutuksen suunnittelu ja valvonta kuuluu ammattikasvatushallitukselle. Tästä syystä hierojien opetuslaitosten hyväksyminen ehdotetaan siirrettäväksi lääkintöhallitukselta ammattikasvatushallitukselle. Siirron tarkoituksena ei ole sulauttaa hierojien koulutusta kuntohoitajien koulutukseen, vaan hierojan koulutus on tarkoitus säilyttää itsenäisenä koulutuksena. Hierojien ammatikkurssit kestävät kuusi kuukautta ja kuntohoitajien kaksi ja puoli vuotta. Kuntohoitajien koulutus sisältää hieronnan opetuksen lisäksi muun muassa käyttäytymis-, yhteiskunta-, luonnon- ja lääketieteellisiä aineita, terveydenhuolto-oppia ja fyioterapiaa.

3 §. Hierojan päästötodistuksen kaavan vahvistamista koskeva säännös ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana.

6 §. Jos muussa maassa hierojaksi valmistunut henkilö haluaa Suomessa harjoittaa hierojan tointa, voi lääkintöhallitus vaatia, että hakija suorittaa kokeen tai tutkinnon jossakin lääkintöhallituksen osoittamassa opetuslaitoksessa. Koska ammattikasvatushallituksen tehtävänä on valvoa kaikkia ammatillisia oppilait-

toksia, riittää, että opetuslaitos on ammattikasvatushallituksen hyväksymä.

13 §. Tarkoituksena on keskittää terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista koskevat kanteluasiat lääninhallitusten ratkaistaviksi. Tämä edellyttää lääninhallitusten toimivaltuuksien lisäämistä, jotta ne voisivat pyytää kantelujen kohteena olevilta hieroilta ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä.

14 §. Muutoksenhakua koskevaan pykälään ehdotetaan tehtäväksi teknisiä muutoksia.

1.8. Laki optikon toimen harjoittamisesta

Optikoiden, kuten muunkin terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista koskevat lupa- ja valvonta-asiat ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

Optikoiden ammatinharjoittamisoikeuksien poistamisia ja rajoittamisia on käsitelty lääkintöhallituksen istunnossa, joka on monijäseninen, tuomioistuimen tapaan toimiva elin. Optikoiden oikeusturvan kannalta tärkeimmät asiat on tarkoitus käsitellä jatkossakin monijäsenisessä elimessä, erityisistunnossa. Erityisistunnon asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

2 §. Pykälän 1 momentin mukaan oppilaitoksen, jossa suoritettun tutkinnon perusteella optikko saa lääkintöhallitukselta oikeuden harjoittaa optikon tointa, tulee olla valtioneuvoston hyväksymä. Ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 1 §:n mukaan nämä oppilaitokset ovat ammattikasvatushallituksen valvonnan alaisia. Tästä syystä ehdotetaan valtioneuvoston yleisistunnon kehittämishankkeen yleislinjojen mukaisesti, että valtioneuvoston hyväksyntä poistettaisiin.

Pykälän 2 momentissa on siirtymäsäännös, joka ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana.

3 §. Tarkoituksena on keskittää terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista koskevat kanteluasiat lääninhallitusten ratkaistaviksi. Tämä edellyttää lääninhallitusten toimivaltuuksien lisäämistä, jotta ne voisivat pyytää kantelujen kohteena olevilta optikoilta ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä.

3 a §. Optikon toimen harjoittamisesta annetun asetuksen (212/61) 3 §:n mukaan laillistetun optikon on ilmoitettava lääkintöhallituk-

selle toimipaikkansa. Voimassa olevan optikon toimen harjoittamisesta annetun lain 3 a §:n mukaan itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivan optikon tulee ilmoittaa toimi- ja asuinpaikkansa terveyslautakunnalle. Nämä säännökset ehdotetaan yhdistettäväksi ja otettaviksi lakiin. Tarkoituksena on kumota mainitun asetuksen 3 §.

1.9. Kansanterveyslaki

2 ja 4 §. Kansanterveystyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta ehdotetaan keskitettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle. Läänin alueella kansanterveystyötä ohjaisi ja valvoisi edelleen lääninhallitus.

Kansanterveystyön asiantuntijavirastona toimisi sosiaali- ja terveyshallitus. Viraston asiantuntijatehtävistä säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa. Ehdotuksen mukaan viraston tehtävänä on seurata ja arvioida sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja kehitystä, tuottaa ja hankkia sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelussa, päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa tarvittavaa kotimaista ja kansainvälistä tietoa ja osaamista sekä välittää sitä käyttäjille toteuttamalla tutkimus- ja kehittämishankkeita, järjestämällä koulutusta ja ohjausta sekä tekemällä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi tarpeellisia aloitteita ja esityksiä. Tämä sisältää myös kansanterveystyön asiantuntijaviranomaisena toimimisen. Tehtäviensä hoitamiseksi sosiaali- ja terveyshallituksella olisi oikeus saada tietoja siten kuin siitä säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa.

Jokaisen lääninhallituksen yhteyteen on asetettu lääninneuvottelukunta, jonka tehtävänä on lääninneuvottelukunnista annetun asetuksen (1238/88) 1 §:n mukaan läänin yleinen kehittäminen ja sitä koskevien tehtävien hoidon edistäminen ja yhteensovittaminen. Tehtäviin kuuluu näin ollen myös kansanterveystyötä koskevien yleisten ja laajakantoisten kysymysten käsittely. Tästä syystä ehdotetaan, että erityistä kansanterveystyötä käsittelevää neuvottelukuntaa koskeva säännös poistetaan.

5 §. Pykälän 2 momentin mukaan kansanterveystyön kuntainliiton perustamista varten tarvitaan lääkintöhallituksen suostumus. Lääninhallituksen suostumuksella kunta voi toisen kunnan kanssa sopia myös siitä, että tämä hoitaa osan kansanterveystyön toiminnoista.

Kunnallisen itsehallinnon vahvistamiseksi sekä lupahallinnon purkamiseksi ehdotetaan, ettei kuntainliiton perustamiseen tai kuntien yhteistyöhön tarvita valtion viranomaisen suostumusta.

Valtioneuvosto voi voimassa olevan pykälän 3 momentin mukaan velvoittaa kunnat 2 momentissa tarkoitettuun yhteistoimintaan ja määrätä sen ehtoista. Tämä kuitenkin edellyttää lääkintöhallituksen asiaa koskevaa esitystä. Koska lääkintöhallitukselle ei ehdotuksen mukaan enää kuuluisi kansanterveystyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta, ehdotetaan, että valtioneuvosto voi velvoittaa yhteistoimintaan ilman lääkintöhallituksen esitystä. Edelleen mainittu yhteistoimintavelvoite sisältää sen, että yhteistoimintaa ei myöskään saa lopettaa. Selvytyden vuoksi kuitenkin ehdotetaan, että tätä koskeva lisäys otettaisiin momenttiin.

14 ja 14 a §. Voimassa olevan lain 14 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan kunnan tehtävänä on ylläpitää opiskelijaterveydenhuoltoa. Yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden terveyden- ja sairaanhoito sekä hammashuolto voidaan kunnan suostumuksella kuitenkin järjestää myös muutoin lääkintöhallituksen hyväksymällä tavalla. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että korkeakoulukaupungeissa on yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuolto järjestetty Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiössä. Samalla kun kansanterveystyön ohjaus ja valvonta keskitetään ministeriöön, ehdotetaan, että yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden terveyden- ja sairaanhoidon sekä hammashuollon järjestäminen muuna kuin kunnan omana toimintana edellyttäisi sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymistä. Ehdotettu muutos ei edellyttäisi uutta hyväksymismenettelyä, vaan lääkintöhallituksen ennen lain voimaantuloa antama hyväksyntä olisi edelleen voimassa.

Lain 14 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohdan sekä 14 a §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan kunnan tulee tuottaa työterveyshuoltopalveluja kunnan alueella sijaitseissa työ- ja toimipaikoissa työskenteleville työntekijöille, kunnan alueella toimiville yrittäjille ja muille omaa työtään tekeville sekä merimiehille. Tämä kuitenkin edellyttää, että työnantaja ja yrittäjä ja muut omaa työtään tekevät ovat lääkintöhallituksen määräämällä tavalla ja määräämään ajankohtaan mennessä ilmoittaneet kunnalle työterveyshuoltopalvelujen tarpeestaan. Lääkintöhallitus on antanut asiaa koskevan yleis-

kirjeen 1671/10.1.1979, työterveyshuollon palvelusten tuottaminen terveyskeskuksissa. Yleiskirjeen mukaan on työnantajan ja yrittäjän tai muun omaa työtään tekevän ilmoitettava kirjallisesti terveyskeskukselle huhtikuun loppuun mennessä haluavansa ostaa työterveyshuoltopalveluja terveyskeskukselta seuraavan toimintavuoden aikana. Ilmoituksessa tulee selvittää työntekijöiden lukumäärä, jota varten palveluja halutaan ostaa. Lisäksi terveyskeskuksen pyynnöstä on sille annettava sellaisia lisätietoja, jotka ovat tarpeen ostettavien palvelusten laadun ja määrän arvioimiseksi. Säännöksellä on haluttu varmistaa se, että terveyskeskukset voivat ajoissa varautua työterveyshuollosta aiheutuviin tehtäviin. Tällä hetkellä noin puolet työterveyshuoltopalveluista tuotetaan terveyskeskuksissa. Joillakin isoilla työnantajilla on omat työterveysasemansa, ja loput työterveyshuoltopalveluista hankitaan yksityisiltä lääkäriasemilta ja ammatinharjoittajilta. Tilanne on tässä suhteessa melko vakiintunut, eikä tämä siirtymäaikaa varten tarvittu säännös enää ole tarpeen.

15 a §. Pykälän mukaan terveyskeskusta voidaan käyttää terveydenhuoltohenkilökunnan koulutukseen siten kuin korkeakoulun taikka koulutuksesta vastaavan muun viranomaisen tai yhteisön ja kunnan välillä sovitaan. Jollei tällaista sopimusta saada aikaan vapaaehtoisesti, valtioneuvosto voi, mikäli järjestely terveydenhuoltohenkilökunnan koulutuksen kannalta on tarpeellista, määrätä terveyskeskuksen käyttämisestä koulutukseen ja ehtoista, joilla tämä tapahtuu. Valtioneuvoston yleisistunnon kehittämishankkeen yleislinjojen mukaisesti valtioneuvoston päättävältä tässä asiassa ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle.

41 §. Kunta on pykälän mukaan velvollinen määräämään kansanterveystyötä tekevän viranhaltijan osallistumaan tämän toimialaa koskevaan lääkintöhallituksen järjestämään tai hyväksymään täydennyskoulutukseen, milloin lääkintöhallitus pitää sitä tarpeellisena, kuitenkin vähintään kerran viidessä vuodessa. Nyky-yhteiskunnassa tiedon määrän kasvu ja teknologian kehittyminen edellyttävät jatkuvaa koulutusta. Tästä syystä ehdotetaan, että kunnan kouluttamisvelvoitetta ei rajoitettaisi lääkintöhallituksen tarpeelliseksi katsomaan tilanteeseen, erityisesti koska lääkintöhallitus ei koskaan ole erikseen todennut tällaisen koulutuksen olevan tarpeen. Ehdotus siis asettaa kunnil-

le ehdottoman täydennyskoulutusvelvollisuuden.

Käytännössä lääkintöhallitus hyväksyy erikseen jokaisen täydennyskoulutukseksi tarkoitetun kurssin. Koulutustilaisuuksien lisääntymisen myötä tämä ei kuitenkaan enää ole tarkoituksenmukaista, mistä syystä ehdotetaan, että sosiaali- ja terveyshallitus antaisi yleisiä ohjeita täydennyskoulutuksen sisällöstä.

43 §. Pykälän 2 momentin mukaan lääkintöhallitus tai, jos asetuksella on niin säädetty, lääninhallitus voi määrätä terveyskeskuksen toiminnan keskeytettäväksi, jos se on terveydenhuollollisista syistä välttämätöntä. Terveyskeskusten nykyisen korkean tason vuoksi ei tällainen mahdollisuus enää ole tarpeen, mistä syystä momentti ehdotetaan kumottavaksi.

1.10. Laki kansanterveyslain voimaannpanosta

11 §. Pykälän 8 momentin mukaan lääkintöhallitus päättää asetuksella vahvistettavien perusteiden mukaisesti, miltä osin terveyskeskuksen lääkärin ja hammaslääkärin kunnalta tai kuntainliitolta saamat toimenpidepalkkiot otetaan huomioon eläkkeen perusteena olevana palkkana. Terveyskeskuksen palvelujen ohjauksen ja valvonnan keskittyessä sosiaali- ja terveysministeriöön ehdotetaan, että asia siirretään ministeriön päätettäväksi.

1.11. Terveysdenhoitolaki

Terveydenhoidon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveysministeriön alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta. Kyseisiä säännöksiä on samalla tarkistettu teknisesti.

10 §. Vapaakuntakokeiluun liittyvissä kuntien hakemuksissa on esitetty, että kunta voisi itse päättää terveystarkastajan pätevyysvaatimuksista. Koska on tarkoituksenmukaista toteuttaa tämä ehdotus pysyvästi, ehdotetaan, että pykälän 3 momentti kumottaisiin.

89 a §. Sosiaali- ja terveyshallituksella olisi asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi oikeus saada tietoja siten kuin asiasta säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa. Sosiaali- ja terveyshallituksen muiden tervey-

denhoitolain mukaisten tehtävien hoitamiseksi tarvitsema oikeus tietojen saamiseen säilyy entisellään.

1.12. Laki vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla

3 §. Pykälän mukaan Ruotsissa tai Norjassa valtakunnan rajalla olevassa kunnassa asuva, yksityisvastaanottoa pitävä lääkäri voi lääkintöhallitukselta saada luvan harjoittaa lääkärintointia naapurikunnassa rajaseudulla Suomessa. Samanlainen oikeus voidaan antaa myös erikoislääkärille, joka ei vakinaisesti asu naapurimaan raja-alueella, mutta pitää siellä vastaanottoa. Pykälä koskee lääkärintoimen harjoittamista. Koska muutkin lääkäreiden ammatinharjoittamista koskevat lupa-asiat on ehdotettu jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle, ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskeva säännös muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

1.13. Työterveyshuoltolaki

5 §. Työnantaja on pykälän mukaan velvolinen määräämään työterveyshuoltotehtävissä toimivan terveydenhuollon ammattihenkilön osallistumaan lääkintöhallituksen järjestämään tai hyväksymään täydennyskoulutukseen, milloin lääkintöhallitus pitää sitä tarpeellisena, kuitenkin vähintään kerran viidessä vuodessa. Nyky-yhteiskunnassa tiedon määrän kasvu ja teknologian kehittyminen edellyttävät jatkuvaa koulutusta. Tästä syystä ehdotetaan, että työnantajan kouluttamisvelvoitetta ei rajoitettaisi lääkintöhallituksen tarpeelliseksi katsomaan tilanteeseen, erityisesti koska lääkintöhallitus ei koskaan ole erikseen todennut tällaisen koulutuksen olevan tarpeen. Ehdotus siis asettaa työnantajalle ehdottoman täydennyskoulutusvelvollisuuden.

Käytännössä lääkintöhallitus hyväksyy erikseen jokaisen täydennyskoulutukseksi tarkoitetun kurssin. Koulutustilaisuuksien lisääntymisen myötä tämä ei kuitenkaan enää ole tarkoituksenmukaista, mistä syystä ehdotetaan, että sosiaali- ja terveyshallitus antaisi yleisiä ohjeita täydennyskoulutuksen sisällöstä.

10 §. Pykälän mukaan työnantajan järjestettäväksi kuuluvan työterveyshuollon toteuttamisesta huolehtivien terveyskeskusten, työterveys-

huoltopalveluksia tuottavien yksiköiden ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden toiminnan sekä työterveyshuoltopalvelujen sisällön lääketieteellinen valvonta kuuluu lääkintöhallitukselle ja lääninhallituksille siten kuin siitä on erikseen säädetty. Koska sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän yleinen johto, ohjaus ja valvonta ehdotetaan keskitettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöön, ehdotetaan yhdenmukaisesti tämän kanssa, että terveyskeskusten toiminnan valvonta myös työterveyshuollon osalta kuuluisi sosiaali- ja terveysministeriölle.

10 a §. Sosiaali- ja terveyshallituksella olisi asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi oikeus saada tietoja siten kuin asiasta säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa.

1.14. Tartuntatautilaki

6 ja 10 §. Tartuntatautien vastustamistyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveysministeriön alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan edelleen, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin kosemaan sosiaali- ja terveyshallitusta. Läänin alueella tartuntatautien vastustamistyön suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluisivat edelleen lääninhallitukselle.

11 §. Yleisiä vapaaehtoisia rokotuksia ja terveystarkastuksia on järjestettävä tartuntatautien ehkäisemiseksi lääkintöhallituksen antamien ohjeiden mukaan. Esimerkkinä yleisestä vapaaehtoisesta rokotuksesta on vuonna 1985 järjestetty poliorokotus, joka jaettiin väestölle sokeripalassa. Yleisten vapaaehtoisten rokotusten ja terveystarkastusten kattavuus on Suomessa aina ollut hyvä. Tästä syystä niistä annettujen ohjeiden vaikutus on ollut hyvin suuri. Näistä syistä on edelleen tarve antaa viranomaisille valtuus ohjeiden antamiseen. Koska yleiset vapaaehtoiset rokotukset ja terveystarkastukset koskevat kuntia ja tartuntatautien vastustamistyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveyshallitukselle sosiaali- ja terveysministeriön alaisena, ehdotetaan, että ohjeet yleisistä vapaaehtoisista rokotuksista ja terveystarkastuksista antaisi sosiaali- ja terveysministeriö.

12 §. Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvosto päättää pakollisten rokotusten järjestä-

mistä on kuitenkin pidettävä erityisen kiireellisenä, voi lääkintöhallitus antaa sen toimeenpääntämiseksi väliaikaisia määräyksiä. Pakollisen rokotuksen määrääminen on syvästi ihmisen itsemääräämisoikeuteen puuttumista. Tästä syystä ehdotetaan, että pakollisen rokotuksen järjestämisestä koskevat väliaikaiset määräykset antaisi sosiaali- ja terveysministeriö.

36 §. Keskussairaalan kuntainliitto voi tehdä toisen keskussairaalan kuntainliiton taikka muuta kunnallista erikoislääkärijohtoista sairaalaa tai terveyskeskuksen erikoislääkärijohtoista sairaalaa ylläpitävän kunnan tai kuntainliiton kanssa sopimuksen tartuntatautipotilaiden hoitamisesta. Jollei tartuntatautien vastustamistyön kannalta tarpeelliseksi katsottavasta yhteistoiminnasta voida sopia, voi valtioneuvosto pykälän 2 momentin mukaan lääkintöhallituksen esityksestä määrätä sopimuksen tehtäväksi ja määrätä yhteistoiminnan ehdoista. Jotta valtioneuvosto ei olisi riippuvainen lääkintöhallituksen esityksestä, ehdotetaan, että lääkintöhallituksen esitystä koskeva säännös poistetaan.

40 a §. Sosiaali- ja terveyshallituksella olisi asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi oikeus saada tietoja siten kuin asiasta säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa. Sosiaali- ja terveyshallituksen muiden tartuntatautilain mukaisten tehtävien hoitamiseksi tarvitsema oikeus tietojen saamiseen säilyy entisellään.

1.15. Erikoissairaanhoitolaki

Samalla kun muun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta keskitetään sosiaali- ja terveysministeriölle, ehdotetaan, että myös erikoissairaanhoidon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta siirretään lääkintöhallitukselta sosiaali- ja terveysministeriöön. Läänin alueella erikoissairaanhoidon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluisi edelleen lääninhallitukselle.

Erikoissairaanhoidon asiantuntijavirastona toimisi sosiaali- ja terveyshallitus. Viraston asiantuntijatehtävistä säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa. Ehdotuksen mukaan viraston tehtävänä on seurata ja arvioida sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja kehitystä, tuottaa ja hankkia sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelussa, päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa tarvittavaa kotimais-

ta ja kansainvälistä tietoa ja osaamista sekä välittää sitä käyttäjille toteuttamalla tutkimus- ja kehittämishankkeita, järjestämällä koulutusta ja ohjausta sekä tekemällä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi tarpeellisia aloitteita ja esityksiä. Tämä sisältää myös erikoissairaanhoidon asiantuntijaviranomaisena toimimisen. Tehtäviensä hoitamiseksi sosiaali- ja terveyshallituksella olisi oikeus saada tietoja siten kuin siitä säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa.

1.16. Laki valtion mielisairaaloista

1 §. Valtion mielisairaalat ehdotetaan jätettäväksi edelleen sosiaali- ja terveyshallituksen alaisuuteen. Pykälässä on viitattu mielisairalain (187/52) 12 §:ään. Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen mielenterveyslaiksi, jolla on tarkoitus kumota mielisairaslaki. Tästä syystä ehdotetaan, ettei pykälässä yksilöitäisi lakia, missä säädetään siitä, keitä valtion mielisairaalaan otetaan tutkittaviksi ja hoidettaviksi.

3 §. Valtion mielisairaaloilla on tällä hetkellä lääkintöhallituksen asettama yhteinen johtokunta. Pyrkimyksenä on siirtää valtion mielisairaalat pois valtion omistuksesta. Siirtoa pyritään edesauttamaan myös johtokunnan kokoonpanolla ja tehtävillä. Tarkoituksena on lisäksi muuttaa johtokunta virastojen johtaminen -toimikunnan (komiteanmietintö 1989:8) ehdotusten mukaiseksi. Tästä syystä ehdotetaan, että sosiaali- ja terveysministeriö asettaisi valtion mielisairaaloiden johtokunnan.

1.17. Laki yksityisestä terveydenhuollosta

10 §. Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan on annettava toiminnastaan kertomus lääninhallitukselle. Henkilökunnassa, tiloissa ja toiminnassa tapahtuneita muutoksia koskevien tietojen lisäksi lääkintöhallitus voi velvoittaa palvelujen tuottajia antamaan myös muita selvityksiä, jotka ovat lähinnä palvelujen tuottamista koskevia tunnuslukuja. Koska sanottujen tietojen saanti on tarpeen lääkintöhallituksen terveyden- ja sairaanhoidon kehittämisen- ja ohjaamistehtävien vuoksi, ehdotetaan, että sosiaali- ja terveyshallitukselle jätettäisiin oikeus määrätä lisäselvityksistä.

11 §. Pykälän 1 momentin mukaan terveydenhuollon palveluja käyttävien asiakkaiden potilasasiakirjat on laadittava ja säilytettävä siten kuin lääkintöhallitus tarkemmin määrää. Koska ehdotetun tehtäväjaon mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriö ohjaisi kunnallista palvelujärjestelmää, siis myös potilasasiakirjojen laatimista ja säilyttämistä, ehdotetaan, että yhtenäisyyden vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö määräisi myös yksityisen terveydenhuollon palveluja käyttävien asiakkaiden potilasasiakirjojen laatimisesta ja säilyttämisestä.

13 §. Yksityisten terveydenhuoltopalvelujen valvonta kuuluisi läänin alueella edelleenkin lääninhallituksille, mutta niiden yleinen ohjaus ja valvonta kuuluisi sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle. Sosiaali- ja terveyshallitus valvoisi edelleen yksittäisiä ammatinharjoittajia terveydenhuollon ammatinharjoittamislainsäädännön kautta.

1.18. Laki ihmisen elimien ja kudoksien irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön

Ihmisen elimien ja kudoksien irrottamista lääketieteelliseen käyttöön koskevat lupa-asiat ehdotetaan jätettäväksi edelleen sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

1.19. Lääkelaki

Lääkehuollon hallinnon tehtäväjakoa ei ehdoteta muutettavaksi, mistä syystä lääkintöhallitusta koskevat säännökset lääkelaisissa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

Lääkintöhallituksesta annetun asetuksen mukaan osa lääkintöhallituksen päätösvaltaan kuuluvista lääkehuoltoon liittyvistä asioista ratkaistaan lääkintöhallituksen istunnossa. Tarkoituksena olisi, että jatkossakin yhteiskunnallisesti tai yksilön oikeusturvaa kannalta tärkeät asiat ratkaistaisiin monijäsenisessä elimessä, erityisistunnossa. Erityisistunnon aset-

tamisesta, tehtävistä ja kokoonpanosta säädetäisiin asetuksella.

61 §. Lääkeasetuksen (693/87) 22 §:n 3 momentin mukaan lääkintöhallitus antaa tarkempia määräyksiä sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen toimitiloista. Viranomaisten määräyksiä ja ohjeita koskevista toimenpiteistä annetun lain (573/89) 4 §:n 2 momentin mukaan kuntia ja kuntainliittoja koskevia määräyksiä saa antaa vain laissa olevan, yksilöidyn valtuutuksen nojalla. Jotta sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen toimitiloista voitaisiin antaa määräyksiä, on valtuutussäännös sijoitettava lakiin. Tarkoituksena on kumota lääkeasetuksen 22 §:n 3 momentti.

79 §. Lääkelain 77 §:n mukaan lääkintöhallituksen tulee huolehtia siitä, että lääketehtaat, -tukkukaupat, apteekit, sivuapteekit, sairaala-apteekit ja lääkekeskukset sekä sotilasapteekki tarkastetaan niin usein kuin asianmukainen lääkevalvonta sitä edellyttää. Tarkastuksessa mahdollisesti annetun määräyksen johdosta on voimassa olevan 78 §:n mukaan viipymättä ryhdyttävä asian vaatimiin toimenpiteisiin. Tarkastuksen yhteydessä saatetaan havaita seikkoja, jotka tulisi välittömästi korjata. Kun tarkastaja antaa tällaisen määräyksen, sen johdosta on viipymättä ryhdyttävä asian vaatimiin toimenpiteisiin. Lääkelain 79 §:n mukaan saadaan tarkastuksessa annetusta määräyksestä valittaa lääkintöhallitukseen 30 päivän kuluessa tarkastuksen päättymisestä. Määräyksen mukaisiin toimenpiteisiin on kuitenkin ryhdyttävä valituksesta huolimatta. Lääkintöhallituksen päätökseen haetaan muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa on säädetty. Lääkelain 79 §:ssä säädetty valitusmenettely ehdotetaan korvattavaksi oikaisuvaatimusmenettelyllä, jolloin virkamiespäätos alistetaan viranomaiselle. Vasta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla.

81 §. Pykälän mukaan lääkintöhallituksen tulee huolehtia siitä, että Suomen Punaisen Ristin lääkkeiden valmistusta tarkastetaan siten kuin muidenkin lääketehtaiden. Läkintöhallituksen tehtävästä valvoa kansanterveyslaitoksen lääkkeiden valmistusta säädetään pykälän 2 momentin mukaan erikseen. Lääkelain voimaan tullessa kansanterveyslaitos oli lääkintöhallituksen alainen laitos. Tällöin lääkintöhallitus valvoi sen toimintaa ylempänä viranomaisena. Kun kansanterveyslaitos siirrettiin 1

päivästä tammikuuta 1988 lukien suoraan sosiaali- ja terveysministeriön alaisuuteen, ei kansanterveyslaitoksen lääkkeiden valmistusta koskevasta valvonnasta ole säädetty erikseen. Koska on tärkeää, että kaikkea lääkkeiden valmistusta valvotaan samanlaisella tarkkuudella, ehdotetaan, että Suomen Punaisen Ristin ohella myös kansanterveyslaitoksen lääkkeiden valmistusta tarkastetaan siten kuin muidenkin lääketehtaiden.

1.20. Laki apteekkimaksusta

Lääkehuollon hallinnon tehtäväjakoon ei ehdoteta muutosta, mistä syystä lääkintöhallitusta koskevat säännökset apteekkimaksusta annetussa laissa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

1.21. Laki proviisorintoimen ja farmaseuttitoimen harjoittamisesta

Proviisoreiden ja farmaseuttien, kuten muunkin terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista koskevat lupa- ja valvontasiat ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

Proviisorien ja farmaseuttien ammatinharjoittamisoikeuksien poistamisia ja rajoittamisia sekä kurinpitorangeistuksia on käsitelty lääkintöhallituksen istunnossa, joka on monijäseninen tuomioistuimen tapaan toimiva elin. Proviisorien ja farmaseuttien oikeusturvan kannalta tärkeimmät asiat on tarkoitus käsitellä jatkossakin monijäsenisessä elimessä, erityisistunnossa. Erityisistunnon asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

4 §. Pykälän mukaan lääkintöhallitus voi myöntää proviisorin tutkintoa suorittavalle opiskelijalle luvan toimia väliaikaisesti farmaseuttina. Vuonna 1989 myönnettiin 48 lupaa. Ehdotetaan, että sosiaali- ja terveyshallitus antaisi tarpeelliseksi katsomistaan lisäopinnoista ja palveluista yleiset määräykset, jolloin lupamenettelyä ei tarvita. Tällöin työnantajan vel-

vollisuutena olisi tarkistaa, että opiskelija täyttää säädetyt ja määrättyt pätevyysvaatimukset.

1.22. Kemikaalilaki

Kemikaalien aiheuttamien terveyshaittojen ehkäisemisen ja torjumisen ylin valvonta ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

61 a §. Sosiaali- ja terveyshallituksella olisi asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi oikeus saada tietoja siten kuin asiasta säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa.

1.23. Sairaanhoitotarvikelaki

Sairaanhoitotarvikkeita koskevien asioiden kohdalla ei ehdoteta terveydenhuollon keskuksellisen tehtäväjaon muuttamista. Tästä syystä lääkintöhallitusta koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

1.24. Lääkkeiden velvoitevarastointilaki

Lääkehuollon keskuksellisen tehtäväjakoa ei ehdoteta muutettavaksi, mistä syystä lääkintöhallitusta koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

1.25. Steriloimislaki

Keskuksellinnossa tehtävät steriloimista koskevat yksittäispäätökset ja muut hallinnolliset asiat ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä lääkintöhallitusta koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

4 §. Steriloimiseen voidaan ryhtyä tietyissä tapauksissa kahden lääkärin päätöksellä. Toisen näistä lääkäreistä tulee olla toimenpiteen suorittava lääkäri sekä toisen lääkintöhallituksen hyväksymä laillistettu lääkäri. Steriloimista koskevista edellytyksistä on säädetty tarkasti. Tästä syystä ei ole välttämätöntä, että lääkintöhallitus hyväksyisi jokaisen lausunnonantajan lääkärin erikseen. Edelleen sairaaloissa ja ter-

veyskeskuksissa työskentelee lukuisa joukko lääkäreitä, joita ei ole laillistettu. Näitä ovat niin sanotut orientoivan vaiheen lääkärit, jotka lääkärintutkinnon suorittuaan ovat suorittamassa pakollista harjoitteluaan. Tällä hetkellä ei myöskään ulkomaan kansalaisia voida laillistaa lääkäreiksi. Vaatimus laillistetusta lääkäristä aiheuttaa tilanteita, joissa virkälääkäri ei voi toimia lausunnonantajalääkärinä.

5 §. Steriloimisasiat käsitellään sosiaali- ja terveyshallituksen erityisistunnossa. Erityisistunnon kokoonpanosta on säädetty sekä steriloimislaissa että lääkintöhallituksesta annettussa asetuksessa. Päällekkäisen säännöstelyn välttämiseksi ehdotetaan, että erityisistunnon kokoonpanosta säädettäisiin ainoastaan sosiaali- ja terveyshallituksesta annettavassa asetuksessa.

8 §. Steriloimisen saa voimassa olevan lain mukaan suorittaa lääkintöhallituksen tähän tarkoitukseen hyväksymässä sairaalassa sen palveluksessa oleva laillistettu lääkäri. Tekniikan ja välineiden kehittyessä on erityisesti miesten steriloinnista muodostunut paikallisuudutuksessa suoritettava polikliininen toimenpide. Tästä syystä ei ole enää tarkoituksenmukaista säätää, että sterilointi on suoritettava sairaalassa. Steriloimisen suorittaja on ammatinharjoittajana vastuussa siitä, että toimenpide suoritetaan kuten muutkin lääketieteelliset toimenpiteet paikassa, jossa ei vaaranneta potilasturvallisuutta. Tästä syystä ei myöskään lääkintöhallituksen steriloimispaikan hyväksymismenettely ole tarpeen. Maassamme on sairaaloita, joissa työskentelee naistentautien ja synnytysten erikoislääkäreitä sekä alalle erikoistuvia lääkäreitä, jotka eivät ole Suomen tai muun Pohjoismaan kansalaisia eivätkä he näin ollen ole laillistettuja lääkäreitä. Heillä on kuitenkin lääkintöhallituksen antama lupa harjoittaa lääkärintointia. Se, etteivät nämä lääkärit ole Suomen kansalaisia, estää heitä, vaikka he olisivat alan erikoislääkäreitä, toimimasta lausunnonantajalääkäreinä sekä tekemästä erikoisalansa keskeisiä toimenpiteitä, raskauden keskeyttämisistä ja steriloimisista.

Ehdotuksen mukaan lausunnonantajana voisi toimia se, jolla on lupa harjoittaa lääkärintointia. Tämä merkitsisi, että myös lääketieteen opiskelijat ja orientoivan vaiheen lääkärit saisivat toimia lausunnonantajina. Aikana, jolloin terveyskeskuksissa on lisääntyvä lääkäripula, ja varsinkin kesäisin ja loma-aikoina, jolloin toiminta on pitkälti opiskelijoiden ja orientoi-

van vaiheen lääkäreiden varassa, on lausunnon saaminen sterilointia varten joillakin alueilla erittäin ongelmallista. Näin ollen luvan laajentaminen opiskelunsa loppuvaiheessa oleville nuorille lääkäreille palvelisi potilasta, jonka mahdollisuus nopeasti saada tarvittava lausunto helpottuisi.

Kun opiskelijat ja orientoivan vaiheen lääkärit kirjoittaisivat lausunnon niissä tapauksissa, jotka ovat kahden lääkärin päätettäviä tai joissa ratkaisu tehdään lääkintöhallituksessa, he eivät joutuisi tekemään päätöstä steriloinnista yksin. Lausunnon kirjoittamisoikeuden laajentaminen tekisi steriloinnista koskevien asioiden käsittelyä joustavammaksi ja helpottaisi työnjakoa terveyskeskuksissa.

1.26. Kastroimislaki

Keskushallinnossa tehtävät kastroimista koskevat yksittäispäätökset ja muut hallinnolliset asiat ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä lääkintöhallitusta koskevat säännökset ehdotetaan muutettavaksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

4 §. Kastroimisasiat käsitellään sosiaali- ja terveyshallituksen erityisistunnossa. Erityisistunnon kokoonpanosta on säädetty sekä kastroimislaissa että lääkintöhallituksesta annettussa asetuksessa. Päällekkäisen sääntelyn välttämiseksi ehdotetaan, että erityisistunnon kokoonpanosta säädettäisiin ainoastaan sosiaali- ja terveyshallituksesta annettavassa asetuksessa.

1.27. Laki raskauden keskeyttämisestä

Keskushallinnossa tehtävät raskauden keskeyttämistä koskevat yksittäispäätökset ja muut hallinnolliset asiat ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä lääkintöhallitusta koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

8 §. Pykälän mukaan raskauden keskeyttämistä koskevan lausunnon antajana voi toimia jokainen valtion, kunnan tai kuntainliiton palveluksessa oleva laillistettu lääkäri, jolta lääkintöhallitus ei ole erityisestä syystä evännyt oikeutta lausunnon antamiseen, taikka lääkintöhallituksen määräämä muu laillistettu lääkäri.

Maassamme on sairaaloita, joissa työskentelee naistentautien ja synnytysten erikoislääkäreitä sekä alalle erikoistuvia lääkäreitä, jotka eivät ole Suomen tai muun Pohjoismaan kansalaisia eivätkä he näin ollen ole laillistettuja lääkäreitä. Heillä on kuitenkin lääkintöhallituksen antama lupa harjoittaa lääkärintointia. Se, etteivät nämä lääkärit ole Suomen kansalaisia, estää heitä, vaikka he olisivat alan erikoislääkäreitä, toimimasta lausunnonantajalääkäreinä sekä tekemästä erikoisalan keskeisiä toimenpiteitä, raskauden keskeyttämisiä ja steriloisimia.

Ehdotuksen mukaan lausunnonantajana raskauden keskeyttämistä koskevassa asiassa voisi toimia se, jolla on lupa harjoittaa lääkärintointia. Tämä merkitsisi, että myös lääketieteen opiskelijat ja orientoivan vaiheen lääkärit saisivat toimia lausunnonantajina. Aikana, jolloin terveyskeskuksissa on lisääntyvä lääkäripula, ja varsinkin kesäisin ja loma-aikoina, jolloin toiminta on pitkälti opiskelijoiden ja orientoivan vaiheen lääkäreiden varassa, on lausunnon saaminen raskauden keskeyttämistä varten joillakin alueilla erittäin ongelmallista. Näin ollen luvan laajentaminen opiskelunsa loppuvaiheessa oleville nuorille lääkäreille palvelisi potilasta, jonka mahdollisuus nopeasti saada tarvittava lausunto helpottuisi.

Kun opiskelijat ja orientoivan vaiheen lääkärit kirjoittaisivat lausunnon niissä tapauksissa, jotka ovat kahden lääkärin päätettäviä tai joissa ratkaisu tehdään lääkintöhallituksessa, he eivät joutuisi tekemään päätöstä raskauden keskeyttämisestä yksin. Lausunnon kirjoittamisoikeuden laajentaminen tekisi raskauden keskeyttämistä koskevien asioiden käsittelyä joustavammaksi ja helpottaisi työnjakoa terveyskeskuksissa.

Lääkintöhallitus voi lääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain perusteella rajoittaa lääkärin oikeutta ammattinsa harjoittamiseen tarvittaessa. Näin ollen raskauden keskeyttämisestä annetussa laissa vastaavaa säännöstä ei enää tarvita.

10 §. Raskauden keskeyttämistä koskevat asiat käsitellään sosiaali- ja terveyshallituksen erityisistunnossa. Erityisistunnon kokoonpanosta on säädetty sekä raskauden keskeyttämisestä annetussa laissa että lääkintöhallituksesta annetussa asetuksessa. Päällekkäisen sääntelyn välttämiseksi ehdotetaan, että erityisistunnon kokoonpanosta säädettäisiin ainoastaan sosi-

aali- ja terveyshallituksesta annettavassa asetuksessa.

11 §. Laki raskauden keskeyttämisestä on annettu vuonna 1970. Tällöin alueelliset erot terveydenhuollon palveluiden saatavuudessa olivat nykyistä suurempia. Pykälän mukaan lääkintöhallituksen on huolehdittava siitä, että lausunnonantajalääkäreitä ja keskeyttämissairaaloita on riittävästi maan kaikissa osissa. Tämä tavoite on toteutunut, mistä syystä sitä koskeva säännös ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana.

1.28. Laki rintamaveteraanien kuntoutukselta

3 §. Voimassa olevan lain mukaan rintamaveteraanien asuinkunnan terveyslautakunta hyväksyy ne henkilöt, jotka otetaan rintamaveteraanien kuntoutukseen. Terveyslautakunta voi määrätä alaisensa viranhaltijan päättämään kuntoutukseen hyväksymisestä vahvistamiensa perusteiden ja ohjeiden mukaisesti. Näiden perusteiden ja ohjeiden tulee perustua laissa mainittuihin valintaperusteisiin sekä lääkintöhallituksen ohjeisiin. Lääkintöhallitus on antanut asiasta ohjekirjeen 1/89. Rintamaveteraanien kuntoutukseen kuuluva tutkimus ja hoito. Koska kuntoutuksesta aiheutuneet kustannukset korvataan kokonaisuudessaan valtion varoista, on tarkoituksenmukaista, että valtion keskushallinnon viranomaisella on edelleen valtuus antaa ohjeita asiasta.

12 §. Pykälän mukaan osaa rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan varatusta määrärahasta voidaan käyttää kuntoutuksen tutkimus- ja seurantatyöhön. Määrärahan osasta ja sen käytöstä päättää sosiaali- ja terveysministeriö lääkintöhallituksen tehtyä asiasta esityksen. Jotta ministeriön päätöksenteko ei olisi sidottu lääkintöhallituksen esityksen tekemiseen, ehdotetaan, että esityksen tekemistä koskeva säännös poistettaisiin tarpeettomana.

1.29. Sairausvakuutuslaki

5 §. Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan sairaanhoitona korvataan muun muassa lääkärimääräämä lääkintöhallituksen hyväksymässä laboratorioissa tai röntgenlaitoksessa suoritettu tutkimus tai annettu hoito sekä avohoitona annettu keinomunuaishoito. Sairausvakuu-

tusasetuksen (473/63) 2 §:n 1 momentin mukaan lääkintöhallituksen hyväksymänä laboratoriona tai röntgenlaitoksena pidetään muun muassa terveyskeskusta ja yksityisistä sairaanhoito- ja tutkimuslaitoksista annetun asetuksen (442/64) mukaista tutkimuslaitosta. Koska asetuksella on määritelty lainkohdassa tarkoitetut laitokset, ei lääkintöhallituksen hyväksyntä ole tarpeellinen.

10 §. Pykälän 4 momentin mukaan korvataan sairaanhoitoon kuuluvien apuvälineiden ja muiden laitteiden hankkimiseen ja ylläpitämiseen liittyvät tarpeelliset matkat lääkintöhallituksen hyväksymien apuvälineiden ja muiden laitteiden valmistus- ja välityspaikkoihin. Kunta antaa asiakkaalle ostositoumuksen sairaanhoitoon kuuluvien apuvälineiden ja muiden laitteiden hankkimiseksi. Samalla kunta osoittaa paikan, josta apuväline tai laite tulee hankkia. Asiakkaan matkakustannusten korvaus ei tällöin saisi olla kiinni myynti- tai välityspaikan hyväksymisestä, mistä syystä tätä koskeva säännös ehdotetaan poistettavaksi.

50 ja 52 §. Sairausvakuutusta koskevissa asioissa toimii kansaneläkelaitoksen apuna valtioneuvoston asettama sairausvakuutusasiain neuvottelukunta. Sen jäsenistöön ehdotetaan teknisiä muutoksia: sosiaaliministeriö on vuonna 1968 muutettu sosiaali- ja terveysministeriöksi ja tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan lääkintöhallituksen ja sosiaalihallituksen yhdistämistä sosiaali- ja terveyshallitukseksi. Edelleen sairausvakuutustoimikunnat on muutettu sosiaalivakuutustoimikunniksi sairausvakuutuslain muuttamisesta annetulla lailla (452/74).

1.30. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta

5 §. Valtakunnalliset suunnitelmat sisältävät sekä ohjeellisia että sitovia ohjeita. Selkeyden vuoksi ehdotetaan, että sitovia ohjeita kutsutaisiin määräyksiksi.

6 §. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen suunnitelman valmistelua ehdotetaan kevennettäväksi siten, että keskusvirastot eivät enää tekisi suunnitelmaa koskevaa esitystä. Lääninhallitukset ja ministeriöiden alaiset virastot avustaisivat ministeriöitä suunnitelman valmistelussa ministeriöiden määräämällä tavalla.

12 §. Lääninhallituksen on pykälän 2 momentin mukaan laadittava vahvistetuista to-

teuttamissuunnitelmista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kertomuksista kunta- ja kuntainliittokohtaisesti esitetyt yhteenvedot. Nämä samat tiedot löytyvät automaattisen tietojen käsittelyn avulla pidettävistä rekistereistä, joihin kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelu- ja valtionosuusviranomaiset ovat yhteydessä. Näin ollen yhteenvedojen laatiminen on käynyt tarpeettomaksi. Tästä syystä ehdotetaan, että momentti kumotaan.

13 ja 15 §. Sellainen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottava yksityinen yhteisö tai laitos, jonka tuottamien palvelujen määrä on valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävä, voidaan ottaa sosiaali- ja terveysministeriön valtakunnallisista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajista pitämään luetteloon. Sosiaalihuolto- ja lääkintöhallitus ovat tehneet tällaisen yksityisen palvelujen tuottajan kanssa sopimuksen kuntien ja kuntainliittojen hankkimista palveluista suoritettavista korvauksista. Keskusvirastot eivät kuitenkaan ole pystyneet olennaisesti vaikuttamaan korvausten tasoon, joten valtion ja kuntien talouden kannalta säännöksellä ei ole ollut merkitystä. Lisäksi säännös rajoittaa kuntien ja kuntainliittojen omaa neuvottelu- ja sopimusvaltaa. Tämän vuoksi valtakunnallisia palvelujen tuottajia koskevat pykälät ehdotetaan kumottaviksi.

26 §. Koska keskusvirastot eivät ehdotuksen mukaan enää tekisi esitystä sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliseksi suunnitelmaksi, ehdotetaan, ettei keskusvirastoilla olisi enää mahdollisuutta antaa myöskään normeja valtakunnalliseen suunnitelmaan sisällytettävien normien soveltamisesta.

Pykälässä tarkoitetut ohjeet ovat sitovia, mistä syystä niitä ehdotetaan kutsuttaviksi määräyksiksi.

Siirtymäsäännös. Kunnat voivat kansanterveysasetuksen 6 §:n 6 momentin (1301/87) perusteella tällä hetkellä hankkia myös muita kuin kansanterveysasetuksen 6 §:ssä lueteltuja palveluja valtakunnallisilta palvelujen tuottajilta. Jotta tilanne ei tältä osin muuttuisi, ehdotetaan siirtymäsäännöksessä säädettäväksi, että kunnat voisivat hankkia näitä muita palveluja valtakunnallisten palvelujen tuottajien luettelossa lain voimaan tullessa olevilta palvelujen tuottajilta.

1.31. Sosiaalihuoltolaki

3 ja 4 §. Sosiaalihuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta ehdotetaan keskitettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle. Läänin alueella sosiaalihuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluisi edelleen lääninhallitukselle. Sosiaalihuollon asiantuntijavirastona toimisi sosiaali- ja terveyshallitus. Viraston asiantuntijatehtävistä säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa. Ehdotuksen mukaan viraston tehtävänä on seurata ja arvioida sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja kehitystä, tuottaa ja hankkia sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelussa, päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa tarvittavaa kotimaista ja kansainvälistä tietoa ja osaamista sekä välittää sitä käyttäjille toteuttamalla tutkimus- ja kehittämishankkeita, järjestämällä koulutusta ja ohjausta sekä tekemällä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi tarpeellisia aloitteita ja esityksiä. Tämä sisältää myös sosiaalihuollon asiantuntijaviranomaisena toimimisen.

53 §. Kunta on pykälän mukaan velvollinen määräämään sosiaalilautakunnan alaisen ammatillisen henkilöstön tämän toimialaa koskevaan sosiaalihuollon hyväksymään täydennyskoulutukseen, milloin sosiaalihuolto pitää sitä tarpeellisenä, kuitenkin vähintään kerran viidessä vuodessa. Nyky-yhteiskunnassa tiedon määrän kasvu edellyttää jatkuvaa koulutusta. Tästä syystä ehdotetaan, että kunnan kouluttamismisvelvoitetta ei rajoitettaisi sosiaalihuollon tarpeelliseksi katsomaan tilanteeseen. Käytännössä sosiaalihuolto on viime aikoina pyrkinyt suunnittelemaan laajempia opetuskokonaisuuksia jokaisen täydennyskoulutukseksi tarkoitetun kurssin hyväksymisen sijasta. Tämän kehityssuunnan tukemiseksi ehdotetaan, että sosiaali- ja terveyshallitus yksittäisten kurssien hyväksymisen sijasta voisi antaa yleisiä ohjeita täydennyskoulutuksen sisällöstä.

1.32. Lastensuojelulaki

33 §. Lupahallintoa ehdotetaan purettavaksi siten, että yksityisen lastensuojelulaitoksen perustamiseen, laajentamiseen ja toiminnan olennaiseen muuttamiseen ei tarvittaisi enää lääninhallituksen lupaa, vaan pelkkä ilmoitus riittäisi. Tällöin menettely vastaisi yksityisten terveydenhuollon laitosten ilmoitusmenettelyä. Lääninhallitukset valvovat yksityisiä lastensuojelu-

laitoksia samalla tavalla kuin muuta yksityistä sosiaalihuollon palvelutoimintaa sosiaalihuoltolain 43 §:n mukaisesti.

43 §. Pykälän mukaan sosiaalilautakunta voi käyttää apunaan lapsen sijaishuollon järjestämisessä sellaista lastensuojelujärjestöä tai muuta yhteisöä, jonka sosiaalihallitus on tähän tehtävään hyväksynyt. Koska sijaishuollon järjestäminen on kuitenkin kunnan vastuulla, olisi kunnan saatava itse päättää, mitä järjestöjä tai yhteisöjä se käyttää apunaan.

45 §. Jollei muulla keinoin saada selville, mikä kunta on vastuussa lastensuojelun järjestämisestä, määrää sen voimassa olevan lain mukaan sosiaalihallitus, jos lapsen tai nuoren vanhemmista vähintään toinen on tai on ollut Suomen kansalainen, mutta lapsella tai nuorella ei ole Suomessa asuin- tai oleskelukuntaa. Yhdennäköisesti muun kuntiin kohdistuvan päätöksenteon kanssa ehdotetaan, että asia siirretään sosiaali- ja terveysministeriön päätettäväksi.

1.33. Laki lasten päivähoidosta

7 §. Pykälän mukaan sosiaalihallitus antaa ohjeet leikkitoiminnan järjestämisestä. Sosiaalihallitus ei vielä tällaisia ohjeita ole antanut, ja sosiaali- ja terveyshallituksella on mahdollisuus antaa leikkitoimintaa koskevia oppaita ilman erityistä valtuutusta. Tämän vuoksi pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

33 §. Lasten päivähoidosta annetun asetuksen (239/73) 13 §:n mukaan tarkempia määräyksiä ja ohjeita asetuksen soveltamisesta antaa tarvittaessa sosiaalihallitus. Viranomaisten määräyksiä ja ohjeita koskevista toimenpiteistä annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan kuntia ja kuntainliittoja koskevia määräyksiä saa antaa vain laissa olevan yksilöidyn valtuutuksen nojalla. Jotta lasten päivähoidon järjestämisestä voitaisiin antaa määräyksiä, on valtuutussäännös sijoitettava lakiin. Tarkoituksena on kumota lasten päivähoidosta annetun asetuksen 13 §. Koska sosiaalihuollon palvelujärjestelmän yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta ehdotetaan keskitettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle, ehdotetaan myös lasten päivähoidon järjestämistä koskeva määräystenantovaltuus siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle.

1.34. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta

3 §. Kehitysvammaisten erityishuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta ehdotetaan keskitettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle. Läänin alueella erityishuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluisi edelleen lääninhallitukselle. Kehitysvammaisten erityishuollon asiantuntijaviranomaisena toimisi sosiaali- ja terveyshallitus. Viraston asiantuntijatehtävistä säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa. Ehdotuksen mukaan viraston tehtävänä on seurata ja arvioida sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja kehitystä, tuottaa ja hankkia sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelussa, päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa tarvittavaa kotimaista ja kansainvälistä tietoa ja osaamista sekä välittää sitä käyttäjille toteuttamalla tutkimus- ja kehittämishankkeita, järjestämällä koulutusta ja ohjausta sekä tekemällä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi tarpeellisia aloitteita ja esityksiä. Tämä sisältää myös kehitysvammaisten erityishuollon asiantuntijaviranomaisena toimimisen. Tehtäviensä hoitamiseksi sosiaali- ja terveyshallituksella olisi oikeus saada tietoja siten kuin siitä säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa.

16 §. Pykälän 3 momentin mukaan yksityisen erityishuollon toimintayksikön on sovittava erikseen sosiaalihallituksen kanssa, mikäli se haluaa järjestää valtakunnallista tutkimus-, kokeilu- tai muuta niihin verrattavaa erityishuoltotoimintaa. Momentti ehdotetaan kumottavaksi tutkimus- ja kokeilutoimintaa rajoittavana.

82 §. Sosiaalihallitus ei enää tee kehitysvammaisten erityishuoltoa koskevia päätöksiä, mistä syystä valitusoikeudesta säätäminen on tarpeetonta.

1.35. Päihdehuoltolaki

18 §. Pykälän mukaan sosiaalihallitus hyväksyy ne sosiaalihuollon toimintayksiot ja lääkintöhallitus ne terveydenhuollon toimintayksiköt, joissa päihdehuoltolain mukaista hoitoa voidaan antaa. Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain mukaan lääninhallitus hyväksyy läänin alueella toimivat yksityiset terveydenhuollon toimintayksiköt. Yhdennäköisesti tämän kanssa ehdotetaan, että lääninhallitus hyväksyisi myös ne toimintayksiköt, joissa

voidaan antaa päihdehuoltolain mukaista hoitoa.

1.36. Äitiysavustuslaki

10 ja 11 §. Äitiysavustuspakkauksen sisällöstä päättäminen ehdotetaan jätettäväksi sosiaali- ja terveyshallituksen toimivaltaan.

Kunnalle suoritetaan korvaus sen varoista maksetuista äitiysavustuksista kalenterivuositain. Voimassa olevan lain 10 §:n 2 momentin mukaan kunnan tulee hakea korvausta sosiaalihallitukselta. Korvausten maksatus on mahdollista myös väliportaan hallinnosta käsin, mistä syystä ehdotetaan, että korvausta tulee hakea lääninhallitukselta, joka toimisi myös valvontaviranomaisena.

1.37. Lapsilisälaki

14 §. Pykälän mukaan lapsilisälain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista valvoo sosiaalihallitus, jolla on tässä tarkoituksessa oikeus antaa sosiaalilautakunnille neuvoja ja ohjeita. Sosiaalilautakunta on velvollinen antamaan sosiaalihallitukselle vuosittain kertomuksen lapsilisäasiain käsittelystä sekä muutenkin antamaan valvontaa varten tarpeelliset asiakirjat ja muut selvitykset. Valvontaviranomaiseksi ehdotetaan sosiaali- ja terveysministeriötä. Erillisestä lapsilisäasioita käsittelevästä vuosittaisesta kertomuksesta ehdotetaan luovuttavaksi tarpeettomana.

1.38. Sotilasavustuslaki

8 §. Jollei muilla keinoin saada selville, minä kunnan sosiaalilautakunnalta sotilasavustusta on haettava, määrää sen voimassa olevan lain mukaan sosiaalihallitus. Yhdenmukaisesti muiden kuntiin kohdistuvan päätöksenteon kanssa ehdotetaan, että asia siirretään sosiaali- ja terveysministeriön päätettäväksi.

9 §. Sosiaalilautakunnan tulee toimittaa sosiaalihallitukselle, lääninhallitukselle ja sotilasviranomaisille niiden vaatimat sotilasavustuksia koskevat selvitykset ja lausunnot. Koska sosiaalihallitus ei ehdotuksen mukaan enää tällaisia selvityksiä ja lausuntoja tarvitsisi, ehdotetaan sitä koskeva maininta poistettavaksi pykälän 7 kohdasta.

11 §. Sosiaalilautakunnan tulee ottaa jo ratkaisemansa avustusasiasia uudelleen käsiteltäväksi muun muassa, jos lääninhallitus tai asianomainen tarkastaja havaitsee siihen olevan perusteltua syytä. Koska lääninhallituksen sisäisestä päätöksentekojärjestyksestä määrätään lääninhallituksen työjärjestyksessä, tarkastajaa koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi.

1.39. Avioliittolaki

22 §. Perheasioiden sovittelun järjestämisestä kunnassa huolehtii sosiaalilautakunta. Yhdenmukaisesti muun palvelujärjestelmän yleisen suunnittelun, ohjauksen ja valvonnan kanssa myös perheasioiden sovittelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena lääninhallitukselle.

Avioliittoasetuksen (820/87) 18 §:n mukaan sosiaalihallitus antaa tarkemmat määräykset ja ohjeet perheasioiden sovittelusta. Viranomaisen määräyksiä ja ohjeita koskevista toimenpiteistä annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan kuntia ja kuntainliittoja koskevia määräyksiä saa antaa vain laissa olevan yksilöidyn valtuutuksen nojalla. Jotta perheasioiden sovittelusta voitaisiin antaa määräyksiä, on valtuutussäännös sijoitettava lakiin. Tarkoituksena on kumota vastaava säännös avioliittoasetuksesta. Perheasioiden sovittelun yleisen ohjauksen siirtyessä ministeriölle ehdotetaan, että sosiaali- ja terveysministeriö antaisi asiaa koskevat määräykset ja ohjeet.

1.40. Laki lapseksiottamisesta

Ottolapsineuvonnan ja kansainvälisen lapseksiottamispalvelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta ehdotetaan jätettäväksi edelleen sosiaali- ja terveysministeriön alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että sosiaalihallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

1.41. Metsästyslaki

38 §. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti, jotta se olisi yhdenmukainen 1 päi-

vänä syyskuuta 1990 voimaan tulleen kemikaalilain kanssa.

1.42. Tuoteturvallisuuslaki

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä olisi toimia asiantuntijaviranomaisena asioissa, jotka koskevat kulutustavaran vaarallisuutta terveydelle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

1.43. Laki eräistä elintarvikerasvoista

15 §. Pykälän mukaan kauppa- ja teollisuusministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä elintarvikerasvojen myyntipäällykseen tehtävistä merkinnöistä. Se voi myös yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia myyntipäällysmerkintöjä koskevista säännöksistä. Ennen tarkempien määräysten antamista tai poikkeuksien myöntämistä kauppa- ja teollisuusministeriön on kuultava maa- ja metsätalousministeriötä sekä terveyteen liittyvissä asioissa lääkintöhallitusta. Ehdotetaan, että myös sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla kuultaisiin ministeriötä.

17 §. Maa- ja metsätalousministeriö antaa tarkempia määräyksiä valmisteen vitamiinoinnista sekä värien, aromiaineiden ja muiden lisäaineiden käytöstä elintarvikerasvoissa. Ennen määräysten antamista maa- ja metsätalousministeriön on kuultava lääkintöhallitusta ja elinkeinohallitusta. Yhdenmukaisuuden vuoksi ehdotetaan, että maa- ja metsätalousministeriön tulisi lääkintöhallituksen sijasta tässäkin asiassa kuulla sosiaali- ja terveysministeriötä.

Elinkeinohallitus on lakkautettu 1 päivästä kesäkuuta lukien. Tästä syystä ehdotetaan, että elinkeinohallituksen sijasta asiassa kuultaisiin kauppa- ja teollisuusministeriötä.

1.44. Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi

Voimassa olevan tupakkalainsäädännön noudattamisen yleinen ohjaus ja valvonta kuuluisi edelleen sosiaali- ja terveysministeriölle sekä sen alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle. Tästä syystä ehdotetaan, että lääkintöhalli-

tusta koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

4 §. Lääkelaila kumottiin 1 päivästä tammi-kuuta 1988 lukien apteekkitavaralaki. Tällöin käsite apteekkitavara muuttui käsitteeksi lääkevalmiste. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tätä koskeva muutos.

1.45. Alkoholilaki

57 ja 66 §. Alkoholilakia ei sovelleta apteekeissa tai lääketehtaissa tapahtuvaan alkoholipitoisten lääkkeiden valmistukseen tai luovutukseen eikä sellaisten lääkkeiden myyntiin apteekeista, sairaala-apteekeista, lääkekeskuksista, lääketehtaista tai lääketukkukaupoista eikä myöskään niiden maahantuontiin, maastaviintiin, hallussapitoon tai kuljetukseen, vaan niistä on säädetty lääkelaisa ja lääkeasetuksessa.

Alkoholilakia sovelletaan näissä paikoissa tapahtuvaan muuhun alkoholin käsittelyyn. Tältä osin alkoholiyhtiö on myynyt näihin paikkoihin alkoholijuomaa ja väkiviinaa lääkintöhallituksen määräämin ehdoin ja rajoituksin. Koska palvelujärjestelmän yleinen johto ja ohjaus esitetään siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle, ehdotetaan, että alkoholijuoman ja väkiviinan myynti lääketehtaisiin, apteekkeihin, sairaaloihin ja terveyskeskuksiin sekä yksityisiin terveydenhuollon laitoksiin tapahtuisi sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin ja rajoituksin.

71 §. Pykälän mukaan lääkintöhallitus valvoo lääkkeiksi tai niiden puolivalmisteiksi taikka niiden raaka-aineeksi tarkoitettujen alkoholipitoisten aineiden käyttöä ja myyntiä apteekeissa sekä lääketehtaissa samoin kuin lääketukkukauppojen harjoittamaa maahantuontia ja myyntiä sekä antaa niistä tarkempia määräyksiä. Tämä valvontaoikeus ja norminantovalta sisältyy lääkelakiin, joten alkoholilaisa säännös on käynyt tarpeettomaksi. Tästä syystä ehdotetaan, että se kumottaisiin. Edellä mainittu koskee myös alkoholipitoisten aineiden ja lääkkeiden käytön valvontaa sairaaloissa, terveyskeskuksissa ja yksityisissä terveydenhuollon laitoksissa, mistä syystä myös tämä säännös ehdotetaan kumottavaksi. Siltä osin kuin sosiaali- ja terveyshallitus ei valvoisi näiden laitosten alkoholipitoisten aineiden käsitte-lyä, sitä valvoisi alkoholiyhtiö.

1.46. Laki kotitaloustyöntekijän työsuhteesta

2 §. Pykälän 4 kohdan mukaan laki ei koske lastenhoitajaa, jonka lääkintöhallitus on hyväksynyt lastenhoitajana merkittäväksi sairaanhoitotoimen harjoittajista pidettävään luottoon, jos hänen tehtävänä on yksinomaan lastenhoito ja siihen välittömästi kuuluvat tehtävät. Koska sosiaali- ja terveyshallitukselle on tarkoitus jättää sairaanhoitotoimen harjoittajan ammatin valvontaa koskevat asiat, ehdotetaan, että lääkintöhallitusta koskeva maininta korvattaisiin sosiaali- ja terveyshallituksella.

1.47. Laki pienyrittäjän vuosilomarahasta

6 ja 7 §. Pienyrittäjän vuosilomarahaa koskevat valtion viranomaisten tehtävät ehdotetaan jaettavaksi uudelleen siten, että sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena sosiaalihallitukselle kuuluva toiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta keskitettäisiin yksinomaan sosiaali- ja terveysministeriölle. Läänin alueella lain täytäntöönpanoa johtaisi, ohjaisi ja valvoisi edelleen lääninhallitus.

10 §. Kunnan on laadittava selvitys pienyrittäjän vuosilomarahatoiminnan järjestämisestä kunnassa. Voimassa olevan lain mukaan se on annettava sosiaalihallitukselle. Ehdotetun uuden työnjaon mukaan se laadittaisiin lääninhallitukselle.

14 §. Kunnan on vuosittain toimitettava lääninhallitukselle tilitys vuosilomarahojen maksamista varten kunnan käytettäväksi myönnettyjen varojen käytöstä. Tilitys on ollut toimitettava sosiaalihallituksen määräämään ajankohtaan mennessä. Hallintopäätösten vähentämiseksi ehdotetaan, että tilityksen määräpäivästä säädettäisiin asetuksella.

22 §. Pykälän 2 momentissa on säännös valituskielloista. Siitä poistettaisiin maininta sosiaalihallituksesta.

1.48. Laki maatalousyrittäjien lomituspalvelusta

10 §. Maatalousyrittäjien lomituspalveluihin kuuluvan vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat voimassa olevan lain mukaan sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena sosi-

aalihallitukselle. Valtion keskushallinnon viranomaisten työnjakoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että näiden toimintojen yleinen johto, ohjaus ja valvonta keskitettäisiin sosiaali- ja terveysministeriölle.

11 §. Läänin alueella vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoimintaa johtaisi, ohjaisi ja valvoisi edelleen lääninhallitus.

15 §. Kunnan tulee laatia selvitys vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoiminnan järjestämisestä kunnassa. Voimassa olevan lain mukaan selvitys tulee toimittaa sosiaalihallitukselle. Ehdotetun viranomaisten tehtäväjaon mukaisesti selvitys lähetettäisiin lääninhallitukselle.

25 §. Voimassa olevan lain mukaan sosiaalihallitus voi antaa yleisiä ohjeita siitä, milloin lomituspalveluista aiheutuvia käyttökustannuksia on pidettävä tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisina. Ohjeet ovat olleet sitovia. Koska sosiaali- ja terveydenhuollon muidenkin valtionosuusasioiden ohjeistaminen on ehdotettu keskitettäväksi ministeriöön, ehdotetaan, että sosiaali- ja terveysministeriö voisi antaa myös nämä normit. Samalla selkeytettäisiin normien sitovuutta muuttamalla niiden nimi määräyksiksi.

28 §. Kunnan on toimitettava vuosittain lääninhallitukselle tilitys lomituspalveluista aiheutuviin käyttökustannuksiin kunnan käytettäväksi myönnettyjen varojen käytöstä. Tilitys on tullut toimittaa sosiaalihallitukseen määräämään ajankohtaan mennessä. Hallintopäätösten vähentämiseksi ehdotetaan, että tilityksen määräpäivästä säädettäisiin asetuksella.

40 §. Pykälän 2 momentissa on säännös valituskielloista. Momentista poistettaisiin sosiaalihallitusta koskeva maininta.

1.49. Laki nuorten työntekijöiden suojelusta

14 §. Työsuojausasiat siirtyivät 1 päivästä kesäkuuta 1989 lukien sosiaali- ja terveysministeriöstä työministeriöön. Pykälän 6 momenttia ehdotetaan muutettavaksi tämän mukaisesti. Ennen kuin työministeriö voisi antaa tarkempia ohjeita siitä, mitä alle 18-vuotiaiden työntekijöiden lääkärintarkastuksessa on otettava huomioon, sen tulisi kuulla sosiaali- ja terveysministeriötä.

19 §. Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvosto saa 15 vuotta täyttäneiden nuorten työntekijöiden ammatilliseksi kehittämiseksi

työneuvoston esityksestä ja sitten kun työnantajan ja työntekijän asianomaisia keskusjärjestöjä ja lääkintöhallitusta on kuultu, myöntää tiettyä työtä tai ammattia koskevia yleisiä poikkeuksia. Yhdenmukaisesti 14 §:n kanssa ehdotetaan, että lääkintöhallituksen sijasta kuultaisiin sosiaali- ja terveysministeriötä.

1.50. Laki lyijyvalkoisen ja lyijysulfaatin käytön kieltämisestä eräissä maalaus- töissä

4 §. Työsuojeluasiat siirrettiin 1 päivästä kesäkuuta 1989 lukien sosiaali- ja terveysministeriöstä työministeriöön. Pykälän 1 ja 3 momenttia ehdotetaan tarkistettaviksi tämän mukaisesti ajan tasalle.

Pykälän 4 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi, neuvoteltuaan lääkintöhallituksen kanssa, vaatia sellaisissa maataloustöissä käytettävien työläisten alistamista lääkärin tarkastettaviksi, joissa käytetään lyijyvalkoista ja lyijysulfattia. Momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, sillä työsuojelulainsäädännössä on riittävät säännökset lääkärintarkastuksista.

1.51. Laki vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä

3 §. Ennen kuin tuomioistuin päättää rikoksentekeijän eristämisestä pakkolaitokseen, on tuomioistuimen hankittava lääkintöhallituksen lausunto, jos lisäselvitys syytetyn henkilöstä on tarpeen. Koska lääkintöhallitus ja sosiaalishallitus ehdotetaan yhdistettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukseksi, lääkintöhallitusta koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

Rikoksentekeijän pakkolaitokseen eristämistä koskevat asiat on käsitelty lääkintöhallituksen erityisistunnossa, joka on monijäseninen, tuomioistuimen tapaan toimiva elin. Tämä yksilön oikeusturvan kannalta tärkeä asia on tarkoitus jatkossakin käsitellä erityisistunnossa, jonka asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

1.52. Laki kuolemansyyn selvittämisestä

3 §. Lääkintöhallitus ja sosiaalishallitus ehdotetaan yhdistettäväksi sosiaali- ja terveyshallitukseksi. Tästä syystä lääkintöhallitusta koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

13 §. Ruumiinavaukset suoritetaan voimassa olevan lain mukaan lääkintöhallituksen hyväksymässä kunnallisista yleissairaaloista annetussa laissa tarkoitetussa sairaalassa tai muussa avauspaikassa. Laki kunnallisista yleissairaaloista on kumottu erikoissaraanhoitolailla, joka tulee voimaan vuoden 1991 alusta. Ehdotetaan, että avauspaikkojen hyväksyminen siirrettäisiin lääkintöhallitukselta lääninhallitukselle.

1.53. Laki terveydenhuollon valtakunnallista henkilörekistereistä

Lääkintöhallitusta koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

1.54. Laki kuulovammaisten ja näkövammaisten sekä liikuntavammaisten kouluista

4 §. Pykälän 1 momentin mukaan kuulovammaisten, näkövammaisten ja liikuntavammaisten koulujen yleinen johto ja valvonta kuuluvat kouluhallitukselle. Lääkinnällinen kuntoutus ja terveydenhuolto on kuitenkin lääkintöhallituksen johdon ja valvonnan alaista. Viimeksi mainittu säännös ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, sillä lääkinällisen kuntoutuksen ja terveydenhuollon valvonnasta on säädetty toisaalla.

Pykälän 3 momentin sosiaalishallitusta ja lääkintöhallitusta koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi koskemaan sosiaali- ja terveyshallitusta.

1.55. Laki eläinlääkärintoimen harjoittamisesta

19 §. Pykälän 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston on kuulutettava saavutetusta, menetetyksi julistetusta ja rajoitetusta eläinlääkärintoimen

harjoittamisoikeudesta viipymättä Virallisessa lehdessä ja ilmoitettava asiasta lääkintöhallitukselle. Käytännössä lääkintöhallitus on ilmoittanut asiasta edelleen apteekkeille. Kaikkien apteekkareiden voidaan edellyttää lukevan Virallista lehteä, sillä lääkintöhallitus kuuluttaa lähes kaikissa Virallisissa lehdissä apteekkeja koskevista asioista. Näin ollen erillinen ilmoitus apteekkareille saavutetusta, menetetyksi julistetusta ja rajoitetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoikeudesta on tarpeeton ja aiheuttaa lisäkustannuksia. Tästä syystä ehdotetaan, että maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston ei tarvitse enää ilmoittaa asiaa.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Esitys edellyttää noin 150 asetuksen, valtioneuvoston päätöksen ja eri ministeriöiden päätösten muuttamista.

3. Voimaantulo

Lakien voimaantulon edellyttämien eri toimipiteiden valmistelun ja käsittelyn vaatiman ajan vuoksi lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**sosiaali- ja terveyshallituksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämis- ja hallintotehtäviä varten on sosiaali- ja terveysministeriön alaisena asiantuntijakeskusvirastona sosiaali- ja terveyshallitus.

2 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä on seurata ja arvioida sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja kehitystä, tuottaa ja hankkia sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelussa, päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa tarvittavaa kotimaista ja kansainvälistä tietoa ja osaamista sekä välittää sitä käyttäjille tuottamalla yleiseen käyttöön sosiaalihuoltoa ja terveydenhuoltoa koskevia virallisia ja muita tilastoja sekä tilastollisia tutkimuksia ja selvityksiä, toteuttamalla tutkimus- ja kehittämishankkeita, järjestämällä koulutusta ja ohjausta sekä tekemällä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi tarpeellisia aloitteita ja esityksiä.

Lisäksi sosiaali- ja terveyshallituksen on huolehdittava niistä yleisistä terveydenhoitoa ja -suojelua sekä tartuntatautien vastustamista ja kemikaalivalvontaa, lääkehuoltoa, terveydenhuollon tuoteturvallisuutta ja terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamista koskevista ohjaus- ja valvontatehtävistä sekä muista hallintotehtävistä, jotka laissa tai asetuksessa taikka niiden nojalla sen tehtäväksi säädetään tai määrätään, sekä niistä tehtävistä, jotka sosiaali- ja terveysministeriö sille määrää.

3 §

Sosiaali- ja terveyshallituksella on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Sosiaali- ja terveyshallituksessa on erityisistuntoja, joiden tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

4 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi tulo- ja menoarvion rajoissa käyttää asiantuntijoita ja tehdä sopimuksia viranomaisten, yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden kanssa tutkimusten ja mui-

den toimialaansa kuuluvien yksittäisten asiantuntijatehtävien suorittamisesta sekä yhteistyösopimuksia viraston toimialaan kuuluvaa tutkimus- ja kehittämistyötä suorittavien laitosten ja organisaatioiden kanssa.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa salassapitovelvollisuutta koskevien säännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille, yhteisöille ja henkilöille luvan saada säännöksessä tarkoitettujen tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömiä tietoja.

5 §

Sosiaali- ja terveyshallituksella on oikeus sopia sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi tarpeellisten toimeksiantotehtävien suorittamisesta.

Viraston ulkopuolisten toimeksiannosta tuottamista suoritteista voidaan periä maksuja, joista säädetään asetuksella. Valtion maksuperustelain (980/73) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen suorittekohtaisten maksujen suuruudesta päättää johtokunta valtion maksuperustelaissa säädettyjen perusteiden mukaisesti. Suorittekohtaiset maksut voidaan kuitenkin määrätä siten, että ne keskimäärin kattavat toimeksiantajilta asetuksen mukaan perittäviksi tarkoitettut kustannukset.

6 §

Sosiaali- ja terveyshallituksella on pyynnöstä oikeus saada kuntien ja kuntainliittojen sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisilta ja laitoksilta sekä valtion viranomaisilta ja laitoksilta 2 §:ssä tarkoitettujen suunnittelu-, tutkimus- ja tilastointitehtävien hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Sosiaali- ja terveyshallituksella on oikeus saada salassapidettäväksi säädettyjä sekä henkilörekisterilain (471/87) 6 §:ssä tarkoitettuja arkaluonteisia henkilötietoja vain tutkimus- ja tilastotehtäviä varten, jos kyseisten tehtävien asianmukainen hoitaminen sitä välttämättä edellyttää.

Tietojen saamisesta terveydenhuollon valtakunnallisia henkilörekistereitä ja 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä varten säädetään erikseen.

7 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen johtokunnan ja erityisistunnon jäsenen, viraston palveluksessa olevaan, sen asiantuntijana toimivaan sekä muuhun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun sovelletaan, mitä rikoslain 40 luvussa säädetään virkamiehestä ja julkisyhteisön työntekijästä.

8 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

9 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991. Johtokunta voidaan kuitenkin asettaa 1 päivästä helmikuuta 1991.

Tällä lailla kumotaan sosiaalihallituksesta 12 päivänä tammikuuta 1968 annettu laki (24/68) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen sekä

terveyden- ja sairaanhoidon piirihallinnosta 30 päivänä joulukuuta 1970 annettu laki (839/70).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä toimenpiteisiin sosiaali- ja terveyshallituksen virkojen täyttämiseksi sekä muihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen viraston toiminnan aloittamiseksi lain tullessa voimaan.

10 §

Mitä ennen tämän lain voimaantuloa annetussa säädöksessä säädetään tai määrätään sosiaalihallituksesta, lääkintöhallituksesta tai sosiaaliministeriöstä sosiaali- ja terveyshallitukselle 2 §:n mukaan kuuluvissa tehtävissä, koskee tämän lain tultua voimaan vastaavasti sosiaali- ja terveyshallitusta.

Sosiaalihallituksen ja lääkintöhallituksen tämän lain voimaan tullessa hoitamattomat, 2 §:ssä tarkoitetut tehtävät siirtyvät tämän lain tullessa voimaan sosiaali- ja terveyshallitukselle.

2.

Laki**lääkelaboratoriosta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lääkelaboratoriosta 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun lain (1110/74) 1 § ja 4 §:n 1 momentti,

näistä 4 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1173/87), seuraavasti:

1 §

Väestön lääkehuoltoa varten tarpeellisten laboratoriotutkimusten suorittamiseksi on sosiaali- ja terveyshallituksen alainen lääkelaboratorio.

4 §

Lääkkeiden ja lääkeaineiden kaupan valvontaan liittyvästä tarkastuksesta suorittavat apteekit, Helsingin yliopiston apteekki mukaan luettuna, kaksi tuhannesosaa lääkkeiden liikevaihtoverottomasta myynti- ja ostohinnan välistä erotuksesta apteekkimaksulla vähennettynä sekä lääketukkukaupat niin ikään kaksi

tuhannesosaa liikevaihtoverottomasta lääkkeiden myynti- ja ostohinnan erotuksesta. Samojen perusteiden mukainen maksu peritään lääkkeenvalmistajalta sen myynnin osalta, jossa valmistaja ilman lääketukkukaupan välitystä toimittaa tavaransa suoraan apteekille tai muulle ostoon oikeutetulle. Sosiaali- ja terveyshallitus vahvistaa vuosittain maksun, ja sillä on oikeus saada tarvitsemansa tiedot maksun laskemista varten korvauksetta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

3.

Laki

lääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lääkärintoimen harjoittamisesta 14 päivänä heinäkuuta 1978 annetun lain (562/78) 2 §, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 5 §, 6 §:n 2—4 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 9 §:n 1 ja 5 kohta, 11 §:n 1 momentti, 13 ja 14 §, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §, 17 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 18—21, 26, 28 ja 29 § sekä 30 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti, 14 §, 15 §:n 1 ja 2 momentti sekä 20 a ja 28 § 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1288/87), 13 ja 26 § osittain muutettuina viimeksi mainitulla lailla, 6 §:n 2—4 momentti 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (147/90) sekä 9 §:n 1 ja 5 kohta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (153/90), seuraavasti:

2 §

Se, joka on suorittanut kotimaan korkea-koulussa lääketieteellisen perustutkinnon tai ulkomaan korkeakoulussa sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän vastaavan tutkinnon ja osoittanut täyttävänsä asetuksella säädetty mahdolliset muut pätevyysvaatimukset, saa harjoittaa lääkärintointa terveyskeskuksen, kunnallisen sairaanhoitolaitoksen, muun kunnan tai kuntainliiton tai valtion sairaanhoitolaitoksen taikka sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän muun vastaavan laitoksen apulaislääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä.

Lääketieteen opiskelija, joka on saavuttanut asetuksella säädetyn opintovaiheen, saa väliaikaisesti harjoittaa lääkärintointia 1 momentissa tarkoitettussa apulaislääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä.

3 §

Sosiaali- ja terveyshallitus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa itsenäisesti lääkärin ammattia laillistettuna lääkärinä sille, joka on:

1) suorittanut lääketieteellisen perustutkinnon;

2) toiminut 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuisissa laitoksissa asetuksella säädetyn ajan tai suorittanut muussa pohjoismaassa vastaavan palvelun; sekä

3) osoittanut täyttävänsä asetuksella säädetty mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

4 §

Sosiaali- ja terveyshallitus myöntää hakemuksesta erikoislääkärin oikeuden lääkärille, joka on:

1) suorittanut kotimaan korkeakoulussa eri-

koislääkärin tutkinnon tai ulkomaan korkeakoulussa sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän vastaavan tutkinnon tai muuten hankkinut vastaavan pätevyyden; ja

2) osoittanut täyttävänsä asetuksella säädetty mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Vain erikoislääkärin oikeuden saaneella lääkärillä on oikeus ilmoittaa olevansa erikoislääkäri.

5 §

Edellä 2 §:ssä tarkoitettu lääkärintoimen harjoittaja saa asetuksella säädettyjen perusteiden mukaan lääninhallituksen luvalla väliaikaisesti hoitaa muutakin kuin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua lääkärin kelpoisuutta edellyttävää virkaa, tointa tai tehtävää.

6 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia lääkärinä muussa pohjoismaassa, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua oikeuden toimia Ahvenanmaan maakunnassa.

Ulkomaalaiselle, joka on suorittanut 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkinnon ja jolla on tehtävän edellyttämä, asetuksella säädetty pätevyys sekä riittävä kielitaito, sosiaali- ja terveyshallitus voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää luvan määräämnsä ehdoin 2—5 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin tai oikeuden toimia laillistettuna lääkärinä.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa 3 momentissa tarkoitettua luvan, jos siihen harkitaan olevan syytä.

7 §

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun lääkärintoimen harjoittajan on annettava sosiaali- ja terveyshallitukselle kirjallisesti ja omalla nimikirjoituksellaan varustettuna seuraava lääkärintuvakuutus:

— — — — —

8 §

Edellä 3 ja 4 §:ssä tarkoitettu oikeus voidaan evätä vain sellaisella perusteella, jolla sosiaali- ja terveyshallitus tämän lain nojalla voisi julistaa hakijan menettäneeksi oikeuden lääkärintoimen harjoittamiseen.

9 §

Lääkärintoimen harjoittajan tulee:

1) ilmoittaa sosiaali- ja terveyshallitukselle ja terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana;

— — — — —

5) antaa sosiaali- ja terveyshallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

11 §

Jokaisella, jolla on oikeus harjoittaa lääkärintointa, on, jollei asetuksella toisin säädetä, oikeus sosiaali- ja terveyshallituksen ohjeiden mukaan määrätä apteekista lääkkeitä lääkinnällistä tai lääketieteellistä tarkoitusta varten noudattaen, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

— — — — —

13 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa tarkempia ohjeita ja määräyksiä siitä, mitä lääkärintoimen harjoittajan tulee ottaa huomioon antaessaan lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja sekä muutoinkin harjoittaessaan lääkärintointia.

Jokainen lääkärintoimen harjoittaja on toimessaan sosiaali- ja terveyshallituksen ja lääninhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä sosiaali- ja terveyshallitus tai lääninhallitus säännösten tai määräysten nojalla määrää, sekä antamaan sosiaali- ja terveyshallituksen tai lääninhallituksen pyytämät ilmoitukset, selitykset ja selvitykset.

14 §

Jos lääkärintoimen harjoittaja on iän, sai-

rauden tai muun syyn vuoksi käynyt taikka toiminnallaan osoittanut käyneensä osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan lääkärintointa, sosiaali- ja terveyshallitus voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden lääkärintoimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

15 §

Jos on perusteltua aihetta otaksua, että lääkärintoimen harjoittaja on käynyt kykenemättömäksi harjoittamaan lääkärintointa, sosiaali- ja terveyshallitus voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä harjoittamasta lääkärintointa, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Lääkärintarkastuksessa voidaan ottaa tarpeelliset näytteet ja suorittaa muu tutkimus, joka voi tapahtua ilman sanottavaa haittaa.

Sosiaali- ja terveyshallitus ja lääninhallitus voivat tarvittaessa määrätä suoritettavaksi lääkärintoimen harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilojen sekä potilaskortiston tarkastuksen. Tarkastuksen toimittajaksi voidaan määrätä vain laillistettu lääkäri.

— — — — —

16 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen pitäessä sitä erityisestä syystä tarpeellisenä lääkärintoimen harjoittaja on velvollinen sosiaali- ja terveyshallituksen määräyksestä osallistumaan täydennyskoulutukseen uhalla, että sosiaali- ja terveyshallitus voi muutoin kieltää häntä harjoittamasta lääkärintointa tai rajoittaa hänen oikeuttaan lääkärintoimen harjoittamiseen, kunnes hän on esittänyt osallistuneensa sosiaali- ja terveyshallituksen määräämään koulutukseen.

17 §

Jos lääkärintoimen harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt lääkärintointa harjoittaessaan, ja tuomioistuimen päätös on saanut lainvoiman, sosiaali- ja terveyshallitus voi, milloin rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, että lääkärintoimen harjoittaja ei ole sen luotamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, julistaa hänet menettäneeksi oikeuden lääkärintoimen harjoittamiseen määräajaksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, lopullisesti.

— — — — —

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös 1 tai 2 momentissa tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja päätöksestä sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi jo ennen kuin tuomioistuimen päätös, jolla lääkarintoimen harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen taikka viralta pantavaksi tai virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lainvoiman, kieltää häntä harjoittamasta lääkarintoimintaa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

18 §

Jos lääkarintoimen harjoittaja antaessaan 12 §:ssä tarkoitetun todistuksen tai lausunnon on tahallaan siihen merkinnyt virheelliseksi tai perusteettomaksi tietämänsä lausuman tai tiedon taikka lääkarintoimintaa harjoittaessaan on menetellyt tavalla, jota on pidettävä sopimattomana, tai väärinkäyttää potilaan luottamusta tai potilaan riippuvuutta hänestä, sosiaali- ja terveyshallitus voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden lääkarintoimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

19 §

Jos sosiaali- ja terveyshallitus havaitsee lääkarintoimen harjoittajan menettäneen virheellisesti lääkarintoimeen kuuluvia tehtäviä suorittaessaan taikka suorittaneen tai aikovan suorittaa sellaisia lääkarintoimeen kuuluvia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan tai kokemustaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuna, sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita lääkarintoimen harjoittamista varten sekä rajoittaa hänen oikeuttaan suorittaa lääkarintoimeen kuuluvia tehtäviä tai kokonaan kieltää häntä suorittamasta niitä, kunnes rajoituksen tai kiellon aiheuttanut syy on lakannut.

Jos sosiaali- ja terveyshallitus toteaa, että lääkarintoimen harjoittaja väärinkäyttää oikeuttaan määrätä apteekista alkoholia tai huumausainetta taikka muuta niihin verrattavaa ainetta, sosiaali- ja terveyshallitus voi toistaiseksi rajoittaa hänen oikeuttaan sanotunlaisten aineiden määräämiseen tai kokonaan kieltää häntä määräämästä niitä.

20 §

Käsitellessään 14—19 §:ssä tarkoitettuja asioita sosiaali- ja terveyshallitus voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää asianomaista harjoitta-

masta lääkarintoimintaa tai rajoittaa hänen oikeuttaan lääkarintoimen harjoittamiseen.

Ennen 14—19 §:ssä tarkoitetun asian lopullista ratkaisemista sosiaali- ja terveyshallituksen on varattava asianomaiselle lääkarintoimen harjoittajalle tilaisuus antaa selitys asiassa. Sosiaali- ja terveyshallitus voi ennen asian ratkaisemista kuulla asiantuntijoita.

20 a §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi julistaessaan lääkäriin menettäneeksi oikeuden harjoittaa lääkarintoimintaa taikka kieltäessään lääkäriä harjoittamasta lääkarintoimintaa tai rajoittaessaan oikeutta lääkarintoimen harjoittamiseen määrätä lääkarintoimintaa yksityisesti harjoittaneen erityisestä syystä luovuttamaan potilastietoja koskevat asiakirjat ammatinharjoittamispaikkakuntansa terveyskeskukseen erillisarkistona hoidettaviksi.

21 §

Jos lääkarintoimen harjoittaja tointaan harjoittaessaan on menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syyllistynyt tehtävässään muutoin virheellisyteen tai laiminlyöntiin taikka käyttäytynyt sopimattomasti eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytetävä tuomioistuimessa, sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa hänelle suullisen tai kirjallisen varoituksen.

26 §

Saavutetusta ja menetetyksi julistetusta tai rajoitetusta lääkarintoimen harjoittamisoikeudesta sosiaali- ja terveyshallituksen on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

Sosiaali- ja terveyshallitus julkaisee vuosittain luettelon lääkarintoimen harjoittajista.

28 §

Muutoksenhausta sosiaali- ja terveyshallituksen tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Edellä 14—20 ja 20 a §:ssä tarkoitettu päätös on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

29 §

Jos sosiaali- ja terveyshallitus määrää suoritettavaksi lääkäriin ammattitaidon tai muun

pätevyyden toteamiseksi kuulustelun, voidaan asetuksella säätää kuulusteltavan suoritettavaksi valtiolle aiheutuvien kustannusten ja kuulustelijoiden palkkioihin korvauksena enintään eräiden viranomaisten toimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavien maksujen perusteista annetussa laissa (806/42) säädettyjen yleisten perusteiden mukaan vahvistettava maksu.

30 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen ratkaistavaksi tämän lain mukaan kuuluvia asioita voidaan asetuksella siirtää lääninhallituksen ratkaistavaksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

4.

Laki**hammaslääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hammaslääkärintoimen harjoittamisesta 14 päivänä heinäkuuta 1978 annetun lain (563/78) 2 §, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 5 §, 6 §:n 2—4 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 9 §:n 1 ja 4 kohta, 11 §:n 1 momentti, 13 ja 14 §, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §, 17 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 18—21, 26, 28 ja 29 § sekä 30 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti, 6 §:n 3 momentti, 14 §, 15 §:n 1 ja 2 momentti sekä 20 a ja 28 § 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1289/87), 13 ja 26 § osittain muutettuina viimeksi mainitulla lailla, 6 §:n 2 ja 4 momentti 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (148/90) sekä 9 §:n 1 ja 4 kohta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (154/90), seuraavasti:

2 §

Se, joka on suorittanut kotimaan korkeakoulussa hammaslääketieteellisen perustutkinnon tai ulkomaan korkeakoulussa sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän vastaavan tutkinnon ja osoittanut täyttävänsä asetuksella säädetty mahdolliset muut pätevyysvaatimukset, saa harjoittaa hammaslääkärin tointa terveyskeskuksen, kunnallisen sairaanhoitolaitoksen, muun kunnan tai kuntainliiton tai valtion sairaanhoitolaitoksen taikka sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän muun vastaavan laitoksen apulaislääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä.

Hammaslääketieteen opiskelija, joka on saavuttanut asetuksella säädetyn opintovaiheen, saa väliaikaisesti harjoittaa hammaslääkärin tointa 1 momentissa tarkoitettussa apulaishammaslääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä.

3 §

Sosiaali- ja terveyshallitus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa itsenäisesti hammaslääkärin ammattia laillistettuna hammaslääkärinä sille, joka on:

1) suorittanut hammaslääketieteellisen perustutkinnon;

2) toiminut 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuisissa laitoksissa asetuksella säädetyn ajan tai suorittanut Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa vastaavan palvelun; ja

3) osoittanut täyttävänsä asetuksella säädetty mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

4 §

Sosiaali- ja terveyshallitus myöntää hakemuksesta erikoishammaslääkärin oikeuden hammaslääkärille, joka on:

1) suorittanut kotimaan korkeakoulussa erikoishammaslääkärin tutkinnon tai ulkomaan korkeakoulussa sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän vastaavan tutkinnon tai muuten hankkinut vastaavan pätevyyden; ja

2) osoittanut täyttävänsä asetuksella säädetty mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Vain erikoishammaslääkärin oikeuden saaneella hammaslääkärillä on oikeus ilmoittaa olevansa erikoishammaslääkäri.

5 §

Edellä 2 §:ssä tarkoitettu hammaslääkärin toimen harjoittaja saa asetuksella säädettyjen

perusteiden mukaan lääninhallituksen luvalla väliaikaisesti hoitaa muutakin kuin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua hammaslääkärin kelpoisuutta edellyttävää virkaa, tointa tai tehtävää.

6 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia hammaslääkärinä muussa pohjoismaassa, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua oikeuden toimia Ahvenanmaan maakunnassa.

Ulkomaalaiselle, joka on suorittanut 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkinnon ja jolla on tehtävän edellyttämä, asetuksella säädetty pätevyys sekä riittävä kielitaito, sosiaali- ja terveyshallitus voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää luvan määräämnsä ehdoin 2—5 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa 3 momentissa tarkoitettua luvan, jos siihen harkitaan olevan syytä.

7 §

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua hammaslääkärin toimien harjoittajan on annettava sosiaali- ja terveyshallitukselle kirjallisesti ja omalla nimikirjoituksellaan varustettuna seuraava hammaslääkärin vakuutus:

8 §

Edellä 3 ja 4 §:ssä tarkoitettu oikeus voidaan evätä vain sellaisella perusteella, jolla sosiaali- ja terveyshallitus tämän lain nojalla voisi julistaa hakijan menettäneeksi oikeuden hammaslääkärin toimien harjoittamiseen.

9 §

Hammaslääkärin toimien harjoittajan tulee:

1) ilmoittaa sosiaali- ja terveyshallitukselle ja terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa toimiessaan itsenäisenä ammatin harjoittajana;

4) antaa sosiaali- ja terveyshallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

11 §

Jokaisella, jolla on oikeus harjoittaa hammaslääkärintointia, on, jollei asetuksella toisin säädetä, oikeus sosiaali- ja terveyshallituksen ohjeiden mukaan määrätä apteekista lääkkeitä hammaslääkinnällisiä tai hammaslääketieteellistä tarkoitusta varten noudattaen, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

13 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa tarkempia ohjeita ja määräyksiä siitä, mitä hammaslääkärin toimien harjoittajan tulee ottaa huomioon antaessaan lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja sekä muutoinkin harjoittaessaan hammaslääkärintointia.

Jokainen hammaslääkärin toimien harjoittaja on toimessaan sosiaali- ja terveyshallituksen ja lääninhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä lääkintöhallitus tai lääninhallitus säännösten tai määräysten nojalla määrää, sekä antamaan sosiaali- ja terveyshallituksen tai lääninhallituksen pyytämät ilmoitukset, selitykset ja selvitykset.

14 §

Jos hammaslääkärin toimien harjoittaja on iän, sairauden tai muun syyn vuoksi käynyt taikka toiminnallaan osoittanut käyneensä osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan hammaslääkärintointia, sosiaali- ja terveyshallitus voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden hammaslääkärin toimien harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

15 §

Jos on perusteltua aihetta otaksua, että hammaslääkärin toimien harjoittaja on käynyt kykenemättömäksi harjoittamaan hammaslääkärintointia, sosiaali- ja terveyshallitus voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä harjoittamasta hammaslääkärintointia, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Lääkärintarkastuksessa voidaan ottaa tarpeelliset näytteet ja suorittaa muu tutkimus, joka voi tapahtua ilman sanottavaa haittaa.

Sosiaali- ja terveyshallitus ja lääninhallitus voivat tarvittaessa määrätä suoritettavaksi hammaslääkärin toimien harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilojen sekä potilaskortiston tarkastuksen. Tarkastuksen toimittajaksi

voidaan määrätä vain laillistettu hammaslääkäri.

— — — — —

16 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen pitäessä sitä erityisestä syystä tarpeellisenä hammaslääkärin-toimen harjoittaja on velvollinen lääkintöhallituksen määräyksestä osallistumaan täydennyskoulutukseen uhalla, että sosiaali- ja terveyshallitus voi muutoin kieltää häntä harjoittamasta hammaslääkärintointia tai rajoittaa hänen oikeuttaan hammaslääkärin-toimen harjoittamiseen, kunnes hän on esittänyt osallistuneensa sosiaali- ja terveyshallituksen määräämään koulutukseen.

17 §

Jos hammaslääkärin-toimen harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt hammaslääkärintointia harjoittaessaan, ja tuomioistuimen päätös on saanut lainvoiman, sosiaali- ja terveyshallitus voi, milloin rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, että hammaslääkärin-toimen harjoittaja ei ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, julistaa hänet menettäneeksi oikeuden hammaslääkärin-toimen harjoittamiseen määrääjäksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, lopullisesti.

— — — — —

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös 1 tai 2 momentissa tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja päätöksestä sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi jo ennen kuin tuomioistuimen päätös, jolla hammaslääkärin-toimen harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen taikka viralta pantavaksi tai virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lainvoiman, kieltää häntä harjoittamasta hammaslääkärintointia, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

18 §

Jos hammaslääkärin-toimen harjoittaja antaessaan 12 §:ssä tarkoitettua todistuksen tai lausunnon on tahallaan siihen merkinnyt virheelliseksi tai perusteettomaksi tietämänsä lausuman tai tiedon taikka hammaslääkärintointia harjoittaessaan on menetellyt tavalla, jota on pidettävä sopimattomana, tai väärinkäyttää potilaan luottamusta tai potilaan riippuvuutta hänestä, sosiaali- ja terveyshallitus voi julistaa

hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden hammaslääkärin-toimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

19 §

Jos sosiaali- ja terveyshallitus havaitsee hammaslääkärin-toimen harjoittajan menetelleen virheellisesti hammaslääkärin-toimeen kuuluvia tehtäviä suorittaessaan taikka suorittaneen tai aikovan suorittaa sellaisia hammaslääkärin-toimeen kuuluvia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan tai kokemustaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina, sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita hammaslääkärin-toimen harjoittamista varten sekä rajoittaa hänen oikeuttaan suorittaa hammaslääkärin-toimeen kuuluvia tehtäviä tai kokonaan kieltää häntä suorittamasta niitä, kunnes rajoituksen tai kiellon aiheuttanut syy on lakannut.

Jos sosiaali- ja terveyshallitus toteaa, että hammaslääkärin-toimen harjoittaja väärinkäyttää oikeuttaan määrätä apteekista alkoholia tai huumausainetta taikka muuta niihin verrattavaa ainetta, sosiaali- ja terveyshallitus voi toistaiseksi rajoittaa hänen oikeuttaan sanotunlaisten aineiden määräämiseen tai kokonaan kieltää häntä määräämästä niitä.

20 §

Käsitellessään 14—19 §:ssä tarkoitettuja asioita sosiaali- ja terveyshallitus voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää asianomaista harjoittamasta hammaslääkärintointia tai rajoittaa hänen oikeuttaan hammaslääkärin-toimen harjoittamiseen.

Ennen 14—19 §:ssä tarkoitettua asian lopulta ratkaisemista on sosiaali- ja terveyshallituksen varattava asianomaiselle hammaslääkärin-toimen harjoittajalle tilaisuus antaa selitys asiassa. Sosiaali- ja terveyshallitus voi ennen asian ratkaisemista kuulla asiantuntijoita.

20 a §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi julistaessaan hammaslääkäriä menettäneeksi oikeuden harjoittaa hammaslääkärintointia taikka kieltäessään hammaslääkäriä harjoittamasta hammaslääkärintointia tai rajoittaessaan oikeutta hammaslääkärin-toimen harjoittamiseen määrätä hammaslääkärintointia yksityisesti harjoittaneen erityisestä syystä luovuttamaan potilastietoja koskevat asiakirjat ammatinharjoittamispaikkakuntansa terveyskeskukseen erillisarkistona hoidettaviksi.

21 §

Jos hammaslääkärin toimen harjoittaja tointaan harjoittaessaan on menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syyllistynyt tehtävässään muutoin virheellisyyteen tai laiminlyöntiin taikka käyttäytynyt sopimattomasti, eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytettävä tuomioistuimessa, sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa hänelle suullisen tai kirjallisen varoituksen.

26 §

Saavutetusta ja menetyksi julistetusta tai rajoitetusta hammaslääkärin toimen harjoittamisoikeudesta sosiaali- ja terveyshallituksen on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

Sosiaali- ja terveyshallitus julkaisee vuosittain luettelon hammaslääkärin toimen harjoittajista.

28 §

Muutoksenhausta sosiaali- ja terveyshallituksen tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

Edellä 14 - 20 ja 20 a §:ssä tarkoitettu päätös on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

29 §

Jos sosiaali- ja terveyshallitus määrää suoritettavaksi hammaslääkärin ammattitaidon tai muun pätevyyden toteamiseksi kuulustelun, voidaan asetuksella säätää kuulusteltavan suoritettavaksi valtiolle aiheutuvien kustannusten ja kuulustelijoiden palkkioiden korvauksena enintään eräiden viranomaistentoimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavien maksujen perusteista annetussa laissa (806/42) säädettyjen yleisten perusteiden mukaan vahvistettava maksu.

30 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen ratkaistavaksi tämän lain mukaan kuuluvia asioita voidaan asetuksella siirtää lääninhallituksen ratkaistavaksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 19 ____.

5.

Laki**hammasteknikon toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan hammasteknikon toimen harjoittamisesta 30 päivänä huhtikuuta 1964 annetun lain (220/64) 2 § sekä

muutetaan 1 §:n 1—3 momentti sekä 1 a ja 3, 3 a, 4 ja 5 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 a § 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (149/90) ja 3 a § 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (155/90), seuraavasti:

1 §

Oikeutettu suorittamaan hammaslääkärin antamia hammasteknillisiä töitä sekä muiden toimeksiannosta suorittamaan irtohampaiden korjauksia on Suomen kansalainen, joka ammattikasvatushallituksen alaisessa oppilaitoksessa suorittamansa tutkinnon perusteella on merkitty sosiaali- ja terveyshallituksen laillistetuista hammasteknikoista pitämään luetteloon.

Se, joka on toiminut viisi vuotta hammasteknikkona ja suorittanut ammattikasvatushallituksen tätä varten järjestämät erikoiskurssit, on oikeutettu 1 momentissa sanotun lisäksi asetuksessa lähemmin määrättyissä tapauksissa

itsenäisesti valmistamaan ja sovittamaan irrallisia kokoproteeseja suoraan niiden käyttäjille.

Hakemuksesta sosiaali- ja terveyshallitus voi hyväksyä myös muussa myös muussa maassa hammasteknikoksi valmistuneen Suomen kansalaisen suorittamaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä ja merkittäväksi laillistetuista hammasteknikoista pidettävään luetteloon. Tarvittaessa sosiaali- ja terveyshallitus voi vaatia, että hakijan on ennen luetteloon merkitsemistä suoritettava sosiaali- ja terveyshallituksen määräämä pätevyyskoe.

1 a §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia hammasteknikkona muussa pohjoismaassa, 1 §:n 1 momentissa tarkoitettun oikeuden toimia Ahvenanmaan maakunnassa.

3 §

Hammasteknikko on toimensa harjoittamisessa sosiaali- ja terveyshallituksen ja lääninhallituksen valvonnan alainen.

Hammasteknikko on velvollinen noudattamaan, mitä sosiaali- ja terveyshallitus voimassa olevien säännösten nojalla määrää ja antamaan sosiaali- ja terveyshallitukselle ja lääninhallitukselle tilastollisia tietoja ja muita selvityksiä. Hammasteknikko on niin ikään velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset viipymättä sosiaali- ja terveyshallitukselle ja lääninhallitukselle.

3 a §

Hammasteknikontoimen harjoittajan tulee

toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana:

1) ilmoittaa terveyslautakunnalle toimipaikkansa; sekä

2) antaa sosiaali- ja terveyshallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

4 §

Jos hammasteknikko on tuomittu vankeusrangaistukseen tai tämän lain rikkomisesta sakkoon taikka jos hammasteknikko mielisairauden taikka alkoholin tai huumausaineiden väärinkäytön vuoksi on käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, voi sosiaali- ja terveyshallitus julistaa hänet menettäneeksi oikeuden hammasteknikon toimen harjoittamiseen joko määräajaksi tai lopullisesti.

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettu sosiaali- ja terveyshallituksen päätös pannaan valituksesta huolimatta heti täytäntöön.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

6.

Laki

sairaanhoitotoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairaanhoitotoimen harjoittamisesta 31 päivänä lokakuuta 1962 annetun lain (554/62) 1 §:n 1 ja 3 momentti, 2, 2 a ja 4—6 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti 31 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (1043/86), 2 § 27 päivänä elokuuta 1976 annetussa laissa (740/76) ja 2 a § 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (156/90), seuraavasti:

1 §

Oikeus sairaanhoitotoimen harjoittamiseen joko toisen palveluksessa tai yksityisenä ammatinharjoittajana asetuksella säädetyissä sairaanhoitotoimen ammateissa on ainoastaan säädetyt opinnäytteet suorittaneella henkilöllä, jonka sosiaali- ja terveyshallitus on hyväksynyt merkittäväksi sairaanhoitotoimen harjoittajista pidettävään luetteloon. Lääkärintoimen ja hammaslääkärintoimen harjoittamisesta säädetään erikseen.

Hakemuksesta sosiaali- ja terveyshallitus voi hyväksyä merkittäväksi sairaanhoitotoimen harjoittajien luetteloon muualla kuin Suomessa koulutuksen saaneen henkilön, joka terveydenhuolto-oppilaitoksen antamalla todistuksella osoittaa pätevyytensä harjoittaa koulutustaan vastaavaa sairaanhoitotoimintaa.

2 §

Sairaanhoitotoimen harjoittaja on toimintaansa harjoittaessaan sosiaali- ja terveyshalli-

tuksen ja lääninhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä sosiaali- ja terveyshallitus tai lääninhallitus voimassa olevien säännösten nojalla määrää, ja antamaan sosiaali- ja terveyshallitukselle tai lääninhallitukselle ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä. Lääninhallituksella on myös oikeus tehdä sosiaali- ja terveyshallitukselle esityksiä 5 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymisestä.

2 a §

Sairaanhoitotoimen harjoittajan tulee toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana:

1) ilmoittaa terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa; sekä

2) antaa sosiaali- ja terveyshallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

4 §

Jos sairaanhoitotoimen harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt tointaan harjoittaessaan, ja tuomioistuimen päätös on saanut lainvoiman, sosiaali- ja terveyshallitus voi julistaa hänet menettäneeksi oikeutensa sairaanhoitotoimen harjoittamiseen toistaiseksi tai määräajaksi, taikka milloin asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, lopullisesti. Samoin voidaan menettellä, jos valtion tai kunnan palveluksessa oleva sairaanhoitotoimen harjoittaja on tointaan harjoittaessaan tekemänsä rikoksen vuoksi pidätetty virantoimituksesta taikka tuomittu virantoimituksesta erotettavaksi tai viralta pantavaksi. Virantoimituksesta pidätetty tai erotettu julistetaan kuitenkin oikeutensa menettäneeksi enintään siksi ajaksi, jonka hän on virantoimituksesta pidätettynä tai erotettuna.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi jo ennen kuin tuomioistuimen päätös, jolla 1 momentissa

tarkoitettu henkilö on tuomittu vankeusrangaistukseen tai viralta pantavaksi, on saanut lainvoiman, julistaa hänet menettäneeksi oikeutensa sairaanhoitotoimen harjoittamiseen, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Tuomioistuimen tulee viipymättä toimittaa sosiaali- ja terveyshallitukselle jäljennös 1 momentissa tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja päätöksestä.

5 §

Jos sairaanhoitotoimen harjoittaja sairauden tai vamman vuoksi taikka alkoholin tai muun huumausaineen väärinkäytön johdosta on käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, on sosiaali- ja terveyshallituksella oikeus julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeutensa sairaanhoitotoimen harjoittamiseen.

Milloin on perusteltua aihetta otaksua, että sairaanhoitotoimen harjoittaja on 1 momentissa mainitusta syystä käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, sosiaali- ja terveyshallitus voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen sekä kieltää häntä harjoittamasta sairaanhoitotointaan, kunnes kysymys hänen kykenemättömydestään on lopullisesti ratkaistu.

Jos syy, joka on aiheuttanut sairaanhoitotoimen harjoittamisoikeuden menetyksen, lakkaa, voi sosiaali- ja terveyshallitus hakemuksesta antaa takaisin sanotun oikeuden.

6 §

Tämän lain 4 ja 5 §:ssä tarkoitettut sosiaali- ja terveyshallituksen päätökset voidaan valituksesta huolimatta panna täytäntöön.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

7.

Laki**hierojan toimesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan hierojan toimesta 20 päivänä joulukuuta 1945 annetun lain (1231/45) 5 § sekä *muutetaan* 2 ja 3 §, 6 §:n 1 momentti sekä 7 ja 10—13 §, 13 a §:n 2 kohta ja 14 §, näistä 13 a §:n 2 kohta sellaisena kuin se on 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (157/90), seuraavasti:

2 §

Oikeus harjoittaa koulutetun hierojan tointa on Suomen kansalaisella, joka suoritettuaan koulutetuille hierojille määrätyn oppijakson ammattikasvatushallituksen hyväksymässä opetuslaitoksessa on saanut koulutetun hierojan todistuksen taikka joka on saanut 6 §:n nojalla laillistuskirjan.

3 §

Edellä 2 §:ssä mainitun opetuslaitoksen päästötodistus on 7 §:ssä säädetyn rajoituksen voimassa toimen harjoittajan laillistuskirjana.

6 §

Suomen kansalaisen, joka on muussa maassa valmistunut koulutetuksi hierojaksi ja haluaa saada oikeuden harjoittaa Suomessa koulutetun hierojan tointa, tulee tehdä hakemus sosiaali- ja terveyshallitukselle. Sosiaali- ja terveyshallitus voi, milloin se tarpeelliseksi katsoo, vaatia, että hakija suorittaa kokeen tai tutkinnon 2 §:ssä tarkoitettussa opetuslaitoksessa. Hakijalle, jolla on riittävä pätevyys voi sosiaali- ja terveyshallitus myöntää oikeuden harjoittaa koulutetun hierojan tointa ja antaa laillistuskirjan. Jos hakija on valmistunut opetuslaitoksesta, joka vastaa Suomessa hierojia kouluttavalle laitokselle asetettuja vaatimuksia, oikeus harjoittaa koulutetun hierojan tointa on myönnettävä, jollei sen myöntämättä jättämiseen ole erityistä syytä.

7 §

Muu kuin Suomen kansalainen ei saa ilman sosiaali- ja terveyshallituksen lupaa harjoittaa Suomessa hierojan tointa.

10 §

Jos koulutettu hieroja on tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt tointa harjoittaessaan, ja tuomioistuimen

päätös on saanut lainvoiman, sosiaali- ja terveyshallitus voi, jos rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, että koulutettu hieroja ei ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, tai että hän on osoittautunut kykenemättömäksi tointa harjoittamaan, julistaa hänet menettäneeksi oikeuden koulutetun hierojan toimen harjoittamiseen määrääjäksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, lopullisesti.

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää sosiaali- ja terveyshallitukselle jäljennös 1 momentissa tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja päätöksestä.

11 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi jo ennen kuin päätös, jolla koulutettu hieroja on tuomittu vankeusrangaistukseen, on saanut lainvoiman, julistaa koulutetun hierojan menettäneeksi oikeuden toimensa harjoittamiseen, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Niin ikään sosiaali- ja terveyshallitus voi, jos on perusteltua syytä otaksua, että koulutettu hieroja mielisairauden taikka alkoholin tai huumausaineen väärinkäytön johdosta on käynyt kykenemättömäksi tointa harjoittamaan, määrätä hänet lääkärintarkastukseen asian selvittämiseksi sekä kieltää häntä harjoittamasta koulutetun hierojan tointa, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Jollei hän alistu lääkärintarkastukseen, poliisin on annettava tarvittavaa virka-apua.

12 §

Jos koulutettu hieroja mielisairauden taikka alkoholin tai huumausaineen väärinkäytön johdosta on käynyt kykenemättömäksi tointa harjoittamaan, taikka epäsiiveillisellä elämällä tai epäsiiveillisellä elämää edistämällä on osoittanut, ettei hän ole sen luottamuksen arvoinen, jota koulutetun hierojan tulee nauttia,

voi sosiaali- ja terveyshallitus julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden harjoittaa hierojan tointa.

Jos syy, joka on aiheuttanut oikeuden menettämisen, lakkaa, voi sosiaali- ja terveyshallitus hakemuksesta antaa oikeuden takaisin.

13 §

Koulutetun hierojan tointa harjoittava on toimintaansa harjoittaessaan sosiaali- ja terveyshallituksen ja lääninhallituksen valvonnan alainen ja velvollinen noudattamaan, mitä sosiaali- ja terveyshallitus tai lääninhallitus lain tai asetuksen taikka niiden nojalla annettujen määräysten nojalla määrää, sekä, milloin sosiaali- ja terveyshallitus tai lääninhallitus erityisissä tapauksissa katsoo syytä olevan, antamaan sosiaali- ja terveyshallitukselle tai lääninhallitukselle ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä.

13 a §

Koulutetun hierojan toimen harjoittajan tulee toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana:

— — — — —
2) antaa sosiaali- ja terveyshallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

14 §

Muutoksenhausta sosiaali- ja terveyshallituksen tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Edellä 10—13 §:ssä tarkoitettu päätös on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

8.

Laki

optikon toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan optikon toimen harjoittamisesta 11 päivänä marraskuuta 1970 annetun lain (429/60) 2—4 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 § osittain muutettuna 9 päivänä helmikuuta 1990 annetulla lailla (150/90) ja 3 a § 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (158/90), seuraavasti:

2 §

Laillistetulla optikolla tarkoitetaan sitä, joka ammattikasvatushallituksen alaisessa oppilaitoksessa suorittamansa tutkinnon perusteella on sosiaali- ja terveyshallitukselta saanut oikeuden harjoittaa 1 §:ssä tarkoitettua optikon tointa. Laillistusta ei saa evätä, ellei epämieseen ole 4 §:ssä tarkoitettua perustetta.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi hakemuksesta antaa laillistuksen myös Suomen kansalaiselle, joka on muussa maassa valmistunut optikoksi. Tarvittaessa voi sosiaali- ja terveyshallitus vaatia, että hakijan on ennen laillistusta suoritettava koe tai tutkinto 1 momentissa tarkoitettussa oppilaitoksessa.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia optikkona muussa pohjoismaassa, oikeuden toimia laillistettuna optikkona Ahvenanmaan maakunnassa.

3 §

Laillistettu optikko on toimintaansa harjoittaessaan sosiaali- ja terveyshallituksen ja lääninhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä sosiaali- ja terveyshallitus tai lääninhallitus voimassa olevien säännösten nojalla määrää ja antamaan sosiaali- ja terveyshallitukselle ja lääninhallitukselle ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä sekä pitämään sosiaali- ja terveyshallituksen määräysten mukaisia luetteloita ja kortistoja 1 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteistään.

3 a §

Laillistetun optikon tulee:

1) ilmoittaa sosiaali- ja terveyshallitukselle ja terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana; sekä

2) antaa sosiaali- ja terveyshallituksen mää-

räysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

4 §

Jos laillistettu optikko on tuomittu vankeusrangaistukseen taikka tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten rikkomisesta sakoon taikka jos laillistettu optikko on sairauden taikka alkoholin tai huumausaineiden väärinkäytön johdosta käynyt kykenemättömäksi harjoittamaan optikon tointa, voi sosiaali- ja terveyshallitus julistaa hänet joko määrääjäksi tai lopullisesti menettäneeksi oikeutensa toimia laillistettuna optikkona.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 19 .

9.

Laki

kansanterveyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain (66/72) 43 §:n 2 momentti sekä

muutetaan 2 ja 4 §, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 14 §:n 1 momentin 6—8 kohta, 14 a §:n 1 momentin 2 kohta, 15 a §:n 3 momentti ja 41 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 41 § 17 päivänä syyskuuta 1982 annetussa laissa (684/82), 5 §:n 2 momentti 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (930/80), 14 §:n 1 momentin 6 kohta 29 päivänä marraskuuta 1985 annetussa laissa (903/85), 14 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohta 29 päivänä syyskuuta 1978 annetussa laissa (744/78), 14 a §:n 1 momentin 2 kohta 24 päivänä elokuuta 1979 annetussa laissa (675/79) ja 15 a §:n 3 momentti 2 päivänä syyskuuta 1976 annetussa laissa (788/76), seuraavasti:

2 §

Kansanterveystyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Kansanterveystyötä läänin alueella ohjaa ja valvoo lääninhallitus.

4 §

Kansanterveystyön asiantuntijavirastona toimii sosiaali- ja terveyshallitus, jonka tehtävistä ja oikeudesta tehtävien hoitamiseksi tarvittavien tietojen saamiseen säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

5 §

Kunnat voivat yhdessä huolehtia kansanterveystyöstä perustamalla tätä tehtävää varten kuntainliiton. Kunta voi toisen kunnan kanssa sopia myös siitä, että tämä hoitaa osan kansanterveystyön toiminnoista.

Erityisistä syistä valtioneuvosto voi asianomaisia kuntia kuultuaan velvoittaa ne 2 momentissa tarkoitettuun yhteistoimintaan ja määrätä sen ehdoista sekä kieltää yhteistoiminnan lopettaminen.

14 §

Kansanterveystyöhön kuuluvina velvollisuuksina 19 §:ssä mainitussa laissa tarkoitetun toteuttamissuunnitelman rajoissa kunnan tulee:

6) ylläpitää kunnan alueella sijaitsevien ase-
tuksessa säädettyjen muiden kuin 5 kohdassa
tarkoitettujen oppilaitosten opiskelijoille näi-
den kotipaikasta riippumatta opiskelijatervey-
denhuoltoa, johon luetaan oppilaitosten ter-
veydellisten olojen valvonta, opiskelijan ter-
veydenhoito ja sairaanhoito sekä hammashuolto;
yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden ter-
veyden- ja sairaanhoito sekä hammashuolto
voidaan kuitenkin kunnan suostumuksella jär-
jestää myös muutoin sosiaali- ja terveysminis-
terion hyväksymällä tavalla;

7) tuottaa kunnan alueella sijaitsevilla työ-
ja toimipaikoissa työskenteleville työntekijöille
työnantajan järjestettäväksi työterveyshuolto-
lain 2 §:ssä tai muissa säädöksissä säädettyjä ja
niiden nojalla määrättyjä työterveyshuoltopal-
veluksia; sekä

8) järjestää kunnan alueella toimiville yrittä-
jille ja muille omaa työtään tekeville soveltuvien
osin työterveyshuoltolain 2 §:ssä ja sen nojalla

annetuissa säännöksissä tai määräyksissä tarkoitettua työterveyshuoltoa.

14 a §

Sen lisäksi, mitä 14 §:ssä on säädetty, kunnan, jonka velvollisuudeksi se asetuksella säädetään, tulee kansanterveystyöhön kuuluvina velvollisuuksina 19 §:ssä mainitussa laissa tarkoitetun toteuttamissuunnitelman rajoissa:

2) tuottaa merimiehille varustamon sijaintipaikasta riippumatta työnantajan järjestettäväksi työterveyshuoltolain 2 §:ssä tai muissa sääöksissä säädettyjä ja niiden nojalla määrättyjä työterveyshuoltopalveluja.

15 a §

Jollei 1 momentissa tarkoitettua sopimusta vapaaehtoisesti saada aikaan, sosiaali- ja terveysministeriö voi, mikäli järjestely terveyden-

huoltohenkilökunnan koulutuksen kannalta on tarpeellista, määrätä terveyskeskuksen käyttämisestä koulutukseen ja ehdoista, joilla tämä tapahtuu.

41 §

Kunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että kansanterveystyötä tekevä viranhaltija osallistuu tämän toimialaa koskevaan täydennyskoulutukseen sosiaali- ja terveyshallituksen ohjeiden mukaisesti, kuitenkin vähintään kerran viidessä vuodessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Kunnalla, joka on järjestänyt yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden terveyden- ja sairaanhoidon sekä hammashuollon lääkintöhallituksen hyväksymällä tavalla, on ilman eri lupaa tämän lain voimaan tultuakin oikeus järjestää yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden terveyden- ja sairaanhoito sekä hammashuolto tällä tavalla.

10.

Laki

kansanterveyslain voimaannpanosta annetun lain 11 §:n 8 momentin muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansanterveyslain voimaannpanosta 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun lain (67/72) 11 §:n 8 momentti, sellaisena kuin se on 24 päivänä maaliskuuta 1972 annetussa laissa (241/72), seuraavasti:

11 §

Sosiaali- ja terveysministeriön asiana on päättää asetuksella vahvistettujen perusteiden mukaisesti, miltä osin terveyskeskuksen lääkärin ja hammaslääkärin kunnalta tai kuntainlii-

tolta saamat toimenpidepalkkiot otetaan huomioon eläkkeen perusteena olevana palkkana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

11.

Laki**terveydenhoitolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 27 päivänä elokuuta 1965 annetun terveydenhoitolain (469/65) 10 §:n 3 momentti, *muutetaan* 1 §, 3 luvun suomenkielinen otsikko, 52 §:n 3 momentti sekä 57 ja 81 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 § 17 päivänä syyskuuta 1982 annetussa laissa (679/82), 52 §:n 3 momentti 1 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (416/84), 57 § muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetulla lailla (583/86) sekä 81 § 27 päivänä elokuuta 1976 annetussa laissa (741/76), sekä

lisätään lakiin uusi 89 a § seuraavasti:

1 §

Terveystenhoito yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle. Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston ja elintarviketurvaston asiana on suunnitella, ohjata ja valvoa terveydenhoitoa toimialoillaan.

3 luku**Terveyslautakunta****52 §**

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarvittaessa yleisiä määräyksiä ja ohjeita talousveden desinfioimisesta ja terveydellisistä laatuvaatimuksista sekä tarpeellisista tutkimuksista samoin kuin siitä, mitä aineita talousveden käsittelyyn saa käyttää.

57 §

Talousvettä yli 200 henkilölle toimittavalla

vesilaitoksella ja vastaavalla muulla vesilaitoksella on oltava veden käsittelyn hoidosta ja käyttötavan ohjauksesta huolehtiva vastaava hoitaja, jolla tulee olla sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymä pätevyys.

81 §

Milloin pikaiset toimenpiteet ovat tarpeen tartuntataudin leviämisen tai muun erityisen terveysvaaran ehkäisemiseksi, voi sosiaali- ja terveyshallitus tai läänin alueella lääninhallitus antaa välttämättömät määräykset toimenpiteistä.

89 a §

Sosiaali- ja terveyshallituksen oikeudesta saada asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi tarvittavia tietoja säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

12.

Laki**vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla
annetun lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla 9 päivänä kesäkuuta 1961 annetun lain (307/61) 3 § seuraavasti:

3 §

Ruotsissa tai Norjassa valtakunnan rajalla olevassa kunnassa asuva, yksityisvastaanottoa pitävä lääkäri voi sosiaali- ja terveyshallitukselta saada luvan harjoittaa lääkärintointia naapurikunnassa rajaseudulla Suomessa. Samanlai-

nen oikeus voidaan antaa myös erikoislääkärille, joka ei vakinaisesti asu naapurimaan raja-alueella, mutta pitää siellä vastaanottoa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

13.

Laki**työterveyshuoltolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun työterveyshuoltolain (743/78) 5 §:n 1 momentti ja 10 §:n 1 momentti sekä*lisätään* lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

5 §

Täydennyskoulutus

Työterveyshuoltotehtävissä toimivan terveydenhuollon ammattihenkilön työnantaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että ammattihenkilö osallistuu sosiaali- ja terveyshallituksen ohjeiden mukaisesti täydennyskoulutukseen vähintään kerran viidessä vuodessa.

huollon ammattihenkilöiden toiminnan sekä työterveyshuoltopalvelujen sisällön lääketieteellinen valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle, sosiaali- ja terveyshallitukselle ja lääninhallitukselle siten kuin siitä erikseen säädetään.

10 a §

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveyshallituksen oikeudesta saada asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi tarvittavia tietoja säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

10 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan työnantajan järjestettäväksi kuuluvan työterveyshuollon toteuttamisesta huolehtivien terveyskeskusten, työterveyshuoltopalveluja tuottavien yksiköiden ja terveyden-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

14.

Laki

tartuntatautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun tartuntatautilain (583/86) 6 §, 10 §:n 2 momentti, 11 §, 12 §:n 2 momentti, 15 §, 20 §:n 2 momentti, 23 §:n 2 ja 3 momentti, 24 ja 34 § sekä 36 §:n 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 40 a § seuraavasti:

6 §

Tartuntatautien vastustamistyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Läänin alueella tartuntatautien vastustamistyön suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu lääninhallitukselle.

10 §

Edellä 1 momentissa mainittuja tutkimuksia ja tehtäviä suoritetaan lisäksi sosiaali- ja terveyshallituksen tähän tarkoitukseen hyväksymissä laboratorioissa.

11 §

Yleisiä vapaaehtoisia rokotuksia ja terveystarkastuksia on järjestettävä tartuntatautien ehkäisemiseksi sosiaali- ja terveysministeriön antamien ohjeiden mukaan.

12 §

Milloin pakollisen rokotuksen järjestämisestä on pidettävä erityisen kiireellisenä, sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa sen toimeenpanemiseksi väliaikaisia määräyksiä. Määräyksistä on viipymättä ilmoitettava valtioneuvostolle, jonka on päätettävä asiasta lopullisesti.

15 §

Kun pikaiset toimenpiteet ovat tarpeen tartuntataudin leviämisen estämiseksi, voi sosiaali- ja terveyshallitus ja läänin alueella lääninhallitus antaa niitä koskevat välttämättömät määräykset.

20 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa työssä tai tehtävässä oleva henkilö on määrääjoin roko-

tettava ja tarkastettava siten kuin sosiaali- ja terveyshallitus tarkemmin määrää.

23 §

Johtavan terveyskeskuslääkärin tulee ilmoittaa epäilystä tai todetusta yleisvaarallisesta ja ilmoitettavasta tartuntataudista sekä rokotuksen sivuvaikutuksesta lääninhallitukselle ja sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista ilmoituksista samoin kuin tartuntatautilaitoksen seuraamiseksi ja tartuntatautien vastustamistyön suunnittelemiseksi tarvittavien tietojen antamisesta viranomaisille.

24 §

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston tulee ilmoittaa epäilystä tai todetusta ihmisen terveyttä vaarantavasta eläintautitapauksesta sosiaali- ja terveyshallitukselle ja kiireellisessä tapauksessa myös asianomaiselle lääninhallitukselle.

34 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa ohjeet tartuntatautien ehkäisyyn tarkoitettujen rokotteiden, vasta-aineiden ja muiden lääkkeiden käytöstä.

36 §

Jollei tartuntatautien vastustamistyön kannalta tarpeelliseksi katsottavasta yhteistoiminnasta voida sopia, valtioneuvosto voi määrätä sopimuksen tehtäväksi ja ottaen huomioon tasapuolisesti sopijapuolten edut määrätä yhteistoiminnan ehdoista.

40 a §

Sosiaali- ja terveyshallituksen oikeudesta saada asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi tarvittavia tietoja säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

15.

Laki

erikoissairaanhoitolain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoitolain (1062/89) 5 § seuraavasti:

5 §

Erikoissairaanhoidon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Läänin alueella erikoissairaanhoidon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu lääninhallitukselle.

Erikoissairaanhoidon asiantuntijavirastona

toimii sosiaali- ja terveyshallitus, jonka tehtävistä ja oikeudesta tehtävien hoitamiseksi tarvittavien tietojen saamiseen säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

16.

Laki**valtion mielisairaaloista annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion mielisairaaloista 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun lain (1292/87) 1 ja 3 § seuraavasti:

1 §

Valtion mielisairaaloita ovat sosiaali- ja terveyshallituksen alaiset Niuvanniemen sairaala ja Vanhan Vaasan sairaala. Valtion mielisairaalaan tutkittaviksi ja hoidettaviksi otettavista säädetään erikseen.

3 §

Valtion mielisairaaloilla on sosiaali- ja terveysministeriön asettama yhteinen johtokunta, jonka kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

17.

Laki**yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisestä terveydenhuollosta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetun lain (152/90) 10 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 momentti sekä 13 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

10 §

Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava henkilökunnassa, toimitiloissa ja toiminnassa tapahtuneet muutokset sekä annettava muut sosiaali- ja terveyshallituksen määräämät selvitykset.

11 §

Potilasasiakirjat

Terveydenhuollon palveluja käyttävien asiakkaiden potilasasiakirjat on laadittava ja säi-

lytettävä siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää.

13 §

Ohjaus ja valvonta

Tämän lain yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Tässä laissa tarkoitettujen palvelujen valvonta kuuluu lääninhallitukselle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

18.

Laki**ihmisen elimien ja kudoksien irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ihmisen elimien ja kudoksien irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön 26 päivänä huhtikuuta 1985 annetun lain (355/85) 2, 6, 7, 9 ja 12 § seuraavasti:**2 §**

Elimiä ja kudoksia voidaan irrottaa toisen ihmisen sairauden tai ruumiinvamman hoitoa varten sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla kahdeksantoista vuotta täyttäneestä henkilöstä, joka on antanut siihen kirjallisen suostumuksensa. Sosiaali- ja terveyshallitukselle osoitettavaan lupahakemukseen tulee liittää lausunnot elinsiirtokirurgiaa ja psykiatria edustavilta asiantuntijoilta. Näitä lausuntoja ei ole tarpeen liittää hakemukseen, jos kyse on uusiutuvan kudoksen irrottamisesta.

Henkilöstä, joka ei ole täyttänyt kahdeksantoista vuotta, voidaan erityisestä syystä irrottaa ainoastaan uusiutuvaa kudosta huoltajan tai uskotun miehen kirjallisella suostumuksella ja sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla. Luovuttajan mielipide toimenpiteeseen on selvitettävä, sikäli kuin se hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa nähden on mahdollista, eikä toimenpidettä saa suorittaa, jos henkilö itse sitä vastustaa. Sosiaali- ja terveyshallitukselle osoitettavaan lupahakemukseen tulee sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, liittää lausunto lastenpsykiatria tai lastentautien erikoisalaa edustavalta asiantuntijalta.

6 §

Ruumiinavauksen yhteydessä voidaan sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla irrottaa eli-

miä ja kudoksia lääkkeen valmistamista tai lääketieteellistä tutkimusta varten, milloin sitä on pidettävä perusteltuna erityisestä lääketieteellisestä syystä.

7 §

Sosiaali- ja terveyshallitus hyväksyy ne sairaalat ja laitokset, joissa elimiä tai kudoksia voidaan irrottaa tässä laissa säädettyyn tarkoitukseen. Hyväksymisen edellytyksenä on, että sairaalalla ja laitoksella on asianmukaiset tilat ja laitteet sekä tarvittava henkilökunta.

9 §

Kun elimien ja kudoksien irrottaminen tapahtuu lääkkeen valmistamista tai lääketieteellistä tutkimusta varten, tulee asianomaisen sairaalan tai laitoksen ilmoittaa sosiaali- ja terveyshallitukselle lääkäri, joka vastaa tästä toiminnasta.

12 §

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkemmat määräykset siitä, miten kuolema on todettava, sekä vahvistaa tarvittavien lomakkeiden kaavat.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

19.

Laki

lääkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 10 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lääkelain (395/87) 6 §, 10 §:n 2 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13, 16, 17 ja 19 §, 20 §:n edellä oleva suomenkielinen väliotsikko, 21 §:n 1 ja 3 momentti, 23 §:n 3 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 §, 26 §:n 1 ja 3 momentti, 27 ja 30 §, 31 §:n 3 momentti, 35 ja 40 §, 41 §:n 1 ja 3 momentti, 48—53 §, 54 §:n 1 ja 2 momentti, 58 §:n 2 momentti, 61 §:n 3 momentti, 65 §:n 2 momentti, 66 §:n 2 momentti, 68 §:n 4 momentti, 69 §:n 1 momentti, 71—73, 75 ja 76 §, 77 §:n 1 momentti, 79—83, 85, 87 ja 89 §, 91 §:n 3 momentti, 93 §:n 1 ja 3 momentti, 94 ja 101 § sekä 102 §:n 1 momentti sekä

lisätään 61 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

6 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä on tarvittaessa päättää, onko ainetta tai valmistetta pidettävä lääkkeenä.

10 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi kussakin tapauksessa erikseen myöntää luvan suorittua osan lääketehaan tuotannosta ulkomailla. Myös näin valmistettua lääkevalmistetta pidetään lääketehaan omana lääkevalmisteenä.

12 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi kuitenkin myöntää apteekkarille luvan valmistuttaa tietyn lääkevalmisteen toisessa apteekissa.

13 §

Apteekin, sotilasapteekin, sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen tulee tehdä sosiaali- ja terveyshallitukselle ennakoilmoitus omista lääkevalmistuksistaan.

16 §

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkemmat määräykset ja ohjeet 13 §:ssä tarkoitetusta ennakoilmoituksesta ja 14 §:n mukaisesta lääkevalmistuksesta.

17 §

Lääkkeitä saa tuoda maahan:

- 1) se, joka saa teollisesti valmistaa lääkkeitä lääketehaassa;
- 2) se, jolla 32 §:n mukaan on lupa harjoittaa lääkkeiden tukkukauppaa;
- 3) apteekkari, Helsingin yliopiston apteekki ja sotilasapteekki apteekin toimintaa varten;
- 4) sairaala-apteekki yksittäistapauksissa

asianomaisen laitoksen toimintaa varten sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla; sekä

5) tieteellinen tutkimuslaitos tutkimustoimintaansa varten sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla.

Muu kuin 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja voi tuoda maahan lääkeaineita tuotantotoimintaansa varten. Tästä maahantuonnista elinkeinonharjoittajan on tehtävä ilmoitus sosiaali- ja terveyshallitukselle.

19 §

Ulkomailta saapuva matkustaja ja ulkomaan liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluva saavat tuoda maahan vähäisiä määriä lääkevalmistetta ja pitää sitä hallussaan henkilökohtaista lääkitystään varten siten kuin sosiaali- ja terveyshallitus tarkemmin määrää.

Luvun soveltamisala

20 §

21 §

Lääkevalmistetta saa väestölle myydä tai muutoin kulutukseen luovuttaa sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla. Myyntiluvan edellytyksenä on:

- 1) että valmiste on todettu lääkkeenä tarkoituksenmukaiseksi;
- 2) ettei valmistetta sen käyttötarkoitus huomioon ottaen voida pitää käyttäjälle vaarallisena;
- 3) että valmiste täyttää farmakopean tai muut vastaavat sille asetettavat valmistusta ja laatua koskevat vaatimukset;
- 4) että valmiste on hinnaltaan kohtuullinen; sekä
- 5) että valmisteen koostumus ja muut tiedot on asianmukaisesti ilmoitettu.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi erityisistä sairanhoidollisista syistä myöntää 1 momentin estämättä luvan lääkevalmisteen kulutukseen luovuttamiseen yksittäistapauksissa.

23 §

Valtioneuvosto voi tarkistaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen maksujen määrät enintään rahanarvon muutoksia vastaaviksi. Sosiaali- ja terveyshallitus määrää ja perii maksut.

24 §

Myyntilupa myönnetään ensimmäisellä kerralla enintään vuodeksi. Tämän jälkeen lupa on voimassa vuoden kerrallaan, jos luvan saanut ilmoittaa sosiaali- ja terveyshallitukselle ennen kunkin lupavuoden päättymistä pitävänsä lääkevalmistetta edelleen kaupan ja edellyttäen, että vuosimaksu on maksettu.

25 §

Sosiaali- ja terveyshallituksella on oikeus jättää käsittelymaksu määräämättä vuodeksi kerrallaan, jos lääkevalmisteen tarve on vähäistä, mutta lääkevalmistetta on pidettävä hoidon kannalta välttämättömänä tai, jos se harkitaan muusta erityisestä syystä kohtuulliseksi.

26 §

Jos halutaan muuttaa sellaisen lääkevalmisteen käyttötarkoitusta, hintaa tai koostumusta, jota koskeva myyntilupa on voimassa, siitä on tehtävä hakemus sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista ja muista lääkevalmistetta koskevista muutoksista ja niihin sovellettavasta menettelystä.

27 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa myyntiluvan, jos uusin tutkimuksin tai muutoin on voitu osoittaa, että luvan myöntämisen edellytyksiä ei enää ole olemassa.

Jos lääkevalmistetta epäillään sen käyttötarkoitusta huomioon ottaen käyttäjälle vaaralliseksi, voi sosiaali- ja terveyshallitus väliaikaisesti peruuttaa myyntiluvan tarvittavien tutkimusten suorittamisen ajaksi.

30 §

Tässä luvussa tarkoitettu lupahakemuksista ja siihen liitettävistä selvityksistä määrää tarkemmin sosiaali- ja terveyshallitus.

31 §

Lääketehtaasta voidaan myydä tai muutoin luovuttaa omia lääkevalmisteita myös 17 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulle tutkimuslaitokselle tutkimustoimintaa varten. Lääketehtaan tulee tehdä tästä ilmoitus sosiaali- ja terveyshallitukselle.

35 §

Lääketehtaasta ja lääketukkukaupasta voidaan lisäksi luovuttaa vastikkeetta lääkkeitä laillistetuille lääkäreille, hammaslääkäreille, eläinlääkäreille sekä apteekkareille näyte- ja päivystystarkoituksiin sosiaali- ja terveyshallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

40 §

Apteekkiliikettä saa harjoittaa sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla (*apteekkilupa*). Apteekkilupa myönnetään tietyn apteekkiliikkeen harjoittamiseen 41 §:n mukaisella päätöksellä vahvistetulla alueella. Apteekkiluvan saanutta kutsutaan tässä laissa apteekkariksi. Apteekkiliikettä ei saa harjoittaa muualla kuin tässä laissa tarkoitettussa apteekissa ja sivuapteekissa.

41 §

Uuden apteekin perustamisesta päättää sosiaali- ja terveyshallitus. Perustamispäätöksessä on määrättävä alue, jolla apteekin tulee sijaita. Sosiaali- ja terveyshallitus päättää myös apteekin siirtämisestä toiseen paikkaan tai sen lakkauttamisesta. Siirtämis- tai lakkauttamispäätöstä ei saa panna täytäntöön, ennen kuin kyseessä oleva apteekkilupa on tullut avoimeksi, jollei apteekkari ole ilmoittanut suostuvansa päätökseen.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi muuttaa 1 momentissa tarkoitettua apteekin sijaitsemisaluetta silloin, kun lääkkeiden saatavuus edellyttää uuden apteekin perustamista tälle alueelle. Apteekin sijaitsemisaluetta voidaan lisäksi muuttaa apteekkiluvan tultua avoimeksi tai apteekkarin suostumuksella, jos paikalliset olosuhteet sitä edellyttävät.

48 §

Apteekkilupa katsotaan rauenneeksi, jos apteekkari ei ole ryhtynyt harjoittamaan apteekkiliikettä vuoden kuluessa apteekkiluvan myöntämistä koskevan päätöksen tiedoksi-saannista, eikä sosiaali- ja terveyshallitus ole hakemuksesta myöntänyt määräaikaan piden-
nystä.

49 §

Jos on perusteltua syytä epäillä apteekkarin olevan iän, sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemätön itse hoitamaan apteekkia, sosiaali- ja terveyshallitus voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä väliaikaisesti hoitamasta apteekkia tai ottamasta osaa muuhun apteekki-toimintaan, enintään kuitenkin vuoden ajaksi, tai kunnes kysymys hänen kykenemättömyy-destään on lopullisesti ratkaistu.

50 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on peruutetta-
va apteekkilupa:

1) jos apteekkari on joutunut konkurssiin eikä vuoden kuluessa konkurssin alkamisesta ole saanut omaisuuttaan takaisin hallintaansa tai jos apteekkari on julistettu holhouksen alaiseksi;

2) jos apteekkari sairauden taikka päihdyttä-
vien aineiden tai huumausaineiden väärinkäy-
tön johdosta ei voi asianmukaisesti harjoittaa
apteekkarin ammattia taikka jos hän on tullut
siten työkyvyttömäksi kuin edellytetään yrittä-
jien eläkelain (468/69) mukaisen täyden työky-
vyttömyyseläkkeen saamiseksi tai on muuten
pysyvästi kykenemätön itse hoitamaan apteek-
kia; tai

3) jos apteekkari tuomitaan rikoksesta vä-
hintään kahdeksi vuodeksi vankeuteen.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa ap-
teekkiluvan, jos apteekki ei enää vastaa tarkoi-
tustaan lääkevaraston, lääkkeiden laadun, ka-
lustuksen tai välineistön osalta taikka jos ap-
teekkari on muuten laiminlyönyt hänelle ap-
teekkarina kuuluvat velvollisuudet tai jos hän
on väärinkäyttänyt apteekkilupa- perustuvia
oikeuksia.

51 §

Jos apteekkari on apteekkarina toimiessaan
menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla
annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka
syyllistynyt tehtävässään muutoin virheellisyys-

teen tai laiminlyönteihin taikka käyttäytynyt
sopimattomasti, eikä virheellisyys tai laimin-
lyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytet-
tävä tuomioistuimessa, sosiaali- ja terveyshalli-
tus voi antaa hänelle suullisen tai kirjallisen
varoituksen.

52 §

Apteekkari saa sosiaali- ja terveyshallituksen
luvalla pitää apteekkiliikkeen harjoittamista
varten sivuapteekkia alueella, jolla ei ole ap-
teekkia. Tällaisen luvan sosiaali- ja terveyshal-
litus voi peruuttaa, jos sivuapteekin pitämisen
edellytykset ovat muuttuneet. Sosiaali- ja ter-
veyshallitus voi myöntää apteekkarille luvan
enintään kolmen sivuapteekin pitämiseen.

Helsingin yliopisto voi sosiaali- ja terveys-
hallituksen kussakin tapauksessa antamalla lu-
valla pitää sivuapteekkeja, jos se farmasian tai
farmaseutin tutkimuksiin liittyvän harjoittelun
tai lääkehuollon kehittämisen kannalta on tar-
peen.

Alueella, jolla ei ole apteekkia tai sivuap-
teekkia, voi olla sosiaali- ja terveyshallituksen
tarkemmin määrittelemä lääkekaappi.

53 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi päättää aptee-
kin muuttamisesta sivuapteekiksi, milloin tätä
apteekkia koskeva apteekkilupa on tullut avoi-
meksi. Sosiaali- ja terveyshallitus myöntää lu-
van tämän sivuapteekin pitämiseen apteekka-
rille, jolla huomioon ottaen hänen ylläpitä-
mänsä apteekin sijainti ja toimintaedellytykset
on riittävät edellytykset sivuapteekin pitämi-
seen.

54 §

Sivuapteekin liikevaihdon ollessa niin suuri,
että sivuapteekilla katsotaan olevan hyvät edel-
lytykset toimia itsenäisenä apteekkina, sosiaali-
ja terveyshallitus voi muuttaa 52 §:n 1 momen-
tissa tarkoitetun sivuapteekin apteekiksi.

Jos apteekki on liikevaihdoiltaan sivuapteek-
kiaan pienempi, sosiaali- ja terveyshallitus voi
myöntää 1 momentissa tarkoitetun, aikaisem-
min sivuapteekkina toimineen apteekin apteek-
kiluvan sitä erikseen haettavaksi julistamatta
sille apteekkarille, jonka sivuapteekkina se on
toiminut.

58 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on tarvittaessa

tehtävä esitys valtioneuvostolle lääketaksan tarkistamiseksi.

61 §

Sairaala-apteekki tai lääkekeskus voidaan perustaa sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla.

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkempia määräyksiä sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen toimitiloista.

65 §

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa ohjeet 1 momentissa tarkoitettusta luovutuksesta.

66 §

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa ja 65 §:ssä säädetään lääkkeiden luovutuksesta, voidaan kansanterveislain (66/72) 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kansanterveydelliseen valistustyöhön ja raskauden ehkäisyneuvontaan sekä 4 kohdassa tarkoitettuun valistus- ja ehkäisytoimintaan liittyen luovuttaa vastikkeetta lääkevalmisteita sosiaali- ja terveyshallituksen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti.

68 §

Sosiaali- ja terveyshallitus ratkaisee tarvittaessa, onko tuotetta pidettävä lääkkeenomaisena tuotteena.

69 §

Lääkkeenomaisia tuotteita voidaan myydä väestölle, jos sosiaali- ja terveyshallitus on antanut luvan tuotteen käyttötarkoituksen ilmoittamiseen. Lupa voidaan liittää ehtoja.

71 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on myöntää luvan lääkkeenomaisen käyttötarkoituksen ilmoittamiseen samalla määrättävä siitä, saadaanko tuotetta myydä vain tässä laissa tarkoitetuista apteekeista.

72 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa luvan, jos todetaan, ettei luvan myöntämiselle asetettuja edellytyksiä ole enää olemassa.

Jos lääkkeenomaista tuotetta epäillään sen

käyttötarkoitus huomioon ottaen käyttäjälle vaaralliseksi, sosiaali- ja terveyshallitus voi väliaikaisesti kieltää tuotteen myynnin.

73 §

Tämän luvun säännöksistä poiketen apteekissa valmistetusta lääkkeenomaisesta tuotteesta tulee tehdä sosiaali- ja terveyshallitukselle ennakoilmoitus.

75 §

Tarkempia määräyksiä lääkkeenomaisen käyttötarkoituksen ilmoittamisesta ja sitä koskevan luvan hakemisesta sekä myyntipäällysmerkinnöistä antaa tarvittaessa sosiaali- ja terveyshallitus.

76 §

Lääkehuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle.

77 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tulee huolehtia siitä, että lääketehaat, lääketukku-kaupat, apteekit, sivuapteekit, sairaala-apteekit ja lääkekeskukset sekä sotilaspapteekki tarkastetaan niin usein kuin asianmukainen lääkevalvonta sitä edellyttää.

79 §

Edellä 77 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa annettuun määräykseen ei saa valittamalla hakea muutosta. Määräykseen tyytymättömällä on oikeus asetuksessa säädetyllä tavalla saada päätös sosiaali- ja terveyshallituksen käsiteltäväksi, jos hän 30 päivän kuluessa tarkastuksen päättymisestä sitä vaatii. Määräykseen on liitettävä ohjeet sen saattamiseksi sosiaali- ja terveyshallituksen käsiteltäväksi. Määräyksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdyttävä oikaisuvaatimuksesta huolimatta.

80 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määrätä lääkkeiden valmistuksen lopetettavaksi toistaiseksi lääketehaassa tai sen osassa, jos lääketehaan tarkastuksessa tai muutoin ilmenee lääkkeiden asianmukaista valmistusta vaarantavia epäkoh-
tia tai jos 78 §:n perusteella annettujen määräysten mukaisiin toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.

81 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tulee huolehtia siitä, että kansanterveyslaitoksen ja Suomen Punaisten Ristin lääkkeiden valmistusta tarkastetaan siten kuin 77—80 §:ssä säädetään.

82 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on vahvistettava kulloinkin noudatettava farmakopea.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi tarvittaessa antaa vahvistamaansa farmakopeaa täydentäviä määräyksiä.

83 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on joka kolmas vuosi tai tarvittaessa useammin vahvistettava lääkeluettelo, joka on laadittava huomioon ottaen 3 ja 5 §:n säännökset.

Sellaisia kotimaasta tai ulkomailta kerättyjä luonnonvaraisia kasveja tai kasvinosia, jotka on mainittu lääkeluettelossa, saa jokainen sellaisenaan myydä, jos sosiaali- ja terveyshallitus ei sitä ole erikseen kieltänyt.

85 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa lääkkeiden ulkomaille vientiä varten lääketehaille ja lääketukkukaupoille niiden tarvitsemia todistuksia ja lausuntoja.

87 §

Ennen klinisen lääketutkimuksen aloittamista on lääkkeen valmistajan sekä tutkimuksen suorittavan lääkärin ja hammaslääkärin tehtävä ennakoilmoitus tutkimuksesta sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä on valvoa klinisiä lääketutkimuksia sekä antaa niistä tarkempia määräyksiä. Sosiaali- ja terveyshallitus voi tarvittaessa määrätä klinisen lääketutkimuksen keskeytettäväksi.

89 §

Lääketehtaan, lääketukkukaupan, ulkomaisen valmistajan asiamiehen, apteekkarin, Helsingin yliopiston apteekin, sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen, sotilasapteekin sekä lääkkeenomaisten tuotteen valmistajan tai maahantuojan tulee pyydettäessä antaa sosiaali- ja terveyshallitukselle sellaisia lääkkeiden tai lääkkeenomaisten tuotteiden maahantuontiin, valmistukseen, lääkejakeluun, myyntiin tai muuhun kulutukseen luovuttamiseen liittyviä tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen tässä tai

muussa laissa tämän lain 76 §:ssä mainitulle valvontaviranomaiselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

91 §

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa lääkkeiden markkinointia koskevia tarkempia määräyksiä.

93 §

Jos lääkkeen markkinoinnissa on menetelty 91 §:n tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti, sosiaali- ja terveyshallitus voi kieltää jatkamasta tai uudistamasta markkinointia. Sosiaali- ja terveyshallitus voi myös määrätä kiellon saaneen toimittamaan markkinoinnin oikaisun, jos sitä lääketurvallisuuden vaarantumisen vuoksi on pidettävä tarpeellisena.

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsee lääninhallitus sosiaali- ja terveyshallituksen vaatimuksesta.

94 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa tässä laissa tarkoitetun lääkevalmisteen myyntiluvan, jos valmisteen markkinoinnissa on törkeästi rikottu 91 §:n 1 momentin säännöksiä tai 3 momentin nojalla annettuja määräyksiä.

101 §

Sosiaali- ja terveyshallituksella on oikeus kieltää lääkkeen maahantuonti, valmistus, jakelu tai myynti sekä muu kulutukseen luovutus, jos ilmenee tai on syytä epäillä, että lääkkeen käytöstä on tai tulee olemaan väestölle tai sen osalle merkittävää haittaa.

102 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tämän lain perusteella antamaan päätökseen haetaan muutosta korkeimmalta hallinto- oikeudelta siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annettussa laissa (154/50) säädetään. Sosiaali- ja terveyshallituksen 80, 93, 94 ja 101 §:ssä ja lääninhallituksen 59 §:ssä tarkoitettuja päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

20.

Laki**apteekkimaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan apteekkimaksusta 21 päivänä helmikuuta 1946 annetun lain (148/46) 3, 4 ja 6 § sekä 10 ja 12 §,

sellaisina kuin ne ovat, 3 ja 6 § sekä 10 ja 12 § 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1281/87) ja 4 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, seuraavasti:

3 §

Apteekkiliikkeen liikevaihdon määräämistä varten apteekkarin tulee toimittaa sosiaali- ja terveyshallitukselle ilmoitus liikkeen tuloista ja menoista kunakin kalenterivuonna viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun 1 päivänä. Sosiaali- ja terveyshallitus voi kuitenkin erityisistä syistä myöntää apteekkarille oikeuden poiketa mainitusta määräajasta. Ilmoitus on laadittava sosiaali- ja terveyshallituksen ohjeiden mukaan ja sen vahvistamille lomakkeille.

4 §

Apteekkarin ilmoituksen perusteella sosiaali- ja terveyshallitus vahvistaa apteekkiliikkeestä suoritettavan apteekkimaksun.

Jos apteekkari ei toimita säädetyssä ajassa sosiaali- ja terveyshallitukselle 3 §:ssä mainittua ilmoitusta eikä kehotuksestakaan sitä tee tai jos on ilmeistä, että hän on ilmoittanut liikevaihdon todellista pienemmäksi, sosiaali- ja terveyshallituksella on oikeus vahvistaa apteekkimaksu arvioimansa liikevaihdon perusteella.

Sosiaali- ja terveyshallituksen apteekkimaksua koskeva päätös on annettava asianomaisille tiedoksi siten, että heille virkateitse toimitetaan asianmukaisin valitusosoituksin ja tiedoksiantomerkinnöin varustettu ote siitä.

6 §

Apteekkimaksu suoritetaan postisiirrolla lää-

ninhallitukselle yhdessä tai useammassa erässä siten kuin sosiaali- ja terveyshallitus määrää. Sosiaali- ja terveyshallituksen tulee ennen heinäkuun alkua sen vuoden jälkeisenä vuonna, jolta maksu on määrätty, lähettää lääninhallitukselle luettelo läänissä suoritettavista apteekkimaksuista.

10 §

Apteekkarin tulee sosiaali- ja terveyshallitukselle tai sen apteekkiliikettä tarkastamaan määräämälle henkilölle antaa ne täydentävät tiedot ja selvitykset, jotka apteekkimaksun määräämistä varten ovat tarpeen, sekä esittää liikekirjansa ja niihin kuuluvat kalusto- ja varastoluettelonsa, sopimus- ja velkakirjansa, laskunsa, kuittinsa ja kirjeenvaihdonsa ynnä muut asiakirjat sekä näyttää varastonsa.

Lääketehtaiden ja -tukkukauppojen tulee sosiaali- ja terveyshallituksen kehotuksesta antaa tietoja apteekkeille toimittamistaan tavaraeristä.

12 §

Muutoksenhausta sosiaali- ja terveyshallituksen tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Sosiaali- ja terveyshallituksen päätös on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

21.

Laki**proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta
annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun lain (1275/87) 2 §, 3 §:n 2 ja 3 momentti, 4, 6—8, 10 ja 11 §, näistä 3 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (151/90), seuraavasti:

2 §

Oikeuden toimia laillistettuna proviisorina tai laillistettuna farmaseuttina myöntää hakemuksesta sosiaali- ja terveyshallitus. Edellytyksenä oikeuden myöntämiselle on, että hakija, joka on Suomen kansalainen, on suorittanut kotimaan korkeakoulussa proviisorin tai vastaavasti farmaseutin tutkinnon taikka ulkomaan korkeakoulussa proviisorin tai vastaavasti farmaseutin tutkintoa vastaavan tutkinnon sekä sosiaali- ja terveyshallituksen tarpeelliseksi katsomat lisäopinnot ja palvelun apteekissa, sivuapteekissa, lääketehtaassa, lääketukku-kaupassa tai sairaala-apteekissa.

Jos hakija täyttää 1 momentissa säädetyt edellytykset, sosiaali- ja terveyshallituksen tulee myöntää proviisorin tai vastaavasti farmaseutin oikeus ja merkitä hänet laillistettuna proviisorina tai vastaavasti laillistettuna farmaseuttina näistä pidettävään luetteloon.

3 §

Edellä 2 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävälle muun maan kansalaiselle sosiaali- ja terveyshallitus voi myöntää luvan toimia proviisorina tai vastaavasti farmaseuttina Suomessa määräämnsä ehdoin.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää 2 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävälle muun Pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia proviisorina tai farmaseuttina muussa Pohjoismaassa, oikeuden toimia laillistettuna proviisorina tai laillistettuna farmaseuttina Ahvenanmaan maakunnassa.

4 §

Proviisorin tutkintoa suorittava opiskelija, joka on suorittanut proviisorin tutkinnon koulutusohjelmasta farmaseutin tutkintoa vastaavat opinnot ja sosiaali- ja terveyshallituksen tarpeelliseksi katsomat lisäopinnot sekä palvel-

lut sosiaali- ja terveyshallituksen määräämän ajan apteekissa, lääketehtaassa, lääketukku-kaupassa tai sairaala-apteekissa, voi toimia väliaikaisesti farmaseuttina.

6 §

Jos proviisorin- tai farmaseutintoimen harjoittaja on toiminnallaan osoittanut tulleen tai jos hänet on sairauden, vian, vamman tai muun sellaisen syyn vuoksi katsottava osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan proviisorin- tai farmaseutintointia, sosiaali- ja terveyshallitus voi julistaa hänet menetäneeksi oikeuden proviisorintoimen tai farmaseutintoimen harjoittamiseen taikka rajoittaa sitä.

7 §

Jos on perusteltua aihetta otaksua proviisorin tai farmaseutin olevan kykenemätön toimimaan tehtävässään, sosiaali- ja terveyshallitus voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä toimimasta proviisorina tai farmaseuttina, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Jollei hän alistu lääkärintarkastukseen tai muuhun vastaavaan selvitykseen, poliisiviranomaisen on annettava tarvittavaa virka-apua.

8 §

Jos proviisori tai farmaseutti on toimessaan menettänyt vastoin lakia tai lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka syyllistynyt tehtävässään muutoin virheellisyyteen tai laiminlyöntiin, eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytetävä tuomioistuimessa, sosiaali- ja terveyshallitus voi rangaista häntä kurinpitotoimin kirjallisella varoituksella.

10 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tämän lain perusteella antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Sosiaali- ja terveyshallitus voi määrätä, että 6 ja 7 §:ssä tarkoitettua päätöstä on valituksesta huolimatta heti noudatettava.

11 §

Tarkempia säännöksiä proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta sekä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella. Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

22.

L a k i**kemikaalilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/89) 5 §:n 1 momentti, 11 §:n 5 momentti, 20 §:n 1 momentti, 21—23 §, 39 §:n 1 momentti, 40 §, 41 §:n 3 kohta, 43 §:n 2 momentti, 55 §:n 2 momentti ja 57 § sekä

lisätään lakiin uusi 61 a § seuraavasti:

5 §

Valvontaviranomaiset keskushallinnossa

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista koskeva ylin valvonta kuuluu:

1) sosiaali- ja terveyshallitukselle kemikaalien aiheuttamien terveyshaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta; sekä

2) vesi- ja ympäristöhallitukselle kemikaalien aiheuttamien ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta.

11 §

Terveydelle vaarallinen kemikaali

Sosiaali- ja terveyshallitus ratkaisee tarvittaessa yksittäistapauksessa, onko kemikaali terveydelle vaarallinen sekä miten terveydelle vaarallinen kemikaali luokitellaan.

20 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan tai maahantuojan on tehtävä sosiaali- ja terveyshallitukselle ilmoitus uudesta

aineesta ennen sen maahantuonnin, myynnin tai muun luovuttamisen aloittamista. Ilmoitus on tehtävä myös valmisteen sisältämästä uudesta aineesta.

21 §

Luovutusrajoitukset

Uutta ainetta tai sitä sisältävää valmistetta ei saa luovuttaa ennen kuin on kulunut 45 vuorokautta 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä. Sosiaali- ja terveyshallitus voi sallia maahantuonnin, myynnin tai muun luovuttamisen ennen määräajan päättymistä.

Jos sosiaali- ja terveyshallitus kehottaa ilmoituksen tekijää täydentämään puutteellista ilmoitusta, 1 momentissa tarkoitettu määräaika alkaa siitä, kun täydennetty ilmoitus on saapunut sosiaali- ja terveyshallitukseen.

22 §

Muutosilmoitus

Valmistajan tai maahantuojan on tehtävä sosiaali- ja terveyshallitukselle muutosilmoitus, jos hän saa uutta tietoa 20 §:ssä tarkoitetusta aineesta tai sen terveys- ja ympäristövaikutuk-

sista taikka jos aineen tai sitä sisältävän valmisteen käyttötarkoitus tai valmistus- ja maahantuontimäärät muuttuvat olennaisesti.

23 §

Lisätiedot

Sosiaali- ja terveyshallitus voi velvoittaa uuden aineen tai sitä sisältävän valmisteen valmistajan ja maahantuojan toimittamaan ilmoituksessa vaadittavien tietojen lisäksi tarvittavia tietoja aineesta ja sen ominaisuuksista ja vaikutuksista sekä tekemään uusia selvityksiä näistä seikoista, jos se katsotaan välttämättömäksi aineesta aiheutuvan vaaran arvioimiseksi.

39 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan ja maahantuojan, joka luovuttaa myrkyllistä tai erittäin myrkyllistä kemikaalia vähittäismyyntiin, on ilmoitettava kemikaalista sosiaali- ja terveyshallitukselle ennen kemikaalin jakelun aloittamista.

40 §

Luovutuskiellot ja -rajoitukset

Sosiaali- ja terveyshallitus voi kieltää myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin luovuttamisen vähittäismyyntiin, jos kemikaali ominaisuuksiensa, käyttötapansa tai muun erityisen syyn vuoksi voi aiheuttaa merkittävää haittaa terveydelle.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi 1 momentissa mainitusta syystä kiellon asemesta asettaa ehtoja myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin luovuttamiselle vähittäismyyntiin.

41 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset 39 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta sekä terveydelle vaarallisen kemikaalin luovuttamisesta vähittäismyyntiin annetaan asetuksella. Asetuksella voidaan myös säätää:

3) sosiaali- ja terveyshallituksen oikeudesta määrätä, mitä kemikaaleja pidetään huumainna luottimina; sekä

43 §

Kemikaalin käsittelyn kieltäminen

Jos 1 momentissa tarkoitettun haitan torjuminen edellyttää pikaisia toimenpiteitä, sosiaali- ja terveyshallitus voi terveyshaittojen ja vesi- ja ympäristöhallitus ympäristöhaittojen osalta tilapäisesti määrätä tarvittavista kielloista ja rajoituksista. Asia on tällöin viivytystä saatettava valtioneuvoston päätettäväksi.

55 §

Muutoksenhaku

Sosiaali- ja terveyshallituksen tai vesi- ja ympäristöhallituksen määräämästä 43 §:n 2 momentissa tarkoitettua tilapäisestä kiellosta tai rajoituksesta ei saa valittaa. Valvontaviranomaisen 51 §:n nojalla tekemästä uhkasakon asettamista koskevasta päätöksestä ei saa erikseen valittaa.

57 §

Testauslaboratoriot

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten edellyttämän, viranomaisille toimitetun kemikaalien fysikaalisia ja kemiallisia ominaisuuksia sekä terveys- ja ympäristövaikutuksia koskevan tutkimuksen tulee olla tehty laboratoriossa, jonka sosiaali- ja terveyshallitus on hyväksynyt valtuutetuksi testauslaboratorioksi tai joka muutoin noudattaa hyvää laboratoriokäytäntöä. Laboratorion henkilökunnan tulee olla pätevää ja tilojen ja laitteiden tarkoitukseen soveltuvia.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi liittää laboratorion hyväksymiseen ehtoja, rajoituksia ja ohjeita.

Valtuutetun testauslaboratorion on ilmoitettava toiminnassaan tapahtuvista oleellisista muutoksista sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa testauslaboratorion hyväksymisen, jos laboratorio ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä tai se ei noudata sen toiminnalle asetettuja ehtoja, rajoituksia tai ohjeita.

61 a §

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveyshallituksen oikeudesta saada asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi tar-

vittavia tietoja säädetään sosiaali- ja terveys-
hallituksesta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

23.

Laki

sairaanhoitotarvikelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1984 annetun sairaanhoitotarvikelain (997/84) 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 2 momentti, 5 ja 6 §, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 10 §:n 2 momentti ja 11 §:n 1 momentti seuraavasti:

2 §

Sosiaali- ja terveyshallitus ratkaisee tarvittaessa, onko kyseessä sairaanhoitotarvike vai ei.

4 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ja ohjeita sairaanhoitotarvikkeiden ominaisuuksista ja laadusta.

5 §

Sosiaali- ja terveyshallitus valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

6 §

Milloin on todettu tai on perusteltua aihetta epäillä, että sairaanhoitotarvike on käyttötarkoitukseensa soveltumaton tai että siitä voi sen käyttötarkoituksen huomioon ottaen aiheutua terveydellistä haittaa, sosiaali- ja terveyshallitus voi kieltää tarvikkeen valmistuksen, maahantuonnin, myynnin ja käytön tai määrätä näitä koskevia rajoituksia.

Kieltäessään sairaanhoitotarvikkeen valmistuksen, maahantuonnin tai käytön taikka päättäessään niitä koskevista rajoituksista, sosiaali- ja terveyshallitus voi samalla määrätä, että sairaanhoitotarvike tulee saattaa määräysten mukaiseksi, että maahantuoja tai valmistajan tulee poistaa tarvikkeet myynnistä taikka että tarvikkeet tulee hävittää maahantuojan tai valmistajan kustannuksella.

7 §

Sosiaali- ja terveysministeriön määraamistä sairaanhoitotarvikkeista, jotka aiotaan ensimmäisen kerran luovuttaa myyntiin, on niiden valmistajan tai maahantuojan tehtävä ilmoitus sosiaali- ja terveyshallitukselle. Ilmoitus on tehtävä myös, jos jo ilmoitettua tarviketta tai sen valmistusta oleellisesti muutetaan.

8 §

Määraatessään 7 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen tehtäväksi sosiaali- ja terveysministeriön on samalla asetettava sen käsittelylle määräaika, joka ei saa olla kuutta kuukautta pitempi. Sairaanhoitotarvike saadaan luovuttaa myyntiin sanotun määräajan kuluttua, jollei sosiaali- ja terveyshallitus ole siihen mennessä ilmoittanut, että tarvike on 3 §:n tai 4 §:n 1 momentin säännösten taikka 4 §:n 2 momentin tai 10 §:n nojalla annettujen määräysten tai ohjeiden vastainen.

Jos 7 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on puutteellinen, sosiaali- ja terveyshallituksen on kehotettava tarvikkeen valmistajaa tai maahantuoja täydentämään ilmoitustaan. Uusi määräaika ilmoituksen käsittelylle alkaa tällöin täydennetyt ilmoituksen tekemisestä.

10 §

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista merkinnöistä ja ohjeista.

11 §

Sosiaali- ja terveyshallitukselle ja sen valtuuttamalla laitoksella on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa varten päästä sairaanhoitotarvikkeen valmistus-, varasto- ja myyntipaikkaan ja suorittaa siellä tarkastuksia

sekä tarvittaessa ottaa tarvikkeesta korvauksetta näytteitä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

24.

Laki

lääkkeiden velvoitevarastointilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 25 päivänä toukokuuta 1984 annetun lääkkeiden velvoitevarastointilain (402/84) 2 §:n 2 momentti, 6, 8 ja 9 §, 10 §:n 2 momentti, 11 a §:n 1 momentti ja 13 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 2 momentti ja 11 a §:n 1 momentti 4 päivänä toukokuuta 1990 annetussa laissa (418/90), seuraavasti:

2 §

Asetuksella säädetään ne 1 momentissa mainittuihin lääkeryhmiin sisältyvät lääkeaineet, jotka kuuluvat varastointivelvoitteen piiriin. Sosiaali- ja terveyshallitus vahvistaa nimikkeittäin ne lääkevalmisteet, jotka sisältävät asetuksella vahvistettuja lääkeaineita ja joissa kyseiset lääkeaineet ovat lääkinnälliseltä merkitykseltään keskeisiä.

6 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi hakemuksesta päättää, millä ehdoin varastointivelvollinen lääkevalmisteen maahantuoja saa korvata osan varastointivelvoitteestaan varastoimalla vastaavan määrän lääkeainetta. Lääkevalmisteen ja -aineen keskinäinen korvattavuus määräytyy valmisteen sisältämän lääkeainemäärän perusteella. Lääkevalmisteen osuuden on oltava kuitenkin vähintään 20 prosenttia velvoitteen määrästä.

8 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä on huolehtia tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöönpanosta sekä valvoa velvoitevarastoja ja niiden käyttöä.

9 §

Varastointivelvollisen tulee vuosittain ilmoittaa sosiaali- ja terveyshallitukselle lääkeaine- ja valmistevelvoitteidensa määrät sekä antaa muut tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Sosiaali- ja terveyshallituksen määräämät henkilöt ovat oikeutettuja suorittamaan tarkastuksia varastointivelvollisen tiloissa velvoitevaraston suuruuden selvittämiseksi.

10 §

Milloin varastointivelvollisen tuotanto tai toiminta on velvoitteen alaisen lääkkeen saanti-häiriön vuoksi vaarassa keskeytyä tai olennaisesti vähentyä ilman velvoitevaraston käyttöönottoa taikka velvoitevarastossa oleva tai muu velvoitteen alaiseksi säädetty lääke vaarassa tulla varastointiaikana käyttötarkoituksensa soveltumattomaksi, sosiaali- ja terveyshallitus voi hakemuksesta myöntää varastointivelvolliselle luvan alittaa lain mukaisen velvoitteen määrän. Alitusluvan myöntäessään sosiaali- ja terveyshallituksen on määrättävä sallittavan alituksen suuruus sekä missä ajassa varastointivelvollisen on täydennettävä varaston asetetun velvoitteen tasolle.

11 a §

Varastointivelvollinen vapautuu varastointivelvoitteesta, jos lääkevalmistetta koskeva myyntilupa lääkelain (395/87) 24 §:n 2 momentin mukaisesti lakkaa olemasta voimassa tai varastointivelvollinen tekee luvan uusimatta jättämistä koskevan ilmoituksen sosiaali- ja terveyshallitukselle enintään kymmentä kuukautta ennen lupavuoden päättymistä.

13 §

Milloin rikkomus on vähäpätöinen, sosiaali- ja terveyshallitus voi olla ryhtymättä toimenpiteisiin syylliseksi epäillyn saattamiseksi syytteen, jos teko on johtunut olosuhteet huomioon ottaen anteeksi annettavasta huomaamattomuudesta, ajattelemattomuudesta tai tietämättömyydestä eikä yleinen etu vaadi syyte-toimenpiteitä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

25.

L a k i

steriloimislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä huhtikuuta 1970 annetun steriloimislain (283/70) 4, 5 ja 8 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 ja 5 § 31 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (125/85), seuraavasti:

4 §

Steriloimiseen voidaan ryhtyä:

1) 1 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa steriloimisen suorittavan lääkärin päätöksellä;

2) 1 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa kahden lääkärin päätöksellä; sekä

3) 1 §:n 5 ja 6 kohdassa ja 2 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen tulee sisältää toimenpiteen suorittavan lääkärin sekä muun lääkärin antama kirjallinen lausunto, jossa he tarkoin ilmoittaen toimenpiteen syyt yksimielisesti toteavat sitä koskevien edellytysten olevan olemassa.

Jos yhden lääkärin, tai 1 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa, kahden lääkärin päätös on kielteinen, voidaan lupaa steriloimiseen pyytää sosiaali- ja terveyshallitukselta.

5 §

Tässä laissa tarkoitetut sosiaali- ja terveyshallitukselle kuuluvat asiat käsitellään erityisistunnossa siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Sosiaali- ja terveyshallituksen on käsiteltävä 1 momentissa mainitut asiat kiireellisinä. Sosiaali- ja terveyshallituksen asiasta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

8 §

Steriloimisen suorittaa laillistettu lääkäri tai se, jolle sosiaali- ja terveyshallitus lääkärintöimen harjoittamisesta annetun lain (562/78) 6 §:n 2 momentin nojalla on myöntänyt luvan harjoittaa lääkärintointia.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

26.

Laki**kastroimislain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä huhtikuuta 1970 annetun kastroimislain (282/70) 4 §, 7 §:n 1 momentti ja 8 § seuraavasti:

4 §

Kastroimiseen voidaan ryhtyä vain sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla. Nämä ja muut tässä laissa tarkoitetut sosiaali- ja terveyshallitukselle kuuluvat asiat käsitellään erityisistunnossa, niin kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Sosiaali- ja terveyshallituksen asiasta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

7 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi luvan myöntä-

vässä päätöksessään määrätä kastroimisen suorittamisen lykättäväksi enintään yhden vuoden määräajaksi päätöksen antamisesta.

8 §

Kastroimisen sekä siihen mahdollisesti liittyvän jälkitarkastuksen ja -hoidon suorittaa lailistettu lääkäri sosiaali- ja terveyshallituksen määräämässä sairaalassa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

27.

Laki**raskauden keskeyttämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan raskauden keskeyttämisestä 24 päivänä maaliskuuta 1970 annetun lain (239/70) 5 §:n 3 momentti, 5 a §, 6 §:n 1 ja 3 momentti sekä 8, 10 ja 11 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 a § 12 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (572/85) ja 6 §:n 1 momentti osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, seuraavasti:

5 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi kuitenkin, jollei nainen raskaaksi saatettaessa ollut täyttänyt seitsemäätoista vuotta tai jos siihen muuten on erityistä syytä, antaa luvan raskauden keskeyttämiseen myöhemminkin, ei kuitenkaan kahdennenkymmenennen raskausviikon jälkeen.

5 a §

Sen estämättä, mitä 5 §:ssä säädetään, sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa luvan raskauden keskeyttämiseen, jos lapsivesi- tai ultraäänitutkimuksella, serologisilla tutkimuksilla taikka muulla vastaavalla luotettavalla tutkimuksella on todettu vaikea sikiön sairaus tai

ruumiinvika, ei kuitenkaan kahdennenkymmenennenneljännen raskausviikon jälkeen.

6 §

Raskaus voidaan keskeyttää:

1) edellä 1 §:n 1—3 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kahden lääkärin lupapäätöksellä tai asetuksella tarkemmin säädettyissä tapauksissa vaihtoehtoisesti sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla;

2) 1 §:n 4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa keskeyttämisen suorittavan lääkärin päätöksellä; sekä

3) 1 §:n 5 kohdassa ja 5 §:n 3 momentissa sekä 5 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla.

Jos kahden, tai 1 §:n 4 kohdassa tarkoitettua tapauksessa, yhden lääkärin päätös on kielteinen, voidaan lupa raskauden keskeyttämiseen pyytää sosiaali- ja terveyshallitukselta.

8 §

Lausunnonantajalääkärinä voi toimia jokainen valtion, kunnan tai kuntainliiton palveluksessa oleva lääkäri taikka sosiaali- ja terveyshallituksen määräämä muu lääkäri.

Raskauden keskeyttäminen suoritetaan sosiaali- ja terveyshallituksen tähän tarkoitukseen hyväksymässä sairaalassa (*keskeyttämissairaalassa*). Suorittajalääkärinä voi toimia jokainen sanotun sairaalan palveluksessa oleva laillistettu lääkäri.

10 §

Tämän lain 1, 5 ja 6 §:n mukaan sosiaali- ja

terveyshallitukselle kuuluvat asiat käsitellään erityisistunnossa, niin kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Sosiaali- ja terveyshallituksen on käsiteltävä 1 momentissa mainitut asiat kiireellisinä. Sosiaali- ja terveyshallituksen asiasta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

11 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on valvottava, että lausunnonantaja- ja suorittajalääkärit pyrkivät noudattamaan tasapuolista ja yhdenmukaista käytäntöä.

Tämä laki tulee voimaan

päivänä

kuuta 19 .

28.

Laki

rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain

3 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rintamaveteraanien kuntoutuksesta 23 päivänä joulukuuta 1988 annetun lain (1184/88) 3 §:n 2 momentti ja 12 § seuraavasti:

3 §

Kuntoutukseen hyväksyminen

Perusteiden ja ohjeiden tulee perustua 2 §:ssä tarkoitettuihin valintaperusteisiin sekä ohjeisiin, jotka sosiaali- ja terveyshallitus kuntoutukseen kuuluvasta tutkimuksesta ja hoidosta antaa.

12 §

Tutkimus ja seuranta

Osa rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan varatusta määrärahasta voidaan käyttää kuntoutuksen tutkimus- ja seurantatyöhön. Määrärahan osasta ja sen käytöstä päättää sosiaali- ja terveysministeriö.

Tämä laki tulee voimaan
kuuta 19 .

päivänä

29.

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 5 §:n 1 momentin 2 kohta, 10 §:n 4 momentti, 50 §:n 2 momentti ja 52 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 2 kohta 15 päivänä heinäkuuta 1970 annetussa laissa (499/70) ja 10 §:n 4 momentti 5 päivänä elokuuta 1983 annetussa laissa (676/83), seuraavasti:

5 §

Sairaanhoitona korvataan sen mukaan kuin jäljempänä säädetään:

2) lääkärin määräämä asetuksella tarkemmin säädettyssä laitoksessa suoritettu tutkimus tai annettu hoito sekä avohoitona annettu keuhkonuhoito;

10 §

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, korvataan sairaanhoitoon kuuluvien apuvälineiden ja muiden laitteiden hankkimiseen ja ylläpitämiseen liittyvät tarpeelliset matkat apuvälineiden ja muiden laitteiden valmistus- ja välityspaikkoihin.

50 §

Neuvottelukunnan puheenjohtaja ja yksi jäsenistä, joka samalla toimii varapuheenjohtajana, määrätään kansaneläkelaitoksen esityksestä sekä muut jäsenet ja varajäsenet siten, että sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveyshallitus, lääkäreitä edustava järjestö,

työnantajat ja vakuutettujen olosuhteiden tuntemus tulevat neuvottelukunnassa edustetuiksi.

52 §

Sosiaalivakuutustoimikunnan päätökseen, haetaan muutosta valittamalla asianomaisen alueen sosiaalivakuutuslautakuntaan. Lautakunnan asettaa valtioneuvosto neljäksi vuodeksi kerrallaan. Siihen kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä yksi lääkärijäsen ja kaksi vakuutettujen olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan osalta on kansaneläkelaitokselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. Vastaavasti on lääkärijäsenen osalta varattava sosiaali- ja terveyshallitukselle sekä kahden muun jäsenen osalta lääninhallitukselle tilaisuus lausunnon antamiseen. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajalla tulee olla tuomarin virkaan vaadittava kelpoisuus.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

30.

Laki**sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta
annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 17 päivänä syyskuuta 1982 annetun lain (677/82) 12 §:n 2 momentti sekä 13 ja 15 §, sellaisina kuin niistä ovat 12 §:n 2 momentti 15 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1139/89) ja 15 § 31 päivänä maaliskuuta 1988 annetussa laissa (300/88), sekä *muutetaan* 5 §:n 1 momentin 2 kohta, 6 §:n 2 ja 3 momentti ja 26 §, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 2 ja 3 momentti 2 päivänä kesäkuuta 1989 annetussa laissa (513/89) ja 26 § osittain muutettuna mainitulla 31 päivänä maaliskuuta 1988 annetulla lailla, seuraavasti:

5 §*Valtakunnallisen suunnitelman sisältö*

Valtakunnallinen suunnitelma sisältää:

2) määräykset ja ohjeet uusien toimintojen toteuttamisesta ja niihin verrattavista toimintojen merkittävistä muutoksista;

6 §*Valtakunnallisen suunnitelman laadinta*

Valtakunnallisen suunnitelman valmistelusta huolehtivat sosiaali- ja terveysministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö sekä ympäristöministeriö kukin hallinnollaan.

Maa- ja metsätalousministeriön, kauppa- ja teollisuusministeriön sekä ympäristöministeriön on viimeistään 30 päivänä huhtikuuta toimitettava valtakunnallista suunnitelmaa koskeva esityksensä sosiaali- ja terveysministeriölle.

26 §*Määräykset*

Ministeriö antaa, sen mukaan kuin valtakunnallisessa suunnitelmassa erikseen määrätään, tarkempia määräyksiä valtakunnalliseen suunnitelmaan sisällytettyjen määräysten soveltamisesta.

Lääninhallituksen on sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevia asioita ratkaistessaan noudatettava 1 momentissa tarkoitettujen määräysten lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön tai muun ministeriön oman toimialansa osalta antamia yleisiä määräyksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Tämän lain voimaan tullessa 13 §:ssä tarkoitettuun valtakunnallisten palvelujen tuottajien luetteloon merkittyjä palvelujen tuottajia pidetään lain voimaan tultuakin kansanterveysasetuksen (205/72) 6 §:n 6 momentissa tarkoitettuina valtakunnallisina palvelujen tuottajina.

31.

Laki**sosiaalihuoltolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä syyskuuta 1982 annetun sosiaalihuoltolain (710/82) 3, 4 ja 53 § seuraavasti:

3 §

Sosiaalihuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Läänin alueella sosiaalihuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat lääninhallitukselle.

Valtakunnan hallintoviranomaisille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään asetuksella.

4 §

Sosiaalihuollon asiantuntijavirastona toimii sosiaali- ja terveyshallitus, jonka tehtävistä säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

53 §

Kunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että sosiaalilautakunnan alainen ammatillinen henkilöstö osallistuu toimialansa täydennyskoulutukseen sosiaali- ja terveyshallituksen ohjeiden mukaisesti vähintään kerran viidessä vuodessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 19 .

32.

L a k i

lastensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä elokuuta 1983 annetun lastensuojelulain (683/83) 33 ja 43 § sekä 45 §:n 2 momentti seuraavasti:

33 §

*Yksityisen laitoksen perustaminen
ja valvonta*

Yksityisen lastensuojelulaitoksen perustamisesta, laajentamisesta ja toiminnan olennaisesta muuttamisesta on ilmoitettava lääninhallitukselle.

43 §

*Sijaishuollon järjestäminen järjestön tai
muun yhteisön avustuksella*

Sosiaalilautakunta voi järjestää lapsen sijaishuollon lastensuojelujärjestön tai muun sosiaalihuollon palveluja antavan yhteisön avustuksella.

45 §

*Perhe- ja yksilökohtaisen lastensuojelun
järjestämisestä vastuussa oleva kunta*

Perhe- ja yksilökohtaisen lastensuojelun järjestäminen sellaiselle lapselle tai nuorelle, jonka vanhemmat tai toinen heistä on tai on ollut Suomen kansalainen, mutta jolla ei ole sosiaali- ja terveysministeriön selvityksen mukaan asuin- tai oleskelukuntaa Suomessa ja jonka sosiaali- ja terveysministeriö saamiensa alustavien tietojen perusteella ei katso saavan asianmukaista huoltoa asuin- tai oleskelumaassaan, kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön määräämälle kunnalle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 19 .

33.

Laki**lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan lasten päivähoidosta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (36/73) 7 §, sellaisena kuin se on 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1119/85), sekä *lisätään* 33 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

33 §

Tämä laki tulee voimaan _____
kuuta 19 . _____ päivänä

Tarkempia määräyksiä ja ohjeita lasten päivähoidon järjestämisestä antaa tarvittaessa sosiaali- ja terveysministeriö.

34.

Laki**kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kehitysvammaisten erityishuollosta 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetun lain (519/77) 16 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (952/80), sekä

muutetaan 3 § ja 82 §:n 1 momentti,

näistä 3 § sellaisena kuin se on muutettuna 17 päivänä syyskuuta 1982 ja 27 päivänä toukokuuta 1983 annetuilla laeilla (702/82 ja 484/83), seuraavasti:

3 §

Erytishuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Erytishuoltoon kuuluvan opetuksen ohjauksesta ja valvonnasta huolehtivat toimialoillaan ammattikasvatushallitus ja kouluhallitus.

Läänin alueella erityishuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu lääninhallitukselle. Jos erityishuoltopiiri sijaitsee kahden tai useamman läänin alueella, lääninhallitusten tulee toimia keskenään yhteistyössä.

Kehitysvammaisten erityishuollon asiantuntijaviranomaisena toimii sosiaali- ja terveyshallitus, jonka tehtävistä ja oikeudesta tehtäviensä

hoitamiseksi tarvittavien tietojen saamiseen säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

82 §

Muutosta valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön, lääninhallituksen ja lääninoikeuden päätökseen haetaan siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____
kuuta 19 . _____ päivänä

35.

Laki**päihdehuoltolain 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1986 annetun päihdehuoltolain (41/86) 18 § seuraavasti:

18 §

Toimintayksiköiden hyväksyminen

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

Lääninhallitus hyväksyy ne toimintayksiköt,
joissa hoito voidaan antaa.

36.

Laki**äitiysavustuslain 10 ja 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 1941 annetun äitiysavustuslain (424/41) 10 ja 11 §, näistä 10 § sellaisena kuin se on 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetussa laissa (465/69), seuraavasti:

10 §

Äitiysavustus suoritetaan kunnan varoista, mikäli koko avustusta tai sen osaa vastaavaa määrää ei ole kunnan tilauksesta etukäteen toimitettu sille joko rahana tai sosiaali- ja terveyshallituksen määräämien tarvikkeiden muodossa.

Korvaus kunnan varoista maksetuista avustuksista suoritetaan hakemuksesta kunnalle kalenterivuositain. Kunnan tulee hakea korvausta lääninhallitukselta neljän kuukauden kuluessa kunkin kalenterivuoden päättymisestä uhalla, että oikeus siihen muuten voidaan katsoa menetetyksi.

11 §

Lääninhallituksen asiana on valvoa, että kunta suorittaessaan äitiysavustuksia noudattaa tätä lakia sekä sen nojalla annettuja säännöksiä.

Kunta on velvollinen vaadittaessa esittämään lääninhallitukselle valvontaa varten tarpeelliset asiakirjat ja muut selvitykset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

37.

Laki**lapsilisälain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1948 annetun lapsilisälain (541/48) 14 § seuraavasti:

14 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo sosiaali- ja terveysministeriö.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

38.

Laki**sotilasavustuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1948 annetun sotilasavustuslain (566/48) 8, 9 ja 11 §, sellaisina kuin ne ovat, 8 § 5 päivänä joulukuuta 1968 annetussa laissa (658/68), 9 § muutettuna 25 päivänä huhtikuuta 1958, 28 päivänä tammikuuta 1977 sekä 17 päivänä syyskuuta ja 3 päivänä joulukuuta 1982 annetuilla laeilla (175/58, 125/77 sekä 708 ja 881/82), sekä 11 § muutettuna mainituilla 25 päivänä huhtikuuta 1958 ja 17 päivänä syyskuuta 1982 annetuilla laeilla, seuraavasti:

8 §

Tässä laissa tarkoitettua avustusta on haettava sen kunnan sosiaalilautakunnalta, jonka alueella avustukseen oikeutetulla on varsinainen asunto ja koti. Mikäli hänen asuin- ja kotikuntaansa ei voida selvittää tai hänellä ei maassa sellaista ole, on hakemus tehtävä sen kunnan sosiaalilautakunnalle, jonka alueella asevelvollinen on viimeksi ennen vakinaisen palveluksen alkamista vakinaisesti asunut, tai jollei siitäkään saada selkoa, sille sosiaalilautakunnalle, jonka sosiaali- ja terveysministeriö avustuksen hakijan, asevelvollisen tai sosiaalilautakunnan kirjallisesta esityksestä määrää.

9 §

Sosiaalilautakunnan tulee:

- 1) käsitellä ja ratkaista sotilasavustuksia koskevat asiat;
- 2) suorittaa sotilasavustukset;
- 3) pitää luetteloa sotilasavustusten saajista ja suoritetuista sotilasavustuksista;
- 4) viipymättä toimittaa sille perusyksikölle,

jossa asevelvollinen suorittaa sotapalvelusta, ilmoitus asevelvolliselle ja hänen omaiselleen myönnetystä sotilasavustuksesta;

5) antaa avustuksen hakijalle tarpeellisia neuvoja ja ohjeita sekä huolehtia muistakin tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvista tehtävistä kunnassa; sekä

6) toimittaa lääninhallitukselle ja sotilasviranomaisille niiden vaatimat sotilasavustuksia koskevat selvitykset ja lausunnot.

11 §

Sosiaalilautakunnan tulee ottaa jo ratkaisse-
mansa avustusasiasia uudelleen käsiteltäväksi:

1) jos aikaisempi päätös perustuu erehdyttävään tietoon;

2) jos avustukseen vaikuttavissa olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos; tai

3) jos lääninhallitus havaitsee siihen olevan perusteltua syytä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

39.

Laki**avioliittolain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 1929 annetun avioliittolain (234/29) 22 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 16 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa laissa (411/87) sekä *lisätään* 22 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

22 §

Perheasioiden sovittelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena lääninhallitukselle.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset ja ohjeet perheasioiden sovittelusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Sosiaalihallituksen ennen tämän lain voimaantuloa antamat määräykset ja ohjeet perheasioiden sovittelusta jäävät edelleen voimaan, kunnes sosiaali- ja terveysministeriö kumoaa ne.

40.

Laki**lapsексиottamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsексиottamisesta 8 päivänä helmikuuta 1985 annetun lain (153/85) 17 §, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti, 22 §:n 11 kohta, 28 §, 50 §:n 1 ja 2 momentti, 51 §:n 2 ja 3 momentti sekä 52 § näin kuuluviksi:

17 §

Ottolapsineuvonnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Ottolapsineuvontaa antavat sosiaalilautakunnat sekä ottolapsitoimistot, jotka ovat saaneet sosiaali- ja terveyshallituksen luvan harjoittaa ottolapsineuvontaa.

20 §

Kansainvälisen lapsексиottamispalvelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle.

21 §

Kansainvälistä lapsексиottamispalvelua antavat Suomessa ne sosiaalilautakunnat ja yhteisöt, jotka ovat saaneet sosiaali- ja terveyshalli-

tuksen luvan tähän toimintaan (*palvelunantaj*).

22 §

Palvelunantajan tehtävänä on:

11) huolehtia muista sosiaali- ja terveysministeriön sekä sosiaali- ja terveyshallituksen antamista tehtävistä.

28 §

Lapsen vanhemman, joka aikoo antaa alaikäisen lapsensa ottolapseksi, tai henkilön, joka aikoo ottaa alaikäisen lapsen ottolapseksi, on pyydettävä ottolapsineuvonnan järjestämistä kotipaikkansa sosiaalilautakunnalta tai sosiaali- ja terveyshallituksen luvan saaneelta ottolapsitoimistolta.

50 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi hakemuksesta myöntää luvan ottolapsitoimiston ylläpitämiseen kuntainliitolle tai muulle kuntayhtymälle taikka Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi, hankittuaan asiasta ensin lapseksiottamisasioiden lautakunnan lausunnon, myöntää luvan kansainvälisen lapseksiottamispalvelun antamiseen sosiaalilautakunnalle, kuntainliitolle tai muulle kuntayhtymälle taikka Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle.

51 §

Luvan myöntäessään sosiaali- ja terveyshallitus voi samalla antaa tarkempia määräyksiä ottolapsineuvonnan tai kansainvälisen lapseksiottamispalvelun harjoittamisesta.

Ottolapsitoimisto ja kansainvälisen lapseksiottamispalvelun antaja on velvollinen antamaan sosiaali- ja terveyshallitukselle sen pyytämiä valvontaa varten tarpeellisia tietoja ja selvityksiä.

52 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa 50 §:n nojalla myöntämänsä luvan, jos ottolapsineuvontaa tai kansainvälistä lapseksiottamispalvelua annettaessa ei noudateta voimassa olevia säännöksiä tai määräyksiä taikka jos toiminnassa havaitaan puutteellisuuksia tai epäkohtia eikä niitä ole sosiaali- terveyshallituksen asettamassa määräajassa korjattu tai poistettu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

41.

Laki**metsästyslain 38 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä huhtikuuta 1962 annetun metsästyslain (290/62) 38 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä maaliskuuta 1983 annetussa laissa (263/83), seuraavasti:

38 §

Tarttuvien tautien vastustamiseksi tai ennalta estämiseksi taikka muusta niihin verrattavasta erityisestä syystä maa- ja metsätalousministeriö voi määräämillään ehdoilla myöntää luvan käyttää torjunta-ainelautakunnan tarkoi-

tukseen hyväksymää terveydelle tai ympäristölle vaarallista kemikaalia eläinten pyyntiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

42.

Laki**tuoteturvallisuuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1986 annetun tuoteturvallisuuslain (914/86) 5 §:n 2 momentti, 16 §:n 2 momentti ja 23 §:n 2 momentti seuraavasti:

5 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä on toimia asiantuntijaviranomaisena kysymyksissä, jotka koskevat sitä, milloin kulutustavaraa on pidettävä terveydelle vaarallisena.

16 §

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä tietojen antamista muulle valvontaviranomaiselle valvontatehtävää varten tai sosiaali- ja terveyshallitukselle asiantuntijaviranomaisen tehtäviä varten eikä tietojen antamista syyttäjä- tai poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi tai syytteen panemiseksi.

23 §

Neuvottelukunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja neljän jäsenen sekä heidän varajäsentensä tulee olla henkilöitä, joiden ei voida katsoa edustavan elinkeinonharjoittajien tai kuluttajien etuja. Näistä vähintään kahden jäsenen ja heidän varajäsenensä tulee olla perehtyneitä kulutustavaroiden turvallisuuteen liittyviin tutkimus- ja tarkastustehtäviin ja yhden jäsenen ja hänen varajäsenensä olla sosiaali- ja terveyshallituksen edustaja. Kolme jäsentä ja heidän varajäsenensä määrätään palkansaajien ja kuluttajien sekä kolme jäsentä ja heidän varajäsenensä elinkeinonharjoittajien olosuhteisiin perehtyneistä henkilöistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

43.

Laki**eräistä elintarvikerasvoista annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräistä elintarvikerasvoista 5 päivänä tammikuuta 1979 annetun lain (1/79) 15 ja 17 § seuraavasti:

15 §

Tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitetun valmisteen myyntipäällykseen tehtävistä merkinnöistä antaa tarvittaessa kauppa- ja teollisuusministeriö, joka voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää hakemuksesta

poikkeuksia myyntipäällyksmerkintöjä koskevista säännöksistä. Ennen tarkempien määräysten antamista tai poikkeuksien myöntämistä on kuultava maa- ja metsätalousministeriötä sekä terveyteen liittyvissä asioissa sosiaali- ja terveysministeriötä.

17 §

Maa- ja metsätalousministeriö antaa sosiaali- ja terveysministeriötä ja kauppa- ja teollisuusministeriötä kuultuaan tarkempia määräyksiä valmisteen vitamiinoinnista sekä

värien, aromiaineiden ja muiden lisäaineiden käytöstä valmisteessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

44 .

Laki**toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi 13 päivänä elokuuta 1976 annetun lain (693/76) 4 §, 14 §:n 1 ja 2 momentti, 15 §:n 1 momentti sekä 22 §, 23 §:n johdantokappale ja 37 § seuraavasti:

4 §

Tätä lakia ei sovelleta lääkevalmisteena tai myrkkynä pidettävään tupakan vastikkeeseen.

14 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Läänin alueella ohjauksesta ja valvonnasta sekä tupakkatehtaiden tarkastuksesta huolehtii lääninhallitus.

15 §

Lausuntojen antamista ja aloitteiden tekemistä varten tupakoinnin vähentämistä koskevista periaatteellisista ja laajakantoisista kysymyksistä voi olla sosiaali- ja terveysministeriön ja sosiaali- ja terveyshallituksen apuna neuvottelukunta.

22 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tulee huolehtia

tässä laissa säädettyjen toimenpiteiden sekä tupakkavalmisteen vähittäismyyntihintojen muutosten vaikutusten seurannasta ja tutkimisesta sekä tupakoinnista aiheutuvien terveysvaarojen ja -haittojen vähentämiseksi tarpeellisen tutkimus- ja kehittämistyön ohjauksesta ja yhteensovittamisesta.

23 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tulee:

37 §

Tämän lain mukaan sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluvia tehtäviä voidaan asetuksella siirtää sosiaali- ja terveyshallitukselle tai lääninhallitukselle, joiden tulee asioiden käsittelyssä noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. Sosiaali- ja terveyshallituksesta ja lääninhallituksesta on tällöin vastaavasti voimassa, mitä tässä laissa säädetään siirrettyjen asioiden osalta sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

45.

L a k i

alkoholilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä heinäkuuta 1968 annetun alkoholilain (459/68) 57 §:n 1 momentti, 66 §:n 1 momentti ja 71 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1278/87), sekä *lisätään* 57 §:n 2 momenttiin uusi 6 kohta ja 66 §:n 2 momenttiin uusi 4 kohta seuraavasti:

57 §

Alkoholiyhtiö myy sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin ja rajoituksin alkoholijuomaa:

6) lääketehtaisiin, apteekkeihin, sairaaloihin, terveyskeskuksiin sekä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/90) tarkoitetuille palvelujen tuottajille lääkintätarkoituksiin tai niiden työssä käytettäväksi.

66 §

Alkoholiyhtiö myy sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin ja rajoituksin väkiviinaa:

4) lääketehtaisiin, apteekkeihin, sairaaloihin, terveyskeskuksiin sekä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitetuille palvelujen tuottajille lääkintätarkoituksiin tai niiden työssä käytettäväksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

46.

L a k i

kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kotitaloustyöntekijän työsuhteesta 16 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (951/77) 2 §:n 4 kohta seuraavasti:

2 §

Poikkeukset soveltamisalaan

Tämä laki ei koske:

4) lastenhoitajaa, jonka sosiaali- ja terveyshallitus on hyväksynyt lastenhoitajana merkittäväksi sairaanhoitotoimen harjoittajista pidet-

tävään luetteloon, jos hänen tehtävänä on yksinomaan lasten hoito ja siihen välittömästi kuuluvat tehtävät; sekä

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

47.

Laki**pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pienyrittäjän vuosilomarahasta 27 päivänä toukokuuta 1977 annetun lain (408/77) 6 §:n 1 momentti, 7, 10 ja 14 § sekä 22 §:n 2 momentti,
 näistä 14 § sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1284/88), seuraavasti:

6 §

Tässä laissa tarkoitetun toiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

litukselle tilitys vuosilomarahojen maksamista varten kunnan käytettäväksi myönnettyjen varojen käytöstä asetuksessa säädettyyn määräpäivään mennessä.

7 §

Länsin alueella tämän lain täytäntöönpanoa johtaa, ohjaa ja valvoo länsinhallitus.

22 §

Länsinhallituksen ja länsinoikeuden tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

10 §

Kunnan on laadittava länsinhallitukselle selvitys tässä laissa tarkoitetun toiminnan järjestämisestä kunnassa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 19 .

14 §

Kunnan on vuosittain toimitettava länsinhal-

48.

Laki**maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän lomituspalveluista 4 päivänä tammikuuta 1985 annetun lain (2/85) 10 §:n 1 momentti, 11, 15, 25 ja 28 § sekä 40 §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 25 ja 28 § 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1283/88), seuraavasti:

10 §

Vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

15 §

Kunnan tulee laatia länsinhallitukselle selvitys vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoiminnan järjestämisestä kunnassa.

11 §

Länsin alueella vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoimintaa johtaa, ohjaa ja valvoo länsinhallitus.

25 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa yleisiä määräyksiä siitä, milloin lomituspalveluista aiheutuvia käyttökustannuksia on kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuk-

sista annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla pidettävä tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisina.

28 §

Kunnan on toimitettava vuosittain lääninhallitukselle tilitys lomituspalveluista aiheutuviin käyttökustannuksiin kunnan käytettäväksi myönnettyjen varojen käytöstä asetuksella säädettyyn määräpäivään mennessä.

40 §

Lääninhallituksen ja lääninoikeuden tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

49.

Laki

nuorten työntekijäin suojelusta annetun lain 14 ja 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan nuorten työntekijäin suojelusta 29 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (669/67) 14 §:n 6 momentti ja 19 §:n 2 momentti seuraavasti:

14 §

Työsuojeluhallitus voi sosiaali- ja terveysministeriötä kuultuaan antaa tarkempia ohjeita siitä, mitä lääkärintarkastuksessa on otettava huomioon.

neiden nuorten työntekijäin osalta 1 momentissa mainitusta syystä työneuvoston esityksestä ja sen jälkeen, kun työnantajien ja työntekijöiden asianomaisia keskusjärjestöjä ja sosiaali- ja terveysministeriötä on kuultu, myöntää tiettyä työtä tai ammattia koskevia yleisiä poikkeuksia sanotussa momentissa mainituista säännöksistä.

19 §

Valtioneuvosto saa viisitoista vuotta täyttä-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

50.

Laki

lyijyvalkoisen ja lyijysulfaatin käytön kieltämisestä eräissä maalaustöissä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan lyijyvalkoisen ja lyijysulfaatin käytön kieltämisestä eräissä maalaustöissä 1 päivänä maaliskuuta 1929 annetun lain (101/29) 4 §:n 4 momentti sekä

muutetaan 4 §:n 1 ja 3 momentti seuraavasti:

4 §

Työministeriö vahvistaa neuvoteltuaan asianomaisten työnantaja- ja työntekijäjärjes-

töjen kanssa erityiset säännöt lyijyvalkoisen, lyijysulfaattien ja näitä väriaineita sisältävien tuotteiden käytöstä maalaustöissä niissä ta-

pauksissa, jolloin niiden käyttö ei ole kielletty tämän lain säännösten mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Lyijymyrkytystapauksista laaditaan työministeriön määräysten mukainen tilasto.

51.

Laki

vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä 9 päivänä heinäkuuta 1953 annetun lain (317/53) 3 §, sellaisena kuin se on 23 päivänä huhtikuuta 1971 annetussa laissa (303/71), seuraavasti:

3 §

Ennen 1 §:ssä tarkoitetun päätöksen tekemistä tuomioistuimen on, jos lisäselvitys syytetyn henkilöstä on tarpeen, hankittava siitä sosiaali- ja terveyshallituksen lausunto. Tuomioistuin voi myös määrätä syytetyn tutkittavaksi hänen mielentilansa ja luonteenlaatunsa

selville saamiseksi. Tällöin sovelletaan, mitä rikoksesta syytetyn mielentilan selville saamiseksi toimitettavasta tutkimuksesta erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

52.

Laki

kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuolemansyyn selvittämisestä 1 päivänä kesäkuuta 1973 annetun lain (459/73) 3 ja 13 § näin kuuluviksi:

3 §

Lääketieteellisessä kuolemansyyn selvittämisessä on noudatettava sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, sosiaali- ja terveyshallituksen vahvistamia menettelytapoja.

13 §

Ruumiinavaus suoritetaan lääninhallituksen hyväksymässä sairaalassa tai muussa paikassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

53.

Laki**terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä
annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä 9 päivänä kesäkuuta 1989 annetun lain (556/89) 2 ja 3 §, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 2 momentti seuraavasti:

2 §

Sosiaali- ja terveyshallituksella voi sille laissa tai asetuksessa säädettyjen tilastointi-, suunnittelu-, tutkimus- ja valvontatehtävien hoitamiseksi olla asetuksella säädettyjä terveydenhuollon valtakunnallisia henkilörekistereitä.

Lisäksi sosiaali- ja terveyshallituksella voi olla huumausainelaisissa (41/72) ja huumausaineasetuksessa (282/81) tarkoitettua huumausaineseurantaa varten huumausaineseurantarekisteri.

3 §

Terveydenhuollon viranomaiset ja laitokset sekä sosiaali- ja terveyshallituksen alaiseen terveydenhuolto- ja farmaseuttiseen henkilöstöön kuuluvat ovat velvollisia salassapitovelvollisuutta koskevien säännösten estämättä antamaan maksutta sosiaali- ja terveyshallitukselle asetuksella säädetty tässä laissa tarkoitettuihin henkilörekistereihin talletettavat tiedot hallussaan olevista asiakirjoista ja rekistereistä.

4 §

Tässä laissa tarkoitettuihin henkilörekistereihin

hin talletetut henkilötiedot on pidettävä salassa. Sosiaali- ja terveyshallitus voi kuitenkin antaa luvan henkilötietojen luovuttamiseen, jos luovutus tapahtuu terveydenhuollon toimintaa, tautien ennaltaehkäisyä tai hoitoa koskevaa taikka näihin liittyvää määrättyä tieteellistä tutkimusta varten ja luovutus täyttää henkilörekisterilain (471/87) 19 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimukset. Ennen lupapäätöksen antamista on varattava tietosuojavaltuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi.

5 §

Huumausaineseurantarekisteriin sisältyviä tietoja sosiaali- ja terveyshallitus voi kuitenkin käyttää sosiaali- ja terveyshallituksen alaisen terveydenhuoltohenkilöstön valvontaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

54.

Laki**kuulovammaisten ja näkövammaisten sekä liikuntavammaisten kouluista
annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuulovammaisten ja näkövammaisten sekä liikuntavammaisten kouluista 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun lain (481/83) 4 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 10 päivänä tammikuuta 1986 annetussa laissa (36/86), seuraavasti:

4 §

Koulun yleinen johto ja valvonta kuuluvat kouluhallitukselle.

sen sekä sosiaali- ja terveyshallituksen olla yhteistyössä keskenään.

Koulun opetuksen, kuntoutuksen ja terveydenhuollon järjestämisessä tulee kouluhallituk-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

55.

L a k i**eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläinlääkärintoimen harjoittamisesta 24 päivänä toukokuuta 1985 annetun lain (409/85) 19 §:n 1 momentti seuraavasti:**19 §**

Saavutetusta, menetetyksi julistetusta ja rajoitetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoikeudesta maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston on kuulutettava viipymättä virallisessa lehdessä. Menetetyksi julistetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoikeudesta ja 13 §:n 2 momentissa tarkoitettusta rajoituksesta

tai kiellosta sekä tarvittaessa myös rajoitetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoikeudesta on osaston lisäksi ilmoitettava apteekkeille.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 1990

Tasavallan Presidentti**MAUNO KOIVISTO**Ministeri *Tuulikki Hämäläinen*

2.

Laki**lääkelaboratoriosta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lääkelaboratoriosta 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun lain (1110/74) 1 § ja 4 §:n 1 momentti,
näistä 4 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1173/87), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Väestön lääkehuoltoa varten tarpeellisten laboratoriotutkimusten suorittamiseksi on lääkintöhallituksen alainen lääkelaboratorio.

4 §

Lääkkeiden ja lääkeaineiden kaupan valvontaan liittyvästä tarkastuksesta suorittavat apteekit, Helsingin yliopiston apteekki mukaan luettuna, kaksi tuhannesosaa lääkkeiden liikevaihtoverottomasta myynti- ja ostohinnan välistä erotuksesta apteekkimaksulla vähennettynä sekä lääketukkukaupat niin ikään kaksi tuhannesosaa liikevaihtoverottomasta lääkkeiden myynti- ja ostohinnan erotuksesta. Samojen perusteiden mukainen maksu peritään lääkkeenvalmistajalta sen myynnin osalta, jossa valmistaja ilman lääketukkukaupan välitystä toimittaa tavaran suoraan apteekille tai muulle ostoon oikeutetulle. Lääkintöhallitus vahvistaa vuosittain maksun ja sillä on oikeus saada tarvitsemansa tiedot maksun laskemista varten korvauksetta.

Ehdotus

1 §

Väestön lääkehuoltoa varten tarpeellisten laboratoriotutkimusten suorittamiseksi on *sosiaali- ja terveyshallituksen* alainen lääkelaboratorio.

4 §

Lääkkeiden ja lääkeaineiden kaupan valvontaan liittyvästä tarkastuksesta suorittavat apteekit, Helsingin yliopiston apteekki mukaan luettuna, kaksi tuhannesosaa lääkkeiden liikevaihtoverottomasta myynti- ja ostohinnan välistä erotuksesta apteekkimaksulla vähennettynä sekä lääketukkukaupat niin ikään kaksi tuhannesosaa liikevaihtoverottomasta lääkkeiden myynti- ja ostohinnan erotuksesta. Samojen perusteiden mukainen maksu peritään lääkkeenvalmistajalta sen myynnin osalta, jossa valmistaja ilman lääketukkukaupan välitystä toimittaa tavaran suoraan apteekille tai muulle ostoon oikeutetulle. *Sosiaali- ja terveyshallitus* vahvistaa vuosittain maksun, ja sillä on oikeus saada tarvitsemansa tiedot maksun laskemista varten korvauksetta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

3.

Laki

lääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lääkärintoimen harjoittamisesta 14 päivänä heinäkuuta 1978 annetun lain (562/78) 2 §, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 5 §, 6 §:n 2—4 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 9 §:n 1 ja 5 kohta, 11 §:n 1 momentti, 13 ja 14 §, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §, 17 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 18—21, 26, 28 ja 29 § sekä 30 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti, 14 §, 15 §:n 1 ja 2 momentti sekä 20 a ja 28 § 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1288/87), 13 ja 26 § osittain muutettuina viimeksi mainitulla lailla, 6 §:n 2—4 momentti 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (147/90) sekä 9 §:n 1 ja 5 kohta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (153/90), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Henkilön suoritettua kotimaan korkeakoulussa lääketieteellisen perustutkinnon tai *lääkintöhallituksen hyväksymässä* ulkomaan korkeakoulussa vastaavan tutkinnon ja osoitettua täyttävänsä asetuksella säädetty mahdolliset muut pätevyysvaatimukset lääkintöhallitus hakemuksesta myöntää hänelle oikeuden harjoittaa lääkärintoimintaa terveyskeskuksen, kunnallisen sairaanhoitolaitoksen, muun kunnan tai kuntainliiton tahi valtion sairaanhoitolaitoksen taikka lääkintöhallituksen hyväksymän muun vastaavan laitoksen apulaislääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä *ja erityisesti* syystä muussakin lääkärin tehtävässä kuin apulaislääkärinä.

Lääkintöhallitus voi antaa lääketieteen opiskelijalle, joka on saavuttanut asetuksella säädettyä opintovaiheen, luvan väliaikaisesti toimia 2 §:n 1 momentissa tarkoitettussa apulaislääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä *ja erityisesti* syystä muussakin lääkärin tehtävässä kuin apulaislääkärinä.

3 §

Henkilön toimittua lääketieteellisen perustutkinnon suorittamisen lisäksi 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa laitoksissa asetuksella säädettyä ajan tai suoritettua muussa pohjoismaassa vastaavan palvelun ja osoitettua täyttävänsä asetuksella säädettyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset lääkintöhallitus myöntää hakemuksesta hänelle oikeuden harjoittaa itsenäisesti lääkärin ammattia laillistettuna lääkärinä.

Ehdotus

2 §

Se, joka on suorittanut kotimaan korkeakoulussa lääketieteellisen perustutkinnon tai ulkomaan korkeakoulussa sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän vastaavan tutkinnon ja *osoittanut* täyttävänsä asetuksella säädetty mahdolliset muut pätevyysvaatimukset, *saa* harjoittaa lääkärintoimintaa terveyskeskuksen, kunnallisen sairaanhoitolaitoksen, muun kunnan tai kuntainliiton tahi valtion sairaanhoitolaitoksen taikka *sosiaali- ja terveyshallituksen* hyväksymän muun vastaavan laitoksen apulaislääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä.

Lääketieteen *opiskelija*, joka on saavuttanut asetuksella *säädetyn* opintovaiheen, *saa* väliaikaisesti harjoittaa lääkärintoimintaa 1 momentissa tarkoitettussa apulaislääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä.

3 §

Sosiaali- ja terveyshallitus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa itsenäisesti lääkärin ammattia laillistettuna lääkärinä sille, joka on:

1) suorittanut lääketieteellisen perustutkinnon;

2) toiminut 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa laitoksissa asetuksella säädettyä ajan tai suorittanut muussa pohjoismaassa vastaavan palvelun; sekä

3) osoittanut täyttävänsä asetuksella säädettyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Voimassa oleva laki

4 §

Lääkärin suorittettua kotimaan korkeakoulussa erikoislääkärin tutkinnon tai lääkintöhallituksen hyväksymässä ulkomaan korkeakoulussa vastaavan tutkinnon tai muuten hankittua vastaavan pätevyyden ja osoitettua täyttävänsä asetuksella säädettävät mahdolliset pätevyysvaatimukset lääkintöhallitus myöntää hakemuksesta hänelle erikoislääkärin oikeuden. Tällaisella lääkäriellä on oikeus ilmoittaa olevansa erikoislääkäri.

5 §

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu lääkärin toimien harjoittaja voi asetuksella säädettävien perusteiden mukaan lääkintöhallituksen luvalla väliaikaisesti hoitaa muutakin kuin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua lääkärin kelpoisuutta edellyttävää virkaa, tointa tai tehtävää.

Ehdotus

4 §

Sosiaali- ja terveyshallitus myöntää hakemuksesta erikoislääkärin oikeuden lääkärille, joka on:

1) suorittanut kotimaan korkeakoulussa erikoislääkärin tutkinnon tai ulkomaan korkeakoulussa sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän vastaavan tutkinnon tai muuten hankkinut vastaavan pätevyyden; ja

2) osoittanut täyttävänsä asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Vain erikoislääkärin oikeuden saaneella lääkärillä on oikeus ilmoittaa olevansa erikoislääkäri.

5 §

Edellä 2 §:ssä tarkoitettu lääkärin toimien harjoittaja saa asetuksella säädettävien perusteiden mukaan *lääkintöhallituksen* luvalla väliaikaisesti hoitaa muutakin kuin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua lääkärin kelpoisuutta edellyttävää virkaa, tointa tai tehtävää.

6 §

Lääkintöhallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia lääkärinä muussa pohjoismaassa, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua oikeuden toimia Ahvenanmaan maakunnassa.

Ulkomaalaiselle, joka on suorittanut 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkinnon ja jolla on tehtävän edellyttämä, asetuksella säädettävä pätevyys sekä riittävä kielitaito, lääkintöhallitus voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää luvan määräämnsä ehdoin luvan 2—5 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin tai oikeuden toimia laillistettuna lääkärinä.

Lääkintöhallitushallitus voi peruuttaa 3 momentissa tarkoitettua luvan, jos siihen harkitaan olevan syytä.

7 §

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua lääkärin toimien harjoittajan on *ennen 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikeuden tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä* annettava lääkintöhallitukselle kirjallisesti ja omalla

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia lääkärinä muussa pohjoismaassa, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua oikeuden toimia Ahvenanmaan maakunnassa.

Ulkomaalaiselle, joka on suorittanut 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkinnon ja jolla on tehtävän edellyttämä, asetuksella *säädetty* pätevyys sekä riittävä kielitaito, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää luvan määräämnsä ehdoin 2—5 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin tai oikeuden toimia laillistettuna lääkärinä.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa 3 momentissa tarkoitettua luvan, jos siihen harkitaan olevan syytä.

7 §

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua lääkärin toimien harjoittajan on annettava *sosiaali- ja terveyshallitukselle* kirjallisesti ja omalla nimi-
kirjoituksellaan varustettuna seuraava lääkä-
rinvakuutus:

Voimassa oleva laki

nimikirjoituksellaan varustettuna seuraava lääkärinvakuutus, jollei hän ole antanut lääkärinvakuutusta jo aikaisemmin.

8 §

Edellä 2, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettu oikeus voidaan evätä vain sellaisella perusteella, jolla lääkintöhallitus tämän lain nojalla voisi julistaa hakijan menettäneeksi oikeuden lääkärin-toimen harjoittamiseen.

Ehdotus

8 §

Edellä 3 ja 4 §:ssä tarkoitettu oikeus voidaan evätä vain sellaisella perusteella, jolla *sosiaali- ja terveyshallitus* tämän lain nojalla voisi julistaa hakijan menettäneeksi oikeuden lääkärin-toimen harjoittamiseen.

9 §

Lääkärintoimen harjoittajan tulee:

1) ilmoittaa lääkintöhallitukselle ja terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana;

5) antaa lääkintöhallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

1) ilmoittaa *sosiaali- ja terveyshallitukselle* ja terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana;

5) antaa *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

11 §

Jokaisella, jolla on oikeus harjoittaa lääkärintointia, on, jollei asetuksella toisin säädetä, oikeus lääkintöhallituksen ohjeiden mukaan määrätä apteekista lääkkeitä lääkinnällistä tai lääketieteellistä tarkoitusta varten noudattaen, mitä siitä erikseen säädetty tai määrätty.

11 §

Jokaisella, jolla on oikeus harjoittaa lääkärintointia, on, jollei asetuksella toisin säädetä, oikeus *sosiaali- ja terveyshallituksen* ohjeiden mukaan määrätä apteekista lääkkeitä lääkinnällistä tai lääketieteellistä tarkoitusta varten noudattaen, mitä siitä erikseen *säädetään* tai *määrätään*.

13 §

Lääkintöhallitus voi antaa tarkempia ohjeita ja määräyksiä siitä, mitä lääkärintoimen harjoittajan tulee ottaa huomioon antaessaan lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja sekä muutoinkin harjoittaessaan lääkärintointia.

Jokainen lääkärintoimen harjoittaja on toimessaan lääkintöhallituksen ja lääninhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä lääkintöhallitus tai lääninhallitus säännösten tai määräysten nojalla määrää, sekä antamaan lääkintöhallituksen tai lääninhallituksen pyytämät ilmoitukset, selitykset ja selvitykset.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa tarkempia ohjeita ja määräyksiä siitä, mitä lääkärintoimen harjoittajan tulee ottaa huomioon antaessaan lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja sekä muutoinkin harjoittaessaan lääkärintointia.

Jokainen lääkärintoimen harjoittaja on toimessaan *sosiaali- ja terveyshallituksen* ja lääninhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä *sosiaali- ja terveyshallitus* tai lääninhallitus säännösten tai määräysten nojalla määrää, sekä antamaan *sosiaali- ja terveyshallituksen* tai lääninhallituksen pyytämät ilmoitukset, selitykset ja selvitykset.

14 §

Jos lääkärintoimen harjoittaja on iän, sairauden tai muun syyn vuoksi käynyt taikka

14 §

Jos lääkärintoimen harjoittaja on iän, sairauden tai muun syyn vuoksi käynyt taikka

Voimassa oleva laki

toiminnallaan osoittanut käyneensä osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan lääkärintointia, lääkintöhallitus voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden lääkärin toimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

15 §

Jos on perusteltua aihetta otaksua, että lääkärin toimen harjoittaja on käynyt kykenemättömäksi harjoittamaan lääkärintointia, lääkintöhallitus voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä lääkärintointia *harjoittamasta*, kunnes kysymys hänen kykenemättömydestään on lopullisesti ratkaistu. Lääkärintarkastuksessa voidaan ottaa tarpeelliset näytteet ja suorittaa muu tutkimus, joka voi tapahtua ilman sanottavaa haittaa.

Lääkintöhallitus ja lääninhallitus voivat tarvittaessa määrätä suoritettavaksi lääkärin toimen harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilojen sekä potilaskortiston tarkastuksen. Tarkastuksen toimittajaksi voidaan määrätä vain laillistettu lääkäri.

16 §

Lääkintöhallituksen pitäessä sitä erityisestä syystä tarpeellisenä lääkärin toimen harjoittaja on velvollinen lääkintöhallituksen määräyksestä osallistumaan täydennyskoulutukseen uhalla, että lääkintöhallitus voi muutoin kieltää häntä harjoittamasta lääkärintointia tai rajoittaa hänen oikeuttaan lääkärin toimen harjoittamiseen, kunnes hän on esittänyt osallistuneensa lääkintöhallituksen määräämään koulutukseen.

17 §

Jos lääkärin toimen harjoittaja on *lainvoiman saaneella tuomiolla* tuomittu vapausrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt lääkärintointia harjoittaessaan, lääkintöhallitus voi, milloin rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, että lääkärin toimen harjoittaja ei ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, julistaa hänet menettäneeksi oikeuden lääkärin toimen harjoittamiseen määrää-

Ehdotus

toiminnallaan osoittanut käyneensä osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan lääkärintointia, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden lääkärin toimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

15 §

Jos on perusteltua aihetta otaksua, että lääkärin toimen harjoittaja on käynyt kykenemättömäksi harjoittamaan lääkärintointia, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä *harjoittamasta* lääkärintointia, kunnes kysymys hänen kykenemättömydestään on lopullisesti ratkaistu. Lääkärintarkastuksessa voidaan ottaa tarpeelliset näytteet ja suorittaa muu tutkimus, joka voi tapahtua ilman sanottavaa haittaa.

Sosiaali- ja terveyshallitus ja lääninhallitus voivat tarvittaessa määrätä suoritettavaksi lääkärin toimen harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilojen sekä potilaskortiston tarkastuksen. Tarkastuksen toimittajaksi voidaan määrätä vain laillistettu lääkäri.

16 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen pitäessä sitä erityisestä syystä tarpeellisenä lääkärin toimen harjoittaja on velvollinen *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräyksestä osallistumaan täydennyskoulutukseen uhalla, että *sosiaali- ja terveyshallitus* voi muutoin kieltää häntä harjoittamasta lääkärintointia tai rajoittaa hänen oikeuttaan lääkärin toimen harjoittamiseen, kunnes hän on esittänyt osallistuneensa *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräämään koulutukseen.

17 §

Jos lääkärin toimen harjoittaja on tuomittu *vankeusrangaistukseen* rikoksesta, jonka hän on tehnyt lääkärintointia harjoittaessaan, *ja tuomioistuimen päätös on saanut lainvoiman*, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi, milloin rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, että lääkärin toimen harjoittaja ei ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, julistaa hänet menettäneeksi oikeuden lääkä-

Voimassa oleva laki

ajaksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, ainaiseksi.

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös edellä tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja tuomiosta lääkintöhallitukselle.

Lääkintöhallitus voi jo ennen kuin *1 tai 2 momentissa tarkoitettu tuomioistuimen päätös*, jolla lääkärin-toimen harjoittaja on tuomittu vapausrangaistukseen tai viralta pantavaksi taikka virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lain voiman, kieltää häntä harjoittamasta lääkärintointia, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

18 §

Jos lääkärin-toimen harjoittaja antaessaan 12 §:ssä tarkoitetun todistuksen tai lausunnon on tahallaan siihen merkinnyt virheelliseksi tai perusteettomaksi tietämänsä lausuman tai tiedon taikka lääkärintointia harjoittaessaan on menetellyt tavalla, jota on pidettävä sopimattomana, tai väärinkäyttää potilaan luottamusta tai potilaan riippuvuutta hänestä, lääkintöhallitus voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden lääkärin-toimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

19 §

Jos lääkintöhallitus havaitsee lääkärin-toimen harjoittajan menetelleen virheellisesti lääkärin-toimeen kuuluvia tehtäviä suorittaessaan tai suorittaneen taikka aikovan suorittaa sellaisia lääkärin-toimeen kuuluvia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan tai kokemustaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina, lääkintöhallitus voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita lääkärin-toimen harjoittamista varten sekä rajoittaa hänen oikeuttaan suorittaa sellaisia tehtäviä tai kokonaan kieltää häntä suorittamasta niitä, kunnes rajoituksen tai kiellon aiheuttanut syy on lakannut.

Jos lääkintöhallitus toteaa, että lääkärin-toimen harjoittaja väärinkäyttää oikeuttaan määrätä apteekista alkoholia tai huumausainetta taikka muuta niihin verrattavaa ainetta, lääkintöhallitus voi toistaiseksi rajoittaa hänen oikeuttaan sanotunlaisten aineiden määräämiseen tai kokonaan kieltää häntä määräämästä niitä.

Ehdotus

rintoimen harjoittamiseen määrääjäksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, *lopullisesti*.

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös *1 tai 2 momentissa* tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja *päätöksestä sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi jo ennen kuin tuomioistuimen päätös, jolla lääkärin-toimen harjoittaja on tuomittu *vankeusrangaistukseen* taikka viralta pantavaksi tai virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lainvoiman, kieltää häntä harjoittamasta lääkärintointia, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

18 §

Jos lääkärin-toimen harjoittaja antaessaan 12 §:ssä tarkoitetun todistuksen tai lausunnon on tahallaan siihen merkinnyt virheelliseksi tai perusteettomaksi tietämänsä lausuman tai tiedon taikka lääkärintointia harjoittaessaan on menetellyt tavalla, jota on pidettävä sopimattomana, tai väärinkäyttää potilaan luottamusta tai potilaan riippuvuutta hänestä, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden lääkärin-toimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

19 §

Jos *sosiaali- ja terveyshallitus* havaitsee lääkärin-toimen harjoittajan menetelleen virheellisesti lääkärin-toimeen kuuluvia tehtäviä suorittaessaan taikka suorittaneen tai aikovan suorittaa sellaisia lääkärin-toimeen kuuluvia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan tai kokemustaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita lääkärin-toimen harjoittamista varten sekä rajoittaa hänen oikeuttaan suorittaa *lääkärin-toimeen kuuluvia* tehtäviä tai kokonaan kieltää häntä suorittamasta niitä, kunnes rajoituksen tai kiellon aiheuttanut syy on lakannut.

Jos *sosiaali- ja terveyshallitus* toteaa, että lääkärin-toimen harjoittaja väärinkäyttää oikeuttaan määrätä apteekista alkoholia tai huumausainetta taikka muuta niihin verrattavaa ainetta, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi toistaiseksi rajoittaa hänen oikeuttaan sanotunlaisten aineiden määräämiseen tai kokonaan kieltää häntä määräämästä niitä.

Voimassa oleva laki

20 §

Käsitellessään 14—19 §:ssä tarkoitettuja asioita lääkintöhallitus voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää asianomaista harjoittamasta lääkärintointia tai rajoittaa hänen oikeuttaan lääkärintoimen harjoittamiseen.

Ennen 14—19 §:ssä tarkoitettujen asian lopullista ratkaisemista lääkintöhallituksen on varattava asianomaiselle lääkärintoimen harjoittajalle tilaisuus antaa selitys asiassa. Lääkintöhallitus voi ennen asian ratkaisemista kuulla asiantuntijoita.

20 a §

Lääkintöhallitus voi julistaessaan lääkärin menettäneeksi oikeuden harjoittaa lääkärintointia taikka kieltäessään lääkäriä harjoittamasta lääkärintointia tai rajoittaessaan sitä lääkärintointia yksityisesti harjoittaneen erityisestä syystä luovuttamaan potilastietoja koskevat asiakirjat ammatinharjoittamispaikkakuntansa terveyskeskukseen erillisarkistona hoidettaviksi.

21 §

Jos lääkärintoimen harjoittaja tointaan harjoittaessaan on menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syulistynyt tehtävässään muutoin virheellisyteen taikka laiminlyöntiin tai käyttäytynyt sopimattomasti eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytetävä tuomioistuimessa, lääkintöhallitus voi rangaista häntä kurinpitotoimin suullisella tai kirjallisella varoituksella *taikka sakolla*.

26 §

Saavutetusta ja menetetyksi julistetusta tai rajoitetusta lääkärintoimen harjoittamisoikeudesta sosiaali- ja terveyshallituksen on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

Lääkintöhallitus julkaisee vuosittain luettelon lääkärintoimen harjoittajista.

28 §

Muutoksenhausta lääkintöhallituksen tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annettussa laissa (154/50) säädetään. Edellä 14—20 ja 20 a §:ssä tarkoitettu päätös on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

Ehdotus

20 §

Käsitellessään 14—19 §:ssä tarkoitettuja asioita *sosiaali- ja terveyshallitus* voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää asianomaista harjoittamasta lääkärintointia tai rajoittaa hänen oikeuttaan lääkärintoimen harjoittamiseen.

Ennen 14—19 §:ssä tarkoitettujen asian lopullista ratkaisemista *sosiaali- ja terveyshallituksen* on varattava asianomaiselle lääkärintoimen harjoittajalle tilaisuus antaa selitys asiassa. *Sosiaali- ja terveyshallitus* voi ennen asian ratkaisemista kuulla asiantuntijoita.

20 a §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi julistaessaan lääkärin menettäneeksi oikeuden harjoittaa lääkärintointia taikka kieltäessään lääkäriä harjoittamasta lääkärintointia tai rajoittaessaan *oikeutta lääkärintoimen harjoittamiseen* määrätä lääkärintointia yksityisesti harjoittaneen erityisestä syystä luovuttamaan potilastietoja koskevat asiakirjat ammatinharjoittamispaikkakuntansa terveyskeskukseen erillisarkistona hoidettaviksi.

21 §

Jos lääkärintoimen harjoittaja tointaan harjoittaessaan on menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syulistynyt tehtävässään muutoin virheellisyteen tai laiminlyöntiin *taikka* käyttäytynyt sopimattomasti eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytetävä tuomioistuimessa, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi antaa hänelle suullisen tai kirjallisen varoituksen.

26 §

Saavutetusta ja menetetyksi julistetusta tai rajoitetusta lääkärintoimen harjoittamisoikeudesta *sosiaali- ja terveyshallituksen* on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

Sosiaali- ja terveyshallitus julkaisee vuosittain luettelon lääkärintoimen harjoittajista.

28 §

Muutoksenhausta *sosiaali- ja terveyshallituksen* tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annettussa laissa (154/50) säädetään. Edellä 14—20 ja 20 a §:ssä tarkoitettu päätös on valituksesta huolimatta heti *pantava täytäntöön*.

Voimassa oleva laki

29 §

Jos lääkintöhallitus määrää suoritettavaksi lääkärin ammattitaidon tai muun pätevyyden toteamiseksi kuulustelun, voidaan asetuksella säätää kuulusteltavan suoritettavaksi valtiolle aiheutuvien kustannusten ja kuulustelijoiden palkkioihin korvauksena enintään eräiden viranomaisten toimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavien maksujen perusteista annetussa laissa (806/42) säädettyjen yleisten perusteiden mukaan vahvistettava maksu.

30 §

Lääkintöhallituksen ratkaistavaksi tämän lain mukaan kuuluvia asioita voidaan asetuksella siirtää lääninhallituksen ratkaistavaksi.

Ehdotus

29 §

Jos *sosiaali- ja terveyshallitus* määrää suoritettavaksi lääkärin ammattitaidon tai muun pätevyyden toteamiseksi kuulustelun, voidaan asetuksella säätää kuulusteltavan suoritettavaksi valtiolle aiheutuvien kustannusten ja kuulustelijoiden palkkioihin korvauksena enintään eräiden viranomaisten toimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavien maksujen perusteista annetussa laissa (806/42) säädettyjen yleisten perusteiden mukaan vahvistettava maksu.

30 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen ratkaistavaksi tämän lain mukaan kuuluvia asioita voidaan asetuksella siirtää lääninhallituksen ratkaistavaksi.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

4.

Laki**hammaslääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hammaslääkärintoimen harjoittamisesta 14 päivänä heinäkuuta 1978 annetun lain (563/78) 2 §, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 5 §, 6 §:n 2—4 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 9 §:n 1 ja 4 kohta, 11 §:n 1 momentti, 13 ja 14 §, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §, 17 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 18—21, 26, 28 ja 29 § sekä 30 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti, 6 §:n 3 momentti, 14 §, 15 §:n 1 ja 2 momentti sekä 20 a ja 28 § 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1289/87), 13 ja 26 § osittain muutettuina viimeksi mainitulla lailla, 6 §:n 2 ja 4 momentti 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (148/90) sekä 9 §:n 1 ja 4 kohta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (154/90), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Henkilön suoritettua kotimaan korkeakoulussa hammaslääketieteellisen perustutkinnon tai *lääkintöhallituksen* hyväksymässä ulkomaan korkeakoulussa vastaavan tutkinnon ja osoitettua täyttävänsä asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset *lääkintöhallitus* hakemuksesta myöntää hänelle oi-

Ehdotus

2 §

Se, joka on suorittanut kotimaan korkeakoulussa hammaslääketieteellisen perustutkinnon tai ulkomaan korkeakoulussa sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän vastaavan tutkinnon ja *osoittanut* täyttävänsä asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset, *saa* harjoittaa hammaslääkärin tointa ter-

Voimassa oleva laki

keuden harjoittaa hammaslääkärin tointa terveyskeskuksen, kunnallisen sairaanhoitolaitoksen, muun kunnan tai kuntainliiton tahi valtion sairaanhoitolaitoksen taikka sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän muun vastaavan laitoksen apulaishammaslääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä.

Lääkintöhallitus voi antaa hammaslääketieteen opiskelijalle, joka on saavuttanut asetuksella säädettävän opintovaiheen, luvan väliaikaisesti toimia 2 §:n 1 momentissa tarkoitetussa apulaishammaslääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä ja erityisesti syystä muussakin hammaslääkärin tehtävässä kuin apulaishammaslääkärinä.

3 §

Henkilön toimittua hammaslääketieteellisen perustutkinnon suorittamisen lisäksi 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa laitoksissa asetuksella säädettävän ajan tai suoritettua Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa vastaavan palvelun ja osoitettua täyttävänsä asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset lääkintöhallitus myöntää hakemuksesta hänelle oikeuden harjoittaa itsenäisesti hammaslääkärin ammattia laillistettuna hammaslääkärinä.

4 §

Hammaslääkärin suoritettua kotimaan korkeakoulussa erikoishammaslääkärin tutkinnon tai lääkintöhallituksen hyväksymässä ulkomaan korkeakoulussa vastaavan tutkinnon tai muuten hankittua vastaavan pätevyuden ja osoitettua täyttävänsä asetuksella säädettävät mahdolliset muut pätevyysvaatimukset lääkintöhallitus myöntää hakemuksesta hänelle erikoishammaslääkärin oikeuden. Tällaisella hammaslääkärillä on oikeus ilmoittaa olevansa erikoishammaslääkäri.

5 §

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu hammaslääkärintoimen harjoittaja voi asetuksella säädettyjen perusteiden mukaan lääninhallituksen luvalla väliaikaisesti hoitaa muutakin kuin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua hammaslääkä-

Ehdotus

veyskeskuksen, kunnallisen sairaanhoitolaitoksen, muun kunnan tai kuntainliiton tai valtion sairaanhoitolaitoksen taikka *sosiaali- ja terveyshallituksen* hyväksymän muun vastaavan laitoksen apulaishammaslääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä.

Hammaslääketieteen *opiskelija*, joka on saavuttanut asetuksella *säädety*n opintovaiheen, saa väliaikaisesti harjoittaa hammaslääkärintoimia 1 momentissa tarkoitetussa apulaishammaslääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä.

3 §

Sosiaali- ja terveyshallitus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa itsenäisesti hammaslääkärin ammattia laillistettuna hammaslääkärinä sille, joka on:

1) suorittanut hammaslääketieteellisen perustutkinnon;

*2) toiminut 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa laitoksissa asetuksella säädety*n ajan tai suorittanut Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa vastaavan palvelun; ja

3) osoittanut täyttävänsä asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

4 §

Sosiaali- ja terveyshallitus myöntää hakemuksesta erikoishammaslääkärin oikeuden hammaslääkärille, joka on:

1) suorittanut kotimaan korkeakoulussa erikoishammaslääkärin tutkinnon tai ulkomaan korkeakoulussa sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymän vastaavan tutkinnon tai muuten hankkinut vastaavan pätevyuden; ja

2) osoittanut täyttävänsä asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Vain erikoishammaslääkärin oikeuden saaneella hammaslääkärillä on oikeus ilmoittaa olevansa erikoishammaslääkäri.

5 §

Edellä 2 §:ssä tarkoitettu hammaslääkärintoimen harjoittaja saa asetuksella säädettyjen perusteiden mukaan *lääninhallituksen* luvalla väliaikaisesti hoitaa muutakin kuin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua hammaslääkärin kel-

Voimassa oleva laki

rin kelpoisuutta edellyttävää virkaa, tointa tai tehtävää.

6 §

Lääkintöhallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia hammaslääkärinä muussa pohjoismaassa, 3—4 §:ssä tarkoitetun oikeuden toimia Ahvenanmaan maakunnassa.

Ulkomaalaiselle, joka on suorittanut 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun tutkinnon ja jolla on tehtävän edellyttämä, asetuksella säädettävä pätevyys sekä riittävä kielitaito, lääkintöhallitus voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää luvan määräämnsä ehdoin 2 - 5 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin.

lääkintöhallitus voi peruuttaa 3 momentissa tarkoitetun luvan, jos siihen harkitaan olevan syytä.

7 §

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun hammaslääkärin toimen harjoittajan on *ennen* 2 §:n tarkoitetun oikeuden tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä annettava lääkintöhallitukselle kirjallisesti ja omalla nimikirjoituksellaan varustettuna seuraava hammaslääkärinvakuutus, *jollei hän ole antanut hammaslääkärinvakuutusta jo aikaisemmin:*

8 §

Edellä 2, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettu oikeus voidaan evätä vain sellaisella perusteella, jolla lääkintöhallitus tämän lain nojalla voisi julistaa hakijan menettäneeksi oikeuden hammaslääkärin toimen harjoittamiseen.

9 §

Hammaslääkärin toimen harjoittajan tulee:

1) ilmoittaa lääkintöhallitukselle ja terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana;

4) antaa lääkintöhallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

Ehdotus

poisuutta edellyttävää virkaa, tointa tai tehtävää.

6 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia hammaslääkärinä muussa pohjoismaassa, 3 ja 4 §:ssä tarkoitetun oikeuden toimia Ahvenanmaan maakunnassa.

Ulkomaalaiselle, joka on suorittanut 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun tutkinnon ja jolla on tehtävän edellyttämä, asetuksella *säädetty* pätevyys sekä riittävä kielitaito, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää luvan määräämnsä ehdoin 2 - 5 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa 3 momentissa tarkoitetun luvan, jos siihen harkitaan olevan syytä.

7 §

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun hammaslääkärin toimen harjoittajan on annettava *sosiaali- ja terveyshallitukselle* kirjallisesti ja omalla nimikirjoituksellaan varustettuna seuraava hammaslääkärinvakuutus:

8 §

Edellä 3 ja 4 §:ssä tarkoitettu oikeus voidaan evätä vain sellaisella perusteella, jolla *sosiaali- ja terveyshallitus* tämän lain nojalla voisi julistaa hakijan menettäneeksi oikeuden hammaslääkärin toimen harjoittamiseen.

1) ilmoittaa *sosiaali- ja terveyshallitukselle* ja terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana;

4) antaa *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

Voimassa oleva laki

11 §

Jokaisella, jolla on oikeus harjoittaa hammaslääkärintointia, on, jollei asetuksella toisin säädetä, oikeus lääkintöhallituksen ohjeiden mukaan määrätä apteekista lääkkeitä hammaslääkinnällisiä tai hammaslääketieteellistä tarkoitusta varten noudattaen, mitä siitä on erikseen säädetty tai määrätty.

13 §

Lääkintöhallitus voi antaa tarkempia ohjeita ja määräyksiä siitä, mitä hammaslääkärin-toimen harjoittajan tulee ottaa huomioon antaessaan lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja sekä muutoinkin harjoittaessaan hammaslääkärintointia.

Jokainen hammaslääkärin-toimen harjoittaja on toimessaan lääkintöhallituksen ja lääninhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä lääkintöhallitus tai lääninhallitus säännösten tai määräysten nojalla määrää, sekä antamaan lääkintöhallituksen tai lääninhallituksen pyytämät ilmoitukset, selitykset ja selvitykset.

14 §

Jos hammaslääkärin-toimen harjoittaja on iän, sairauden tai muun syyn vuoksi käynyt taikka toiminnallaan osoittanut käyneensä osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan hammaslääkärintointia, lääkintöhallitus voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden hammaslääkärin-toimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

15 §

Jos on perusteltua aihetta otaksua, että hammaslääkärin-toimen harjoittaja on käynyt kykenemättömäksi harjoittamaan hammaslääkärintointia, lääkintöhallitus voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä hammaslääkärintointia *harjoittamasta*, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Lääkärintarkastuksessa voidaan ottaa tarpeelliset näytteet ja suorittaa muu tutkimus, joka voi tapahtua ilman sanottavaa haittaa.

Lääkintöhallitus ja lääninhallitus voivat tarvittaessa määrätä suoritettavaksi hammaslää-

Ehdotus

11 §

Jokaisella, jolla on oikeus harjoittaa hammaslääkärintointia, on, jollei asetuksella toisin säädetä, oikeus *sosiaali- ja terveyshallituksen* ohjeiden mukaan määrätä apteekista lääkkeitä hammaslääkinnällisiä tai hammaslääketieteellistä tarkoitusta varten noudattaen, mitä siitä erikseen *säädetään* tai *määrätään*.

13 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa tarkempia ohjeita ja määräyksiä siitä, mitä hammaslääkärin-toimen harjoittajan tulee ottaa huomioon antaessaan lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja sekä muutoinkin harjoittaessaan hammaslääkärintointia.

Jokainen hammaslääkärin-toimen harjoittaja on toimessaan *sosiaali- ja terveyshallituksen* ja lääninhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä *sosiaali- ja terveyshallitus* tai lääninhallitus säännösten tai määräysten nojalla määrää, sekä antamaan *sosiaali- ja terveyshallituksen* tai lääninhallituksen pyytämät ilmoitukset, selitykset ja selvitykset.

14 §

Jos hammaslääkärin-toimen harjoittaja on iän, sairauden tai muun syyn vuoksi käynyt taikka toiminnallaan osoittanut käyneensä osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan hammaslääkärintointia, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden hammaslääkärin-toimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

15 §

Jos on perusteltua aihetta otaksua, että hammaslääkärin-toimen harjoittaja on käynyt kykenemättömäksi harjoittamaan hammaslääkärintointia, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä *harjoittamasta* hammaslääkärintointia, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Lääkärintarkastuksessa voidaan ottaa tarpeelliset näytteet ja suorittaa muu tutkimus, joka voi tapahtua ilman sanottavaa haittaa.

Sosiaali- ja terveyshallitus ja lääninhallitus voivat tarvittaessa määrätä suoritettavaksi

Voimassa oleva laki

kärintoimen harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilojen sekä potilaskortiston tarkastuksen. Tarkastuksen toimittajaksi voidaan määrätä vain laillistettu hammaslääkäri.

16 §

Lääkintöhallituksen pitäessä sitä erityisestä syystä tarpeellisenä hammaslääkärintoimen harjoittaja on velvollinen lääkintöhallituksen määräyksestä osallistumaan täydennyskoulutukseen uhalla, että lääkintöhallitus voi muutoin kieltää häntä harjoittamasta hammaslääkärintoimintaa tai rajoittaa hänen oikeuttaan hammaslääkärintoimen harjoittamiseen, kunnes hän on esittänyt osallistuneensa sosiaali- ja terveyshallituksen määräämään koulutukseen.

17 §

Jos hammaslääkärintoimen harjoittaja on *lainvoiman saaneella tuomiolla* tuomittu vapausrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt hammaslääkärintoimintaa harjoittaessaan, lääkintöhallitus voi, milloin rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, että hammaslääkärintoimen harjoittaja ei ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, julistaa hänet menettäneeksi oikeuden hammaslääkärintoimen harjoittamiseen määrääjäksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, ainaiseksi.

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös edellä tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja tuomiosta lääkintöhallitukselle.

Lääkintöhallitus voi jo ennen kuin *1 ja 2 momentissa tarkoitettu tuomioistuimen päätös*, jolla hammaslääkärintoimen harjoittaja on tuomittu vapausrangaistukseen tai viralta pantavaksi tai virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lain voiman, kieltää häntä harjoittamasta hammaslääkärintoimintaa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

18 §

Jos hammaslääkärintoimen harjoittaja antaessaan 12 §:ssä tarkoitetun todistuksen tai lausunnon on tahallaan siihen merkinnyt virheelliseksi tai perusteettomaksi tietämänsä lausuman

Ehdotus

hammaslääkärintoimen harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilojen sekä potilaskortiston tarkastuksen. Tarkastuksen toimittajaksi voidaan määrätä vain laillistettu hammaslääkäri.

16 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen pitäessä sitä erityisestä syystä tarpeellisenä hammaslääkärintoimen harjoittaja on velvollinen lääkintöhallituksen määräyksestä osallistumaan täydennyskoulutukseen uhalla, että *sosiaali- ja terveyshallitus* voi muutoin kieltää häntä harjoittamasta hammaslääkärintoimintaa tai rajoittaa hänen oikeuttaan hammaslääkärintoimen harjoittamiseen, kunnes hän on esittänyt osallistuneensa *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräämään koulutukseen.

17 §

Jos hammaslääkärintoimen harjoittaja on tuomittu *vankeusrangaistukseen* rikoksesta, jonka hän on tehnyt hammaslääkärintoimintaa harjoittaessaan, *ja tuomioistuimen päätös on saanut lainvoiman, sosiaali- ja terveyshallitus* voi, milloin rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, että hammaslääkärintoimen harjoittaja ei ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, julistaa hänet menettäneeksi oikeuden hammaslääkärintoimen harjoittamiseen määrääjäksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, *lopullisesti*.

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös *1 tai 2 momentissa* tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja päätöksestä *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi jo ennen kuin tuomioistuimen päätös, jolla hammaslääkärintoimen harjoittaja on tuomittu *vankeusrangaistukseen taikka* viralta pantavaksi tai virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lainvoiman, kieltää häntä harjoittamasta hammaslääkärintoimintaa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

18 §

Jos hammaslääkärintoimen harjoittaja antaessaan 12 §:ssä tarkoitetun todistuksen tai lausunnon on tahallaan siihen merkinnyt virheelliseksi tai perusteettomaksi tietämänsä lausuman

Voimassa oleva laki

tai tiedon taikka hammaslääkärintointa harjoittaessaan on menetellyt tavalla, jota on pidettävä sopimattomana, tai väärinkäyttää potilaan luottamusta tai potilaan riippuvuutta hänestä, lääkintöhallitus voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden hammaslääkärintöimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

19 §

Jos lääkintöhallitus havaitsee hammaslääkärintöimen harjoittajan menetelleen virheellisesti hammaslääkärintöimeen kuuluvia tehtäviä suorittaessaan taikka suorittaneen tai aikovan suorittaa sellaisia hammaslääkärintöimeen kuuluvia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan tai kokemustaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitetuina, lääkintöhallitus voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita hammaslääkärintöimen harjoittamista varten sekä rajoittaa hänen oikeuttaan suorittaa sellaisia tehtäviä tai kokonaan kieltää häntä suorittamasta niitä, kunnes rajoituksen tai kiellon aiheuttanut syy on lakannut.

Jos lääkintöhallitus toteaa, että hammaslääkärintöimen harjoittaja väärinkäyttää oikeuttaan määrätä apteekista alkoholia tai huumausainetta taikka muuta niihin verrattavaa ainetta, lääkintöhallitus voi toistaiseksi rajoittaa hänen oikeuttaan sanotunlaisten aineiden määräämiseen tai kokonaan kieltää häntä määräämästä niitä.

20 §

Käsitellessään 14—19 §:ssä tarkoitettuja asioita lääkintöhallitus voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää asianomaista harjoittamasta hammaslääkärintointia tai rajoittaa hänen oikeuttaan hammaslääkärintöimen harjoittamiseen.

Ennen 14—19 §:ssä tarkoitettujen asian lopulista ratkaisemista on lääkintöhallituksen varattava asianomaiselle hammaslääkärintöimen harjoittajalle tilaisuus antaa selitys asiassa. Lääkintöhallitus voi ennen asian ratkaisemista kuulla asiantuntijoita.

20 a §

Lääkintöhallitus voi julistaessaan hammaslääkärin menettäneeksi oikeuden harjoittaa hammaslääkärintointia taikka kieltäessään

Ehdotus

tai tiedon taikka hammaslääkärintointa harjoittaessaan on menetellyt tavalla, jota on pidettävä sopimattomana, tai väärinkäyttää potilaan luottamusta tai potilaan riippuvuutta hänestä, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden hammaslääkärintöimen harjoittamiseen tai rajoittaa sitä.

19 §

Jos *sosiaali- ja terveyshallitus* havaitsee hammaslääkärintöimen harjoittajan menetelleen virheellisesti hammaslääkärintöimeen kuuluvia tehtäviä suorittaessaan *taikka* suorittaneen tai aikovan suorittaa sellaisia hammaslääkärintöimeen kuuluvia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan *tai* kokemustaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitetuina, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita hammaslääkärintöimen harjoittamista varten sekä rajoittaa hänen oikeuttaan suorittaa *hammaslääkärintöimeen kuuluvia* tehtäviä tai kokonaan kieltää häntä suorittamasta niitä, kunnes rajoituksen tai kiellon aiheuttanut syy on lakannut.

Jos *sosiaali- ja terveyshallitus* toteaa, että hammaslääkärintöimen harjoittaja väärinkäyttää oikeuttaan määrätä apteekista alkoholia tai huumausainetta taikka muuta niihin verrattavaa ainetta, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi toistaiseksi rajoittaa hänen oikeuttaan sanotunlaisten aineiden määräämiseen tai kokonaan kieltää häntä määräämästä niitä.

20 §

Käsitellessään 14—19 §:ssä tarkoitettuja asioita *sosiaali- ja terveyshallitus* voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää asianomaista harjoittamasta hammaslääkärintointia tai rajoittaa hänen oikeuttaan hammaslääkärintöimen harjoittamiseen.

Ennen 14—19 §:ssä tarkoitettujen asian lopulista ratkaisemista on *sosiaali- ja terveyshallituksen* varattava asianomaiselle hammaslääkärintöimen harjoittajalle tilaisuus antaa selitys asiassa. *Sosiaali- ja terveyshallitus* voi ennen asian ratkaisemista kuulla asiantuntijoita.

20 a §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi julistaessaan hammaslääkärin menettäneeksi oikeuden harjoittaa hammaslääkärintointia taikka kieltäes-

Voimassa oleva laki

hammaslääkäriä harjoittamasta hammaslääkärintointa tai rajoittaessaan oikeutta hammaslääkärintointien harjoittamiseen määrätä hammaslääkärintointa yksityisesti harjoittaneen erityisestä syystä luovuttamaan potilastietoja koskevat asiakirjat ammatinharjoittamispaikkakuntansa terveyskeskukseen erillisarkistona hoidettaviksi.

21 §

Jos hammaslääkärintointien harjoittaja tointaan harjoittaessaan on menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syyllistynyt tehtävässään muutoin virheellisyys tai laiminlyöntiin taikka käyttäytynyt sopimattomasti, eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytettävä tuomioistuimessa, lääkintöhallitus voi rangaista häntä kurinpitotoimin suullisella tai kirjallisella varoituksella *taikka sakolla*.

26 §

Saavutetusta ja menetyksi julistetusta tai rajoitetusta hammaslääkärintointien harjoittamisoikeudesta lääkintöhallituksen on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

Lääkintöhallitus julkaisee vuosittain luettelon hammaslääkärintointien harjoittajista.

28 §

Muutoksenhausta lääkintöhallituksen tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Edellä 14 - 20 ja 20 a §:ssä tarkoitettu päätös on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

29 §

Jos lääkintöhallitus määrää suoritettavaksi hammaslääkärin ammattitaidon tai muun pätevyyden toteamiseksi kuulustelun, voidaan asetuksella säätää kuulusteltavan suoritettavaksi valtiolle aiheutuvien kustannusten ja kuulustelijoiden palkkioiden korvauksena enintään eräiden viranomaisten toimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavien maksujen perusteista annetussa laissa (806/42) säädettyjen yleisten perusteiden mukaan vahvistettava maksu.

Ehdotus

sään hammaslääkäriä harjoittamasta hammaslääkärintointa tai rajoittaessaan *oikeutta hammaslääkärintointien harjoittamiseen* määrätä hammaslääkärintointa yksityisesti harjoittaneen erityisestä syystä luovuttamaan potilastietoja koskevat asiakirjat ammatinharjoittamispaikkakuntansa terveyskeskukseen erillisarkistona hoidettaviksi.

21 §

Jos hammaslääkärintointien harjoittaja tointaan harjoittaessaan on menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syyllistynyt tehtävässään muutoin virheellisyys *tai* laiminlyöntiin *taikka* käyttäytynyt sopimattomasti, eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytettävä tuomioistuimessa, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi antaa hänelle suullisen tai kirjallisen varoituksen.

26 §

Saavutetusta ja menetyksi julistetusta tai rajoitetusta hammaslääkärintointien harjoittamisoikeudesta *sosiaali- ja terveyshallituksen* on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

Sosiaali- ja terveyshallitus julkaisee vuosittain luettelon hammaslääkärintointien harjoittajista.

28 §

Muutoksenhausta *sosiaali- ja terveyshallituksen* tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Edellä 14 - 20 ja 20 a §:ssä tarkoitettu päätös on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

29 §

Jos *sosiaali- ja terveyshallitus* määrää suoritettavaksi hammaslääkärin ammattitaidon tai muun pätevyyden toteamiseksi kuulustelun, voidaan asetuksella säätää kuulusteltavan suoritettavaksi valtiolle aiheutuvien kustannusten ja kuulustelijoiden palkkioiden korvauksena enintään eräiden viranomaistentoimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavien maksujen perusteista annetussa laissa (806/42) säädettyjen yleisten perusteiden mukaan vahvistettava maksu.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

30 §

Lääkintöhallituksen ratkaistavaksi tämän lain mukaan kuuluvia asioita voidaan asetuksella siirtää lääninhallituksen ratkaistavaksi.

30 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen ratkaistavaksi tämän lain mukaan kuuluvia asioita voidaan asetuksella siirtää lääninhallituksen ratkaistavaksi.

Tämä laki tulee voimaan *päivänä*
kuuta 19 .

5.

L a k i**hammasteknikon toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan hammasteknikon toimen harjoittamisesta 30 päivänä huhtikuuta 1964 annetun lain (220/64) 2 § sekä
muutetaan 1 §:n 1—3 momentti sekä 1 a ja 3, 3 a, 4 ja 5 §,
sellaisina kuin niistä ovat 1 a § 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (149/90) ja 3 a § 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (155/90), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Oikeutettu suorittamaan hammaslääkärin antamia hammasteknillisiä töitä sekä muiden toimeksiannosta suorittamaan irtohampaiden korjauksia on Suomen kansalainen, joka valtioneuvoston hyväksymässä oppilaitoksessa suorittamansa tutkinnon perusteella on merkitty lääkintöhallituksen laillistetuista hammasteknikoista pitämään luetteloon.

Henkilö, joka on toiminut viisi vuotta hammasteknikkona ja suorittanut lääkintöhallituksen tätä varten järjestämät erikoiskurssit, on oikeutettu *edellä* 1 momentissa sanotun lisäksi asetuksessa lähemmin määrätyissä tapauksissa itsenäisesti valmistamaan ja sovittamaan irrallisia kokoproteeseja suoraan niiden käyttäjille.

Hakemuksesta lääkintöhallitus voi hyväksyä myös muussa maassa hammasteknikoksi valmistuneen Suomen kansalaisen suorittamaan *edellä* 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä ja merkittäväksi laillistetuista hammasteknikoista pidettävään luetteloon. Tarvittaessa lääkintöhallitus voi vaatia, että hakijan on ennen luetteloon merkitsemistä suoritettava lääkintöhallituksen määräämä pätevyyskoe.

1 §

Oikeutettu suorittamaan hammaslääkärin antamia hammasteknillisiä töitä sekä muiden toimeksiannosta suorittamaan irtohampaiden korjauksia on Suomen kansalainen, joka *ammattikasvatushallituksen* alaisessa oppilaitoksessa suorittamansa tutkinnon perusteella on merkitty *sosiaali- ja terveyshallituksen* laillistetuista hammasteknikoista pitämään luetteloon.

Se, joka on toiminut viisi vuotta hammasteknikkona ja suorittanut *ammattikasvatushallituksen* tätä varten järjestämät erikoiskurssit, on oikeutettu 1 momentissa sanotun lisäksi asetuksessa lähemmin määrätyissä tapauksissa itsenäisesti valmistamaan ja sovittamaan irrallisia kokoproteeseja suoraan niiden käyttäjille.

Hakemuksesta *sosiaali- ja terveyshallitus* voi hyväksyä myös muussa maassa hammasteknikoksi valmistuneen Suomen kansalaisen suorittamaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä ja merkittäväksi laillistetuista hammasteknikoista pidettävään luetteloon. Tarvittaessa *sosiaali- ja terveyshallitus* voi vaatia, että hakijan on ennen luetteloon merkitsemistä suoritettava *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräämä pätevyyskoe.

Voimassa oleva laki

1 a §

Lääkintöhallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia hammasteknikkona muussa pohjoismaassa, 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun oikeuden toimia Ahvenanmaan maakunnassa.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetun oppilaitoksen opetusohjelmaan liittyvän käytännöllisen harjoittelun tulee tapahtua lääkintöhallituksen tähän tarkoitukseen hyväksymän hammasteknikon johdolla. Lääkintöhallitus määrää, montako harjoittelijaa kunkin tällaisen hammasteknikon valvonnassa saa samanaikaisesti olla.

3 §

Hammasteknikko on toimensa harjoittamisessa lääkintöhallituksen ja lähinnä lääninlääkärin valvonnan alainen.

Hammasteknikko on velvollinen noudattamaan, mitä lääkintöhallitus voimassa olevien säännösten nojalla määrää ja antamaan lääkintöhallitukselle tilastollisia tietoja ja muita selvityksiä. Hammasteknikko on niin ikään velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset viipymättä lääkintöhallitukselle ja *asianomaiselle* lääninlääkärille.

3 a §

Hammasteknikon toimen harjoittajan tulee toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana:

- 1) ilmoittaa terveyslautakunnalle toimipaikkansa; sekä
- 2) antaa lääkintöhallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

4 §

Jos hammasteknikko on tuomittu vapausrangaistukseen tai rikkomuksesta tätä lakia vastaan, voi lääkintöhallitus julistaa hänet menettäneeksi oikeuden hammasteknikon toimen harjoittamiseen joko määrääjäksi tai ainaiseksi. *Sama olkoon laki, jos hammasteknikko mielisairauden tai alkoholin taikka huumusainien väärinkäytön vuoksi on käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan.*

Ehdotus

1 a §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia hammasteknikkona muussa pohjoismaassa, 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun oikeuden toimia Ahvenanmaan maakunnassa.

2 §

(Kumotaan)

3 §

Hammasteknikko on toimensa harjoittamisessa *sosiaali- ja terveyshallituksen ja lääninhallituksen* valvonnan alainen.

Hammasteknikko on velvollinen noudattamaan, mitä *sosiaali- ja terveyshallitus* voimassa olevien säännösten nojalla määrää ja antamaan *sosiaali- ja terveyshallitukselle ja lääninhallitukselle* tilastollisia tietoja ja muita selvityksiä. Hammasteknikko on niin ikään velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset viipymättä *sosiaali- ja terveyshallitukselle ja lääninhallitukselle*.

3 a §

Hammasteknikon toimen harjoittajan tulee toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana:

- 1) ilmoittaa terveyslautakunnalle toimipaikkansa; sekä
- 2) antaa *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

4 §

Jos hammasteknikko on tuomittu *vankeus-*rangaistukseen tai tämän lain rikkomisesta *sak-*koon taikka jos hammasteknikko mielisairauden taikka alkoholin tai huumausainien väärinkäytön vuoksi on käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, voi *sosiaali- ja terveys-*hallitus julistaa hänet menettäneeksi oikeuden hammasteknikon toimen harjoittamiseen joko määrääjäksi tai *lopullisesti*.

Voimassa oleva laki

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettu lääkintöhallituksen päätös menee valituksesta huolimatta heti täytäntöön.

Ehdotus

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettu *sosiaali- ja terveyshallituksen* päätös *pannaan* valituksesta huolimatta heti täytäntöön.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

6.

Laki**sairaanhoitotoimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairaanhoitotoimen harjoittamisesta 31 päivänä lokakuuta 1962 annetun lain (554/62) 1 §:n 1 ja 3 momentti, 2, 2 a ja 4—6 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti 31 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (1043/86), 2 § 27 päivänä elokuuta 1976 annetussa laissa (740/76) ja 2 a § 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (156/90), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Oikeus sairaanhoitotoimen harjoittamiseen joko toisen palveluksessa tai yksityisenä ammatinharjoittajana asetuksella säädettyissä sairaanhoitotoimen ammateissa on ainoastaan säädetty opinnäytteet suorittaneella henkilöllä, jonka lääkintöhallitus on hyväksynyt merkittäväksi sairaanhoitotoimen harjoittajista pidettävään luetteloon. Lääkärintöimen ja hammaslääkärintöimen harjoittamisesta säädetty erikseen.

— — — — —
Hakemuksesta sosiaali- ja terveyshallitus voi hyväksyä merkittäväksi sairaanhoitotoimen harjoittajien luetteloon muualla kuin Suomessa koulutuksen saaneen henkilön, *joka lääkintöhallituksen hyväksymän* sairaanhoito-oppilaitoksen antamalla todistuksella osoittaa pätevyytensä harjoittamaan koulutustaan vastaavaa sairaanhoitotoimintaa.
— — — — —

2 §

Sairaanhoitotoimen harjoittaja on toimintaansa harjoittaessaan lääkintöhallituksen ja lääninhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä lääkintöhallitus tai lääninhallitus voimassa olevien säännösten nojalla määrää, ja antamaan lääkintöhallituk-

Ehdotus

1 §

Oikeus sairaanhoitotoimen harjoittamiseen joko toisen palveluksessa tai yksityisenä ammatinharjoittajana asetuksella säädettyissä sairaanhoitotoimen ammateissa on ainoastaan säädetty opinnäytteet suorittaneella henkilöllä, jonka *sosiaali- ja terveyshallitus* on hyväksynyt merkittäväksi sairaanhoitotoimen harjoittajista pidettävään luetteloon. Lääkärintöimen ja hammaslääkärintöimen harjoittamisesta *säädetään* erikseen.

— — — — —
Hakemuksesta *sosiaali- ja terveyshallitus* voi hyväksyä merkittäväksi sairaanhoitotoimen harjoittajien luetteloon muualla kuin Suomessa koulutuksen saaneen henkilön, joka *terveydenhuolto-oppilaitoksen* antamalla todistuksella osoittaa pätevyytensä *harjoittaa* koulutustaan vastaavaa sairaanhoitotoimintaa.
— — — — —

2 §

Sairaanhoitotoimen harjoittaja on toimintaansa harjoittaessaan *sosiaali- ja terveyshallituksen* ja lääninhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä *sosiaali- ja terveyshallitus* tai lääninhallitus voimassa olevien säännösten nojalla määrää, ja anta-

Voimassa oleva laki

selle tai lääninhallitukselle ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä. Lääninhallituksella on myös oikeus tehdä lääkintöhallitukselle esityksiä 5 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymisestä.

2 a §

Sairaanhoitotoimen harjoittajan tulee toimissaan itsenäisenä ammatinharjoittajana:

1) ilmoittaa terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa; sekä

2) antaa sosiaali- ja terveyshallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

4 §

Jos sairaanhoitotoimen harjoittaja on *lainvoiman saaneella tuomiolla* tuomittu vapausrangaistukseen rikoksesta, minkä hän on tehnyt tointaan harjoittaessaan, lääkintöhallituksella on oikeus julistaa hänet menettäneeksi oikeutensa sairaanhoitotoimensa harjoittamiseen toistaiseksi tai määräajaksi, taikka milloin asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, ainai-
seksi. Samoin voidaan menetellä, milloin valtion tai kunnan palveluksessa oleva sairaanhoitotoimen harjoittaja on tointaan harjoittaessaan tekemästään rikoksesta pidätetty virantoimituksesta taikka tuomittu virantoimituksesta erotettavaksi tahi viralta pantavaksi. Virantoimituksesta pidätetty tai erotettu julistettakoon kuitenkin oikeutensa menettäneeksi enintään siksi ajaksi, jonka hän on virantoimituksesta pidätettynä tai erotettuna.

Lääkintöhallituksella on oikeus jo ennen kuin oikeuden päätös, jolla *edellä* 1 momentissa mainittu henkilö on tuomittu vapausrangaistukseen tai viralta pantavaksi, on saanut lainvoiman, julistaa hänet menettäneeksi oikeutensa sairaanhoitotoimen harjoittamiseen, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Tuomioistuimen tulee viipymättä toimittaa lääkintöhallitukselle jäljennös pöytäkirjasta ja päätöksestä, joka on *ladittu tässä pykälässä tarkoitettussa asiassa*.

5 §

Jos sairaanhoitotoimen harjoittaja sairauden tai vamman vuoksi taikka alkoholin tahi muun huumausaineen väärinkäytön johdosta on käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, on lääkintöhallituksella oikeus julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeutensa sairaanhoitotoimen harjoittamiseen.

Ehdotus

maan *sosiaali- ja terveyshallitukselle* tai lääninhallitukselle ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä. Lääninhallituksella on myös oikeus tehdä *sosiaali- ja terveyshallitukselle* esityksiä 5 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymisestä.

2 a §

Sairaanhoitotoimen harjoittajan tulee toimissaan itsenäisenä ammatinharjoittajana:

1) ilmoittaa terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa; sekä

2) antaa *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

4 §

Jos sairaanhoitotoimen harjoittaja on tuomittu *vankeusrangaistukseen* rikoksesta, jonka hän on tehnyt tointaan harjoittaessaan, ja *tuomioistuimen päätös on saanut lainvoiman*, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi julistaa hänet menettäneeksi oikeutensa sairaanhoitotoimensa harjoittamiseen toistaiseksi tai määräajaksi, taikka milloin asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, *lopullisesti*. Samoin voidaan menetellä, jos valtion tai kunnan palveluksessa oleva sairaanhoitotoimen harjoittaja on tointaan harjoittaessaan *tekemänsä rikoksen vuoksi* pidätetty virantoimituksesta taikka tuomittu virantoimituksesta erotettavaksi tai viralta pantavaksi. Virantoimituksesta pidätetty tai erotettu julistetaan kuitenkin oikeutensa menettäneeksi enintään siksi ajaksi, jonka hän on virantoimituksesta pidätettynä tai erotettuna.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi jo ennen kuin *tuomioistuimen päätös*, jolla 1 momentissa tarkoitettu henkilö on tuomittu *vankeusrangaistukseen* tai viralta pantavaksi, on saanut lainvoiman, julistaa hänet menettäneeksi oikeutensa sairaanhoitotoimen harjoittamiseen, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Tuomioistuimen tulee viipymättä toimittaa *sosiaali- ja terveyshallitukselle* jäljennös 1 momentissa tarkoitettua *asiaa* koskevasta pöytäkirjasta ja päätöksestä.

5 §

Jos sairaanhoitotoimen harjoittaja sairauden tai vamman vuoksi taikka alkoholin tahi muun huumausaineen väärinkäytön johdosta on käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, on *sosiaali- ja terveyshallituksella* oikeus julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeutensa sairaanhoitotoimen harjoittamiseen.

Voimassa oleva laki

Milloin on perusteltua aihetta otaksua, että sairaanhoitotoimen harjoittaja on *edellä* 1 momentissa mainitusta syystä käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, lääkintöhallitus voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen sekä kieltää häntä harjoittamasta sairaanhoitotointaan, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu.

Jos syy, joka on aiheuttanut sairaanhoitotoimen harjoittamisoikeuden menetyksen, lakkaa, voi lääkintöhallitus hakemuksesta antaa takaisin sanotun oikeuden.

6 §

Tämän lain 4 ja 5 §:ssä tarkoitetut lääkintöhallituksen päätökset voidaan valituksesta huolimatta panna täytäntöön.

Ehdotus

Milloin on perusteltua aihetta otaksua, että sairaanhoitotoimen harjoittaja on 1 momentissa mainitusta syystä käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen sekä kieltää häntä harjoittamasta sairaanhoitotointaan, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu.

Jos syy, joka on aiheuttanut sairaanhoitotoimen harjoittamisoikeuden menetyksen, lakkaa, voi *sosiaali- ja terveyshallitus* hakemuksesta antaa takaisin sanotun oikeuden.

6 §

Tämän lain 4 ja 5 §:ssä tarkoitetut *sosiaali- ja terveyshallituksen* päätökset voidaan valituksesta huolimatta panna täytäntöön.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 19 .

7.

Laki**hierojan toimesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan hierojan toimesta 20 päivänä joulukuuta 1945 annetun lain (1231/45) 5 § sekä *muutetaan* 2 ja 3 §, 6 §:n 1 momentti sekä 7 ja 10—13 §, 13 a §:n 2 kohta ja 14 §, näistä 13 a §:n 2 kohta sellaisena kuin se on 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (157/90), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Oikeutettu harjoittamaan koulutetun hierojan tointa on *paitsi* 1 §:ssä mainittu henkilö, Suomen kansalainen, joka suorittuaan koulutetuille hierojille määrätyn oppijakson lääkintöhallituksen hyväksymässä opetuslaitoksessa on saanut koulutetun hierojan todistuksen tai joka 5 tai 6 §:n nojalla on julistettu toimeen päteväksi.

3 §

Edellä 1 ja 2 §:ssä mainitun opetuslaitoksen päästötodistus, *joka on laadittava lääkintöhallituksen vahvistaman kaavan mukaisesti*, on 7 §:ssä säädetyin rajoituksin voimassa toimen harjoittajan laillistuskirjana.

Ehdotus

2 §

Oikeus harjoittaa koulutetun hierojan tointa on Suomen kansalaisella, joka suorittuaan koulutetuille hierojille määrätyn oppijakson *ammattikasvatushallituksen* hyväksymässä opetuslaitoksessa on saanut koulutetun hierojan todistuksen *taikka* joka on saanut 6 §:n nojalla *laillistuskirjan*.

3 §

Edellä 2 §:ssä mainitun opetuslaitoksen päästötodistus on 7 §:ssä säädetyin rajoituksin voimassa toimen harjoittajan laillistuskirjana.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 §:ssä on säädetty, voi lääkintöhallitus hakemuksesta antaa lääkitysvoimistelijan tai koulutetun hierojan laillistuskirjan Suomen kansalaiselle, joka ennen tämän lain voimaantuloa on toiminut lääkitysvoimistelijana tai hierojana, jos hänellä harkitaan osoitetun tiedon ja taidon perusteella olevan riittävä pätevyys toimeen. Milloin hakija on suorittanut asiainomaisen tutkinnon valtiolta avustusta saaneessa opetuslaitoksessa, alkoon hakemusta evättäkö, jollei siihen ole erityistä syytä.

Hakemukseen on liitettävä ansioluettelo ja oikeaksi todistettu jäljennös tutkintotodistuksesta, hakijan terveydentilaa koskeva lääkärin todistus sekä rekisteriviranomaisen antama ikä- ja mainetodistus.

Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa lain voimaantulosta lukien. Kuitenkin voi lääkintöhallitus ottaa myöhemminkin tehdyn hakemuksen käsiteltäväkseen, milloin siihen on syytä.

6 §

Suomen kansalainen, joka on muussa maassa valmistunut *lääkitysvoimistelijan* tai koulutetun hierojan toimeen ja haluaa saada oikeuden harjoittaa Suomessa sellaista tointa, hakekoon sitä lääkintöhallitukselta. Lääkintöhallitus voi, milloin se tarpeelliseksi katsotaan, vaatia, että hakija suorittaa kokeen tai tutkinnon *jossakin* ssitä lääkintöhallituksen osoittamassa opetuslaitoksessa. Jos hakijalla harkitaan olevan riittävä pätevyys toimeen, voi lääkintöhallitus suostua hakemukseen ja antaa hakijalle laillistuskirjan. Milloin valmistuminen on tapahtunut opetuslaitoksessa, joka vastaa Suomessa sellaiselle laitokselle asetettuja vaatimuksia, alkoon hakemusta evättäkö, jollei siihen ole erityistä syytä.

7 §

Henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, alkoon ilman lääkintöhallituksen erityistä lupaa täällä harjoittako *lääkitysvoimistelijan* tai hierojan tointa.

10 §

Jos *lääkitysvoimisteliija* tai koulutettu hieroja on rikoksesta, jonka hän on tehnyt tointaan harjoittaessaan, lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu vapausrangaistukseen, olkoon, mil-

5 §

(Kumotaan)

6 §

Suomen kansalaisen, joka on muussa maassa valmistunut *koulutetuksi hierojaksi* ja haluaa saada oikeuden harjoittaa Suomessa koulutetun hierojan tointa, tulee tehdä *hakemus sosiaali- ja terveyshallitukselle*. *Sosiaali- ja terveyshallitus* voi, milloin se tarpeelliseksi katsoo, vaatia, että hakija suorittaa kokeen tai tutkinnon 2 §:ssä tarkoitetussa opetuslaitoksessa. *Hakijalle, jolla on riittävä pätevyys voi sosiaali- ja terveyshallitus myöntää oikeuden harjoittaa koulutetun hierojan tointa* ja antaa laillistuskirjan. Jos hakija on valmistunut opetuslaitoksesta, joka vastaa Suomessa hierojia kouluttavalle laitokselle asetettuja vaatimuksia, *oikeus harjoittaa koulutetun hierojan tointa on myönnettävä, jollei sen myöntämättä jättämiseen ole erityistä syytä.*

7 §

Muu kuin Suomen kansalainen ei saa ilman sosiaali- ja terveyshallituksen lupaa harjoittaa Suomessa hierojan tointa.

10 §

Jos koulutettu hieroja on *tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt tointaan harjoittaessaan, ja tuomioistuimen päätös on saanut lainvoiman, sosiaali- ja ter-*

Voimassa oleva laki

lolin rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, että hän ei ole sen luottamuksen arvoinen, jota *lääkitysvoimistelija tai* koulutetun hierojan tulee nauttia, tai että hän osoittautunut kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, *lääkintöhallituksella valta* julistaa hänet menettäneeksi oikeuden *lääkitysvoimistelija tai* koulutetun hierojan toimen harjoittamiseen määrääjäksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, ainaiseksi.

Tuomioistuimen tulee viipymättä *lääkintöhallitukselle* lähettää jäljennös pöytäkirjasta ja päätöksestä, *joka on syntynyt 1 momentissa tarkoitetuissa jutuissa.*

11 §

Lääkintöhallituksella on myös valta jo ennen kuin 10 §:ssä *sanottu tuomioistuimen* päätös, jolla *lääkitysvoimistelija tai* koulutettu hieroja on tuomittu vapausrangaistukseen, on saanut lainvoiman, julistaa *lääkitysvoimistelija tai* koulutettu hieroja menettäneeksi oikeuden toimensa harjoittamiseen, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Niin ikään *lääkintöhallituksella* on valta, jos on perusteltua syytä otaksua, että *lääkitysvoimistelija tai* koulutettu hieroja melisairauden tai alkoholin taikka huumausaineen väärinkäytön johdosta on käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, määrätä hänet lääkärintarkastuksen alaiseksi asian selville saamiseksi sekä kieltää häntä *lääkitysvoimistelija tai* koulutetun hierojan tointa harjoittamasta, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Jollei hän alistu lääkärintarkastukseen, antakoon poliisiviranomainen tarvittavaa virka-apua.

12 §

Milloin *lääkitysvoimistelija tai* koulutettu hieroja melisairauden tai alkoholin taikka huumausaineen väärinkäytön johdosta on käynyt *niin kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, että siitä johtuu haittaa*, taikka epäsiiveellistä elämää edistämällä on osoittanut, ettei hän ole sen luottamuksen arvoinen, jota *lääkitysvoimistelija tai* koulutetun hierojan tulee nauttia, voi *lääkintöhallitus* julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden harjoittaa *lääkitysvoimistelija tai* hierojan tointa.

Jos syy, joka on aiheuttanut oikeuden menettämisen, lakkaa, voi *lääkintöhallitus* hakemuksesta antaa oikeuden takaisin.

Ehdotus

veyshallitus voi, jos rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, että koulutettu hieroja ei ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, tai että hän on osoittautunut kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, julistaa hänet menettäneeksi oikeuden koulutetun hierojan toimen harjoittamiseen määrääjäksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, lopullisesti.

Tuomioistuimen tulee viipymättä *lähettää sosiaali- ja terveyshallitukselle* jäljennös 1 momentissa tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja päätöksestä.

11 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi jo ennen kuin päätös, jolla koulutettu hieroja on tuomittu *vankeusrangaistukseen*, on saanut lainvoiman, julistaa *koulutetun hierojan* menettäneeksi oikeuden toimensa harjoittamiseen, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Niin ikään *sosiaali- ja terveyshallitus* voi, jos on perusteltua syytä otaksua, että koulutettu hieroja melisairauden *taikka* alkoholin tai huumausaineen väärinkäytön johdosta on käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, määrätä hänet *lääkärintarkastukseen* asian selville saamiseksi sekä kieltää häntä *harjoittamasta* koulutetun hierojan tointa, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Jollei hän alistu lääkärintarkastukseen, *poliisin on annettava* tarvittavaa virka-apua.

12 §

Jos koulutettu hieroja melisairauden *taikka* alkoholin tai huumausaineen väärinkäytön johdosta on käynyt kykenemättömäksi tointaan harjoittamaan, taikka epäsiiveellisellä elämällä tai epäsiiveellistä elämää edistämällä on osoittanut, ettei hän ole sen luottamuksen arvoinen, jota koulutetun hierojan tulee nauttia, voi *sosiaali- ja terveyshallitus* julistaa hänet toistaiseksi menettäneeksi oikeuden harjoittaa hierojan tointa.

Jos syy, joka on aiheuttanut oikeuden menettämisen, lakkaa, voi *sosiaali- ja terveyshallitus* hakemuksesta antaa oikeuden takaisin.

Voimassa oleva laki

13 §

Jokainen lääkitysvoimistelijan tai koulutetun hierojan tointa harjoittava on toimensa harjoittamiseen nähden lääkintöhallituksen ylivonnan alainen ja velvollinen noudattamaan, mitä lääkintöhallitus lain ja asetuksen tai asianmukaisesti annettujen määräysten nojalla määrää, sekä, milloin sosiaali- ja terveyshallitus tai lääninhallitus erityisissä tapauksissa katsoo syytä olevan, antamaan lääkintöhallitukselle ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä.

Ehdotus

13 §

Koulutetun hierojan tointa harjoittava on toimintaansa harjoittaessaan sosiaali- ja terveyshallituksen ja lääninhallituksen valvonnan alainen ja velvollinen noudattamaan, mitä sosiaali- ja terveyshallitus tai lääninhallitus lain tai asetuksen taikka niiden nojalla annettujen määräysten nojalla määrää, sekä, milloin sosiaali- ja terveyshallitus tai lääninhallitus erityisissä tapauksissa katsoo syytä olevan, antamaan sosiaali- ja terveyshallitukselle tai lääninhallitukselle ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä.

13 a §

Koulutetun hierojan toimen harjoittajan tulee toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana:

2) antaa lääkintöhallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

2) antaa sosiaali- ja terveyshallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

14 §

Lääkintöhallituksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla siitä kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatua korkeimpaan hallinto-oikeuteen, mutta menköön 10, 11, 12 ja 13 §:ssä tarkoitettu päätös valituksesta huolimatta heti täytäntöön.

14 §

Muutoksenhausta sosiaali- ja terveyshallituksen tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Edellä 10—13 §:ssä tarkoitettu päätös on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____.

8.

Laki**optikon toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan optikon toimen harjoittamisesta 11 päivänä marraskuuta 1970 annetun lain (429/60) 2—4 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osittain muutettuna 9 päivänä helmikuuta 1990 annetulla lailla (150/90) ja 3 a § 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (158/90), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Laillistetulla optikolla tarkoitetaan henkilöä, joka valtioneuvoston hyväksymässä oppilaitoksessa suorittamansa tutkinnon perusteella on lääkintöhallitukselta saanut oikeuden har-

Ehdotus

2 §

Laillistetulla optikolla tarkoitetaan sitä, joka ammattikasvatushallituksen alaisessa oppilaitoksessa suorittamansa tutkinnon perusteella on sosiaali- ja terveyshallitukselta saanut oi-

Voimassa oleva laki

joittaa *edellä* 1 §:ssä mainittua optikon tointa. Laillistusta älköön evättäkö, ellei epäämiseen ole sellaista perustetta kuin 4 §:ssä tarkoitetaan.

Lääkintöhallitus voi kuitenkin henkilölle, joka ennen tämän lain voimaantuloa on harjoittanut optikon toimintaa, hakemuksesta antaa 1 momentissa tarkoitettua oikeuden, jos hänellä harkitaan osoitetun tiedon ja taidon perusteella olevan siihen riittävä pätevyys.

Samoin voi lääkintöhallitus hakemuksesta antaa laillistuksen Suomen kansalaiselle, joka on muussa maassa valmistunut optikoksi. Tarvittaessa voi lääkintöhallitus vaatia, että hakijan on ennen laillistusta suoritettava koe tai tutkinto 1 momentissa tarkoitettussa oppilaitoksessa.

Lääkintöhallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia optikkona muussa pohjoismaassa, oikeuden toimia laillistettuna optikkona Ahvenanmaan maakunnassa.

3 §

Laillistettu optikko on toimintaansa harjoittaessaan lääkintöhallituksen valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä lääkintöhallitus voimassa olevien säännösten nojalla määrää ja antamaan lääkintöhallitukselle ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä sekä pitämään lääkintöhallituksen määräysten mukaisia luetteloita ja kortistoja 1 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistään.

3 a §

Laillistetun optikon tulee *toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana:*

1) ilmoittaa terveyslautakunnalle toimipaikkansa ja asuinpaikkansa sekä

2) antaa lääkintöhallituksen määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

4 §

Jos laillistettu optikko on tuomittu vapausrangaistukseen tai rikkomuksesta tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä vastaan, voi lääkintöhallitus julistaa hänet joko määrääjak-

Ehdotus

keuden harjoittaa 1 §:ssä *tarkoitettua* optikon tointa. Laillistusta *ei saa evätä*, ellei epäämiseen ole 4 §:ssä *tarkoitettua perustetta*.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi hakemuksesta antaa laillistuksen myös Suomen kansalaiselle, joka on muussa maassa valmistunut optikoksi. Tarvittaessa voi sosiaali- ja terveyshallitus vaatia, että hakijan on ennen laillistusta suoritettava koe tai tutkinto 1 momentissa tarkoitettussa oppilaitoksessa.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää hakemuksesta muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia optikkona muussa pohjoismaassa, oikeuden toimia laillistettuna optikkona Ahvenanmaan maakunnassa.

3 §

Laillistettu optikko on toimintaansa harjoittaessaan *sosiaali- ja terveyshallituksen ja lääninhallituksen* valvonnan alainen sekä velvollinen noudattamaan, mitä *sosiaali- ja terveyshallitus tai lääninhallitus* voimassa olevien säännösten nojalla määrää ja antamaan *sosiaali- ja terveyshallitukselle ja lääninhallitukselle* ilmoituksia, selityksiä ja selvityksiä sekä pitämään sosiaali- ja terveyshallituksen määräysten mukaisia luetteloita ja kortistoja 1 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistään.

3 a §

Laillistetun optikon tulee:

1) ilmoittaa *sosiaali- ja terveyshallitukselle ja terveyslautakunnalle* toimipaikkansa ja asuinpaikkansa *toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana*; sekä

2) antaa *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräysten mukaan ilmoituksia ja tietoja toiminnastaan.

4 §

Jos laillistettu optikko on tuomittu *vankeusrangaistukseen taikka tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten rikkomisesta sakoon taikka jos laillistettu optikko on sairau-*

Voimassa oleva laki

si tai ainaiseksi menettäneeksi oikeutensa toimia laillistettuna optikkona. *Sama olkoon laki, jos laillistettu optikko on sairauden tai alkoholin taikka huumausaineiden väärinkäytön johdosta käynyt kykenemättömäksi harjoittamaan optikon tointa.*

Ehdotus

den taikka alkoholin tai huumausaineiden väärinkäytön johdosta käynyt kykenemättömäksi harjoittamaan optikon tointa, voi sosiaali- ja terveyshallitus julistaa hänet joko määrääjäksi tai lopullisesti menettäneeksi oikeutensa toimia laillistettuna optikkona.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

9.

L a k i**kansanterveyslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain (66/72) 43 §:n 2 momentti sekä

muutetaan 2 ja 4 §, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 14 §:n 1 momentin 6—8 kohta, 14 a §:n 1 momentin 2 kohta, 15 a §:n 3 momentti ja 41 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 41 § 17 päivänä syyskuuta 1982 annetussa laissa (684/82), 5 §:n 2 momentti 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (930/80), 14 §:n 1 momentin 6 kohta 29 päivänä marraskuuta 1985 annetussa laissa (903/85), 14 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohta 29 päivänä syyskuuta 1978 annetussa laissa (744/78), 14 a §:n 1 momentin 2 kohta 24 päivänä elokuuta 1979 annetussa laissa (675/79) ja 15 a §:n 3 momentti 2 päivänä syyskuuta 1976 annetussa laissa (788/76), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Kansanterveystyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena lääkintöhallitukselle.

4 §

Kansanterveystyötä läänin alueella ohjaa ja valvoo lääkintöhallituksen alaisena lääninhallitus.

Lääninhallituksen apuna voi olla kansanterveystyötä koskevien yleisten ja laajakantoisten kysymysten käsittelyä varten neuvottelukunta, josta säädetään asetuksella.

Ehdotus

2 §

Kansanterveystyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu *sosiaali- ja terveysministeriölle.*

Kansanterveystyötä läänin alueella ohjaa ja valvoo lääninhallitus.

4 §

Kansanterveystyön asiantuntijavirastona toimii sosiaali- ja terveyshallitus, jonka tehtävistä ja oikeudesta tehtävien hoitamiseksi tarvittavien tietojen saamiseen säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

5 §

Kunnat voivat *lääkintöhallituksen suostumuksella* yhdessä huolehtia 1 momentissa tar-

Kunnat voivat yhdessä huolehtia *kansanterveystyöstä* perustamalla tätä tehtävää varten

Voimassa oleva laki

koitetusta toiminnasta perustamalla tätä tehtävää varten kuntainliiton. *Lääkinhallituksen suostumuksella* kunta voi toisen kunnan kanssa sopia myös siitä, että tämä hoitaa osan 1 momentissa tarkoitetuista toiminnoista.

Erityisistä syistä valtioneuvostolla on valta *lääkintöhallituksen esityksestä* ja asianomaisia kuntia kuultuaan velvoittaa ne 2 momentissa tarkoitettuun yhteistoimintaan ja määrätä sen ehdoista.

Ehdotus

kuntainliiton. *Kunta* voi toisen kunnan kanssa sopia myös siitä, että tämä hoitaa osan *kansanterveystyön* toiminnoista.

Erityisistä syistä *valtioneuvosto* voi asianomaisia kuntia kuultuaan velvoittaa ne 2 momentissa tarkoitettuun yhteistoimintaan ja määrätä sen ehdoista *sekä kieltää yhteistoiminnan lopettaminen*.

14 §

Kansanterveystyöhön kuuluvina velvollisuuksina 19 §:ssä mainitussa laissa tarkoitettun toteuttamissuunnitelman rajoissa kunnan tulee:

6) ylläpitää kunnan alueella sijaitsevien aseuksissa säädettävien muiden kuin 5 kohdassa tarkoitettujen oppilaitosten opiskelijoille näiden kotipaikasta riippumatta opiskelijaterveydenhuoltoa, johon luetaan oppilaitosten terveydellisten olojen valvonta, opiskelijan terveydenhoito ja sairaanhoito sekä hammashuolto, *kuitenkin siten, että* yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden terveyden- ja sairaanhoito sekä hammashuolto voidaan kuitenkin kunnan suostumuksella järjestää myös muutoin lääkintöhallituksen hyväksymällä tavalla.

7) tuottaa kunnan alueella sijaitsevilla työ- ja toimipaikoissa työskenteleville työntekijöille työnantajan järjestettäväksi työterveyshuoltolain 2 §:ssä tai muissa säädöksissä säädettyjä ja niiden nojalla määrättyjä työterveyshuoltopalveluksia, *milloin työnantaja on lääkintöhallituksen määrämällä tavalla ja määräämään ajankohtaan mennessä ilmoittanut työterveyshuoltopalvelujen tarpeestaan;* sekä

8) järjestää kunnan alueella toimiville yrittäjille ja muille omaa työtään tekeville soveltuvien osin työterveyshuoltolain 2 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä tarkoitettua työterveyshuoltoa, *edellyttäen, että he ovat lääkintöhallituksen määrämällä tavalla ja määräämään ajankohtaan mennessä ilmoittaneet kunnalle työterveyshuoltopalvelujen tarpeestaan.*

6) ylläpitää kunnan alueella sijaitsevien aseuksissa *säädettyjen* muiden kuin 5 kohdassa tarkoitettujen oppilaitosten opiskelijoille näiden kotipaikasta riippumatta opiskelijaterveydenhuoltoa, johon luetaan oppilaitosten terveydellisten olojen valvonta, opiskelijan terveydenhoito ja sairaanhoito sekä hammashuolto; yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden terveyden- ja sairaanhoito sekä hammashuolto voidaan *kuitenkin* kunnan suostumuksella järjestää myös muutoin *sosiaali- ja terveysministeriön* hyväksymällä tavalla;

7) tuottaa kunnan alueella sijaitsevilla työ- ja toimipaikoissa työskenteleville työntekijöille työnantajan järjestettäväksi työterveyshuoltolain 2 §:ssä tai muissa säädöksissä säädettyjä ja niiden nojalla määrättyjä työterveyshuoltopalveluksia; sekä

8) järjestää kunnan alueella toimiville yrittäjille ja muille omaa työtään tekeville soveltuvien osin työterveyshuoltolain 2 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä tarkoitettua työterveyshuoltoa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 a §

Sen lisäksi, mitä 14 §:ssä on säädetty, kunnan, jonka velvollisuudeksi se asetuksella säädetään, tulee kansanterveystyöhön kuuluvina velvollisuuksina 19 §:ssä mainitussa laissa tarkoitetun toteuttamissuunnitelman rajoissa:

2) tuottaa merimiehille varustamon sijaintipaikasta riippumatta työnantajan järjestettäväksi työterveyshuoltolain 2 §:ssä tai muissa säädöksissä säädettyjä ja niiden nojalla määrättyjä työterveyshuoltopalveluja, *milloin varustamo on lääkintöhallituksen määräämällä tavalla ja määräämään ajankohtaan mennessä ilmoittanut työterveyshuoltopalvelujen tarpeestaan.*

2) tuottaa merimiehille varustamon sijaintipaikasta riippumatta työnantajan järjestettäväksi työterveyshuoltolain 2 §:ssä *tai* muissa säädöksissä säädettyjä ja niiden nojalla määrättyjä työterveyshuoltopalveluja.

15 a §

Jollei 1 momentissa tarkoitettua sopimusta vapaaehtoisesti saada aikaan, valtioneuvosto voi, mikäli järjestely terveydenhuoltohenkilökunnan koulutuksen kannalta on tarpeellista, määrätä terveyskeskuksen käyttämisestä koulutukseen ja ehdoista, joilla tämä tapahtuu.

Jollei 1 momentissa tarkoitettua sopimusta vapaaehtoisesti saada aikaan, *sosiaali- ja terveysministeriö* voi, mikäli järjestely terveydenhuoltohenkilökunnan koulutuksen kannalta on tarpeellista, määrätä terveyskeskuksen käyttämisestä koulutukseen ja ehdoista, joilla tämä tapahtuu.

41 §

Milloin lääkintöhallitus pitää sitä tarpeellisena, kunta on velvollinen määräämään kansanterveystyötä tekevän viranhaltijan osallistumaan tämän toimialaa koskevaan lääkintöhallituksen järjestämään tai hyväksymään täydennyskoulutukseen, kuitenkin vähintään kerran viidessä vuodessa.

41 §

Kunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että *kansanterveystyötä tekevä viranhaltija osallistuu* tämän toimialaa koskevaan täydennyskoulutukseen *sosiaali- ja terveyshallituksen ohjeiden mukaisesti*, kuitenkin vähintään kerran viidessä vuodessa.

43 §

Milloin terveydenhuollollisista syistä on välttämätöntä, lääkintöhallitus tai, jos asetuksella on niin säädetty, lääninhallitus voi määrätä toiminnan keskeytettäväksi joko osaksi tai kokonaan kunnes korjaus on saatu aikaan.

43 §

(2 mom. kumotaan)

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

Kunnalla, joka on järjestänyt yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden terveyden- ja sairaanhoidon sekä hammashuollon lääkintöhallituksen hyväksymällä tavalla, on ilman eri lupaa tämän lain voimaan tultuakin oikeus järjestää yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoiden terveyden- ja sairaanhoito sekä hammashuolto tällä tavalla.

10.

Laki**kansanterveyslain voimaanpanosta annetun lain 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansanterveyslain voimaanpanosta 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun lain (67/72) 11 §:n 8 momentti, sellaisena kuin se on 24 päivänä maaliskuuta 1972 annetussa laissa (241/72), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

Lääkintöhallituksen asiana on päättää asetuksella vahvistettavien perusteiden mukaisesti, miltä osin terveyskeskuksen lääkärin ja hammaslääkärin kunnalta tai kuntainliitolta saamat toimenpidepalkkiot otetaan huomioon eläkkeen perusteena olevana palkkana.

Sosiaali- ja terveysministeriön asiana on päättää asetuksella vahvistettujen perusteiden mukaisesti, miltä osin terveyskeskuksen lääkärin ja hammaslääkärin kunnalta tai kuntainliitolta saamat toimenpidepalkkiot otetaan huomioon eläkkeen perusteena olevana palkkana.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

11.

Laki**terveydenhoitolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 27 päivänä elokuuta 1965 annetun terveydenhoitolain (469/65) 10 §:n 3 momentti, *muutetaan* 1 §, 3 luvun suomenkielinen otsikko, 52 §:n 3 momentti sekä 57 ja 81 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § 17 päivänä syyskuuta 1982 annetussa laissa (679/82), 52 §:n 3 momentti 1 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (416/84), 57 § muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetulla lailla (583/86) sekä 81 § 27 päivänä elokuuta 1976 annetussa laissa (741/76), sekä

lisätään lakiin uusi 89 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Terveydenhoidon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena lääkintöhallitukselle. Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston asiana on suunnitella, ohjata ja valvoa terveydenhoitoa toimialoillaan.

1 §

Terveydenhoidon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu *sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle*. Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston *ja elintarvikeviraston* asiana on suunnitella, ohjata ja valvoa terveydenhoitoa toimialoillaan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

Terveystieteiden lautakunta

3 luku

Terveyslautakunta

10 §

Terveystarkastajan virkaan valittavalla tulee olla lääkintöhallituksen hyväksymä koulutus.

(3 mom. kumotaan)

52 §

Lääkintöhallitus antaa yleiset määräykset ja ohjeet talousveden desinfioimisesta ja terveydellisistä laatuvaatimuksista sekä tarpeellisista tutkimuksista samoin kuin siitä, mitä aineita talousveden käsittelyyn saa käyttää.

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarvittaessa yleisiä määräyksiä ja ohjeita talousveden desinfioimisesta ja terveydellisistä laatuvaatimuksista sekä tarpeellisista tutkimuksista samoin kuin siitä, mitä aineita talousveden käsittelyyn saa käyttää.

57 §

Talousvettä yli 200 henkilölle toimittavalla vesilaitoksella ja vastaavalla muulla vesilaitoksella on oltava veden käsittelyn hoidosta ja käyttötavan ohjauksesta huolehtiva vastaava hoitaja, jolla tulee olla lääkintöhallituksen hyväksymä pätevyys.

57 §

Talousvettä yli 200 henkilölle toimittavalla vesilaitoksella ja vastaavalla muulla vesilaitoksella on oltava veden käsittelyn hoidosta ja käyttötavan ohjauksesta huolehtiva vastaava hoitaja, jolla tulee olla *sosiaali- ja terveyshallituksen* hyväksymä pätevyys.

81 §

Milloin pikaiset toimenpiteet ovat tarpeen tartuntataudin leviämisen tai muun erityisen terveysvaaran ehkäisemiseksi, voi lääkintöhallitus tai läänin alueella lääninhallitus antaa välttämättömät määräykset *sanotuista* toimenpiteistä.

81 §

Milloin pikaiset toimenpiteet ovat tarpeen tartuntataudin leviämisen tai muun erityisen terveysvaaran ehkäisemiseksi, voi *sosiaali- ja terveyshallitus* tai läänin alueella lääninhallitus antaa välttämättömät määräykset toimenpiteistä.

89 a §

Sosiaali- ja terveyshallituksen oikeudesta saada asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi tarvittavia tietoja säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

12.

Laki**vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla
annetun lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla 9 päivänä kesäkuuta 1961 annetun lain (307/61) 3 § seuraavasti:*Voimassa oleva laki*

3 §

Ruotsissa tai Norjassa valtakunnan rajalla olevassa kunnassa asuva, yksityisvastaanottoa pitävä lääkäri voi lääkintöhallitukselta saada luvan harjoittaa lääkärintointia naapurikunnassa rajaseudulla Suomessa. Samanlainen oikeus voidaan myös antaa erikoislääkärille, joka ei vakinaisesti asu naapurimaan raja-alueella, mutta siellä pitää vastaanottoa.

Ehdotus

3 §

Ruotsissa tai Norjassa valtakunnan rajalla olevassa kunnassa asuva, yksityisvastaanottoa pitävä lääkäri voi *sosiaali- ja terveyshallitukselta* saada luvan harjoittaa lääkärintointia naapurikunnassa rajaseudulla Suomessa. Samanlainen oikeus voidaan *antaa myös* erikoislääkärille, joka ei vakinaisesti asu naapurimaan raja-alueella, mutta *pitää siellä vastaanottoa*.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

13.

Laki**työterveyshuoltolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun työterveyshuoltolain (743/78) 5 §:n 1 momentti ja 10 §:n 1 momentti sekä*lisätään* lakiin uusi 10 a § seuraavasti:*Voimassa oleva laki*

5 §

Täydennyskoulutus

Milloin lääkintöhallitus pitää tarpeellisena, työterveyshuoltotehtävissä toimivan terveydenhuollon ammattihenkilön työnantaja on velvollinen määräämään hänet osallistumaan lääkintöhallituksen järjestämään tai sen hyväksymään täydennyskoulutukseen.

Ehdotus

5 §

Täydennyskoulutus

Työterveyshuoltotehtävissä toimivan terveydenhuollon ammattihenkilön työnantaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että ammattihenkilö osallistuu sosiaali- ja terveyshallituksen ohjeiden mukaisesti täydennyskoulutukseen vähintään kerran viidessä vuodessa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten mukaan työnantajan järjestettäväksi kuuluvan työterveyshuollon toteuttamisesta huolehtivien terveyskeskusten, työterveyshuoltopalveluksia tuottavien yksiköiden ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden toiminnan sekä työterveyshuoltopalvelujen sisällön lääketieteellinen valvonta kuuluu lääkintöhallitukselle ja lääninhallitukselle siten kuin siitä on erikseen säädetty.

10 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan työnantajan järjestettäväksi kuuluvan työterveyshuollon toteuttamisesta huolehtivien terveyskeskusten, työterveyshuoltopalveluja tuottavien yksiköiden ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden toiminnan sekä työterveyshuoltopalvelujen sisällön lääketieteellinen valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle, sosiaali- ja terveyshallitukselle ja lääninhallitukselle siten kuin siitä erikseen säädetään.

10 a §

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveyshallituksen oikeudesta saada asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi tarvittavia tietoja säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____.

14.

Laki

tartuntatautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun tartuntatautilain (583/86) 6 §, 10 §:n 2 momentti, 11 §, 12 §:n 2 momentti, 15 §, 20 §:n 2 momentti, 23 §:n 2 ja 3 momentti, 24 ja 34 § sekä 36 §:n 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 40 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Tartuntatautien vastustamistyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena lääkintöhallitukselle.

Läänin alueella tartuntatautien vastustamistyön suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu lääkintöhallituksen alaisena lääninhallitukselle.

6 §

Tartuntatautien vastustamistyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Läänin alueella tartuntatautien vastustamistyön suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu lääninhallitukselle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Edellä 1 momentissa mainittuja tutkimuksia ja tehtäviä suoritetaan lisäksi lääkintöhallituksen tähän tarkoitukseen hyväksymissä laboratorioissa.

Edellä 1 momentissa mainittuja tutkimuksia ja tehtäviä suoritetaan lisäksi *sosiaali- ja terveyshallituksen* tähän tarkoitukseen hyväksymissä laboratorioissa.

11 §

Yleisiä vapaaehtoisia rokotuksia ja terveystarkastuksia on järjestettävä tartuntatautien ehkäisemiseksi lääkintöhallituksen antamien ohjeiden mukaan.

11 §

Yleisiä vapaaehtoisia rokotuksia ja terveystarkastuksia on järjestettävä tartuntatautien ehkäisemiseksi *sosiaali- ja terveysministeriön* antamien ohjeiden mukaan.

12 §

Milloin pakollisen rokotuksen järjestämistä on pidettävä erityisen kiireellisenä, lääkintöhallitus voi antaa sen toimeenpanemiseksi väliaikaisia määräyksiä. Määräyksistä on viipymättä ilmoitettava valtioneuvostolle, jonka on päätettävä asiasta lopullisesti.

Milloin pakollisen rokotuksen järjestämistä on pidettävä erityisen kiireellisenä, *sosiaali- ja terveysministeriö* voi antaa sen toimeenpanemiseksi väliaikaisia määräyksiä. Määräyksistä on viipymättä ilmoitettava valtioneuvostolle, jonka on päätettävä asiasta lopullisesti.

15 §

Kun pikaiset toimenpiteet ovat tarpeen tartuntataudin leviämisen estämiseksi, voi lääkintöhallitus ja läänin alueella lääninhallitus antaa niitä koskevat välttämättömät määräykset.

15 §

Kun pikaiset toimenpiteet ovat tarpeen tartuntataudin leviämisen estämiseksi, voi *sosiaali- ja terveyshallitus* ja läänin alueella lääninhallitus antaa niitä koskevat välttämättömät määräykset.

20 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa työssä tai tehtävässä oleva henkilö on määräajoin rokotettava ja tarkastettava siten kuin lääkintöhallitus tarkemmin määrää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa työssä tai tehtävässä oleva henkilö on määräajoin rokotettava ja tarkastettava siten kuin *sosiaali- ja terveyshallitus* tarkemmin määrää.

23 §

Johtavan terveyskeskuslääkärin tulee ilmoittaa epäilystä tai todetusta yleisvaarallisesta ja ilmoitettavasta tartuntataudista sekä rokotuksen sivuvaikutuksesta lääninhallitukselle ja lääkintöhallitukselle.

Lääkintöhallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista ilmoituksista samoin kuin tartuntatautilanteen seuraamiseksi ja tartuntatautien vastustamistyön suunnittelemiseksi tarvittavien tietojen antamisesta viranomaisille.

Johtavan terveyskeskuslääkärin tulee ilmoittaa epäilystä tai todetusta yleisvaarallisesta ja ilmoitettavasta tartuntataudista sekä rokotuksen sivuvaikutuksesta lääninhallitukselle ja *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista ilmoituksista samoin kuin tartuntatautilanteen seuraamiseksi ja tartuntatautien vastustamistyön suunnittelemiseksi tarvittavien tietojen antamisesta viranomaisille.

Voimassa oleva laki

24 §

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston tulee ilmoittaa epäilystä tai todetusta ihmisen terveyttä vaarantavasta eläintautitapauksesta lääkintöhallitukselle ja kiireellisessä tapauksessa myös asianomaiselle lääninhallitukselle.

34 §

Lääkintöhallitus voi antaa ohjeet tartuntatautien ehkäisyyn tarkoitettujen rokotteiden, vasta-aineiden ja muiden lääkkeiden käytöstä.

36 §

Jollei tartuntatautien vastustamistyön kannalta tarpeelliseksi katsottavasta yhteistoiminnasta voida sopia, valtioneuvosto voi *lääkintöhallituksen esityksestä* määrätä sopimuksen tehtäväksi ja ottaen huomioon tasapuolisesti sopijapuolten edut määrätä yhteistoiminnan ehdoista.

24 §

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston tulee ilmoittaa epäilystä tai todetusta ihmisen terveyttä vaarantavasta eläintautitapauksesta *sosiaali- ja terveyshallitukselle* ja kiireellisessä tapauksessa myös asianomaiselle lääninhallitukselle.

34 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa ohjeet tartuntatautien ehkäisyyn tarkoitettujen rokotteiden, vasta-aineiden ja muiden lääkkeiden käytöstä.

40 a §

Sosiaali- ja terveyshallituksen oikeudesta saada asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi tarvittavia tietoja säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

15.

L a k i**erikoissairaanhoidon 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoidon (1062/89) 5 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Erikoissairaanhoidon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena lääkintöhallitukselle.

Läänin alueella erikoissairaanhoidon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu *lääkintöhallituksen alaisena* lääninhallitukselle.

Ehdotus

5 §

Erikoissairaanhoidon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu *sosiaali- ja terveysministeriölle*.

Läänin alueella erikoissairaanhoidon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu lääninhallitukselle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Erikoissairaanhoidon asiantuntijavirastona toimii sosiaali- ja terveyshallitus, jonka tehtävistä ja oikeudesta tehtävien hoitamiseksi tarvittavien tietojen saamiseen säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .*

16.

Laki

valtion mielisairaaloista annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion mielisairaaloista 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun lain (1292/87) 1 ja 3 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Valtion mielisairaaloita ovat lääkintöhallituksen alaiset Niuvanniemen sairaala ja Vanhan Vaasan sairaala. Mielenterveyslain 12 §:ssä säädetään siitä, keitä otetaan tutkittaviksi ja hoidettaviksi valtion mielisairaalaan.

3 §

Valtion mielisairaaloilla on lääkintöhallituksen asettama yhteinen johtokunta, jonka kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

1 §

Valtion mielisairaaloita ovat *sosiaali- ja terveyshallituksen* alaiset Niuvanniemen sairaala ja Vanhan Vaasan sairaala. *Valtion mielisairaalan tutkittaviksi ja hoidettaviksi otettavista säädetään erikseen.*

3 §

Valtion mielisairaaloilla on *sosiaali- ja terveysministeriön* asettama yhteinen johtokunta, jonka kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .*

17.

Laki**yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisestä terveydenhuollosta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetun lain (152/90)
 10 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 momentti sekä 13 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

10 §

Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava henkilökunnassa, toimitiloissa ja toiminnassa tapahtuneet muutokset sekä annettava muut lääkintöhallituksen määräämät selvitykset.

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava henkilökunnassa, toimitiloissa ja toiminnassa tapahtuneet muutokset sekä annettava muut *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräämät selvitykset.

11 §

Potilasasiakirjat

Terveydenhuollon palveluja käyttävien asiakkaiden potilasasiakirjat on laadittava ja säilytettävä siten kuin lääkintöhallitus tarkemmin määrää.

11 §

Potilasasiakirjat

Terveydenhuollon palveluja käyttävien asiakkaiden potilasasiakirjat on laadittava ja säilytettävä siten kuin *sosiaali- ja terveysministeriö* tarkemmin määrää.

13 §

Ohjaus ja valvonta

Tämän lain yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena lääkintöhallitukselle.

Tässä laissa tarkoitettujen palvelujen valvonta kuuluu *lääkintöhallituksen alaisena* lääninhallitukselle.

13 §

Ohjaus ja valvonta

Tämän lain yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

Tässä laissa tarkoitettujen palvelujen valvonta kuuluu lääninhallitukselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

18.

Laki

ihmisen elimien ja kudoksien irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ihmisen elimien ja kudoksien irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön 26 päivänä huhtikuuta 1985 annetun lain (355/85) 2, 6, 7, 9 ja 12 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Elimiä ja kudoksia voidaan irrottaa toisen ihmisen sairauden tai ruumiinvamman hoitoa varten lääkintöhallituksen luvalla kahdeksantoista vuotta täyttäneestä henkilöstä, joka on antanut siihen kirjallisen suostumuksensa. Lääkintöhallitukselle osoitettavaan lupahakemukseen tulee liittää lausunnot elinsiirtokirurgiaa ja psykiatriaa edustavilta asiantuntijoilta. Näitä lausuntoja ei ole tarpeen liittää hakemukseen, jos kyse on uusiutuvan kudoksen irrottamisesta.

Henkilöstä, joka ei ole täyttänyt kahdeksantoista vuotta, voidaan erityisestä syystä irrottaa ainoastaan uusiutuvaa kudosta huoltajan tai uskotun miehen kirjallisella suostumuksella ja lääkintöhallituksen luvalla. Luovuttajan mielipide toimenpiteeseen on selvitettävä, sikäli kuin se hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa nähdessä on mahdollista, eikä toimenpidettä saa suorittaa, jos henkilö itse sitä vastustaa. Lääkintöhallitukselle osoitettavaan lupahakemukseen tulee sen lisäksi, mitä 1 momentissa on säädetty, liittää lausunto lastenpsykiatriaa tai lastentautien erikoisalaa edustavalta asiantuntijalta.

6 §

Ruumiinavauksen yhteydessä voidaan lääkintöhallituksen luvalla irrottaa elimiä ja kudoksia lääkkeen valmistamista tai lääketieteellistä tutkimusta varten, milloin sitä on pidettävä perusteltuna erityisestä lääketieteellisestä syystä.

7 §

Lääkintöhallitus hyväksyy ne sairaalat ja laitokset, joissa elimiä tai kudoksia voidaan irrottaa tässä laissa säädettyyn tarkoitukseen. Hyväksymisen edellytyksenä on, että sairaalalla ja laitoksella on asianmukaiset tilat ja laitteet sekä tarvittava henkilökunta.

Ehdotus

2 §

Elimiä ja kudoksia voidaan irrottaa toisen ihmisen sairauden tai ruumiinvamman hoitoa varten *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvalla kahdeksantoista vuotta täyttäneestä henkilöstä, joka on antanut siihen kirjallisen suostumuksensa. *Sosiaali- ja terveyshallitukselle* osoitettavaan lupahakemukseen tulee liittää lausunnot elinsiirtokirurgiaa ja psykiatriaa edustavilta asiantuntijoilta. Näitä lausuntoja ei ole tarpeen liittää hakemukseen, jos kyse on uusiutuvan kudoksen irrottamisesta.

Henkilöstä, joka ei ole täyttänyt kahdeksantoista vuotta, voidaan erityisestä syystä irrottaa ainoastaan uusiutuvaa kudosta huoltajan tai uskotun miehen kirjallisella suostumuksella ja *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvalla. Luovuttajan mielipide toimenpiteeseen on selvitettävä, sikäli kuin se hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa nähdessä on mahdollista, eikä toimenpidettä saa suorittaa, jos henkilö itse sitä vastustaa. *Sosiaali- ja terveyshallitukselle* osoitettavaan lupahakemukseen tulee sen lisäksi, mitä 1 momentissa *säädetään*, liittää lausunto lastenpsykiatriaa tai lastentautien erikoisalaa edustavalta asiantuntijalta.

6 §

Ruumiinavauksen yhteydessä voidaan *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvalla irrottaa elimiä ja kudoksia lääkkeen valmistamista tai lääketieteellistä tutkimusta varten, milloin sitä on pidettävä perusteltuna erityisestä lääketieteellisestä syystä.

7 §

Sosiaali- ja terveyshallitus hyväksyy ne sairaalat ja laitokset, joissa elimiä tai kudoksia voidaan irrottaa tässä laissa säädettyyn tarkoitukseen. Hyväksymisen edellytyksenä on, että sairaalalla ja laitoksella on asianmukaiset tilat ja laitteet sekä tarvittava henkilökunta.

Voimassa oleva laki

9 §

Kun elimien ja kudoksien irrottaminen tapahtuu lääkkeen valmistamista tai lääketieteellistä tutkimusta varten, tulee asianomaisen sairaalan tai laitoksen ilmoittaa lääkintöhallitukselle lääkäri, joka vastaa tästä toiminnasta.

12 §

Lääkintöhallitus antaa tarkemmat määräykset siitä, miten kuolema on todettava, sekä vahvistaa tarvittavien lomakkeiden kaavat.

Ehdotus

9 §

Kun elimien ja kudoksien irrottaminen tapahtuu lääkkeen valmistamista tai lääketieteellistä tutkimusta varten, tulee asianomaisen sairaalan tai laitoksen ilmoittaa *sosiaali- ja terveyshallitukselle* lääkäri, joka vastaa tästä toiminnasta.

12 §

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkemmat määräykset siitä, miten kuolema on todettava, sekä vahvistaa tarvittavien lomakkeiden kaavat.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

19.

Laki**lääkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 10 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lääkelain (395/87) 6 §, 10 §:n 2 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13, 16, 17 ja 19 §, 20 §:n edellä oleva suomenkielinen väliotsikko, 21 §:n 1 ja 3 momentti, 23 §:n 3 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 §, 26 §:n 1 ja 3 momentti, 27 ja 30 §, 31 §:n 3 momentti, 35 ja 40 §, 41 §:n 1 ja 3 momentti, 48—53 §, 54 §:n 1 ja 2 momentti, 58 §:n 2 momentti, 61 §:n 3 momentti, 65 §:n 2 momentti, 66 §:n 2 momentti, 68 §:n 4 momentti, 69 §:n 1 momentti, 71—73, 75 ja 76 §, 77 §:n 1 momentti, 79—83, 85, 87 ja 89 §, 91 §:n 3 momentti, 93 §:n 1 ja 3 momentti, 94 ja 101 § sekä 102 §:n 1 momentti sekä

lisätään 61 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Lääkintöhallituksen tehtävänä on tarvittaessa päättää, onko ainetta tai valmistetta pidettävä lääkkeenä.

Ehdotus

6 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä on tarvittaessa päättää, onko ainetta tai valmistetta pidettävä lääkkeenä.

10 §

Lääkintöhallitus voi kussakin tapauksessa erikseen myöntää luvan suorittuttaa osan lääke-
tehtaan tuotannosta ulkomailla. Myös näin valmistettua lääkevalmistetta pidetään lääke-
tehtaan omana lääkevalmisteena.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi kussakin tapauksessa erikseen myöntää luvan suorittuttaa osan lääketeh-
taan tuotannosta ulkomailla. Myös näin valmistettua lääkevalmistetta pide-
tään lääketeh-
tehtaan omana lääkevalmisteena.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

Lääkintöhallitus voi kuitenkin myöntää apteekkarille luvan valmistuttaa tietyn lääkevalmisteen toisessa apteekissa.

13 §

Apteekin, sotilasapteekin, sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen tulee tehdä lääkintöhallitukselle ennakoilmoitus omista lääkevalmistuksistaan.

16 §

Lääkintöhallitus antaa tarkemmat määräykset ja ohjeet 13 §:ssä tarkoitetusta ennakoilmoituksesta ja 14 §:n mukaisesta lääkevalmistuksesta.

17 §

Lääkkeitä saa tuoda maahan:

1) se, joka saa teollisesti valmistaa lääkkeitä lääketehaassa;

2) se, jolla 32 §:n mukaan on lupa harjoittaa lääkkeiden tukkukauppaa;

3) apteekkari, Helsingin yliopiston apteekki ja sotilasapteekki apteekin toimintaa varten;

4) sairaala-apteekki yksittäistapauksissa asianomaisen laitoksen toimintaa varten lääkintöhallituksen luvalla; sekä

5) tieteellinen tutkimuslaitos tutkimustoimintaansa varten lääkintöhallituksen luvalla.

Muu kuin 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja voi tuoda maahan lääkeaineita tuotantotoimintaansa varten. Tästä maahantuonnista elinkeinonharjoittajan on tehtävä ilmoitus lääkintöhallitukselle.

19 §

Ulkomailta saapuva matkustaja ja ulkomaan liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluva saavat tuoda maahan vähäisiä määriä lääkevalmistetta ja pitää sitä hallussaan henkilökohtaista lääkitystään varten siten kuin lääkintöhallitus tarkemmin määrää.

Luvan soveltamisala

20 §

21 §

Lääkevalmistetta saa väestölle myydä tai

Sosiaali- ja terveyshallitus voi kuitenkin myöntää apteekkarille luvan valmistuttaa tietyn lääkevalmisteen toisessa apteekissa.

13 §

Apteekin, sotilasapteekin, sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen tulee tehdä *sosiaali- ja terveyshallitukselle* ennakoilmoitus omista lääkevalmistuksistaan.

16 §

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkemmat määräykset ja ohjeet 13 §:ssä tarkoitetusta ennakoilmoituksesta ja 14 §:n mukaisesta lääkevalmistuksesta.

17 §

Lääkkeitä saa tuoda maahan:

1) se, joka saa teollisesti valmistaa lääkkeitä lääketehaassa;

2) se, jolla 32 §:n mukaan on lupa harjoittaa lääkkeiden tukkukauppaa;

3) apteekkari, Helsingin yliopiston apteekki ja sotilasapteekki apteekin toimintaa varten;

4) sairaala-apteekki yksittäistapauksissa asianomaisen laitoksen toimintaa varten sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla; sekä

5) tieteellinen tutkimuslaitos tutkimustoimintaansa varten *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvalla.

Muu kuin 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja voi tuoda maahan lääkeaineita tuotantotoimintaansa varten. Tästä maahantuonnista elinkeinonharjoittajan on tehtävä ilmoitus *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

19 §

Ulkomailta saapuva matkustaja ja ulkomaan liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluva saavat tuoda maahan vähäisiä määriä lääkevalmistetta ja pitää sitä hallussaan henkilökohtaista lääkitystään varten siten kuin *sosiaali- ja terveyshallitus* tarkemmin määrää.

Luvun soveltamisala

20 §

21 §

Lääkevalmistetta saa väestölle myydä tai

Voimassa oleva laki

muutoin kulutukseen luovuttaa lääkintöhallituksen luvalla. Myyntiluvan edellytyksenä on:

- 1) että valmiste on todettu lääkkeenä tarkoituksenmukaiseksi;
- 2) ettei sitä sen käyttötarkoitus huomioon ottaen voida pitää käyttäjälle vaarallisena;
- 3) että se täyttää farmakopean tai muut vastaavat sille asetettavat valmistusta ja laatua koskevat vaatimukset;
- 4) että se on hinnaltaan kohtuullinen; sekä
- 5) että sen koostumus ja muut tiedot on asianmukaisesti ilmoitettu.

Lääkintöhallitus voi erityisistä sairaanhoidollisista syistä myöntää 1 momentin estämättä luvan lääkevalmisteen kulutukseen luovuttamiseen yksittäistapauksissa.

23 §

Valtioneuvosto voi tarkistaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen maksujen määrät enintään rahanarvon muutoksia vastaaviksi. Lääkintöhallitus määrää ja perii maksut.

24 §

Myyntilupa myönnetään ensimmäisellä kerralla enintään vuodeksi. Tämän jälkeen lupa on voimassa vuoden kerrallaan, jos luvan saanut ilmoittaa lääkintöhallitukselle ennen kunkin lupavuoden päättymistä pitävänsä lääkevalmistetta edelleen kaupan ja edellyttäen, että vuosimaksu on maksettu.

25 §

Lääkintöhallituksella on oikeus jättää käsittelymaksu määräämättä vuodeksi kerrallaan, jos lääkevalmisteen tarve on vähäistä, mutta lääkevalmistetta on pidettävä hoidon kannalta välttämättömänä tai, jos se harkitaan muusta erityisestä syystä kohtuulliseksi.

26 §

Jos lääkevalmisteen, jota koskeva myyntilupa on voimassa, käyttötarkoitusta, hintaa tai koostumusta halutaan muuttaa, siitä on tehtävä hakemus lääkintöhallitukselle.

Ehdotus

muutoin kulutukseen luovuttaa *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvalla. Myyntiluvan edellytyksenä on:

- 1) että valmiste on todettu lääkkeenä tarkoituksenmukaiseksi;
- 2) ettei *valmistetta* sen käyttötarkoitus huomioon ottaen voida pitää käyttäjälle vaarallisena;
- 3) että *valmiste* täyttää farmakopean tai muut vastaavat sille asetettavat valmistusta ja laatua koskevat vaatimukset;
- 4) että *valmiste* on hinnaltaan kohtuullinen; sekä
- 5) että *valmisteen* koostumus ja muut tiedot on asianmukaisesti ilmoitettu.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi erityisistä sairaanhoidollisista syistä myöntää 1 momentin estämättä luvan lääkevalmisteen kulutukseen luovuttamiseen yksittäistapauksissa.

Valtioneuvosto voi tarkistaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen maksujen määrät enintään rahanarvon muutoksia vastaaviksi. *Sosiaali- ja terveyshallitus* määrää ja perii maksut.

24 §

Myyntilupa myönnetään ensimmäisellä kerralla enintään vuodeksi. Tämän jälkeen lupa on voimassa vuoden kerrallaan, jos luvan saanut ilmoittaa *sosiaali- ja terveyshallitukselle* ennen kunkin lupavuoden päättymistä pitävänsä lääkevalmistetta edelleen kaupan ja edellyttäen, että vuosimaksu on maksettu.

25 §

Sosiaali- ja terveyshallituksella on oikeus jättää käsittelymaksu määräämättä vuodeksi kerrallaan, jos lääkevalmisteen tarve on vähäistä, mutta lääkevalmistetta on pidettävä hoidon kannalta välttämättömänä tai, jos se harkitaan muusta erityisestä syystä kohtuulliseksi.

26 §

Jos *halutaan muuttaa sellaisen* lääkevalmisteen käyttötarkoitusta, hintaa tai koostumusta, *jota koskeva myyntilupa on voimassa*, siitä on tehtävä hakemus *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

Voimassa oleva laki

Lääkintöhallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista ja muista lääkevalmistetta koskevista muutoksista ja niihin sovellettavasta menettelystä.

27 §

Lääkintöhallitus voi peruuttaa myyntiluvan, jos uusin tutkimuksin tai muutoin on voitu osoittaa, että luvan myöntämisen edellytyksiä ei enää ole olemassa.

Jos lääkevalmistetta epäillään sen käyttötarkoituksen huomioon ottaen käyttäjälle vaaralliseksi, voi lääkintöhallitus väliaikaisesti peruuttaa myyntiluvan tarvittavien tutkimusten suorittamisen ajaksi.

30 §

Tässä luvussa tarkoitettu lupahakemuksista ja siihen liitettävistä selvityksistä määrää tarkemmin lääkintöhallitus.

31 §

Lääketehtaasta voidaan myydä tai muutoin luovuttaa omia lääkevalmisteita myös 17 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulle tutkimuslaitokselle tutkimustoimintaa varten. Lääketehtaan tulee tehdä tästä ilmoitus lääkintöhallitukselle.

35 §

Lääketehtaasta ja lääketukkukaupasta voidaan lisäksi luovuttaa vastikkeetta lääkkeitä laillistetuille lääkäreille, hammaslääkäreille, eläinlääkäreille sekä apteekkareille näyte- ja päivystystarkoituksiin lääkintöhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

40 §

Apteekkiliikettä saa harjoittaa lääkintöhallituksen luvalla (*apteekkilupa*). Apteekkilupa myönnetään tietyn apteekkiliikkeen harjoittamiseen 41 §:n mukaisella päätöksellä vahvistetulla alueella. Apteekkiluvan saanutta kutsutaan tässä laissa apteekkariksi. Apteekkiliikettä ei saa harjoittaa muualla kuin tässä laissa tarkoitettussa apteekissa ja sivuapteekissa.

41 §

Uuden apteekin perustamisesta päättää lääkintöhallitus. Perustamispäätöksessä on mää-

Ehdotus

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista ja muista lääkevalmistetta koskevista muutoksista ja niihin sovellettavasta menettelystä.

27 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa myyntiluvan, jos uusin tutkimuksin tai muutoin on voitu osoittaa, että luvan myöntämisen edellytyksiä ei enää ole olemassa.

Jos lääkevalmistetta epäillään sen käyttötarkoituksen huomioon ottaen käyttäjälle vaaralliseksi, voi *sosiaali- ja terveyshallitus* väliaikaisesti peruuttaa myyntiluvan tarvittavien tutkimusten suorittamisen ajaksi.

30 §

Tässä luvussa tarkoitettu lupahakemuksista ja siihen liitettävistä selvityksistä määrää tarkemmin *sosiaali- ja terveyshallitus*.

31 §

Lääketehtaasta voidaan myydä tai muutoin luovuttaa omia lääkevalmisteita myös 17 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulle tutkimuslaitokselle tutkimustoimintaa varten. Lääketehtaan tulee tehdä tästä ilmoitus *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

35 §

Lääketehtaasta ja lääketukkukaupasta voidaan lisäksi luovuttaa vastikkeetta lääkkeitä laillistetuille lääkäreille, hammaslääkäreille, eläinlääkäreille sekä apteekkareille näyte- ja päivystystarkoituksiin *sosiaali- ja terveyshallituksen* antamien ohjeiden mukaisesti.

40 §

Apteekkiliikettä saa harjoittaa *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvalla (*apteekkilupa*). Apteekkilupa myönnetään tietyn apteekkiliikkeen harjoittamiseen 41 §:n mukaisella päätöksellä vahvistetulla alueella. Apteekkiluvan saanutta kutsutaan tässä laissa apteekkariksi. Apteekkiliikettä ei saa harjoittaa muualla kuin tässä laissa tarkoitettussa apteekissa ja sivuapteekissa.

41 §

Uuden apteekin perustamisesta päättää *sosiaali- ja terveyshallitus*. Perustamispäätökses-

Voimassa oleva laki

rättävä alue, missä apteekin tulee sijaita. Lääkintöhallitus päättää myös apteekin siirtämisestä toiseen paikkaan tai sen lakkauttamisesta. Siirtämis- tai lakkauttamispäätöstä ei saa panna täytäntöön, ennen kuin kyseessä oleva apteekkilupa on tullut avoimeksi, jollei apteekkari ole ilmoittanut suostuvansa päätökseen.

Lääkintöhallitus voi muuttaa 1 momentissa tarkoitettua apteekin sijaitsemisaluetta silloin, kun lääkkeiden saatavuus edellyttää uuden apteekin perustamista tälle alueelle. Apteekin sijaitsemisaluetta voidaan lisäksi muuttaa apteekkiluvan tultua avoimeksi tai apteekkarin suostumuksella, jos paikalliset olosuhteet sitä edellyttävät.

48 §

Apteekkilupa katsotaan rauenneeksi, jos apteekkari ei ole ryhtynyt harjoittamaan apteekkiliikettä vuoden kuluessa apteekkiluvan myöntämistä koskevan päätöksen tiedoksisaannista, jollei lääkintöhallitus ole hakemuksesta myöntänyt määräaikaan pidennystä.

49 §

Jos on perusteltua syytä epäillä apteekkarin olevan iän, sairauden tai muun vastaavan synn vuoksi kykenemätön itse hoitamaan apteekkia, lääkintöhallitus voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä väliaikaisesti hoitamasta apteekkia tai ottamasta osaa muuhun apteekkitoimintaan, enintään kuitenkin vuoden ajaksi, tai kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu.

50 §

Lääkintöhallituksen on peruutettava apteekkilupa:

1) jos apteekkari on joutunut konkurssiin eikä vuoden kuluessa konkurssin alkamisesta ole saanut omaisuuttaan takaisin hallintaansa tai jos apteekkari on julistettu holhouksen alaiseksi;

2) jos apteekkari sairauden taikka päihdyttävien aineiden tai huumausaineiden väärinkäytön johdosta ei voi asianmukaisesti harjoittaa apteekkarin ammattia taikka jos hän on tullut

Ehdotus

sä on määrättävä alue, *jolla* apteekin tulee sijaita. *Sosiaali- ja terveyshallitus* päättää myös apteekin siirtämisestä toiseen paikkaan tai sen lakkauttamisesta. Siirtämis- tai lakkauttamispäätöstä ei saa panna täytäntöön, ennen kuin kyseessä oleva apteekkilupa on tullut avoimeksi, jollei apteekkari ole ilmoittanut suostuvansa päätökseen.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi muuttaa 1 momentissa tarkoitettua apteekin sijaitsemisaluetta silloin, kun lääkkeiden saatavuus edellyttää uuden apteekin perustamista tälle alueelle. Apteekin sijaitsemisaluetta voidaan lisäksi muuttaa apteekkiluvan tultua avoimeksi tai apteekkarin suostumuksella, jos paikalliset olosuhteet sitä edellyttävät.

48 §

Apteekkilupa katsotaan rauenneeksi, jos apteekkari ei ole ryhtynyt harjoittamaan apteekkiliikettä vuoden kuluessa apteekkiluvan myöntämistä koskevan päätöksen tiedoksisaannista, *eikä sosiaali- ja terveyshallitus* ole hakemuksesta myöntänyt määräaikaan pidennystä.

49 §

Jos on perusteltua syytä epäillä apteekkarin olevan iän, sairauden tai muun vastaavan synn vuoksi kykenemätön itse hoitamaan apteekkia, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä väliaikaisesti hoitamasta apteekkia tai ottamasta osaa muuhun apteekkitoimintaan, enintään kuitenkin vuoden ajaksi, tai kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu.

50 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on peruutettava apteekkilupa:

1) jos apteekkari on joutunut konkurssiin eikä vuoden kuluessa konkurssin alkamisesta ole saanut omaisuuttaan takaisin hallintaansa tai jos apteekkari on julistettu holhouksen alaiseksi;

2) jos apteekkari sairauden taikka päihdyttävien aineiden tai huumausaineiden väärinkäytön johdosta ei voi asianmukaisesti harjoittaa apteekkarin ammattia taikka jos hän on tullut

Voimassa oleva laki

siten työkyvyttömäksi kuin edellytetään yrittäjien eläkelain (468/69) mukaisen täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseksi tai on muuten pysyvästi kykenemätön itse hoitamaan apteekkia; tai

3) jos apteekkari tuomitaan rikoksesta vähintään kahdeksi vuodeksi vankeuteen.

Lääkintöhallitus voi peruuttaa apteekkiluvan, jos apteekki ei enää vastaa tarkoitustaan lääkevaraston, lääkkeiden laadun, kalustuksen tai välineistön osalta tai jos apteekkari on muuten laiminlyönyt hänelle apteekkarina kuuluvat velvollisuudet taikka on väärinkäyttänyt apteekkilupaan perustuvia oikeuksia.

51 §

Jos apteekkari on apteekkarina toimiessaan menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka syylistynyt tehtävässään muutoin virheellisyyteen tai laiminlyönteihin taikka käyttäytynyt sopimattomasti, eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytetävä tuomioistuimessa, lääkintöhallitus voi rangaista häntä kurinpitotoimin suullisella tai kirjallisella varoituksella *taikka sakolla*.

52 §

Apteekkari saa lääkintöhallituksen luvalla pitää apteekkiliikkeen harjoittamista varten sivuapteekkia alueella, jolla ei ole apteekkia. Tällaisen luvan lääkintöhallitus voi peruuttaa, jos sivuapteekin pitämisen edellytykset ovat muuttuneet. Lääkintöhallitus voi myöntää apteekkarille luvan enintään kolmen sivuapteekin pitämiseen.

Helsingin yliopisto voi lääkintöhallituksen kussakin tapauksessa antamalla luvalla pitää sivuapteekkeja, jos se farmasian tai farmaseutin tutkintoihin liittyvän harjoittelun tai lääkehuollon kehittämisen kannalta on tarpeen.

Alueella, jolla ei ole apteekkia tai sivuapteekkia, voi olla lääkintöhallituksen tarkemmin määrittelemä lääkekaappi.

53 §

Lääkintöhallitus voi päättää apteekin muuttamisesta sivuapteekiksi, milloin tätä apteekkia koskeva apteekkilupa on tullut avoimeksi.

Ehdotus

siten työkyvyttömäksi kuin edellytetään yrittäjien eläkelain (468/69) mukaisen täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseksi tai on muuten pysyvästi kykenemätön itse hoitamaan apteekkia; tai

3) jos apteekkari tuomitaan rikoksesta vähintään kahdeksi vuodeksi vankeuteen.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa apteekkiluvan, jos apteekki ei enää vastaa tarkoitustaan lääkevaraston, lääkkeiden laadun, kalustuksen tai välineistön osalta *taikka* jos apteekkari on muuten laiminlyönyt hänelle apteekkarina kuuluvat velvollisuudet *tai jos hän* on väärinkäyttänyt apteekkilupaan perustuvia oikeuksia.

51 §

Jos apteekkari on apteekkarina toimiessaan menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka syylistynyt tehtävässään muutoin virheellisyyteen tai laiminlyönteihin taikka käyttäytynyt sopimattomasti, eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytetävä tuomioistuimessa, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi antaa hänelle suullisen tai kirjallisen varoituksen.

52 §

Apteekkari saa *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvalla pitää apteekkiliikkeen harjoittamista varten sivuapteekkia alueella, jolla ei ole apteekkia. Tällaisen luvan *sosiaali- ja terveyshallitus* voi peruuttaa, jos sivuapteekin pitämisen edellytykset ovat muuttuneet. *Sosiaali- ja terveyshallitus* voi myöntää apteekkarille luvan enintään kolmen sivuapteekin pitämiseen.

Helsingin yliopisto voi *sosiaali- ja terveyshallituksen* kussakin tapauksessa antamalla luvalla pitää sivuapteekkeja, jos se farmasian tai farmaseutin tutkintoihin liittyvän harjoittelun tai lääkehuollon kehittämisen kannalta on tarpeen.

Alueella, jolla ei ole apteekkia tai sivuapteekkia, voi olla *sosiaali- ja terveyshallituksen* tarkemmin määrittelemä lääkekaappi.

53 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi päättää apteekin muuttamisesta sivuapteekiksi, milloin tätä apteekkia koskeva apteekkilupa on tullut avoi-

Voimassa oleva laki

Lääkintöhallitus myöntää luvan tämän sivuapteekin pitämiseen apteekkarille, jolla huomioon ottaen hänen ylläpitämänsä apteekin sijainti ja toimintaedellytykset on riittävät edellytykset sivuapteekin pitämiseen.

54 §

Sivuapteekin liikevaihdon ollessa niin suuri, että sivuapteekilla katsotaan olevan hyvät edellytykset toimia itsenäisenä apteekkina, lääkintöhallitus voi muuttaa 52 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuapteekin apteekiksi.

Jos apteekki on liikevaihdoltaan sivuapteekiaan pienempi, lääkintöhallitus voi myöntää 1 momentissa tarkoitetun, aikaisemmin sivuapteekkina toimineen apteekin apteekkiluvan sitä erikseen haettavaksi julistamatta sille apteekkarille, jonka sivuapteekkina se on toiminut.

Ehdotus

meksi. *Sosiaali- ja terveyshallitus* myöntää luvan tämän sivuapteekin pitämiseen apteekkarille, jolla huomioon ottaen hänen ylläpitämänsä apteekin sijainti ja toimintaedellytykset on riittävät edellytykset sivuapteekin pitämiseen.

54 §

Sivuapteekin liikevaihdon ollessa niin suuri, että sivuapteekilla katsotaan olevan hyvät edellytykset toimia itsenäisenä apteekkina, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi muuttaa 52 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivuapteekin apteekiksi.

Jos apteekki on liikevaihdoltaan sivuapteekiaan pienempi, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi myöntää 1 momentissa tarkoitetun, aikaisemmin sivuapteekkina toimineen apteekin apteekkiluvan sitä erikseen haettavaksi julistamatta sille apteekkarille, jonka sivuapteekkina se on toiminut.

58 §

Lääkintöhallituksen on tarvittaessa tehtävä esitys valtioneuvostolle lääketaksan tarkistamiseksi.

Sosiaali- ja terveyshallituksen on tarvittaessa tehtävä esitys valtioneuvostolle lääketaksan tarkistamiseksi.

61 §

Sairaala-apteekki tai lääkekeskus voidaan perustaa lääkintöhallituksen luvalla.

Sairaala-apteekki tai lääkekeskus voidaan perustaa *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvalla.

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkempia määräyksiä sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen toimitiloista.

65 §

Lääkintöhallitus antaa ohjeet 1 momentissa tarkoitetusta luovutuksesta.

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa ohjeet 1 momentissa tarkoitetusta luovutuksesta.

66 §

Sen lisäksi, mitä *edellä* 1 momentissa ja 65 §:ssä on säädetty lääkkeiden luovutuksesta, voidaan kansanterveyslain (66/72) 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kansanterveydelliseen valistustyöhön ja raskauden ehkäisyneuvontaan sekä 4 kohdassa tarkoitettuun valistus- ja ehkäisytoimintaan liittyen luovuttaa vastikkeetta lääkevalmisteita lääkintöhallituksen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa ja 65 §:ssä *säädetään* lääkkeiden luovutuksesta, voidaan kansanterveyslain (66/72) 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kansanterveydelliseen valistustyöhön ja raskauden ehkäisyneuvontaan sekä 4 kohdassa tarkoitettuun valistus- ja ehkäisytoimintaan liittyen luovuttaa vastikkeetta lääkevalmisteita *sosiaali- ja terveyshallituksen* antamien yleisten ohjeiden mukaisesti.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

68 §

Lääkintöhallitus ratkaisee tarvittaessa, onko tuotetta pidettävä lääkkeenomaisena tuotteena.

69 §

Lääkkeenomaisia tuotteita voidaan myydä väestölle, jos lääkintöhallitus on antanut luvan tuotteen käyttötarkoituksen ilmoittamiseen. Lupa voidaan liittää ehtoja.

71 §

Lääkintöhallituksen on myöntäessään luvan lääkkeenomaisen käyttötarkoituksen ilmoittamiseen samalla määrättävä siitä, saadaanko tuotetta myydä vain tässä laissa tarkoitetuista aptekeista.

72 §

Lääkintöhallitus voi peruuttaa luvan, jos todetaan, ettei luvan myöntämiselle asetettuja edellytyksiä ole enää olemassa.

Jos lääkkeenomaista tuotetta epäillään sen käyttötarkoitus huomioon ottaen käyttäjälle vaaralliseksi, lääkintöhallitus voi väliaikaisesti kieltää tuotteen myynnin.

73 §

Tämän luvun säännöksistä poiketen apteekissa valmistetusta lääkkeenomaisesta tuotteesta tulee tehdä lääkintöhallitukselle ennakoilmoitus.

75 §

Tarkempia määräyksiä lääkkeenomaisen käyttötarkoituksen ilmoittamisesta ja sitä koskevan luvan hakemisesta sekä myyntipäällyserkinnöistä antaa tarvittaessa lääkintöhallitus.

76 §

Lääkehuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena lääkintöhallitukselle.

77 §

Lääkintöhallituksen tulee huolehtia siitä, että lääketehtaat, -tukkukaupat, apteekit, sivuapteekit, sairaala-apteekit ja lääkekeskukset sekä sotilasapteekki tarkastetaan niin usein

Sosiaali- ja terveyshallitus ratkaisee tarvittaessa, onko tuotetta pidettävä lääkkeenomaisena tuotteena.

69 §

Lääkkeenomaisia tuotteita voidaan myydä väestölle, jos *sosiaali- ja terveyshallitus* on antanut luvan tuotteen käyttötarkoituksen ilmoittamiseen. Lupa voidaan liittää ehtoja.

71 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on myöntäessään luvan lääkkeenomaisen käyttötarkoituksen ilmoittamiseen samalla määrättävä siitä, saadaanko tuotetta myydä vain tässä laissa tarkoitetuista aptekeista.

72 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa luvan, jos todetaan, ettei luvan myöntämiselle asetettuja edellytyksiä ole enää olemassa.

Jos lääkkeenomaista tuotetta epäillään sen käyttötarkoitus huomioon ottaen käyttäjälle vaaralliseksi, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi väliaikaisesti kieltää tuotteen myynnin.

73 §

Tämän luvun säännöksistä poiketen apteekissa valmistetusta lääkkeenomaisesta tuotteesta tulee tehdä *sosiaali- ja terveyshallitukselle* ennakoilmoitus.

75 §

Tarkempia määräyksiä lääkkeenomaisen käyttötarkoituksen ilmoittamisesta ja sitä koskevan luvan hakemisesta sekä myyntipäällyserkinnöistä antaa tarvittaessa *sosiaali- ja terveyshallitus*.

76 §

Lääkehuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu *sosiaali- ja terveysministeriön* alaisena *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

77 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tulee huolehtia siitä, että lääketehtaat, *lääketukkukaupat*, apteekit, sivuapteekit, sairaala-apteekit ja lääkekeskukset sekä sotilasapteekki tarkastetaan

Voimassa oleva laki

kuin asianmukainen lääkevalvonta sitä edellyttää.

— — — — —

79 §

Edellä 77 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa annetusta määräyksestä saadaan valittaa lääkintöhallitukseen kolmenkymmenen päivän kuluessa tarkastuksen päättymisestä. Määräyksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdyttävä valituksesta huolimatta.

80 §

Lääkintöhallitus voi määrätä lääkkeiden valmistuksen lopetettavaksi toistaiseksi lääketeh- taassa tai sen osassa, jos lääketeh- taan tarkastuksessa tai muutoin ilmenee lääkkeiden asian- mukaista valmistusta vaarantavia epäkohtia tai jos 78 §:n perusteella annettujen määräysten mukaisiin toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.

81 §

Lääkintöhallituksen tulee huolehtia siitä, et- tä Suomen Punaisen Ristin lääkkeiden valmis- tusta tarkastetaan siten kuin 77—80 §:ssä sää- detään.

Lääkintöhallituksen tehtävästä valvoa kan- santerveyslaitoksen tämän lain mukaisiksi kat- sottavien lääkkeiden valmistusta on säädetty erikseen.

82 §

Lääkintöhallituksen on vahvistettava kul- loinkin noudatettava farmakopea.

Lääkintöhallitus voi tarvittaessa antaa vah- vistamaansa farmakopeaa täydentäviä mää- räyksiä.

83 §

Lääkintöhallituksen on joka kolmas vuosi tai tarvittaessa useammin vahvistettava lääke- luettelo, joka on laadittava huomioon ottaen *tämän lain* 3 ja 5 §:n säännökset.

Sellaisia kotimaasta tai ulkomailta kerättyjä luonnonvaraisia kasveja tai kasvinosia, jotka on mainittu lääkeluettelossa, saa jokainen sel-

Ehdotus

niin usein kuin asianmukainen lääkevalvonta sitä edellyttää.

— — — — —

79 §

Edellä 77 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa *annettuun määräykseen ei saa valittamalla ha- kea muutosta. Määräykseen tyytymättömällä on oikeus asetuksessa säädetyllä tavalla saada päätös sosiaali- ja terveyshallituksen käsiteltä- väksi, jos hän 30 päivän kuluessa tarkastuksen päättymisestä sitä vaatii. Määräykseen on lii- tettävä ohjeet sen saattamiseksi sosiaali- ja terveyshallituksen käsiteltäväksi.* Määräyksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdyttävä *oikai- suvaatimuksesta* huolimatta.

80 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määrätä lääk- keiden valmistuksen lopetettavaksi toistaiseksi lääketeh- taassa tai sen osassa, jos lääketeh- taan tarkastuksessa tai muutoin ilmenee lääkkeiden asianmukaista valmistusta vaarantavia epäkoh- tia tai jos 78 §:n perusteella annettujen mää- räysten mukaisiin toimenpiteisiin ei ole ryhdyt- ty.

81 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tulee huolehtia siitä, että *kansanterveyslaitoksen ja Suomen Punaisen Ristin* lääkkeiden valmistusta tarkas- tetaan siten kuin 77—80 §:ssä säädetään.

82 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on vahvistetta- va kulloinkin noudatettava farmakopea.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi tarvittaessa antaa vahvistamaansa farmakopeaa täydentä- viä määräyksiä.

83 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on joka kol- mas vuosi tai tarvittaessa useammin vahvistet- tava lääkeluettelo, joka on laadittava huo- mioon ottaen 3 ja 5 §:n säännökset.

Sellaisia kotimaasta tai ulkomailta kerättyjä luonnonvaraisia kasveja tai kasvinosia, jotka on mainittu lääkeluettelossa, saa jokainen sel-

Voimassa oleva laki

laisenaan myydä, jos lääkintöhallitus ei sitä ole erikseen kieltänyt.

85 §

Lääkintöhallitus voi antaa lääkkeiden ulkomaille vientiä varten lääketehdaille ja lääketukkukaupoille niiden tarvitsemia todistuksia ja lausuntoja.

87 §

Ennen kliinisen lääketutkimuksen aloittamista on lääkkeen valmistajan sekä tutkimuksen suorittavan lääkärin ja hammaslääkärin tehtävä ennakoilmoitus tutkimuksesta lääkintöhallitukselle.

Lääkintöhallituksen tehtävänä on valvoa klinisiä lääketutkimuksia sekä antaa niistä tarkempia määräyksiä. Lääkintöhallitus voi tarvittaessa määrätä kliinisen lääketutkimuksen keskeytettäväksi.

89 §

Lääketehtaan, lääketukkukaupan, ulkomaisen valmistajan asiamiehen, apteekkarin, Helsingin yliopiston apteekin, sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen, sotilasapteekin sekä lääkkeenomaisten tuotteen valmistajan tai maahantuojan tulee pyydettyäessä antaa lääkintöhallitukselle sellaisia lääkkeiden tai lääkkeenomaisten tuotteiden maahantuontiin, valmistukseen, lääkejakeluun, myyntiin tai muuhun kulutukseen luovuttamiseen liittyviä tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen tässä tai muussa laissa tämän lain 76 §:ssä mainitulle valvontaviranomaiselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

91 §

Lääkintöhallitus antaa lääkkeiden markkinointia koskevia tarkempia määräyksiä.

93 §

Jos lääkkeen markkinoinnissa on menetelty 91 §:n tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti, lääkintöhallitus voi kieltää jatkamasta tai uudistamasta markkinointia. Lääkintöhallitus voi myös määrätä kiellon saaneen toimittamaan markkinoinnin oikaisun, jos sitä lääketurvallisuuden vaarantumisen vuoksi on pidettävä tarpeellisenä.

Ehdotus

laisenaan myydä, jos *sosiaali- ja terveyshallitus* ei sitä ole erikseen kieltänyt.

85 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa lääkkeiden ulkomaille vientiä varten lääketehdaille ja lääketukkukaupoille niiden tarvitsemia todistuksia ja lausuntoja.

87 §

Ennen kliinisen lääketutkimuksen aloittamista on lääkkeen valmistajan sekä tutkimuksen suorittavan lääkärin ja hammaslääkärin tehtävä ennakoilmoitus tutkimuksesta *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä on valvoa klinisiä lääketutkimuksia sekä antaa niistä tarkempia määräyksiä. *Sosiaali- ja terveyshallitus* voi tarvittaessa määrätä kliinisen lääketutkimuksen keskeytettäväksi.

89 §

Lääketehtaan, lääketukkukaupan, ulkomaisen valmistajan asiamiehen, apteekkarin, Helsingin yliopiston apteekin, sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen, sotilasapteekin sekä lääkkeenomaisten tuotteen valmistajan tai maahantuojan tulee pyydettyäessä antaa *sosiaali- ja terveyshallitukselle* sellaisia lääkkeiden tai lääkkeenomaisten tuotteiden maahantuontiin, valmistukseen, lääkejakeluun, myyntiin tai muuhun kulutukseen luovuttamiseen liittyviä tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen tässä tai muussa laissa tämän lain 76 §:ssä mainitulle valvontaviranomaiselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa lääkkeiden markkinointia koskevia tarkempia määräyksiä.

93 §

Jos lääkkeen markkinoinnissa on menetelty 91 §:n tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi kieltää jatkamasta tai uudistamasta markkinointia. *Sosiaali- ja terveyshallitus* voi myös määrätä kiellon saaneen toimittamaan markkinoinnin oikaisun, jos sitä lääketurvallisuuden vaarantumisen vuoksi on pidettävä tarpeellisenä.

Voimassa oleva laki

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsee lääninhallitus lääkintöhallituksen vaatimuksesta.

94 §

Lääkintöhallitus voi peruuttaa tässä laissa tarkoitetun lääkevalmisteen myyntiluvan, jos valmisteen markkinoinnissa on törkeästi rikottu 91 §:n 1 momentin säännöksiä tai 3 momentin nojalla annettuja määräyksiä.

101 §

Lääkintöhallituksella on oikeus kieltää lääkkeen maahantuonti, valmistus, jakelu tai myynti sekä muu kulutukseen luovutus, jos ilmenee tai on syytä epäillä, että lääkkeen käytöstä on tai tulee olemaan väestölle tai sen osalle merkittävää haittaa.

102 §

Lääkintöhallituksen tämän lain perusteella antamaan päätökseen haetaan muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin *laissa* muutoksenhausta hallintoasioissa (154/50) on säädetty. Lääkintöhallituksen 80, 93, 94 ja 101 §:ssä ja lääninhallituksen 59 §:ssä tarkoitettuja päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Ehdotus

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsee lääninhallitus *sosiaali- ja terveyshallituksen* vaatimuksesta.

94 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa tässä laissa tarkoitetun lääkevalmisteen myyntiluvan, jos valmisteen markkinoinnissa on törkeästi rikottu 91 §:n 1 momentin säännöksiä tai 3 momentin nojalla annettuja määräyksiä.

101 §

Sosiaali- ja terveyshallituksella on oikeus kieltää lääkkeen maahantuonti, valmistus, jakelu tai myynti sekä muu kulutukseen luovutus, jos ilmenee tai on syytä epäillä, että lääkkeen käytöstä on tai tulee olemaan väestölle tai sen osalle merkittävää haittaa.

102 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tämän lain perusteella antamaan päätökseen haetaan muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa *annettussa laissa* (154/50) *säädetään*. *Sosiaali- ja terveyshallituksen* 80, 93, 94 ja 101 §:ssä ja lääninhallituksen 59 §:ssä tarkoitettuja päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

20.

Laki

apteekkimaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan apteekkimaksusta 21 päivänä helmikuuta 1946 annetun lain (148/46) 3, 4 ja 6 § sekä 10 ja 12 §,

sellaisina kuin ne ovat, 3 ja 6 § sekä 10 ja 12 § 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1281/87) ja 4 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Apteekkiliikkeen liikevaihdon määräämistä varten apteekkarin tulee toimittaa lääkintöhallitukselle ilmoitus liikkeen tuloista ja menoista kunakin kalenterivuonna viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun 1 päivänä. Läkintöhallitus voi kuitenkin erityisistä syistä myöntää apteekkarille oikeuden poiketa mainitusta määrääjasta. Ilmoitus on laadittava lääkintöhallituksen ohjeiden mukaan ja sen vahvistamille lomakkeille.

4 §

Apteekkarin ilmoituksen perusteella lääkintöhallitus vahvistaa apteekkiliikkeestä suoritettavan apteekkimaksun.

Jos apteekkari ei toimita säädetyssä ajassa lääkintöhallitukselle 3 §:ssä mainittua ilmoitusta eikä kehotuksestakaan sitä tee tai jos on ilmeistä, että hän on ilmoittanut liikevaihdon todellista pienemmäksi, lääkintöhallituksella on oikeus vahvistaa apteekkimaksu arvioimansa liikevaihdon perusteella.

Läkintöhallituksen apteekkimaksua koskeva päätös on annettava asianomaisille tiedoksi siten, että heille virkateitse toimitetaan asianmukaisin valitusosoituksin ja tiedoksiantomerkinnöin varustettu ote siitä.

6 §

Apteekkimaksu suoritetaan postisiirrolla lääninhallitukselle yhdessä tai useammassa erässä siten kuin lääkintöhallitus määrää. Läkintöhallituksen tulee ennen heinäkuun alkua sen vuoden jälkeisenä vuonna, jolta maksu on määrätty, lähettää lääninhallitukselle luettelo läänissä suoritettavista apteekkimaksuista.

Ehdotus

3 §

Apteekkiliikkeen liikevaihdon määräämistä varten apteekkarin tulee toimittaa *sosiaali- ja terveysthallitukselle* ilmoitus liikkeen tuloista ja menoista kunakin kalenterivuonna viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun 1 päivänä. *Sosiaali- ja terveysthallitus* voi kuitenkin erityisistä syistä myöntää apteekkarille oikeuden poiketa mainitusta määrääjasta. Ilmoitus on laadittava *sosiaali- ja terveysthallituksen* ohjeiden mukaan ja sen vahvistamille lomakkeille.

4 §

Apteekkarin ilmoituksen perusteella *sosiaali- ja terveysthallitus* vahvistaa apteekkiliikkeestä suoritettavan apteekkimaksun.

Jos apteekkari ei toimita säädetyssä ajassa *sosiaali- ja terveysthallitukselle* 3 §:ssä mainittua ilmoitusta eikä kehotuksestakaan sitä tee tai jos on ilmeistä, että hän on ilmoittanut liikevaihdon todellista pienemmäksi, *sosiaali- ja terveysthallituksella* on oikeus vahvistaa apteekkimaksu arvioimansa liikevaihdon perusteella.

Sosiaali- ja terveysthallituksen apteekkimaksua koskeva päätös on annettava asianomaisille tiedoksi siten, että heille virkateitse toimitetaan asianmukaisin valitusosoituksin ja tiedoksiantomerkinnöin varustettu ote siitä.

6 §

Apteekkimaksu suoritetaan postisiirrolla lääninhallitukselle yhdessä tai useammassa erässä siten kuin *sosiaali- ja terveysthallitus* määrää. *Sosiaali- ja terveysthallituksen* tulee ennen heinäkuun alkua sen vuoden jälkeisenä vuonna, jolta maksu on määrätty, lähettää lääninhallitukselle luettelo läänissä suoritettavista apteekkimaksuista.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

10 §

Apteekkarin tulee lääkintöhallitukselle tai sen apteekkiliikettä tarkastamaan määräämälle henkilölle antaa ne täydentävät tiedot ja selvitykset, jotka apteekkimaksun määräämistä varten ovat tarpeen, sekä esittää liikekirjansa ja niihin kuuluvat kalusto- ja varastoluettelon, sopimus- ja velkakirjansa, laskunsa, kuitinsa ja kirjeenvaihtonsa ynnä muut asiakirjat sekä näyttää varastonsa.

Lääketehtaiden ja -tukkukauppojen tulee lääkintöhallituksen kehotuksesta antaa tietoja apteekkeille toimittamistaan tavaraeristä.

12 §

Muutoksenhausta lääkintöhallituksen tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Lääkintöhallituksen päätös on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

10 §

Apteekkarin tulee *sosiaali- ja terveyshallitukselle* tai sen apteekkiliikettä tarkastamaan määräämälle henkilölle antaa ne täydentävät tiedot ja selvitykset, jotka apteekkimaksun määräämistä varten ovat tarpeen, sekä esittää liikekirjansa ja niihin kuuluvat kalusto- ja varastoluettelon, sopimus- ja velkakirjansa, laskunsa, kuitinsa ja kirjeenvaihtonsa ynnä muut asiakirjat sekä näyttää varastonsa.

Lääketehtaiden ja -tukkukauppojen tulee *sosiaali- ja terveyshallituksen* kehotuksesta antaa tietoja apteekkeille toimittamistaan tavaraeristä.

12 §

Muutoksenhausta *sosiaali- ja terveyshallituksen* tämän lain nojalla antamiin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. *Sosiaali- ja terveyshallituksen* päätös on valituksesta huolimatta heti pantava täytäntöön.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

21.

Laki

**proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta
annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun lain (1275/87) 2 §, 3 §:n 2 ja 3 momentti, 4, 6—8, 10 ja 11 §, näistä 3 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (151/90), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Oikeuden toimia laillistettuna proviisorina tai laillistettuna farmaseuttina myöntää hakemuksesta lääkintöhallitus. Edellytyksenä oi-

2 §

Oikeuden toimia laillistettuna proviisorina tai laillistettuna farmaseuttina myöntää hakemuksesta *sosiaali- ja terveyshallitus*. Edellytyk-

Voimassa oleva laki

keuden myöntämiselle on, että hakija, joka on Suomen kansalainen, on suorittanut kotimaan korkeakoulussa proviisorin tai vastaavasti farmaseutin tutkinnon taikka ulkomaan korkeakoulussa proviisorin tai vastaavasti farmaseutin tutkintoa vastaavan tutkinnon sekä lääkintöhallituksen tarpeelliseksi katsomat lisäopinnot ja palvelun apteekissa, sivuapteekissa, lääketehtaassa, lääketukkukaupassa tai sairaala-apteekissa.

Jos hakija täyttää 1 momentissa säädetty edellytykset, lääkintöhallituksen tulee myöntää proviisorin tai vastaavasti farmaseutin oikeus ja merkitä hänet laillistettuna proviisorina tai vastaavasti laillistettuna farmaseuttina näistä pidettävään luetteloon.

Ehdotus

senä oikeuden myöntämiselle on, että hakija, joka on Suomen kansalainen, on suorittanut kotimaan korkeakoulussa proviisorin tai vastaavasti farmaseutin tutkinnon taikka ulkomaan korkeakoulussa proviisorin tai vastaavasti farmaseutin tutkintoa vastaavan tutkinnon sekä *sosiaali- ja terveyshallituksen* tarpeelliseksi katsomat lisäopinnot ja palvelun apteekissa, sivuapteekissa, lääketehtaassa, lääketukkukaupassa tai sairaala-apteekissa.

Jos hakija täyttää 1 momentissa säädetty edellytykset, *sosiaali- ja terveyshallituksen* tulee myöntää proviisorin tai vastaavasti farmaseutin oikeus ja merkitä hänet laillistettuna proviisorina tai vastaavasti laillistettuna farmaseuttina näistä pidettävään luetteloon.

3 §

Edellä 2 §:ssä mainitut edellytykset täyttävälle muun maan kansalaiselle lääkintöhallitus voi myöntää luvan toimia proviisorina tai vastaavasti farmaseuttina Suomessa määräämnsä ehdoin.

Lääkintöhallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää 2 §:ssä mainitut edellytykset täyttävälle muun pohjoismaan kansalaiselle, jolla on oikeus toimia proviisorina tai farmaseuttina muussa pohjoismaassa, oikeuden toimia laillistettuna proviisorina tai laillistettuna farmaseuttina Ahvenanmaan maakunnassa.

4 §

Lääkintöhallitus voi myöntää proviisorin tutkintoa suorittavalle opiskelijalle, joka on suorittanut proviisorin tutkinnon koulutusohjelmasta farmaseutin tutkintoa vastaavat opinnot ja lääkintöhallituksen tarpeelliseksi katsomat lisäopinnot sekä palvellut sosiaali- ja terveyshallituksen määräämän ajan apteekissa, lääketehtaassa, lääketukkukaupassa tai sairaala-apteekissa, luvan toimia väliaikaisesti farmaseuttina.

6 §

Jos proviisorin- tai farmaseutintoimen harjoittaja on toiminnallaan osoittanut tulleen tai jos hänet on sairauden, vian, vamman tai muun sellaisen syyn vuoksi katsottava osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan proviisorin- tai farmaseutintoimintaa, lääkintöhallitus voi julistaa hänet menettäneeksi

Edellä 2 §:ssä *säädetty* edellytykset täyttävälle muun maan kansalaiselle *sosiaali- ja terveyshallitus* voi myöntää luvan toimia proviisorina tai vastaavasti farmaseuttina Suomessa määräämnsä ehdoin.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi määräämnsä ehdoin myöntää 2 §:ssä *säädetty* edellytykset täyttävälle muun *Pohjoismaan* kansalaiselle, jolla on oikeus toimia proviisorina tai farmaseuttina muussa *Pohjoismaassa*, oikeuden toimia laillistettuna proviisorina tai laillistettuna farmaseuttina Ahvenanmaan maakunnassa.

4 §

Proviisorin tutkintoa suorittava opiskelija, joka on suorittanut proviisorin tutkinnon koulutusohjelmasta farmaseutin tutkintoa vastaavat opinnot ja *sosiaali- ja terveyshallituksen* tarpeelliseksi katsomat lisäopinnot sekä palvelut sosiaali- ja terveyshallituksen määräämän ajan apteekissa, lääketehtaassa, lääketukkukaupassa tai sairaala-apteekissa, voi toimia väliaikaisesti farmaseuttina.

6 §

Jos proviisorin- tai farmaseutintoimen harjoittaja on toiminnallaan osoittanut tulleen tai jos hänet on sairauden, vian, vamman tai muun sellaisen syyn vuoksi katsottava osittain tai kokonaan kykenemättömäksi harjoittamaan proviisorin- tai farmaseutintoimintaa, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi julistaa hänet me-

Voimassa oleva laki

oikeuden proviisorintoimen tai farmaseutintoimen harjoittamiseen taikka rajoittaa sitä.

7 §

Jos on perusteltua aihetta otaksua proviisorin tai farmaseutin olevan kykenemätön toimimaan tehtävässään, lääkintöhallitus voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä toimimasta proviisorina tai farmaseuttina, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Jollei hän alistu lääkärintarkastukseen tai muuhun vastaavaan selvitykseen, poliisiviranomaisen on annettava tarvittavaa virka-apua.

8 §

Jos proviisori tai farmaseutti on toimessaan menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tahi syylistynyt tehtävässään muutoin virheellisyyteen tai laiminlyöntiin, eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytetävä tuomioistuimessa, lääkintöhallitus voi rangaista häntä kurinpitotoimin kirjallisella varoituksella.

10 §

Lääkintöhallituksen tämän lain perusteella antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Lääkintöhallitus voi määrätä, että 6 ja 7 §:ssä tarkoitettua päätöstä on valituksesta huolimatta heti noudatettava.

11 §

Tarkempia säännöksiä proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta sekä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella. Lääkintöhallitus antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta.

Ehdotus

nettäneeksi oikeuden proviisorintoimen tai farmaseutintoimen harjoittamiseen taikka rajoittaa sitä.

7 §

Jos on perusteltua aihetta otaksua proviisorin tai farmaseutin olevan kykenemätön toimimaan tehtävässään, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi asian selville saamiseksi määrätä hänet lääkärintarkastukseen ja hankkia muun tarvittavan selvityksen sekä kieltää häntä toimimasta proviisorina tai farmaseuttina, kunnes kysymys hänen kykenemättömyydestään on lopullisesti ratkaistu. Jollei hän alistu lääkärintarkastukseen tai muuhun vastaavaan selvitykseen, poliisiviranomaisen on annettava tarvittavaa virka-apua.

8 §

Jos proviisori tai farmaseutti on toimessaan menetellyt vastoin lakia *tai* lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä *taikka* syylistynyt tehtävässään muutoin virheellisyyteen tai laiminlyöntiin, eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi syytetävä tuomioistuimessa, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi rangaista häntä kurinpitotoimin kirjallisella varoituksella.

10 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tämän lain perusteella antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. *Sosiaali- ja terveyshallitus* voi määrätä, että 6 ja 7 §:ssä tarkoitettua päätöstä on valituksesta huolimatta heti noudatettava.

11 §

Tarkempia säännöksiä proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta sekä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella. *Sosiaali- ja terveyshallitus* antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä proviisorintoimen ja farmaseutintoimen harjoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

22.

L a k i

kemikaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/89) 5 § :n 1 momentti, 11 §:n 5 momentti, 20 §:n 1 momentti, 21—23 §, 39 §:n 1 momentti, 40 §, 41 §:n 3 kohta, 43 §:n 2 momentti, 55 §:n 2 momentti ja 57 § sekä

lisätään lakiin uusi 61 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Valvontaviranomaiset keskushallinnossa

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista koskeva ylin valvonta kuuluu:

1) lääkintöhallitukselle kemikaalien aiheuttamien terveyshaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta; sekä

2) vesi- ja ympäristöhallitukselle kemikaalien aiheuttamien ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta.

Ehdotus

5 §

Valvontaviranomaiset keskushallinnossa

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista koskeva ylin valvonta kuuluu:

1) *sosiaali- ja terveyshallitukselle* kemikaalien aiheuttamien terveyshaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta; sekä

2) vesi- ja ympäristöhallitukselle kemikaalien aiheuttamien ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta.

11 §

Terveydelle vaarallinen kemikaali

Lääkintöhallitus ratkaisee tarvittaessa yksittäistapauksessa, onko kemikaali terveydelle vaarallinen sekä miten terveydelle vaarallinen kemikaali luokitellaan.

Sosiaali- ja terveyshallitus ratkaisee tarvittaessa yksittäistapauksessa, onko kemikaali terveydelle vaarallinen sekä miten terveydelle vaarallinen kemikaali luokitellaan.

20 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan tai maahantuojan on tehtävä lääkintöhallitukselle ilmoitus uudesta aineesta ennen sen maahantuonnin, myynnin tai muun luovuttamisen aloittamista. Ilmoitus on tehtävä myös valmisteen sisältämästä uudesta aineesta.

20 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan tai maahantuojan on tehtävä *sosiaali- ja terveyshallitukselle* ilmoitus uudesta aineesta ennen sen maahantuonnin, myynnin tai muun luovuttamisen aloittamista. Ilmoitus on tehtävä myös valmisteen sisältämästä uudesta aineesta.

21 §

Luovutusrajoitukset

Uutta ainetta tai sitä sisältävää valmistetta ei saa luovuttaa ennen kuin on kulunut 45 vuorokautta 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemi-

21 §

Luovutusrajoitukset

Uutta ainetta tai sitä sisältävää valmistetta ei saa luovuttaa ennen kuin on kulunut 45 vuorokautta 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemi-

Voimassa oleva laki

sestä. Lääkintöhallitus voi sallia maahantuonnin, myynnin tai muun luovuttamisen ennen määräajan päättymistä.

Jos lääkintöhallitus kehottaa ilmoituksen tekijää täydentämään puutteellista ilmoitusta, 1 momentissa tarkoitettu määräaika alkaa siitä, kun täydennetty ilmoitus on saapunut lääkintöhallitukseen.

22 §

Muutosilmoitus

Valmistajan tai maahantuojan on tehtävä lääkintöhallitukselle muutosilmoitus, jos hän saa uutta tietoa 20 §:ssä tarkoitettusta aineesta tai sen terveys- ja ympäristövaikutuksista taikka jos aineen tai sitä sisältävän valmisteen käyttötarkoitus tai valmistus- ja maahantuontimäärät muuttuvat olennaisesti.

23 §

Lisätiedot

Lääkintöhallitus voi velvoittaa uuden aineen tai sitä sisältävän valmisteen valmistajan ja maahantuojan toimittamaan ilmoituksessa vaadittavien tietojen lisäksi tarvittavia tietoja aineesta ja sen ominaisuuksista ja vaikutuksista sekä tekemään uusia selvityksiä näistä seikoista, jos se katsotaan välttämättömäksi aineesta aiheutuvan vaaran arvioimiseksi.

39 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan ja maahantuojan, joka luovuttaa myrkyllistä tai erittäin myrkyllistä kemikaalia vähittäismyyntiin, on ilmoitettava kemikaalista lääkintöhallitukselle ennen kemikaalin jakelun aloittamista.

40 §

Luovutuskiellot ja -rajoitukset

Lääkintöhallitus voi kieltää myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin luovuttamisen vähittäismyyntiin, jos kemikaali ominaisuuksiensa, käyttötapansa tai muun erityisen syyn vuoksi voi aiheuttaa merkittävää haittaa terveydelle.

Ehdotus

sestä. *Sosiaali- ja terveyshallitus* voi sallia maahantuonnin, myynnin tai muun luovuttamisen ennen määräajan päättymistä.

Jos *sosiaali- ja terveyshallitus* kehottaa ilmoituksen tekijää täydentämään puutteellista ilmoitusta, 1 momentissa tarkoitettu määräaika alkaa siitä, kun täydennetty ilmoitus on saapunut sosiaali- ja terveyshallitukseen.

22 §

Muutosilmoitus

Valmistajan tai maahantuojan on tehtävä *sosiaali- ja terveyshallitukselle* muutosilmoitus, jos hän saa uutta tietoa 20 §:ssä tarkoitettusta aineesta tai sen terveys- ja ympäristövaikutuksista taikka jos aineen tai sitä sisältävän valmisteen käyttötarkoitus tai valmistus- ja maahantuontimäärät muuttuvat olennaisesti.

23 §

Lisätiedot

Sosiaali- ja terveyshallitus voi velvoittaa uuden aineen tai sitä sisältävän valmisteen valmistajan ja maahantuojan toimittamaan ilmoituksessa vaadittavien tietojen lisäksi tarvittavia tietoja aineesta ja sen ominaisuuksista ja vaikutuksista sekä tekemään uusia selvityksiä näistä seikoista, jos se katsotaan välttämättömäksi aineesta aiheutuvan vaaran arvioimiseksi.

39 §

Ilmoitusvelvollisuus

Valmistajan ja maahantuojan, joka luovuttaa myrkyllistä tai erittäin myrkyllistä kemikaalia vähittäismyyntiin, on ilmoitettava kemikaalista *sosiaali- ja terveyshallitukselle* ennen kemikaalin jakelun aloittamista.

40 §

Luovutuskiellot ja -rajoitukset

Sosiaali- ja terveyshallitus voi kieltää myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin luovuttamisen vähittäismyyntiin, jos kemikaali ominaisuuksiensa, käyttötapansa tai muun erityisen syyn vuoksi voi aiheuttaa merkittävää haittaa terveydelle.

Voimassa oleva laki

Lääkintöhallitus voi 1 momentissa mainitusta syystä kiellon asemesta asettaa ehtoja myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin luovuttamiselle vähittäismyyntiin.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveyshallitus voi 1 momentissa mainitusta syystä kiellon asemesta asettaa ehtoja myrkyllisen ja erittäin myrkyllisen kemikaalin luovuttamiselle vähittäismyyntiin.

41 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset 39 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta sekä terveydelle vaarallisen kemikaalin luovuttamisesta vähittäismyyntiin annetaan asetuksella. Asetuksella voidaan myös säätää:

3) lääkintöhallituksen oikeudesta määrätä, mitä kemikaaleja pidetään huumaavina liuottimina; sekä

3) *sosiaali- ja terveyshallituksen* oikeudesta määrätä, mitä kemikaaleja pidetään huumaavina liuottimina; sekä

43 §

Kemikaalin käsittelyn kieltäminen

Jos 1 momentissa tarkoitettun haitan torjuminen edellyttää pikaisia toimenpiteitä, lääkintöhallitus voi terveyshaittojen ja vesi- ja ympäristöhallitus ympäristöhaittojen osalta tilapäisesti määrätä tarvittavista kielloista ja rajoituksista. Asia on tällöin viivytystä saatettava valtioneuvoston päätettäväksi.

Jos 1 momentissa tarkoitettun haitan torjuminen edellyttää pikaisia toimenpiteitä, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi terveyshaittojen ja vesi- ja ympäristöhallitus ympäristöhaittojen osalta tilapäisesti määrätä tarvittavista kielloista ja rajoituksista. Asia on tällöin viivytystä saatettava valtioneuvoston päätettäväksi.

55 §

Muutoksenhaku

Lääkintöhallituksen tai vesi- ja ympäristöhallituksen määräämästä 43 §:n 2 momentissa tarkoitettua tilapäisestä kiellosta tai rajoituksesta ei saa valittaa. Valvontaviranomaisen 51 §:n nojalla tekemästä uhkasakon asettamista koskevasta päätöksestä ei saa erikseen valittaa.

Sosiaali- ja terveyshallituksen tai vesi- ja ympäristöhallituksen määräämästä 43 §:n 2 momentissa tarkoitettua tilapäisestä kiellosta tai rajoituksesta ei saa valittaa. Valvontaviranomaisen 51 §:n nojalla tekemästä uhkasakon asettamista koskevasta päätöksestä ei saa erikseen valittaa.

57 §

Testauslaboratoriot

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten edellyttämän, viranomaisille toimitetun kemikaalien fysikaalisia ja kemiallisia ominaisuuksia sekä terveys- ja ympäristövaikutuksia koskevan tutkimuksen tulee olla tehty laboratoriossa, jonka lääkintöhalli-

57 §

Testauslaboratoriot

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten edellyttämän, viranomaisille toimitetun kemikaalien fysikaalisia ja kemiallisia ominaisuuksia sekä terveys- ja ympäristövaikutuksia koskevan tutkimuksen tulee olla tehty laboratoriossa, jonka *sosiaali- ja*

Voimassa oleva laki

tus on hyväksynyt valtuutetuksi testauslaboratorioksi tai joka muutoin noudattaa hyvää laboratoriokäytäntöä. Laboratorion henkilökunnan tulee olla pätevää ja tilojen ja laitteiden tarkoitukseen soveltuvia.

Lääkintöhallitus voi liittää laboratorion hyväksymiseen ehtoja, rajoituksia ja ohjeita.

Valtuutetun testauslaboratorion on ilmoitettava toiminnassaan tapahtuvista oleellisista muutoksista lääkintöhallitukselle.

Lääkintöhallitus voi peruuttaa testauslaboratorion hyväksymisen, jos laboratorio ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä tai se ei noudata sen toiminnalle asetettuja ehtoja, rajoituksia tai ohjeita.

Ehdotus

terveyshallitus on hyväksynyt valtuutetuksi testauslaboratorioksi tai joka muutoin noudattaa hyvää laboratoriokäytäntöä. Laboratorion henkilökunnan tulee olla pätevää ja tilojen ja laitteiden tarkoitukseen soveltuvia.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi liittää laboratorion hyväksymiseen ehtoja, rajoituksia ja ohjeita.

Valtuutetun testauslaboratorion on ilmoitettava toiminnassaan tapahtuvista oleellisista muutoksista *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa testauslaboratorion hyväksymisen, jos laboratorio ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä tai se ei noudata sen toiminnalle asetettuja ehtoja, rajoituksia tai ohjeita.

61 a §

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveyshallituksen oikeudesta saada asiantuntijatehtäviensä hoitamiseksi tarvittavia tietoja säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

23.

Laki**sairaanhoitotarvikelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1984 annetun sairaanhoitotarvikelain (997/84) 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 2 momentti, 5 ja 6 §, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 10 §:n 2 momentti ja 11 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Lääkintöhallitus ratkaisee tarvittaessa, onko kyseessä sairaanhoitotarvike vai ei.

Sosiaali- ja terveyshallitus ratkaisee tarvittaessa, onko kyseessä sairaanhoitotarvike vai ei.

4 §

Lääkintöhallitus voi antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ja ohjeita sairaanhoitotarvikkeiden ominaisuuksista ja laadusta.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ja ohjeita sairaanhoitotarvikkeiden ominaisuuksista ja laadusta.

Voimassa oleva laki

5 §

Lääkintöhallitus valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

6 §

Milloin on todettu tai on perusteltua aihetta epäillä, että sairaanhoitotarvike on käyttötarkoitukseensa soveltumaton tai että siitä voi sen käyttötarkoituksen huomioon ottaen aiheutua terveydellistä haittaa, lääkintöhallitus voi kieltää tarvikkeen valmistuksen, maahantuonnin, myynnin ja käytön tai määrätä näitä koskevia rajoituksia.

Kieltäessään sairaanhoitotarvikkeen valmistuksen, maahantuonnin tai käytön taikka päättäessään niitä koskevista rajoituksista, lääkintöhallitus voi samalla määrätä, että sairaanhoitotarvike tulee saattaa määräysten mukaiseksi, että maahantuojan tai valmistajan tulee poistaa tarvikkeet myynnistä taikka että tarvikkeet tulee hävittää maahantuojan tai valmistajan kustannuksella.

7 §

Sosiaali- ja terveysministeriön määräämistä sairaanhoitotarvikkeista, jotka aiotaan ensimmäisen kerran luovuttaa myyntiin, on niiden valmistajan tai maahantuojan tehtävä ilmoitus lääkintöhallitukselle. Ilmoitus on tehtävä myös, jos jo ilmoitettua tarviketta tai sen valmistusta oleellisesti muutetaan.

8 §

Määrätessään 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tehtäväksi sosiaali- ja terveysministeriön on samalla asetettava sen käsittelylle määräaika, joka ei saa olla kuutta kuukautta pitempi. Sairanhoitotarvike saadaan luovuttaa myyntiin sanotun määräajan kuluttua, jollei lääkintöhallitus ole siihen mennessä ilmoittanut, että tarvike on 3 §:n tai 4 §:n 1 momentin säännösten taikka 4 §:n 2 momentin tai 10 §:n nojalla annettujen määräysten tai ohjeiden vastainen.

Jos 7 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on puutteellinen, lääkintöhallituksen on kehotettava tarvikkeen valmistajaa tai maahantuojaa täydentämään ilmoitustaan. Uusi määräaika ilmoituksen käsittelylle alkaa tällöin täydennetyn ilmoituksen tekemisestä.

Ehdotus

5 §

Sosiaali- ja terveyshallitus valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

6 §

Milloin on todettu tai on perusteltua aihetta epäillä, että sairaanhoitotarvike on käyttötarkoitukseensa soveltumaton tai että siitä voi sen käyttötarkoituksen huomioon ottaen aiheutua terveydellistä haittaa, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi kieltää tarvikkeen valmistuksen, maahantuonnin, myynnin ja käytön tai määrätä näitä koskevia rajoituksia.

Kieltäessään sairaanhoitotarvikkeen valmistuksen, maahantuonnin tai käytön taikka päättäessään niitä koskevista rajoituksista, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi samalla määrätä, että sairaanhoitotarvike tulee saattaa määräysten mukaiseksi, että maahantuojan tai valmistajan tulee poistaa tarvikkeet myynnistä taikka että tarvikkeet tulee hävittää maahantuojan tai valmistajan kustannuksella.

7 §

Sosiaali- ja terveysministeriön määräämistä sairaanhoitotarvikkeista, jotka aiotaan ensimmäisen kerran luovuttaa myyntiin, on niiden valmistajan tai maahantuojan tehtävä ilmoitus *sosiaali- ja terveyshallitukselle*. Ilmoitus on tehtävä myös, jos jo ilmoitettua tarviketta tai sen valmistusta oleellisesti muutetaan.

8 §

Määrätessään 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tehtäväksi sosiaali- ja terveysministeriön on samalla asetettava sen käsittelylle määräaika, joka ei saa olla kuutta kuukautta pitempi. Sairanhoitotarvike saadaan luovuttaa myyntiin sanotun määräajan kuluttua, jollei *sosiaali- ja terveyshallitus* ole siihen mennessä ilmoittanut, että tarvike on 3 §:n tai 4 §:n 1 momentin säännösten taikka 4 §:n 2 momentin tai 10 §:n nojalla annettujen määräysten tai ohjeiden vastainen.

Jos 7 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on puutteellinen, *sosiaali- ja terveyshallituksen* on kehotettava tarvikkeen valmistajaa tai maahantuojaa täydentämään ilmoitustaan. Uusi määräaika ilmoituksen käsittelylle alkaa tällöin täydennetyn ilmoituksen tekemisestä.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

10 §

Lääkintöhallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista merkinnöistä ja ohjeista.

Sosiaali- ja terveyshallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista merkinnöistä ja ohjeista.

11 §

Lääkintöhallituksella ja sen valtuuttamalla laitoksella on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa varten päästä sairaanhoitotarvikkeen valmistus-, varasto- ja myyntipaikkaan ja suorittaa siellä tarkastuksia sekä tarvittaessa ottaa tarvikkeesta korvauksetta näytteitä.

11 §

Sosiaali- ja terveyshallituksella ja sen valtuuttamalla laitoksella on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa varten päästä sairaanhoitotarvikkeen valmistus-, varasto- ja myyntipaikkaan ja suorittaa siellä tarkastuksia sekä tarvittaessa ottaa tarvikkeesta korvauksetta näytteitä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 ____.

24.

Laki**lääkkeiden velvoitevarastointilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä toukokuuta 1984 annetun lääkkeiden velvoitevarastointilain (402/84) 2 §:n 2 momentti, 6, 8 ja 9 §, 10 §:n 2 momentti, 11 a §:n 1 momentti ja 13 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 2 momentti ja 11 a §:n 1 momentti 4 päivänä toukokuuta 1990 annetussa laissa (418/90), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Asetuksella säädetään ne 1 momentissa mainittuihin lääkeryhmiin sisältyvät lääkeaineet, jotka kuuluvat varastointivelvoitteen piiriin. Lääkintöhallitus vahvistaa nimikkeittäin ne lääkevalmisteet, jotka sisältävät asetuksella vahvistettuja lääkeaineita ja joissa kyseiset lääkeaineet ovat lääkinnälliseltä merkitykseltään keskeisiä.

Asetuksella säädetään ne 1 momentissa mainittuihin lääkeryhmiin sisältyvät lääkeaineet, jotka kuuluvat varastointivelvoitteen piiriin. *Sosiaali- ja terveyshallitus* vahvistaa nimikkeittäin ne lääkevalmisteet, jotka sisältävät asetuksella vahvistettuja lääkeaineita ja joissa kyseiset lääkeaineet ovat lääkinnälliseltä merkitykseltään keskeisiä.

6 §

Lääkintöhallitus voi hakemuksesta päättää, millä ehdoin varastointivelvollinen lääkevalmisteen maahantuoja saa korvata osan varastointivelvoitteestaan varastoimalla vastaavan

6 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi hakemuksesta päättää, millä ehdoin varastointivelvollinen lääkevalmisteen maahantuoja saa korvata osan varastointivelvoitteestaan varastoimalla vastaa-

Voimassa oleva laki

määrän lääkeainetta. Lääkevalmisteen ja -aineen keskinäinen korvattavuus määräytyy valmisteen sisältämän lääkeainemäärän perusteella. Lääkevalmisteen osuuden on oltava kuitenkin vähintään 20 prosenttia velvoitteen määrästä.

8 §

Lääkintöhallituksen tehtävänä on huolehtia tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten täytäntöönpanosta sekä valvoa velvoitevarastoja ja niiden käyttöä.

9 §

Varastointivelvollisen tulee vuosittain ilmoittaa lääkintöhallitukselle lääkeaine- ja valmistevelvoitteidensa määrät sekä antaa muut tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Lääkintöhallituksen määräämät henkilöt ovat oikeutettuja suorittamaan tarkastuksia varastointivelvollisen tiloissa velvoitevaraston suuruuden selvittämiseksi.

Milloin varastointivelvollisen tuotanto tai toiminta on velvoitteen alaisen lääkkeen saantihäiriön vuoksi vaarassa keskeytyä tai olennaisesti vähentyä ilman velvoitevaraston käyttöönottoa taikka velvoitevarastossa oleva tai muu velvoitteen alaiseksi säädetty lääke vaarassa tulla varastointiaikana käyttötarkoitukseensa soveltumattomaksi, lääkintöhallitus voi hakemuksesta myöntää varastointivelvolliselle luvan alittaa lain mukaisen velvoitteen määrän. Alitusluvan myöntäessään lääkintöhallituksen on määrättävä sallittavan alituksen suuruus sekä missä ajassa varastointivelvollisen on täydennettävä varastonsa asetetun velvoitteen tasolle.

11 a §

Varastointivelvollinen vapautuu varastointivelvoitteesta, jos lääkevalmistetta koskeva myyntilupa lääkelain (395/87) 24 §:n 2 momentin mukaisesti lakkaa olemasta voimassa tai varastointivelvollinen tekee luvan uusimatta jättämistä koskevan ilmoituksen lääkintöhallitukselle enintään kymmentä kuukautta ennen lupavuoden päättymistä.

Ehdotus

van määrän lääkeainetta. Lääkevalmisteen ja -aineen keskinäinen korvattavuus määräytyy valmisteen sisältämän lääkeainemäärän perusteella. Lääkevalmisteen osuuden on oltava kuitenkin vähintään 20 prosenttia velvoitteen määrästä.

8 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä on huolehtia tämän lain ja sen nojalla annettujen *säännösten ja määräysten* täytäntöönpanosta sekä valvoa velvoitevarastoja ja niiden käyttöä.

9 §

Varastointivelvollisen tulee vuosittain ilmoittaa *sosiaali- ja terveyshallitukselle* lääkeaine- ja valmistevelvoitteidensa määrät sekä antaa muut tämän lain ja sen nojalla annettujen *säännösten* noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot. *Sosiaali- ja terveyshallituksen* määräämät henkilöt ovat oikeutettuja suorittamaan tarkastuksia varastointivelvollisen tiloissa velvoitevaraston suuruuden selvittämiseksi.

10 §

Milloin varastointivelvollisen tuotanto tai toiminta on velvoitteen alaisen lääkkeen saantihäiriön vuoksi vaarassa keskeytyä tai olennaisesti vähentyä ilman velvoitevaraston käyttöönottoa taikka velvoitevarastossa oleva tai muu velvoitteen alaiseksi säädetty lääke vaarassa tulla varastointiaikana käyttötarkoitukseensa soveltumattomaksi, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi hakemuksesta myöntää varastointivelvolliselle luvan alittaa lain mukaisen velvoitteen määrän. Alitusluvan myöntäessään *sosiaali- ja terveyshallituksen* on määrättävä sallittavan alituksen suuruus sekä missä ajassa varastointivelvollisen on täydennettävä varastonsa asetetun velvoitteen tasolle.

11 a §

Varastointivelvollinen vapautuu varastointivelvoitteesta, jos lääkevalmistetta koskeva myyntilupa lääkelain (395/87) 24 §:n 2 momentin mukaisesti lakkaa olemasta voimassa tai varastointivelvollinen tekee luvan uusimatta jättämistä koskevan ilmoituksen *sosiaali- ja terveyshallitukselle* enintään kymmentä kuukautta ennen lupavuoden päättymistä.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

13 §

Milloin rikkomus on vähäpätöinen, lääkintöhallitus voi olla ryhtymättä toimenpiteisiin syylliseksi epäillyn saattamiseksi syytteen, jos teko on johtunut olosuhteet huomioon ottaen anteeksi annettavasta huomaamattomuudesta, ajattelemattomuudesta tai tietämättömyydestä eikä yleinen etu vaadi syytetoimenpiteitä.

Milloin rikkomus on vähäpätöinen, *sosiaali- ja terveystieteiden hallitus* voi olla ryhtymättä toimenpiteisiin syylliseksi epäillyn saattamiseksi syytteen, jos teko on johtunut olosuhteet huomioon ottaen anteeksi annettavasta huomaamattomuudesta, ajattelemattomuudesta tai tietämättömyydestä eikä yleinen etu vaadi syytetoimenpiteitä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____.

25.

Laki**steriloimislain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä huhtikuuta 1970 annetun steriloimislain (283/70) 4, 5 ja 8 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 ja 5 § 31 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (125/85), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

Steriloimiseen voidaan ryhtyä:

- 1) 1 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa steriloimisen suorittavan lääkärin päätöksellä;
- 2) 1 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa kahden lääkärin päätöksellä; sekä
- 3) 1 §:n 5 ja 6 kohdassa ja 2 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa lääkintöhallituksen luvalla.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen tulee sisältää toimenpiteen suorittavan lääkärin sekä muun *lääkintöhallituksen hyväksymän laillistetun* lääkärin antama kirjallinen lausunto, jossa he tarkoin ilmoittaen toimenpiteen syyt yksimielisesti toteavat sitä koskevien edellytysten olevan olemassa.

Jos yhden lääkärin, tai 1 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa, kahden lääkärin päätös on kielteinen, voidaan lupaa steriloimiseen pyytää lääkintöhallitukselta.

4 §

Steriloimiseen voidaan ryhtyä:

- 1) 1 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa steriloimisen suorittavan lääkärin päätöksellä;
- 2) 1 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa kahden lääkärin päätöksellä; sekä
- 3) 1 §:n 5 ja 6 kohdassa ja 2 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa *sosiaali- ja terveystieteiden hallituksen* luvalla.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen tulee sisältää toimenpiteen suorittavan lääkärin sekä muun lääkärin antama kirjallinen lausunto, jossa he tarkoin ilmoittaen toimenpiteen syyt yksimielisesti toteavat sitä koskevien edellytysten olevan olemassa.

Jos yhden lääkärin, tai 1 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa, kahden lääkärin päätös on kielteinen, voidaan lupaa steriloimiseen pyytää *sosiaali- ja terveystieteiden hallitukselta*.

Voimassa oleva laki

5 §

Tässä laissa tarkoitetut lääkintöhallitukselle kuuluvat asiat käsitellään erityisistunnossa *oikeustiedettä, psykiatriaa, synnytys- ja perinnöllisyysoppia sekä sosiaalista asiantuntemusta edustavien lisäjäsenten saapuvilla ollessa* siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Lääkintöhallituksen on käsiteltävä 1 momentissa mainitut asiat kiireellisinä. Lääkintöhallituksen asiasta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

8 §

Steriloimisen suorittaa *lääkintöhallituksen tähän tarkoitukseen hyväksymässä sairaalassa sen palveluksessa oleva* laillistettu lääkäri.

Ehdotus

5 §

Tässä laissa tarkoitetut *sosiaali- ja terveys-*hallitukselle kuuluvat asiat käsitellään erityisistunnossa siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Sosiaali- ja terveyshallituksen on käsiteltävä 1 momentissa mainitut asiat kiireellisinä. *Sosiaali- ja terveyshallituksen* asiasta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

8 §

Steriloimisen suorittaa laillistettu lääkäri *tai se, jolle sosiaali- ja terveyshallitus lääkärintömen harjoittamisesta annetun lain (562/78) 6 §:n 2 momentin nojalla on myöntänyt luvan harjoittaa lääkärintöä.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

26.

Laki**kastroimislain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä huhtikuuta 1970 annetun kastroimislain (282/70) 4 §, 7 §:n 1 momentti ja 8 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Kastroimiseen voidaan ryhtyä vain lääkintöhallituksen luvalla. Nämä ja muut tässä laissa tarkoitetut lääkintöhallitukselle kuuluvat asiat käsitellään erityisistunnossa, *oikeustiedettä, psykiatriaa ja endokrinologiaa edustavien lisäjäsenten saapuvilla ollessa*, niin kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Lääkintöhallituksen asiasta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

7 §

Lääkintöhallitus voi luvan myöntävässä päätöksessään määrätä kastroimisen suorittamisen lykättäväksi enintään yhden vuoden määräajaksi päätöksen antamisesta.

Ehdotus

4 §

Kastroimiseen voidaan ryhtyä vain *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvalla. Nämä ja muut tässä laissa tarkoitetut *sosiaali- ja terveyshallitukselle* kuuluvat asiat käsitellään erityisistunnossa, niin kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Sosiaali- ja terveyshallituksen asiasta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

7 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi luvan myöntävässä päätöksessään määrätä kastroimisen suorittamisen lykättäväksi enintään yhden vuoden määräajaksi päätöksen antamisesta.

Voimassa oleva laki

8 §

Kastroimisen sekä siihen mahdollisesti liittyvän jälkitarkastuksen ja -hoidon suorittaa lailistettu lääkäri lääkintöhallituksen määräämässä sairaalassa.

Ehdotus

8 §

Kastroimisen sekä siihen mahdollisesti liittyvän jälkitarkastuksen ja -hoidon suorittaa lailistettu lääkäri *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräämässä sairaalassa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

27.

Laki**raskauden keskeyttämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan raskauden keskeyttämisestä 24 päivänä maaliskuuta 1970 annetun lain (239/70) 5 §:n 3 momentti, 5 a §, 6 §:n 1 ja 3 momentti sekä 8, 10 ja 11 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 a § 12 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (572/85) ja 6 §:n 1 momentti osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

Lääkintöhallitus voi kuitenkin, jollei nainen raskaaksi saatettaessa ollut täyttänyt seitsemäätoista vuotta tai jos siihen muuten on erityistä syytä, antaa luvan raskauden keskeyttämiseen myöhemminkin, ei kuitenkaan kahdennenkymmenennen raskausviikon jälkeen.

5 a §

Sen estämättä, mitä 5 §:ssä on säädetty, lääkintöhallitus voi antaa luvan raskauden keskeyttämiseen, jos lapsivesi- tai ultraäänitutkimuksella, serologisilla tutkimuksilla taikka muulla vastaavalla luotettavalla tutkimuksella on todettu vaikea sikiön sairaus tai ruumiinvika, ei kuitenkaan kahdennenkymmenennennen raskausviikon jälkeen.

6 §

Raskaus voidaan keskeyttää:

1) edellä 1 §:n 1—3 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kahden lääkärin lupapäätöksellä tai asetuksella tarkemmin säädettävissä tapauksissa vaihtoehtoisesti lääkintöhallituksen luvalla;

Sosiaali- ja terveyshallitus voi kuitenkin, jollei nainen raskaaksi saatettaessa ollut täyttänyt seitsemäätoista vuotta tai jos siihen muuten on erityistä syytä, antaa luvan raskauden keskeyttämiseen myöhemminkin, ei kuitenkaan kahdennenkymmenennen raskausviikon jälkeen.

5 a §

Sen estämättä, mitä 5 §:ssä *säädetään*, *sosiaali- ja terveyshallitus* voi antaa luvan raskauden keskeyttämiseen, jos lapsivesi- tai ultraäänitutkimuksella, serologisilla tutkimuksilla taikka muulla vastaavalla luotettavalla tutkimuksella on todettu vaikea sikiön sairaus tai ruumiinvika, ei kuitenkaan kahdennenkymmenennennen raskausviikon jälkeen.

6 §

Raskaus voidaan keskeyttää:

1) edellä 1 §:n 1—3 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kahden lääkärin lupapäätöksellä tai asetuksella tarkemmin säädetyissä tapauksissa vaihtoehtoisesti *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvalla;

Voimassa oleva laki

2) 1 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa keskeyttämisen suorittavan lääkärin päätöksellä; sekä

3) 1 §:n 5 kohdassa ja 5 §:n 3 momentissa sekä 5 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa lääkintöhallituksen luvalla.

Jos kahden, tai 1 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa, yhden lääkärin päätös on kielteinen, voidaan lupa raskauden keskeyttämiseen pyytää lääkintöhallitukselta.

8 §

Lausunnonantajalääkärimä voi toimia jokainen valtion, kunnan tai kuntainliiton palveluksessa oleva laillistettu lääkäri, jolta lääkintöhallitus ei ole erityisestä syystä evänyt oikeutta lausunnon antamiseen, taikka lääkintöhallituksen määräämä muu laillistettu lääkäri.

Raskauden keskeyttäminen suoritetaan lääkintöhallituksen tähän tarkoitukseen hyväksymässä sairaalassa (keskeyttämissairaala). Suorittajalääkärimä voi toimia jokainen sanotun sairaalan palveluksessa oleva laillistettu lääkäri.

10 §

Tämän lain 1, 5 ja 6 §:n mukaan lääkintöhallitukselle kuuluvat asiat käsitellään erityisistunnossa oikeustiedettä, psykiatriaa, synnytys- ja perinnöllisyysoppia sekä sosiaalista asian-
tuntemusta edustavien lisäjäsenten saapuvilla ollessa, niin kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Lääkintöhallituksen on käsiteltävä 1 momentissa mainitut asiat kiireellisinä. Lääkintöhallituksen asiasta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

11 §

Lääkintöhallituksen on huolehdittava siitä, että lausunnonantajalääkäreitä ja keskeyttämissairaaloita on riittävästi maan kaikissa osissa, sekä valvottava, että lausunnonantajalääkärit pyrkivät noudattamaan tasapuolista ja yhdenmukaista käytäntöä.

Ehdotus

2) 1 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa keskeyttämisen suorittavan lääkärin päätöksellä; sekä

3) 1 §:n 5 kohdassa ja 5 §:n 3 momentissa sekä 5 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sosiaali- ja terveyshallituksen luvalla.

Jos kahden, tai 1 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa, yhden lääkärin päätös on kielteinen, voidaan lupa raskauden keskeyttämiseen pyytää sosiaali- ja terveyshallitukselta.

8 §

Lausunnonantajalääkärimä voi toimia jokainen valtion, kunnan tai kuntainliiton palveluksessa oleva lääkäri taikka sosiaali- ja terveyshallituksen määräämä muu lääkäri taikka sosiaali- ja terveyshallitukselta.

Raskauden keskeyttäminen suoritetaan sosiaali- ja terveyshallituksen tähän tarkoitukseen hyväksymässä sairaalassa (keskeyttämissairaala). Suorittajalääkärimä voi toimia jokainen sanotun sairaalan palveluksessa oleva laillistettu lääkäri.

10 §

Tämän lain 1, 5 ja 6 §:n mukaan sosiaali- ja terveyshallitukselle kuuluvat asiat käsitellään erityisistunnossa, niin kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Sosiaali- ja terveyshallituksen on käsiteltävä 1 momentissa mainitut asiat kiireellisinä. Sosiaali- ja terveyshallituksen asiasta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

11 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen on valvottava, että lausunnonantaja- ja suorittajalääkärit pyrkivät noudattamaan tasapuolista ja yhdenmukaista käytäntöä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____.

28.

Laki**rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain
3 ja 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rintamaveteraanien kuntoutuksesta 23 päivänä joulukuuta 1988 annetun lain (1184/88) 3 §:n 2 momentti ja 12 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

Kuntoutukseen hyväksyminen

Perusteiden ja ohjeiden tulee perustua 2 §:ssä tarkoitettuihin valintaperusteisiin sekä ohjeisiin, jotka lääkintöhallitus kuntoutukseen kuuluvasta tutkimuksesta ja hoidosta antaa.

Perusteiden ja ohjeiden tulee perustua 2 §:ssä tarkoitettuihin valintaperusteisiin sekä ohjeisiin, jotka *sosiaali- ja terveyshallitus* kuntoutukseen kuuluvasta tutkimuksesta ja hoidosta antaa.

12 §

Tutkimus ja seuranta

Osa rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan varatusta määrärahasta voidaan käyttää kuntoutuksen tutkimus- ja seurantatyöhön. Määrärahan osasta ja sen käytöstä päättää sosiaali- ja terveysministeriö *lääkintöhallituksen tehtyä asiasta esityksen*.

12 §

Tutkimus ja seuranta

Osa rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan varatusta määrärahasta voidaan käyttää kuntoutuksen tutkimus- ja seurantatyöhön. Määrärahan osasta ja sen käytöstä päättää sosiaali- ja terveysministeriö.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

29.

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä heinäkuuta annetun sairausvakuutuslain (364/63) 5 §:n 1 momentin 2 kohta, 10 §:n 4 momentti, 50 §:n 2 momentti ja 52 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 2 kohta 15 päivänä heinäkuuta 1970 annetussa laissa (499/70) ja 10 §:n 4 momentti 5 päivänä elokuuta 1983 annetussa laissa (676/83), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

Sairaanhoitona korvataan sen mukaan kuin
jäljempänä säädetään:

Voimassa oleva laki

2) lääkärin määräämä lääkintöhallituksen hyväksymässä laboratoriossa tai röntgenlaitoksessa suoritettu tutkimus tai annettu hoito sekä avohoitona annettu keinomunuaishoito;

Ehdotus

2) lääkärin määräämä *asetuksella tarkemmin säädetyssä laitoksessa* suoritettu tutkimus tai annettu hoito sekä avohoitona annettu keinomunuaishoito;

10 §

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, korvataan sairaanhoitoon kuuluvien apuvälineiden ja muiden laitteiden hankkimiseen ja ylläpitämiseen liittyvät tarpeelliset matkat *lääkintöhallituksen hyväksymiin* apuvälineiden ja muiden laitteiden valmistus- ja välityspaikkoihin.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa *säädetään*, korvataan sairaanhoitoon kuuluvien apuvälineiden ja muiden laitteiden hankkimiseen ja ylläpitämiseen liittyvät tarpeelliset matkat apuvälineiden ja muiden laitteiden valmistus- ja välityspaikkoihin.

50 §

Neuvottelukunnan puheenjohtaja ja yksi jäsenistä, joka samalla toimii varapuheenjohtajana, määrätään kansaneläkelaitoksen esityksestä sekä muut jäsenet ja varajäsenet siten, että sosiaaliministeriö, lääkintöhallitus, lääkäreitä edustava järjestö, työnantajat ja vakuutettujen olosuhteiden tuntemus tulee neuvottelukunnassa edustetuksi.

Neuvottelukunnan puheenjohtaja ja yksi jäsenistä, joka samalla toimii varapuheenjohtajana, määrätään kansaneläkelaitoksen esityksestä sekä muut jäsenet ja varajäsenet siten, että *sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveyshallitus*, lääkäreitä edustava järjestö, työnantajat ja vakuutettujen olosuhteiden tuntemus *tulevat* neuvottelukunnassa *edustetuiksi*.

52 §

Joka on tyytymätön sairausvakuutustoimikunnan päätökseen, saa hakea muutosta asianomaisen alueen sairausvakuutuslautakunnalta. Lautakunnan asettaa valtioneuvosto neljäksi vuodeksi kerrallaan. Siihen kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä yksi lääkärijäsen ja kaksi vakuutettujen olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan osalta on kansaneläkelaitokselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. Vastaavasti on lääkärijäsenen osalta varattava lääkintöhallitukselle sekä kahden muun jäsenen osalta lääninhallitukselle tilaisuus lausunnon antamiseen. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajalla tulee olla tuomarin virkaan vaadittava kelpoisuus.

52 §

Sosiaalivakuutustoimikunnan päätökseen *haetaan* muutosta *valittamalla* asianomaisen alueen *sosiaalivakuutuslautakuntaan*. Lautakunnan asettaa valtioneuvosto neljäksi vuodeksi kerrallaan. Siihen kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä yksi lääkärijäsen ja kaksi vakuutettujen olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan osalta on kansaneläkelaitokselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. Vastaavasti on lääkärijäsenen osalta varattava *sosiaali- ja terveyshallitukselle* sekä kahden muun jäsenen osalta lääninhallitukselle tilaisuus lausunnon antamiseen. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajalla tulee olla tuomarin virkaan vaadittava kelpoisuus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

30.

Laki**sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta
annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 17 päivänä syyskuuta 1982 annetun lain (677/82) 12 §:n 2 momentti sekä 13 ja 15 §, sellaisina kuin niistä ovat 12 §:n 2 momentti 15 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1139/89) ja 15 § 31 päivänä maaliskuuta 1988 annetussa laissa (300/88), sekä *muutetaan* 5 §:n 1 momentin 2 kohta, 6 §:n 2 ja 3 momentti ja 26 §, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 2 ja 3 momentti 2 päivänä kesäkuuta 1989 annetussa laissa (513/89) ja 26 § osittain muutettuna mainitulla 31 päivänä maaliskuuta 1988 annetulla lailla, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

Valtakunnallisen suunnitelman sisältö

Valtakunnallinen suunnitelma sisältää:

2) ohjeet uusien toimintojen toteuttamisesta ja niihin verrattavista toimintojen merkittävistä muutoksista;

2) *Määräykset ja* ohjeet uusien toimintojen toteuttamisesta ja niihin verrattavista toimintojen merkittävistä muutoksista;

6 §

Valtakunnallisen suunnitelman laadinta

Valtakunnallisen suunnitelman valmistelusta huolehtivat sosiaali- ja terveysministeriö, maa- ja metsätalousministeriö sekä kauppa- ja teollisuusministeriö kukin hallinnonalallaan *alaisensa keskusvirastojen esityksestä sekä ympäristöministeriö. Lääninhallitukset avustavat ministeriöitä ja keskusvirastoja valtakunnallisen suunnitelman valmistelussa.*

Maa- ja metsätalousministeriön, kauppa- ja teollisuusministeriön, ympäristöministeriön, *sosiaalihallituksen ja lääkintöhallituksen on viimeistään huhtikuun 30 päivänä toimitettava valtakunnallista suunnitelmaa koskeva esitys sosiaali- ja terveysministeriölle.*

Valtakunnallisen suunnitelman valmistelusta huolehtivat sosiaali- ja terveysministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö *sekä ympäristöministeriö* kukin hallinnonalallaan.

Maa- ja metsätalousministeriön, kauppa- ja teollisuusministeriön *sekä* ympäristöministeriön on viimeistään 30 päivänä *huhtikuuta* toimitettava valtakunnallista suunnitelmaa koskeva esityksensä sosiaali- ja terveysministeriölle.

12 §

Tietojenanto

Lääninhallituksen on laadittava vahvistettua toteuttamissuunnitelmista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kertomuksista kunta- ja kuntainliittokohtaisesti esitetyt yhteenvedot. Ne on lähetettävä tiedoksi sosiaali- ja terveysministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle,

(2 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kauppa- ja teollisuusministeriölle, ympäristöministeriölle, sosiaalhallitukselle, lääkintöhallitukselle ja elinkeinohallitukselle sekä niille kunnille ja kuntainliitoille, joiden toteuttamissuunnitelmat lääninhallitus vahvistaa.

13 §

Valtakunnallisten palvelujen
tuottajien luettelo

Sosiaali- ja terveysministeriön valtakunnallisista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajista pitämään luetteloon voidaan ottaa sellainen usealle kunnalle tai kuntainliitolle sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottava yksityinen yhteisö tai laitos, jonka tuottamien palvelujen määrä on valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävä.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi poistaa valtakunnallisen palvelujen tuottajan 1 momentissa tarkoitettua luettelosta, jos palvelujen tuottaja ei enää täytä luetteloon merkitsemiselle asetettuja edellytyksiä.

15 §

Sopimus

Keskusviraston tai, jos sitä ei ole, ministeriön ja 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun yksityisen palvelujen tuottajan välillä tehdään sopimus kuntien ja kuntainliittojen hankkimista palveluista suoritettavista korvauksista. Keskusviraston tai ministeriön on neuvoteltava ennen sopimuksen tekemistä asianomaisten kunnallisten keskujärjestöjen kanssa.

26 §

Ohjeet

Ministeriö ja keskusvirasto antavat sen mukaan kuin valtakunnallisessa suunnitelmassa erikseen määrätään, tarkempia ohjeita valtakunnalliseen suunnitelmaan sisällytettävien ohjeiden soveltamisesta.

Lääninhallituksen ja keskusviraston on sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevia asioita ratkaistessaan noudatettava 1 momentissa tarkoitettujen ohjeiden lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön tai muun ministeriön oman toimialansa osalta antamia yleisiä ohjeita.

13 §

(Kumotaan)

15 §

(Kumotaan)

26 §

Määräykset

Ministeriö antaa, sen mukaan kuin valtakunnallisessa suunnitelmassa erikseen määrätään, tarkempia määräyksiä valtakunnalliseen suunnitelmaan sisällytettävien määräysten soveltamisesta.

Lääninhallituksen on sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevia asioita ratkaistessaan noudatettava 1 momentissa tarkoitettujen määräysten lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön tai muun ministeriön oman toimialansa osalta antamia yleisiä määräyksiä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

*Tämän lain voimaan tullessa 13 §:ssä tarkoi-
tettuun valtakunnallisten palvelujen tuottajien
luetteloon merkittyjä palvelujen tuottajia pide-
tään lain voimaan tultuakin kansanterveysase-
tuksen (205/72) 6 §:n 6 momentissa tarkoitet-
tuina valtakunnallisina palvelujen tuottajina.*

31.

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä syyskuuta 1982 annetun sosiaalihuoltolain (710/82) 3, 4 ja 53 §
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Sosiaalihuollon yleinen suunnittelu, ohjaus
ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministe-
riön alaisena sosiaalihallitukselle.

3 §

Sosiaalihuollon yleinen suunnittelu, ohjaus
ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministe-
riölle.

*Läänin alueella sosiaalihuollon suunnittelu,
ohjaus ja valvonta kuuluvat lääninhallituksel-
le.*

*Valtakunnan hallintoviranomaisille tämän
lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta
Ahvenanmaan maakunnassa säädetään asetuk-
sella.*

4 §

Läänin alueella sosiaalihuollon suunnittelu,
ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaalihallituksen
alaisena lääninhallitukselle.

Valtakunnan hallintoviranomaisille tämän
lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta
Ahvenanmaan läänissä säädetään asetuksella.

4 §

*Sosiaalihuollon asiantuntijavirastona toimii
sosiaali- ja terveyshallitus, jonka tehtävistä
säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta an-
netussa laissa (/).*

53 §

*Milloin sosiaalihallitus pitää sitä tarpeellise-
na, kunta on velvollinen määräämään sosiaali-
lautakunnan alaisen ammatillisen henkilöstön
tämän toimialaa koskevaan sosiaalihallituksen
hyväksymään täydennyskoulutukseen, kuiten-
kin vähintään kerran viidessä vuodessa.*

53 §

Kunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että
sosiaalilautakunnan alainen ammatillinen hen-
kilöstö osallistuu toimialansa täydennyskoulu-
tukseen sosiaali- ja terveyshallituksen ohjeiden
mukaisesti vähintään kerran viidessä vuodessa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

32.

L a k i

lastensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä elokuuta 1983 annetun lastensuojelulain (683/83) 33 ja 43 § sekä 45 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

33 §

*Yksityisen laitoksen perustaminen
ja valvonta*

Yksityisen lastensuojelulaitoksen perustamiseen, laajentamiseen ja toiminnan olennaiseen muuttamiseen antaa luvan lääninhallitus.

33 §

*Yksityisen laitoksen ilmoitus-
velvollisuus*

Yksityisen lastensuojelulaitoksen *perustamisesta, laajentamisesta ja toiminnan olennaisesta muuttamisesta on ilmoitettava lääninhallitukselle.*

43 §

*Sijaishuollon järjestäminen järjestön tai
muun yhteisön avustuksella*

Sosiaalilautakunta voi järjestää lapsen sijaishuollon *myös sellaisen lastensuojelujärjestön tai muun yhteisön avustuksella, jonka sosiaalihallitus on tähän tehtävään hyväksynyt.*

43 §

*Sijaishuollon järjestäminen järjestön tai
muun yhteisön avustuksella*

Sosiaalilautakunta voi järjestää lapsen sijaishuollon lastensuojelujärjestön tai muun *sosiaalihuollon palveluja antavan yhteisön avustuksella.*

45 §

*Perhe- ja yksilökohtaisen lastensuojelun
järjestämisestä vastuussa oleva kunta*

Perhe- ja yksilökohtaisen lastensuojelun järjestäminen sellaiselle lapselle tai nuorelle, jonka vanhemmat tai toinen heistä on tai on ollut Suomen kansalainen, mutta jolla ei ole sosiaalihuollituksen selvityksen mukaan asuin- tai oleskelukuntaa Suomessa ja jonka sosiaalihuollitus saamiensa alustavien tietojen perusteella ei katso saavan asianmukaista huoltoa asuin- tai oleskelumaassaan, kuuluu sosiaalihuollituksen määräämälle kunnalle.

Perhe- ja yksilökohtaisen lastensuojelun järjestäminen sellaiselle lapselle tai nuorelle, jonka vanhemmat tai toinen heistä on tai on ollut Suomen kansalainen, mutta jolla ei ole *sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön* selvityksen mukaan asuin- tai oleskelukuntaa Suomessa ja jonka *sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö* saamiensa alustavien tietojen perusteella ei katso saavan asianmukaista huoltoa asuin- tai oleskelumaassaan, kuuluu *sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön* määräämälle kunnalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

33.

Laki**lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan lasten päivähoidosta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (36/73) 7 §, sellaisena kuin se on 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1119/85), sekä *lisätään* 33 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Leikkitoiminnan järjestämisestä antaa ohjeet sosiaalihallitus.

(Kumotaan)

7 §

33 §

Tarkempia määräyksiä ja ohjeita lasten päivähoidon järjestämisestä antaa tarvittaessa sosiaali- ja terveysministeriö.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

34.

Laki**kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kehitysvammaisten erityishuollosta 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetun lain (519/77) 16 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (952/80), sekä

muutetaan 3 § ja 82 §:n 1 momentti,

näistä 3 §, sellaisena kuin se on muutettuna 17 päivänä syyskuuta 1982 ja 27 päivänä toukokuuta 1983 annetuilla laeilla (702/82 ja 484/83), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Erityishuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu *sosiaali- ja terveysministeriön alaisena* sosiaalihallitukselle.

Erityishuoltoon kuuluvan terveydenhuollon valvonnasta huolehtii lääkintöhallitus yhteistoiminnassa sosiaalihallituksen kanssa. Erityishuoltoon kuuluvan opetuksen ohjauksesta ja valvonnasta huolehtivat toimialoillaan ammattikasvatushallitus ja kouluhallitus *yhteistoiminnassa sosiaalihallituksen kanssa.*

3 §

Erityishuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu *sosiaali- ja terveysministeriölle.*

Erityishuoltoon kuuluvan opetuksen ohjauksesta ja valvonnasta huolehtivat toimialoillaan ammattikasvatushallitus ja kouluhallitus.

Voimassa oleva laki

Läänin alueella erityishuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu *1 ja 2 momentissa mainittujen keskuvirastojen alaisena* lääninhallitukselle. Jos erityishuoltopiiri sijaitsee kahden tai useamman läänin alueella, lääninhallitusten tulee toimia keskenään yhteistyössä.

Ehdotus

Läänin alueella erityishuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu lääninhallitukselle. Jos erityishuoltopiiri sijaitsee kahden tai useamman läänin alueella, lääninhallitusten tulee toimia keskenään yhteistyössä.

Kehitysvammaisten erityishuollon asiantuntijaviranomaisena toimii sosiaali- ja terveyshallitus, jonka tehtävistä ja oikeudesta tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavien tietojen saamiseen säädetään sosiaali- ja terveyshallituksesta annetussa laissa (/).

16 §

Yksityiset erityishuollon toimintayksiköt voivat myös järjestää valtakunnallisia tutkimus-, kokeilu- tai muuta niihin verrattavaa erityishuoltotoimintaa siten kuin siitä toimintayksikön ylläpitäjän ja sosiaalihuollituksen kesken sovitaan.

(3 mom. kumotaan)

82 §

Muutosta valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön, *sosiaalihuollituksen*, lääninhallituksen ja lääninoikeuden päätökseen haetaan siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty.

82 §

Muutosta valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön, lääninhallituksen ja lääninoikeuden päätökseen haetaan siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) *säädetään*.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

35.

Laki**päihdehuoltolain 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1986 annetun päihdehuoltolain (41/86) 18 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

18 §

Toimintayksiköiden hyväksyminen

Sosiaalihuollitus hyväksyy ne *sosiaalihuollon* toimintayksiköt ja *lääkintöhallitus* ne *terveydenhuollon* toimintayksiköt, joissa hoito voidaan antaa.

Ehdotus

18 §

Toimintayksiköiden hyväksyminen

Lääninhallitus hyväksyy ne toimintayksiköt, joissa hoito voidaan antaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

36.

Laki**äitiysavustuslain 10 ja 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 1941 annetun äitiysavustuslain (424/41) 10 ja 11 §, näistä 10 § sellaisena kuin se on 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetussa laissa (465/69), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

Äitiysavustus suoritetaan kunnan varoista, mikäli koko avustusta tai sen osaa vastaavaa määrää ei ole kunnan tilauksesta etukäteen toimitettu sille joko rahana tai sosiaalihuoltolaitoksen määräämien tarvikkeiden muodossa.

Korvaus kunnan varoista maksetuista avustuksista suoritetaan hakemuksesta kunnalle kalenterivuositain. Kunnan tulee hakea korvausta sosiaalihuoltolaitukselta neljän kuukauden kuluessa kunkin kalenterivuoden päättymisestä uhalla, että oikeus siihen muuten voidaan katsoa menetetyksi.

11 §

Sosiaaliministeriön asiana on valvoa, että kunta suorittaessaan äitiysavustuksia noudattaa tätä lakia sekä sen nojalla annettuja määräyksiä.

Kunnan huoltolautakunta on velvollinen vaadittaessa esittämään sosiaaliministeriölle *tai sen edustajalle* valvontaa varten tarpeelliset asiakirjat ja muut selvitykset.

Ehdotus

10 §

Äitiysavustus suoritetaan kunnan varoista, mikäli koko avustusta tai sen osaa vastaavaa määrää ei ole kunnan tilauksesta etukäteen toimitettu sille joko rahana tai *sosiaali- ja terveyshallituksen* määräämien tarvikkeiden muodossa.

Korvaus kunnan varoista maksetuista avustuksista suoritetaan hakemuksesta kunnalle kalenterivuositain. Kunnan tulee hakea korvausta *läänihallitukselta* neljän kuukauden kuluessa kunkin kalenterivuoden päättymisestä uhalla, että oikeus siihen muuten voidaan katsoa menetetyksi.

11 §

Läänihallituksen asiana on valvoa, että kunta suorittaessaan äitiysavustuksia noudattaa tätä lakia sekä sen nojalla annettuja *säännöksiä*.

Kunta on velvollinen vaadittaessa esittämään *läänihallitukselle* valvontaa varten tarpeelliset asiakirjat ja muut selvitykset.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 19 .

37.

Laki**lapsilisälain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1948 annetun lapsilisälain (541/48) 14 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

14 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista valvoo sosiaaliministeriö, *jolla siinä tarkoituksessa on oikeus antaa huoltolautakunnille neuvoja ja ohjeita.*

Ehdotus

14 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen *säännösten* noudattamista valvoo *sosiaali- ja terveysministeriö*.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Huoltolautakunta on velvollinen vuosittain antamaan sosiaaliministeriölle kertomuksen lapsilisäasiain käsittelystä sekä muutenkin antamaan ministeriön edustajalle valvontaa varten tarpeelliset asiakirjat ja muut selvitykset.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

38.

Laki

sotilasavustuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1948 annetun sotilasavustuslain (566/48) 8, 9 ja 11 §, sellaisina kuin ne ovat, 8 § 5 päivänä joulukuuta 1968 annetussa laissa (658/68), 9 § muutettuna 25 päivänä huhtikuuta 1958, 28 päivänä tammikuuta 1977 sekä 17 päivänä syyskuuta ja 3 päivänä joulukuuta 1982 annetuilla laeilla (175/58, 125/77 sekä 708 ja 881/82), sekä 11 § muutettuna mainituilla 25 päivänä huhtikuuta 1958 ja 17 päivänä syyskuuta 1982 annetuilla laeilla, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

8 §

Tässä laissa tarkoitettua avustusta on haettava sen kunnan sosiaalilautakunnalta, jonka alueella avustukseen oikeutetulla on varsinainen asunto ja koti. Mikäli hänen asuin- ja kotikuntaansa ei voida selvittää tai hänellä ei maassa sellaista ole, on hakemus tehtävä sen kunnan sosiaalilautakunnalle, jonka alueella asevelvollinen on viimeksi ennen sotapalveluksen joutumista vakinaisesti asunut, tai jollei siitäkään saada selkoa, sille sosiaalilautakunnalle, jonka sosiaalihallitus avustuksen hakijan, asevelvollisen tai sosiaalilautakunnan kirjallisesta esityksestä määrää.

9 §

Sosiaalilautakunnan tulee:

- 1) käsitellä ja ratkaista sotilasavustuksia koskevat asiat;
- 2) suorittaa sotilasavustukset;
- 3) pitää luetteloa sotilasavustusten saajista ja suoritetuista sotilasavustuksista.
- 4) viipymättä toimittaa sille perusyksikölle, jossa asevelvollinen suorittaa sotapalvelusta, ilmoitus asevelvolliselle ja hänen omaiselleen myönnetystä sotilasavustuksesta;

8 §

Tässä laissa tarkoitettua avustusta on haettava sen kunnan sosiaalilautakunnalta, jonka alueella avustukseen oikeutetulla on varsinainen asunto ja koti. Mikäli hänen asuin- ja kotikuntaansa ei voida selvittää tai hänellä ei maassa sellaista ole, on hakemus tehtävä sen kunnan sosiaalilautakunnalle, jonka alueella asevelvollinen on viimeksi ennen *vakinaisen palveluksen alkamista* vakinaisesti asunut, tai jollei siitäkään saada selkoa, sille sosiaalilautakunnalle, jonka *sosiaali- ja terveysministeriö* avustuksen hakijan, asevelvollisen tai sosiaalilautakunnan kirjallisesta esityksestä määrää.

9 §

Sosiaalilautakunnan tulee:

- 1) käsitellä ja ratkaista sotilasavustuksia koskevat asiat;
- 2) suorittaa sotilasavustukset;
- 3) pitää luetteloa sotilasavustusten saajista ja suoritetuista sotilasavustuksista.
- 4) viipymättä toimittaa sille perusyksikölle, jossa asevelvollinen suorittaa sotapalvelusta, ilmoitus asevelvolliselle ja hänen omaiselleen myönnetystä sotilasavustuksesta;

Voimassa oleva laki

6) antaa avustuksen hakijalle tarpeellisia neuvoja ja ohjeita sekä huolehtia muistakin tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvista tehtävistä kunnassa sekä huolehtia muistakin tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvista tehtävistä kunnassa; sekä

7) toimittaa *sosiaalihallitukselle*, lääninhallitukselle ja sotilasviranomaisille niiden vaatimat sotilasavustuksia koskevat selvitykset ja lausunnot.

11 §

Sosiaalilautakunnan tulee ottaa jo ratkaisse-
mansa avustuksia uudelleen käsiteltäväksi:

1) jos aikaisempi päätös perustuu erehdyttävään tietoon;

2) jos avustukseen vaikuttavissa olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos; tai

3) jos lääninhallitus *tai asianomainen tarkastaja* havaitsee siihen olevan perusteltua syytä.

Ehdotus

5) antaa avustuksen hakijalle tarpeellisia neuvoja ja ohjeita sekä huolehtia muistakin tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvista tehtävistä kunnassa; sekä

6) toimittaa lääninhallitukselle ja sotilasviranomaisille niiden vaatimat sotilasavustuksia koskevat selvitykset ja lausunnot.

11 §

Sosiaalilautakunnan tulee ottaa jo ratkaisse-
mansa avustuksia uudelleen käsiteltäväksi:

1) jos aikaisempi päätös perustuu erehdyttävään tietoon;

2) jos avustukseen vaikuttavissa olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos; tai

3) jos lääninhallitus havaitsee siihen olevan perusteltua syytä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____

39.

Laki**avioliittolain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 1929 annetun avioliittolain (234/29) 22 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 16 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa laissa (411/87) sekä

lisätään 22 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

22 §

Perheasioiden sovittelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena sosiaalihallitukselle.

Ehdotus

22 §

Perheasioiden sovittelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena *lääninhallitukselle*.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset ja ohjeet perheasioiden sovittelusta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____

Sosiaalihallituksen ennen tämän lain voimaantuloa antamat määräykset ja ohjeet perheasioiden sovittelusta jäävät edelleen voimaan, kunnes sosiaali- ja terveysministeriö kumoaa ne.

40.

Laki**lapseksiottamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapseksiottamisesta 8 päivänä helmikuuta 1985 annetun lain (153/85) 17 §, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti, 22 §:n 11 kohta, 28 §, 50 §:n 1 ja 2 momentti, 51 §:n 2 ja 3 momentti sekä 52 § näin kuuluviksi:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

17 §

Ottolapsineuvonnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena sosiaalihallitukselle.

Ottolapsineuvontaa antavat sosiaalilautakunnat sekä ottolapsitoimistot, jotka ovat saaneet sosiaalihallituksen luvan harjoittaa ottolapsineuvontaa.

20 §

Kansainvälisen lapseksiottamispalvelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena sosiaalihallitukselle.

21 §

Kansainvälistä lapseksiottamispalvelua antavat Suomessa ne sosiaalilautakunnat ja yhteisöt, jotka ovat saaneet sosiaalihallituksen luvan tähän toimintaan (*palvelunantajat*).

22 §

Palvelunantajan tehtävänä on:

11) huolehtia muista sosiaali- ja terveysministeriön sekä sosiaalihallituksen antamista tehtävistä.

28 §

Lapsen vanhemman, joka aikoo antaa alaikäisen lapsensa ottolapseksi, tai henkilön, joka aikoo ottaa alaikäisen lapsen ottolapseksi, on pyydettävä ottolapsineuvonnan järjestämistä kotipaikkansa sosiaalilautakunnalta tai sosiaalihallituksen luvan saaneelta ottolapsitoimistolta.

17 §

Ottolapsineuvonnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

Ottolapsineuvontaa antavat sosiaalilautakunnat sekä ottolapsitoimistot, jotka ovat saaneet *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvan harjoittaa ottolapsineuvontaa.

20 §

Kansainvälisen lapseksiottamispalvelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena *sosiaali- ja terveyshallitukselle*.

21 §

Kansainvälistä lapseksiottamispalvelua antavat Suomessa ne sosiaalilautakunnat ja yhteisöt, jotka ovat saaneet *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvan tähän toimintaan (*palvelunantajat*).

28 §

Lapsen vanhemman, joka aikoo antaa alaikäisen lapsensa ottolapseksi, tai henkilön, joka aikoo ottaa alaikäisen lapsen ottolapseksi, on pyydettävä ottolapsineuvonnan järjestämistä kotipaikkansa sosiaalilautakunnalta tai *sosiaali- ja terveyshallituksen* luvan saaneelta ottolapsitoimistolta.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

50 §

Sosiaalihallitus voi hakemuksesta myöntää luvan ottolapsitoimiston ylläpitämiseen kuntainliitolle tai muulle kuntayhtymälle taikka Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle.

Samoin sosiaalihallitus voi hankittuaan asiasta ensin lapseksiottamisasioiden lautakunnan lausunnon, myöntää luvan kansainvälisen lapseksiottamispalvelun antamiseen sosiaalilautakunnalle, kuntainliitolle tai muulle kuntayhtymälle taikka Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle.

51 §

Luvan myöntäessään sosiaalihallitus voi samalla antaa tarkempia määräyksiä ottolapsineuvonnan tai kansainvälisen lapseksiottamispalvelun harjoittamisesta.

Ottolapsitoimisto ja kansainvälisen lapseksiottamispalvelun antaja on velvollinen antamaan sosiaalihallitukselle sen pyytämiä valvontaa varten tarpeellisia tietoja ja selvityksiä.

52 §

Sosiaalihallitus voi peruuttaa 50 §:n nojalla myöntämänsä luvan, jos ottolapsineuvontaa tai kansainvälistä lapseksiottamispalvelua annettaessa ei noudateta voimassa olevia säännöksiä tai määräyksiä taikka jos toiminnassa havaitaan puutteellisuuksia tai epäkohtia eikä niitä ole sosiaalihallituksen asettamassa määräajassa korjattu tai poistettu.

50 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi hakemuksesta myöntää luvan ottolapsitoimiston ylläpitämiseen kuntainliitolle tai muulle kuntayhtymälle taikka Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle.

Sosiaali- ja terveyshallitus voi, hankittuaan asiasta ensin lapseksiottamisasioiden lautakunnan lausunnon, myöntää luvan kansainvälisen lapseksiottamispalvelun antamiseen sosiaalilautakunnalle, kuntainliitolle tai muulle kuntayhtymälle taikka Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle.

Luvan myöntäessään *sosiaali- ja terveyshallitus* voi samalla antaa tarkempia määräyksiä ottolapsineuvonnan tai kansainvälisen lapseksiottamispalvelun harjoittamisesta.

Ottolapsitoimisto ja kansainvälisen lapseksiottamispalvelun antaja on velvollinen antamaan *sosiaali- ja terveyshallitukselle* sen pyytämiä valvontaa varten tarpeellisia tietoja ja selvityksiä.

52 §

Sosiaali- ja terveyshallitus voi peruuttaa 50 §:n nojalla myöntämänsä luvan, jos ottolapsineuvontaa tai kansainvälistä lapseksiottamispalvelua annettaessa ei noudateta voimassa olevia säännöksiä tai määräyksiä taikka jos toiminnassa havaitaan puutteellisuuksia tai epäkohtia eikä niitä ole *sosiaali- terveyshallituksen* asettamassa määräajassa korjattu tai poistettu.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

41.

Laki**metsästyslain 38 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä huhtikuuta 1962 annetun metsästyslain (290/62) 38 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä maaliskuuta 1983 annetussa laissa (263/83), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

38 §

Tarttuvien tautien vastustamiseksi tai ennalta estämiseksi taikka muusta niihin verrattavasta erityisestä syystä maa- ja metsätalousministeriö voi määräämillään ehdoilla myöntää luvan käyttää lääkintöhallituksen tarkoitukseen hyväksymää myrkyä eläinten pyyntiin.

Tarttuvien tautien vastustamiseksi tai ennalta estämiseksi taikka muusta niihin verrattavasta erityisestä syystä maa- ja metsätalousministeriö voi määräämillään ehdoilla myöntää luvan käyttää *torjunta-ainelautakunnan tarkoitukseen hyväksymää terveydelle tai ympäristölle vaarallista kemikaalia* eläinten pyyntiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 ____.

42.

Laki**tuoteturvallisuuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1986 annetun tuoteturvallisuuslain (914/86) 5 §:n 2 momentti, 16 §:n 2 momentti ja 23 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Lääkintöhallituksen tehtävänä on toimia asiantuntijaviranomaisena kysymyksissä, jotka koskevat sitä, milloin kulutustavaraa on pidettävä terveydelle vaarallisena.

Sosiaali- ja terveyshallituksen tehtävänä on toimia asiantuntijaviranomaisena kysymyksissä, jotka koskevat sitä, milloin kulutustavaraa on pidettävä terveydelle vaarallisena.

16 §

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei estä tietojen antamista muulle valvontaviranomaiselle valvontatehtävää varten tai lääkintöhalli-

Mitä 1 momentissa *säädetään*, ei estä tietojen antamista muulle valvontaviranomaiselle valvontatehtävää varten tai *sosiaali- ja terveys-*

Voimassa oleva laki

tukselle asiantuntijaviranomaisen tehtäviä varten eikä tietojen antamista syyttäjä- tai poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi tai syytteen panemiseksi.

Ehdotus

hallitukselle asiantuntijaviranomaisen tehtäviä varten eikä tietojen antamista syyttäjä- tai poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi tai syytteen panemiseksi.

23 §

Neuvottelukunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja neljän jäsenen sekä heidän varajäsentensä tulee olla henkilöitä, joiden ei voida katsoa edustavan elinkeinonharjoittajien tai kuluttajien etuja. Näistä vähintään kahden jäsenen ja heidän varajäsenensä tulee olla perehtyneitä kulutustavaroiden turvallisuuteen liittyviin tutkimus- ja tarkastustehtäviin ja yhden jäsenen ja hänen varajäsenensä olla lääkintöhallituksen edustaja. Kolme jäsentä ja heidän varajäsenensä määrätään palkansaajien ja kuluttajien sekä kolme jäsentä ja heidän varajäsenensä elinkeinonharjoittajien olosuhteisiin perehtyneistä henkilöistä.

Neuvottelukunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja neljän jäsenen sekä heidän varajäsentensä tulee olla henkilöitä, joiden ei voida katsoa edustavan elinkeinonharjoittajien tai kuluttajien etuja. Näistä vähintään kahden jäsenen ja heidän varajäsenensä tulee olla perehtyneitä kulutustavaroiden turvallisuuteen liittyviin tutkimus- ja tarkastustehtäviin ja yhden jäsenen ja hänen varajäsenensä olla *sosiaali- ja terveystieteiden* edustaja. Kolme jäsentä ja heidän varajäsenensä määrätään palkansaajien ja kuluttajien sekä kolme jäsentä ja heidän varajäsenensä elinkeinonharjoittajien olosuhteisiin perehtyneistä henkilöistä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

43.

Laki

eräistä elintarvikerasvoista annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräistä elintarvikerasvoista 5 päivänä tammikuuta 1979 annetun lain (1/79) 15 ja 17 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

15 §

Tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitetun valmisteiden myyntipäällykseen tehtävistä merkinnöistä antaa tarvittaessa kauppa- ja teollisuusministeriö, joka voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää hakemuksesta poikkeuksia myyntipäällyksmerkintöjä koskevista säännöksistä. Ennen tarkempien määräysten antamista tai poikkeuksien myöntämistä on kuultava maa- ja metsätalousministeriötä sekä terveyteen liittyvissä asioissa lääkintöhallitusta.

Ehdotus

15 §

Tarkempia määräyksiä tässä laissa tarkoitetun valmisteiden myyntipäällykseen tehtävistä merkinnöistä antaa tarvittaessa kauppa- ja teollisuusministeriö, joka voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää hakemuksesta poikkeuksia myyntipäällyksmerkintöjä koskevista säännöksistä. Ennen tarkempien määräysten antamista tai poikkeuksien myöntämistä on kuultava maa- ja metsätalousministeriötä sekä terveyteen liittyvissä asioissa *sosiaali- ja terveysministeriötä*.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

Maa- ja metsätalousministeriö antaa lääkintöhallitusta ja elinkeinohallitusta kuultuaan tarkempia määräyksiä valmisteen vitamiinoinnista sekä värien, aromiaineiden ja muiden lisäaineiden käytöstä valmisteessa.

17 §

Maa- ja metsätalousministeriö antaa sosiaali- ja terveysministeriötä ja kauppa- ja teollisuusministeriötä kuultuaan tarkempia määräyksiä valmisteen vitamiinoinnista sekä värien, aromiaineiden ja muiden lisäaineiden käytöstä valmisteessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____.

44.

Laki

toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi 13 päivänä elokuuta 1976 annetun lain (693/76) 4 §, 14 §:n 1 ja 2 momentti, 15 §:n 1 momentti sekä 22 §, 23 §:n johdantokappale ja 37 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Tätä lakia ei sovelleta apteekkitavarana tai myrkkynä pidettävään tupakkaan ja tupakan vastikkeeseen.

4 §

Tätä lakia ei sovelleta lääkevalmisteena tai myrkkynä pidettävään tupakan vastikkeeseen.

14 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena lääkintöhallitukselle.

Läänin alueella ohjauksesta ja valvonnasta sekä tupakkatehtaiden tarkastuksesta huolehtii lääkintöhallituksen alaisena lääninhallitus.

14 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisena sosiaali- ja terveyshallitukselle.

Läänin alueella ohjauksesta ja valvonnasta sekä tupakkatehtaiden tarkastuksesta huolehtii lääninhallitus.

15 §

Lausuntojen antamista ja aloitteiden tekemistä varten tupakoinnin vähentämistä koskevista periaatteellisista ja laajakantoisista kysymyksistä voi olla sosiaali- ja terveysministeriön ja lääkintöhallituksen apuna neuvottelukunta.

15 §

Lausuntojen antamista ja aloitteiden tekemistä varten tupakoinnin vähentämistä koskevista periaatteellisista ja laajakantoisista kysymyksistä voi olla sosiaali- ja terveysministeriön ja sosiaali- ja terveyshallituksen apuna neuvottelukunta.

Voimassa oleva laki

22 §

Lääkintöhallituksen tulee huolehtia tässä laissa säädettyjen toimenpiteiden sekä tupakkavalmistajien vähittäismyyntihintojen muutosten vaikutusten seurannasta ja tutkimisesta sekä tupakoinnista aiheutuvien terveysvaarojen ja -haittojen vähentämiseksi tarpeellisen tutkimus- ja kehittämistyön ohjauksesta ja yhteensovittamisesta.

23 §

Lääkintöhallituksen tulee:

— — — — —

37 §

Tämän lain mukaan sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluvia tehtäviä voidaan asetuksella siirtää lääkintöhallitukselle tai lääninhallitukselle, joiden tulee asioiden käsittelyssä noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. Lääkintöhallituksesta ja lääninhallituksesta on tällöin vastaavasti voimassa, mitä tässä laissa on siirrettyjen asioiden osalta *säädetty* sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Ehdotus

22 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tulee huolehtia tässä laissa säädettyjen toimenpiteiden sekä tupakkavalmistajien vähittäismyyntihintojen muutosten vaikutusten seurannasta ja tutkimisesta sekä tupakoinnista aiheutuvien terveysvaarojen ja -haittojen vähentämiseksi tarpeellisen tutkimus- ja kehittämistyön ohjauksesta ja yhteensovittamisesta.

23 §

Sosiaali- ja terveyshallituksen tulee:

— — — — —

37 §

Tämän lain mukaan sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluvia tehtäviä voidaan asetuksella siirtää *sosiaali- ja terveyshallitukselle* tai lääninhallitukselle, joiden tulee asioiden käsittelyssä noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. *Sosiaali- ja terveyshallituksesta* ja lääninhallituksesta on tällöin vastaavasti voimassa, mitä tässä laissa *säädetään* siirrettyjen asioiden osalta sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

45.

L a k i

alkoholilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 26 päivänä heinäkuuta 1968 annetun alkoholilain (459/68) 57 §:n 1 momentti, 66 §:n 1 momentti ja 71 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1278/87), sekä lisätään 57 §:n 2 momenttiin uusi 6 kohta ja 66 §:n 2 momenttiin uusi 4 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

57 §

Alkoholilyhtiö myy lääkintöhallituksen määräämin ehdoin ja rajoituksin alkoholijuomaa

Ehdotus

57 §

(1 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

lääketehtaisiin, apteekkeihin, sairaaloihin, terveyskeskuksiin sekä yksityisiin sairaanhoito- ja tutkimuslaitoksiin lääkintätarkoituksiin tai niiden työssä käytettäväksi.

Alkoholiyhtiö myy sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin ja rajoituksin alkoholiuomaa:

66 §

Alkoholiyhtiö myy lääkintöhallituksen määräämin ehdoin ja rajoituksin väkiviinaa lääketehtaisiin, apteekkeihin, sairaaloihin, terveyskeskuksiin sekä yksityisiin sairaanhoito- ja tutkimuslaitoksiin lääkintätarkoituksiin tai niiden työssä käytettäväksi.

Alkoholiyhtiö myy sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin ja rajoituksin väkiviinaa:

71 §

Lääkintöhallitus valvoo lääkkeiksi tai niiden puolivalmisteiksi taikka niiden raaka-aineeksi tarkoitettujen alkoholipitoisten aineiden käyttöä ja myyntiä apteekeissa sekä lääketehtaissa samoin kuin lääketukkukauppojen harjoittamaa maahantuontia ja myyntiä sekä antaa niistä tarkempia määräyksiä. Lääkintöhallitus valvoo myös sairaaloille, terveyskeskuksille sekä yksityisille sairaanhoito- ja tutkimuslaitoksille lääkintätarkoituksessa tai niiden työssä käytettäväksi luovutettujen alkoholipitoisten aineiden samoin kuin alkoholipitoisten lääkkeiden käyttöä.

Ehdotus

Alkoholiyhtiö myy sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin ja rajoituksin alkoholiuomaa:

6) lääketehtaisiin, apteekkeihin, sairaaloihin, terveyskeskuksiin sekä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/90) tarkoitetuille palvelujen tuottajille lääkintätarkoituksiin tai niiden työssä käytettäväksi.

66 §

(1 mom. kumotaan)

Alkoholiyhtiö myy sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin ja rajoituksin väkiviinaa:

4) lääketehtaisiin, apteekkeihin, sairaaloihin, terveyskeskuksiin sekä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitetuille palvelujen tuottajille lääkintätarkoituksiin tai niiden työssä käytettäväksi.

71 §

(1 mom. kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

46.

Laki**kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kotitaloustyöntekijän työsuhteesta 16 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (951/77) 2 §:n 4 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Poikkeukset soveltamisalaan

Tämä laki ei koske:

4) lastenhoitajaa, jonka lääkintöhallitus on hyväksynyt lastenhoitajana merkittäväksi sairaanhoitotoimen harjoittajista pidettävään luetteloon, jos hänen tehtävänä on yksinomaan lasten hoito ja siihen välittömästi kuuluvat tehtävät; sekä

4) lastenhoitajaa, jonka *sosiaali- ja terveys-* *hallitus* on hyväksynyt lastenhoitajana merkittäväksi sairaanhoitotoimen harjoittajista pidettävään luetteloon, jos hänen tehtävänä on yksinomaan lasten hoito ja siihen välittömästi kuuluvat tehtävät; sekä

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 19 _____.

47.

Laki**pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pienyrittäjän vuosilomarahasta 27 päivänä toukokuuta 1977 annetun lain (408/77) 6 §:n 1 momentti, 7, 10 ja 14 § sekä 22 §:n 2 momentti, näistä 14 § sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1284/88), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

6 §

Tässä laissa tarkoitetun toiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle *ja sen alaisena sosiaalihallitukselle*.

6 §

Tässä laissa tarkoitetun toiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

7 §

Läänin alueella tämän lain täytäntöönpanoa johtaa, ohjaa ja valvoo *sosiaalihallituksen alaisena* lääninhallitus.

7 §

Läänin alueella tämän lain täytäntöönpanoa johtaa, ohjaa ja valvoo lääninhallitus.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

10 §

Kunnan on laadittava sosiaalihuoltokannalle *sen antamien ohjeiden mukaan* selvitys tässä laissa tarkoitetun toiminnan järjestämisestä kunnassa.

14 §

Kunnan on vuosittain toimitettava *sosiaalihuoltokannan määräämään ajankohtaan mennessä* lääninhallitukselle tilitys vuosilomarahojen maksamista varten kunnan käytettäväksi myönnettyjen varojen käytöstä.

10 §

Kunnan on laadittava *lääninhallitukselle* selvitys tässä laissa tarkoitetun toiminnan järjestämisestä kunnassa.

14 §

Kunnan on vuosittain toimitettava lääninhallitukselle tilitys vuosilomarahojen maksamista varten kunnan käytettäväksi myönnettyjen varojen käytöstä *asetuksessa säädettyyn määrään mennessä*.

22 §

Lääninhallituksen, lääninoikeuden ja *sosiaalihuoltokannan* tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Lääninhallituksen ja lääninoikeuden tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 ____.

48.

Laki**maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjän lomituspalveluista 4 päivänä tammikuuta 1985 annetun lain (2/85) 10 §:n 1 momentti, 11, 15, 25 ja 28 § sekä 40 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 25 ja 28 § 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1283/88), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

10 §

Vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja *sen alaisena sosiaalihuoltokannalle*.

10 §

Vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

11 §

Läänin alueella vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoimintaa johtaa, ohjaa ja valvoo *sosiaalihuoltokannan* alaisena lääninhallitus.

11 §

Läänin alueella vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoimintaa johtaa, ohjaa ja valvoo lääninhallitus.

15 §

Kunnan tulee laatia sosiaalihuoltokannalle selvitys vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoiminnan järjestämisestä kunnassa.

15 §

Kunnan tulee laatia *lääninhallitukselle* selvitys vuosiloma-, viikkovapaa- ja sijaisaputoiminnan järjestämisestä kunnassa.

Voimassa oleva laki

25 §

Sosiaalhallitus voi antaa yleisiä ohjeita siitä, milloin lomituspalveluista aiheutuvia käyttökustannuksia on kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla pidettävä tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisina.

28 §

Kunnan on toimitettava vuosittain *sosiaalihallituksen määräämään ajankohtaan mennessä* lääninhallitukselle tilitys lomituspalveluista aiheutuviin käyttökustannuksiin kunnan käytettäväksi myönnettyjen varojen käytöstä.

Ehdotus

25 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa yleisiä määräyksiä siitä, milloin lomituspalveluista aiheutuvia käyttökustannuksia on kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla pidettävä tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisina.

28 §

Kunnan on toimitettava vuosittain lääninhallitukselle tilitys lomituspalveluista aiheutuviin käyttökustannuksiin kunnan käytettäväksi myönnettyjen varojen käytöstä *asetuksella säädettyyn määräpäivään mennessä*.

40 §

Lääninhallituksen, lääninoikeuden ja *sosiaalihallituksen* tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Lääninhallituksen ja lääninoikeuden tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan *päivänä*
kuuta 19 .

49.

Laki**nuorten työntekijäin suojelusta annetun lain 14 ja 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan nuorten työntekijäin suojelusta 29 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (669/67) 14 §:n 6 momentti ja 19 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

14 §

Sosiaaliministeriö voi lääkintöhallitusta kuultuaan antaa tarkempia ohjeita siitä, mitä lääkärintarkastuksessa on otettava huomioon.

Työsuojeluhallitus voi *sosiaali- ja terveysministeriötä* kuultuaan antaa tarkempia ohjeita siitä, mitä lääkärintarkastuksessa on otettava huomioon.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

19 §

Valtioneuvostolla on valta viisitoista vuotta täyttäneiden nuorten työntekijäin osalta 1 momentissa mainitusta syystä työneuvoston esityksestä ja sitten kun työnantajain ja työntekijäin asianomaisia keskusjärjestöjä ja lääkintöhallitusta on kuultu, myöntää tiettyä työtä tai ammattia koskevia yleisiä poikkeuksia sanotussa momentissa mainituista säännöksistä.

Valtioneuvosto saa viisitoista vuotta täyttäneiden nuorten työntekijäin osalta 1 momentissa mainitusta syystä työneuvoston esityksestä ja sen jälkeen, kun työnantajien ja työntekijöiden asianomaisia keskusjärjestöjä ja sosiaali- ja terveysministeriötä on kuultu, myöntää tiettyä työtä tai ammattia koskevia yleisiä poikkeuksia sanotussa momentissa mainituista säännöksistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

50.

Laki

**lyijyvalkoisen ja lyijysulfaatin käytön kieltämisestä
eräissä maalaustöissä annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan lyijyvalkoisen ja lyijysulfaatin käytön kieltämisestä eräissä maalaustöissä 1 päivänä maaliskuuta 1929 annetun lain (101/29) 4 §:n 4 momentti sekä

muutetaan 4 §:n 1 ja 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

Sosiaaliministeriö vahvistaa, neuvoteltuaan asianomaisten työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa erityiset säännöt lyijyvalkoisen, lyijysulfaattien ja näitä väriaineita sisältävien tuotteiden käytöstä maalaustöissä niissä tapauksissa, jolloin niiden käyttö ei ole kielletty tämän lain säännösten mukaan.

4 §

Työministeriö vahvistaa neuvoteltuaan asianomaisten työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa erityiset säännöt lyijyvalkoisen, lyijysulfaattien ja näitä väriaineita sisältävien tuotteiden käytöstä maalaustöissä niissä tapauksissa, jolloin niiden käyttö ei ole kielletty tämän lain säännösten mukaan.

Lyijymyrkytystapauksista laaditaan sosiaaliministeriön määräysten mukainen tilasto.

Sosiaaliministeriö voi, neuvoteltuaan lääkintöhallituksen kanssa, vaatia sellaisten työläisten alistamista lääkärin tarkastettaviksi, joita käytetään tässä laissa mainittuihin töihin.

Lyijymyrkytystapauksista laaditaan *työministeriön* määräysten mukainen tilasto.

(4 mom. *kumotaan*)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

51.

Laki**vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä annetun
lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä 9 päivänä heinäkuuta 1953 annetun lain (317/53) 3 §, sellaisena kuin se on 23 päivänä huhtikuuta 1971 annetussa laissa (303/71), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki***3 §**

Ennen 1 §:ssä tarkoitetun päätöksen teke-
mistä tuomioistuimen on, jos lisäselvitys syyte-
tyn henkilöstä on tarpeen, hankittava siitä
lääkintöhallituksen lausunto. Tuomioistuin voi
myös määrätä syytetyn tutkittavaksi hänen
mielentilansa ja luonteenlaatunsa selville saa-
miseksi. Tällöin on sovelletava, mitä rikoksesta
syytetyn mielentilan selville saamiseksi toimi-
tettavasta tutkimuksesta erikseen on säädetty.

*Ehdotus***3 §**

Ennen 1 §:ssä tarkoitetun päätöksen teke-
mistä tuomioistuimen on, jos lisäselvitys syyte-
tyn henkilöstä on tarpeen, hankittava *siitä*
sosiaali- ja terveyshallituksen lausunto. Tuo-
mioistuin voi myös määrätä syytetyn tutkitta-
vaksi hänen mielentilansa ja luonteenlaatunsa
selville saamiseksi. Tällöin *sovelletaan*, mitä
rikoksesta syytetyn mielentilan selville saami-
seksi toimitettavasta tutkimuksesta erikseen
säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

52.

Laki**kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuolemansyyn selvittämisestä 1 päivänä kesäkuuta 1973 annetun lain (459/73) 3 ja
13 § näin kuuluviksi:

*Voimassa oleva laki***3 §**

Lääketieteellisessä kuolemansyyn selvittämi-
sessä on noudatettava sen lisäksi, mitä tässä
luvussa on säädetty, lääkintöhallituksen vah-
vistamia menettelytapoja.

13 §

Ruumiinavaus suoritetaan lääkintöhallituk-
sen hyväksymässä *kunnallisista yleissairaalois-
ta annetussa laissa (561/65) tarkoitetussa sai-
raalassa tai muussa avauspaikassa*.

*Ehdotus***3 §**

Lääketieteellisessä kuolemansyyn selvittämi-
sessä on noudatettava sen lisäksi, mitä tässä
luvussa *säädetään, sosiaali- ja terveyshallituk-
sen* vahvistamia menettelytapoja.

13 §

Ruumiinavaus suoritetaan *lääkinhallituksen*
hyväksymässä sairaalassa tai muussa *paikassa*.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

53.

Laki**terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä
annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä 9 päivänä kesäkuuta 1989 annetun lain (556/89) 2 ja 3 §, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Lääkintöhallitukselle voi sille laissa tai asetuksessa säädettyjen tilastointi-, suunnittelu-, tutkimus- ja valvontatehtävien hoitamiseksi olla asetuksella tarkemmin säädettyjä terveydenhuollon valtakunnallisia henkilörekistereitä.

Lisäksi lääkintöhallituksella voi olla huumausainelaissa (41/72) ja huumausaineasetuksessa (282/81) tarkoitettua huumausaineseurantaa varten huumausaineseurantarekisteri.

3 §

Terveydenhuollon viranomaiset ja laitokset sekä lääkintöhallituksen alaiseen terveydenhuolto- ja farmaseuttiseen henkilöstöön kuuluvat ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä antamaan maksutta lääkintöhallitukselle asetuksella säädettytässä laissa tarkoitettuihin henkilörekistereihin talletettavat tiedot hallussaan olevista asiakirjoista ja rekistereistä.

4 §

Tässä laissa tarkoitettuihin henkilörekistereihin talletetut henkilötiedot on pidettävä salassa. Lääkintöhallitus voi kuitenkin antaa luvan henkilötietojen luovuttamiseen, jos luovutus tapahtuu terveydenhuollon toimintaa, tautien ennaltaehkäisyä tai hoitoa koskevaa taikka näihin liittyvää määrättyä tieteellistä tutkimusta varten ja luovutus täyttää henkilörekisterilain (471/87) 19 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimukset. Ennen lupapäätöksen antamista on varattava tietosuojavaltuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi.

2 §

Sosiaali- ja terveyshallituksella voi sille laissa tai asetuksessa säädettyjen tilastointi-, suunnittelu-, tutkimus- ja valvontatehtävien hoitamiseksi olla asetuksella *säädettyjä* terveydenhuollon valtakunnallisia henkilörekistereitä.

Lisäksi sosiaali- ja terveyshallituksella voi olla huumausainelaissa (41/72) ja huumausaineasetuksessa (282/81) tarkoitettua huumausaineseurantaa varten huumausaineseurantarekisteri.

3 §

Terveydenhuollon viranomaiset ja laitokset sekä *sosiaali- ja terveyshallituksen* alaiseen terveydenhuolto- ja farmaseuttiseen henkilöstöön kuuluvat ovat velvollisia *salassapitovelvollisuutta koskevien säännösten* estämättä antamaan maksutta *sosiaali- ja terveyshallitukselle* asetuksella *säädetyt* tässä laissa tarkoitettuihin henkilörekistereihin talletettavat tiedot hallussaan olevista asiakirjoista ja rekistereistä.

4 §

Tässä laissa tarkoitettuihin henkilörekistereihin talletetut henkilötiedot on pidettävä salassa. *Sosiaali- ja terveyshallitus* voi kuitenkin antaa luvan henkilötietojen luovuttamiseen, jos luovutus tapahtuu terveydenhuollon toimintaa, tautien ennaltaehkäisyä tai hoitoa koskevaa taikka näihin liittyvää määrättyä tieteellistä tutkimusta varten ja luovutus täyttää henkilörekisterilain (471/87) 19 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimukset. Ennen lupapäätöksen antamista on varattava tietosuojavaltuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi.

5 §

Huumausaineseurantarekisteriin sisältyviä tietoja lääkintöhallitus voi kuitenkin lääkintö-

Huumausaineseurantarekisteriin sisältyviä tietoja *sosiaali- ja terveyshallitus* voi kuitenkin

Voimassa oleva laki

hallituksen alaisen terveydenhuoltohenkilöstön valvontaan.

Ehdotus

käyttää *sosiaali- ja terveyshallituksen* alaisen terveydenhuoltohenkilöstön valvontaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 19 .

54.

Laki

kuulovammaisten ja näkövammaisten sekä liikuntavammaisten kouluista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuulovammaisten ja näkövammaisten sekä liikuntavammaisten kouluista 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun lain (481/83) 4 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 10 päivänä tammikuuta 1986 annetussa laissa (36/86), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

Koulun yleinen johto ja valvonta kuuluvat kouluhallitukselle. *Lääkinnällinen kuntoutus ja terveydenhuolto on kuitenkin lääkintöhallituksen ja sosiaalinen kuntoutus sosiaalihallituksen johdon ja valvonnan alaista.*

4 §

Koulun yleinen johto ja valvonta kuuluvat kouluhallitukselle.

Koulun opetuksen, kuntoutuksen ja terveydenhuollon järjestämisessä tulee kouluhallituksen, sosiaalihallituksen ja lääkintöhallituksen olla yhteistyössä keskenään.

Koulun opetuksen, kuntoutuksen ja terveydenhuollon järjestämisessä tulee kouluhallituksen sekä *sosiaali- ja terveyshallituksen* olla yhteistyössä keskenään.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 19 .

55.

Laki

eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläinlääkärintoimen harjoittamisesta 24 päivänä toukokuuta 1985 annetun lain (409/85) 19 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

19 §

Saavutetusta, menetetyksi julistetusta ja rajoitetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoi-

19 §

Saavutetusta, menetetyksi julistetusta ja rajoitetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoi-

Voimassa oleva laki

keudesta maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston on kuulutettava viipymättä virallisessa lehdessä *ja ilmoitettava asiasta lääkintöhallitukselle*. Menetetyksi julistetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoikeudesta ja 13 §:n 2 momentissa tarkoitettusta rajoituksesta tai kiellosta sekä tarvittaessa myös rajoitetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoikeudesta on osaston lisäksi ilmoitettava apteekkeille.

— — — — —

Ehdotus

keudesta maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston on kuulutettava viipymättä Virallisessa lehdessä. Menetetyksi julistetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoikeudesta ja 13 §:n 2 momentissa tarkoitettusta rajoituksesta tai kiellosta sekä tarvittaessa myös rajoitetusta eläinlääkärintoimen harjoittamisoikeudesta on osaston lisäksi ilmoitettava apteekkeille.

— — — — —

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*
